

eDeposit Ireland

Annual report and financial statements 2022

Item Type	report
Citation	Ireland. National Asset Management Agency, 'Annual report and financial statements 2022', [report], National Asset Management Agency, 2023-06-22
Publisher	National Asset Management Agency
Rights	National Asset Management Agency;Y
Download date	2026-05-13 22:37:00
Link to Item	https://hdl.handle.net/20.500.14765/104806

TUARASCÁIL BHLIANTÚIL AGUS RÁITIS AIRGEADAIS **2022**

€4.9
Billiún

Ranníocaíocht iomlán réamh-mheasta GNBS don Státchiste (€4.5bn barrachas + €422m cánach).

€3.9 billiún íoctha leis an Státchiste go dtí seo.

Clár ábhair

Litir chun an Aire Airgeadais	2
RÉAMHRÁ	3
Cuspóirí Straitéiseacha arna leagan síos ag Bord an GNBS	4
Buaicphointí Airgeadais	5
Buaicphointí Gnó	6
Ráiteas an Chathaoirligh	8
Ráiteas an Phríomhfheidhmeannaigh	10
ATHBHREITHNIÚ GNÓ	12
Bainistíocht Punainne agus Díghiaráil	13
Seachadadh Cónaithe	16
Criosanna Forbartha Straitéisí	19
ATHBHREITHNIÚ AIRGEADAIS	22
COMHSHAOL, SÓISIALTA AGUS RIALACHAS	28
Ranníocaíocht Shóisialta agus Eacnamaíoch	29
Inbhuanaitheacht agus an Comhshaol	31
Eagraíocht	34
Rialachas	36
FINANCIAL STATEMENTS	51
Gluais Téarmaí	128

Déan iniúchadh ar líne

Tabhair cuairt ar ár suíomh Gréasáin chun tuilleadh a fháil amach:
www.NAMA.ie

Gníomhaireacht Náisiúnta um Bhainistíocht Sócmhainní National Asset Management Agency

17 Bealtaine 2022

An tUasal Michael McGrath TD
Aire Airgeadais
Tithe an Rialtais
Sráid Mhuirfean Uachtarach
Baile Átha Cliath 2

A Aire, a chara,

Is mór an onóir dúinn Tuarascáil agus Cuntais na Gníomhaireachta Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2022 a chur faoi bhur mbráid.

Mise le meas,

Aidan Williams
Cathaoirleach

Brendan McDonagh
Príomhoifigeach Feidhmiúcháin

Réamhrá

Cuspóirí Straitéiseacha arna leagan síos ag Bord an GNBS	4
Buaicphointí Airgeadais	5
Buaicphointí Gnó	6
Ráiteas an Chathaoirligh	8
Ráiteas an Phríomhfheidhmeannaigh	10

Cuspóirí Straitéiseacha arna leagan síos ag Bord an GNBS

Gin an barrachas is mó

Is é príomhchuspóir tráchtála an Bhoird ná an barrachas is mó is féidir a bhaint amach ó bhainistiú agus diúscairt a phunann atá fágtha, faoi réir choinníollacha an mhargaidh atá i réim, a ghiniúint faoi mhí na Nollag 2025.

1

Dianbhainistíocht sócmhainní ar shuímh chónaithe

Díreoidh an GNBS ar dhianbhainistíocht sócmhainní a phunann talún cónaithe atá fágtha, chun láithreáin a ullmhú le haghaidh forbartha sa todhchaí agus chun luach inréadaithe a bharrfheabhsú de réir ár sainordaithe tráchtála. Tá sé mar aidhm ag an GNBS freisin oibriú leis na féichiúnaithe/glacadóirí atá fágtha aici chun an t-uaslíon tithe nua is féidir a sholáthar ó mhaoiniú ceadaithe, faoi réir inmharthanacht tráchtála.

2

Gaoth anuas céimnithe agus ordúil

Tá sé mar aidhm ag GNBS a cuid oibre a thabhairt chun críche tráth nach déanaí ná mí na Nollag 2025 trí fhoirceannadh céimnithe ordúil, ag féachaint do phríomhacht a sainordaithe tráchtála Alt 10. Tá sé mar aidhm ag an GNBS leanúint ar aghaidh ag comhlíonadh gach gealltanas amach anseo as a hacmhainní féin.

3

Déan cion tairbhe sóisialta agus eacnamaíoch

Faoi réir príomhacht a sainordaithe tráchtála Alt 10 ach é a chomhlánú go minic, agus laistigh de chomhthéacs punann urraithe i bhfad níos lú, féachfaidh an GNBS le rannchuidiú dearfach sóisialta agus eacnamaíoch a dhéanamh ar fud a cuid gníomhaíochtaí eile.

4

Buaicphointí Airgeadais 2022

Brabús

€81 milliún

Brabús tar éis cánach 2022 (2021: €195m)

Giniúint Airgid

€492 milliún

Airgead tirim iomlán ginte le linn 2022

€47.4 billiún

Airgead tirim carnach ginte ón tús go deireadh 2022

Admhálacha Diúscartha

€404 milliún

2022 fáltais diúscartha

€40.8 billiún

Fáltais diúscartha carntha ó cuireadh tús leis

Punann Iasachta & Sócmhainní

€527 milliún

Luach cóir phunann iasachtaí GNBS ag deireadh 2022

€342 milliún

Maoin agus sócmhainní infheistíochta ag deireadh 2022

Aistrithe Barrachais

€500 milliún

Aistríodh airgead tirim chuig an Státchiste le linn 2022

€3.5 billiún

Airgead tirim aistrithe chuig an Státchiste go dtí seo

Ranníocaíocht Státchiste Saoil

€4.5 billiún

Barrachas saoil réamh-mheasta GNBS

€422 milliún

Cáin chorparáide a íocadh go dtí seo

Buaicphointí Gnó Dul chun cinn go dtí deireadh mhí an Mhárta 2023

Seachadadh Cónaithe¹

Píblíne Seachadta Aonaid

¹ Déantar na figiúirí a shlánú go dtí an 10 is gaire

Dugthailte Bhaile Átha Cliath Crios Forbartha Straitéisí

99%

Tógáil críochnaithe nó díolta

Tá spás tráchtála 4.16m cearnach agus 2,033 aonad cónaithe de bhunspéis an GNBS críochnaithe nó díolta

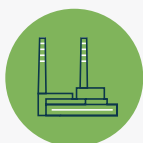

1%

Bhaineann leis an suíomh

ina bhfuil leas léasachta ag GNBS

An Poll Beag Thiar Crios Forbartha Straitéisí

894

 Aonaid

Cead planála tugtha

Tá cead planála tugtha do 894 aonad cónaithe (223 teach sóisialta agus inacmhainne san áireamh)

495,000

 tr. cearnach

Pleanáil curtha isteach

Tá iarratas planála curtha isteach le haghaidh 495k tr. cearnach de spás tráchtála

Tithíocht Shóisialta

2,862

Tithe seachadta

ag GNBS do thithíocht shóisialta, gan iad sin a sheachadtar faoi shocrúithe Chuid V ar fhorbairtí cónaithe arna maoiniú ag GNBS a áireamh

7,600+

Aonaid a thairgtear

Thar shaolré an GNBS, sainiúndh breis agus 7,600 aonad a d'fhéadfadh a bheith oiriúnach do thithíocht shóisialta agus tairgtear iad d'údarás áitiúla

Ráiteas an Chathaoirligh

Lean an GNBS ar aghaidh ag déanamh dul chun cinn an-láidir le linn 2022. Thuairiscigh muid brabús don bhliain de €81m – an dóú bliain déag as a chéile de bhrabúsacht. Leanamar ar aghaidh ag aistriú ár gcistí barrachais chuig an Stát agus íocadh €500 milliún breise in airgead tirim. Tugann sé seo ár ranníocaíocht iomlán barrachais airgid go dtí seo go dtí €3.5 billiún. Lena n-áirítear cáin chorparáideach a d'íoc an Ghníomhaireacht, tá breis agus €3.9 billiún in airgead tirim tugtha ag an GNBS don Stáitchiste.

Aidan Williams
Cathaoirleach

Sa timpeallacht mhaicreacnamaíoch níos leithne, ba bhliain dhúshlánach í 2022. Chuir boilsciú agus méaduithe ar rátaí úis brúnna nua ar mhargáí eastát réadach ar fud an domhain, agus ní raibh Éire díolmhaithe. Mar gheall ar ionradh na Rúise ar an Úcráin i mí Feabhra cailleadh beatha uafásach agus fulaingt ollmhór. Spreag sé géarchéim fuinnimh ar fud na hEorpa freisin agus chuir sé isteach ar shlabhraí soláthair a thuilleadh, rud a chuir leis an timpeallacht boillsithe a bhí feabhsaithe cheana féin.

In ainneoin margadh atá ag éirí níos deacra, lean an GNBS ag díriú ar na leasanna a bhí fágtha aici a thabhairt chun críche: díghiaráil sócmhainní iarmharacha a thabhairt chun críche agus oibriú i dtreo ár gcuspóirí straitéiseacha. Tá seachadadh níos mó ná 29,700 aonad cónaithe nua éascaithe againn anois agus go suntasach, in 2022, bhaineamar amach ár gcuspóir straitéiseach i nDugthailte Bhaile Átha Cliath.

Mar thoradh ar chríochnú praiticiúil ár dá thionscadal tógála deiridh i nDugthailte Bhaile Átha Cliath i rith na bliana – Cé Bolands agus Exo – cuireadh críoch rathúil lenár gcuspóir straitéiseach i nDugthailte Bhaile Átha Cliath. Shocraigh Bord an GNBS an cuspóir den chéad uair in 2014 chun seachadadh tráthúil agus comhleanúnach príomhspás oifige, miondíola agus cónaithe Grád A a chinntiú i SDZ Cheantar Dugthailte Bhaile Átha Cliath agus sa Phríomhcheantar Gnó. Ag an am, bhí leas ag GNBS, trína féichiúnaithe agus glacadóirí, i 75% den limistéar infhorbartha laistigh den SDZ, rud a chuir an Ghníomhaireacht i riocht uathúil chun forbairt a thiomáint. Sna blianta ina dhiaidh sin, dréachtaíodh mionstraitéisí bainistíochta sócmhainní, taisceadh iarratais phleanála, fuarthas caipiteal príobháideach, agus gealladh maoiniú GNBS nuair ba ghá. Sa lá atá inniu ann, tá 99% de bhunleasanna GNBS sa limistéar críochnaithe nó díolta.

Ní haon áibhéil é a rá go raibh an GNBS rithábhachtach maidir le forbairt agus athnuachan cheantar na nDugthailte Thuaidh agus Theas a threorú. Is eiseamláir é an tsamhail SDZ den chur chuige plean atá curtha chun cinn ag an Rialtas sa Dréacht-Bhille um Pleanáil agus Forbairt, agus tá an mhodheolaíocht a d'fhorbair GNBS chun an scéim phleanála SDZ a sheachadadh rithábhachtach dá cur i bhfeidhm. Thug ár rannpháirtíocht comhleanúnachas, treoir agus áisiúlacht do phróiseas forbartha a d'fhéadfadh a bheith tarraingthe amach agus nach mbeadh chomh ordúil. Ag obair go dlúth le príomhpháirtithe agus páirtithe leasmhara eile, d'fheidhmigh an GNBS mar bhainisteoir forbartha, ag mealladh infheistíocht isteach go ceantar tearcforbartha i gCathair Bhaile Átha Cliath agus ag cinntiú go raibh pleanáil chuí ag aon láithreán a díoladh chun forbairt thapa a chumasú. Ciallaíonn an t-athghiniúint chuimsitheach atá déanta go bhfuil ceantar iomlán na nDugthailte beagnach do-aitheanta ó díreach deich mbliana ó shin, mar a fhianaíonn na grianghraif ar leathanaigh 20 agus 21, agus cruthaíodh ceathrú uirbeach nua, ag oscailt rochtain phoiblí ar chuid de an cathair.

Le linn phleanáil agus fhorbairt Cheantar Dugaí Bhaile Átha Cliath, bhí an GNBS feasach ar a cumas chun rannchuidiú níos leithne a dhéanamh. Tá ESG (Comhshaoil, Sóisialta agus Rialachas) ina phríomh-bhreithniú anois ag gach cuideachta réadmhaoine agus bainisteoir sócmhainní, agus is ceart amhlaidh. Ar ais in 2014, áfach, bhí an GNBS ag glacadh leis an gcoincheap seo cheana féin ina straitéisí bainistíochta sócmhainní do na Dugthailte. Sna ceadanna phleanála a lorgaíodh bhí critéir do na cailleadh is airde de dheardh

2022 Brabús

€81m

Dugthailte Bhaile Átha Cliath

99%

Críochnaithe nó díolta

2022 Aistrithe Barrachais

€500m

agus forbairt inbhuanaithe. Mar thoradh air sin, tá creidiúnú LEED Óir nó Platanam bainte amach ag gach foirgneamh a bhaineann le GNBS sna Dugthailte agus tá foirgnimh atá suite ar líonra píblíne Scéim Téimh Cheantair Bhaile Átha Cliath réidh le nascadh leis an Scéim a luaithe a bheidh sí curtha i bhfeidhm ag Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath. Go deimhin, tá go leor tionscadal Cheantar na nDugaí tar éis dámhachtainí ó thionscal na réadmhaoine a bhaint amach mar aitheantas ar a gcáilíocht agus ar an méid a chuireann siad le déanamh áite.

Bhí forbairt ard-dlúis agus dlúthfhás uirbeach ina mbreathnuithe ríthábhachtacha freisin i bhfianaise shuíomh lárnach na nDugthailte agus a chónagarai atá sé don bhonneagar iompair phoiblí agus ghníomhach atá ann cheana féin ar nós an Luas, lánai rotháíochta leithscartha agus scéim Rothar Bhaile Átha Cliath. Meallann an cineál seo de chruthú áite infheistíocht isteach i dtimpeallachtaí uirbeacha a thairgeann cáilíocht mhaith beatha do dhaoine le maireachtáil agus le hoibriú iontu.

Ag leanúint le téama ESG, tá an Bord agus mise an-bhródúil as an méid a chuireann an GNBS le cúrsaí sóisialta. Trí chomhoibriú leis an Roinn Tithíochta agus leis an nGníomhaireacht Tithíochta, tá os cionn 2,800 teach curtha ar fáil ag an GNBS do thithíocht shóisialta – rud a sháraigh an bunspríoc a bhí againn maidir le soláthar tithíochta sóisialta faoi 40%. Cé go bhfuil punann réadmhaoine cónaithe an GNBS beagnach díghiaráilte go hiomlán ag an gcéim seo, táimid fós ag lorg deiseanna chun tithe sóisialta a sholáthar ó thógálacha cónaithe nua, agus tá 135 aonad nua á meas faoi láthair ag údarás áitiúla agus comhlachtaí tithíochta ceadaithe. Tá an seachadadh seo sa bhreis ar an soláthar reachtúil tithíochta sóisialta atá mar chuid de choinníollacha pleanála Chuid V do gach forbairt nua cónaithe.

Ó mo chuid caidreamh le mo chomhbhaill Boird, is léir dom cé chomh tiomanta agus atá gach comhalta do na caighdeáin is airde feidhmíochta oibriúcháin agus rialachais chorparáidigh a chinntiú don Gníomhaireacht. Go háirithe, ba mhaith liom ómós a thabhairt dár gcomhghleacaí luachmhar ar an mBord, Oliver Ellingham, a d'éirigh as Bord an GNBS i mí Aibreáin 2023 tar éis deich mbliana. Is teist é an dul chun cinn ollmhór atá déanta ag GNBS ó 2013, nuair a tháinig Oliver leis an mBord, ar an saibhreas léargais agus taithí a thug sé. Ba bhall d'ilis é Oliver a chuidigh leis an nGníomhaireacht a threorú trí go leor cinntí deacra agus bhain GNBS tairbhe mhór as a thairbhí dhomhain i mbaincáireacht agus i mbainistíocht sócmhainní.

Mar fhocal scoir, gabhaim buíochas le mo chomhghleacaithe ar an mBord agus le foireann uile an GNBS, faoi stiúir chomh cumasach ag an bPríomhfheidhmeannach agus ag an bhfoireann Feidhmiúcháin, as a gcion agus a n-iarrachtaí suntasacha le linn 2022. Tá a dtiomantas dochloíte don GNBS agus don Stát le moladh, go háirithe ós rud é go bhfuil foireann an GNBS i riocht uathúil oibriú i dtreo na sprice deiridh chun obair GNBS a thabhairt chun críche, rud a fhágfaidh go dtiocfaidh deireadh lena bhfostaíocht leis an nGníomhaireacht. Tá moladh mór tuille acu as a n-éireoidh leo cabhrú le GNBS a cuspóirí a bhaint amach. Bliain thábhachtach a bheidh in 2023, mar i gcás rátaí úis níos airde agus níos mó neamhchinnteachta eacnamaíoch, déanfaimid ár ndícheall leanúint leis an dul chun cinn i dtreo ár bhfoirceanta ag deireadh 2025. Tá an Bord agus an fhoireann Fheidhmiúcháin fós dírithe ar ár ngníomhaíochtaí gnó a réiteach agus luach breise fadtéarmach a chruthú don Stát.

Aidan Williams
Cathaoirleach

Ráiteas an Phríomhfheidhmeannaigh

Ba bhliain rathúil í 2022 do GNBS. Bhaineamar amach ár gcuspóir i nDugthailte Bhaile Átha Cliath - na tionscadail eile a thabhairt chun críche. Táimid tar éis an chuid is mó dár bpunann iasachtaí a dhíghiaráil agus leanamar leis an dul chun cinn láidir atá déanta inár gclár seachadta cónaithe. Is é an príomhfhocas atá againn anois ná soláthar na dtithe nua ón gclár sin a uasmhéadú, ó thaobh na n-aonad a tógadh agus na suíomhanna atá réidh le forbairt amach anseo.

Brendan McDonagh
Príomhoifigeach
Feidhmiúcháin

Ó bunaíodh an clár seo a luaithe a bhí sé inmharthana ó thaobh tráchtála de in 2014, tá an GNBS ina maoinitheoir ciallmhar ar thithe nua. Tá measúnú agus roghnú cúramach déanta againn ar na suíomhanna cónaithe inár bpunann a bhfuil an cumas forbartha is fearr acu, ag tabhairt aird ar ár sainordú tráchtála i gcónaí. Go dtí seo, tá maoiniú forbartha cónaithe €2.15 billiún curtha ar aghaidh againn dár bhféichiúnaithe agus dár nglacadóirí. D'éascaigh an caipiteal seo seachadadh, trí raon leathan bealaí, de bhreis agus 29,700 teach nua in Éirinn.

Tógann an timthriall forbartha cónaithe - ó láithreán neamhfhorbartha go dtí críochnú tithíochta - suas le 36 mí. Tá an fráma ama seo ag méadú le dhá bhliain anuas mar gheall ar mhoill ar chinntí pleanála, agóidí tríú páirtí, nó ag dúshláin bhreithiúnacha. Oibríonn GNBS lena féichiúnaithe agus glacadóirí chun láithreáin oiriúnacha a thabhairt chomh fada agus is féidir tríd an timthriall. Cuireann sé seo le luach na láithreán, ag teacht le sainordú tráchtála an GNBS, agus i go leor cásanna cinntíonn sé go bhfuil na suíomhanna réidh le haghaidh forbairt phríobháideach nuair a fhágann siad an Ghníomhaireacht.

Is cuid thábhachtach den timthriall é cead pleanála oiriúnach a fháil. Trí bhainistíocht chúramach, measúnú straitéiseach agus maoiniú roghnach, bhí ráta rathúlachta foriomlán na n-iaratas pleanála maoinithe ag an GNBS measartha ard. Ó 2016, tá iaratais phleanála curtha isteach ag féichiúnaithe agus glacadóirí an GNBS le haghaidh breis agus 23,600 aonad cónaithe, a bhfuil 5,770 acu sa chóras pleanála faoi láthair, agus d'éirigh leo cead pleanála a dheonú do níos mó ná 16,400 aonad – ráta ratha gar do 70%.

Cé go bhfuil ardleibhéal deontas pleanála bainte amach ag an GNBS, breathnaítear ar phleanáil laistigh den tionscal mar cheann de na céimeanna is deacra den timthriall forbartha in Éirinn. De réir suirbhé tionscail a rinneadh le déanaí, luadh pleanáil mar an bac is suntasaí ar fhorbairt chónaithe fóirsteanach in Éirinn, níos mó ná ganntanas saothair nó costais ábhar. Go deimhin, tá go leor de na hiarratais a thaisc féichiúnaithe agus glacadóirí an GNBS leis an mBord Pleanála le breis agus bliain. Ina theannta sin, is féidir leis an bpróiseas achomhairc agus leis na hathbhreithnithe breithiúnacha bac a chur ar fhorbairt suíomhanna a bheadh inmharthana ar bhealach eile ar feadh míonna fada. Go minic nuair a fhaightear pleanáil ar deireadh, ní bhíonn na suíomhanna inmharthana ó thaobh tráchtála de a thuilleadh.

Tá sé tábhachtach aghaidh a thabhairt ar inbhuanaitheacht agus forbairt chónaithe á phlé. Tá níos mó i gceist le hinbhuanaitheacht ná focal doiléir nó cleachtadh ticbhosca. Is riosca fíor-réadúil agus inaitheanta é an t-athrú aeráide, agus tá an tionscal eastát réadach freagrach as 40% measta d'astaíochtaí carbóin domhanda. Is fíor gurb é an foirgneamh is inbhuanaithe ó thaobh an chomhshaoil ná an foirgneamh nár tógadh riamh – ach ní seasamh réalaíoch é sin do ghníomhaireacht ar nós an GNBS. Mar a léirigh an Cathaoirleach ina Ráiteas, tá an GNBS ar an eolas go bhfuil ar a cumas rannchuidiú bríoch a dhéanamh i dtéarmaí ESG le blianta fada anois. Ní fhágann ár ndáta deiridh níos lú tábhachta leis an sprioc sin. Ina áit sin, leanaimid ag cinntiú go bhfuil aon fhorbairt chónaithe nó thráchtála a bhfuilimid ag gabháil di ag teacht leis na caighdeáin is airde d'fhorbairt inbhuanaithe agus tíosach ar fhuinneamh; agus a dhéantar i gcomhthéacs a thionchar ar an gcomhshaoil agus ar an bpobal áitiúil. Ó thaobh na tráchtála amháin de, is ionann glacadh le hinbhuanaitheacht agus an

Ardmhaoiníú Cónaithe

€2.15bn

Aonaid Chónaithe arna Seachadadh

29,700+

Ranniocaíocht Saoil leis an Stáchtiste

€4.9bn

difríocht idir sócmhainn inmharthana le luach inláimhsithe sa todhchaí agus maoin atá imithe i léig le luach athdhíola teoranta – ritheann sé seo go croílár shainordú tráchtála an GNBS.

Is sampla iontach í an fhorbairt uirbeach phleanáilte i SDZ an Phoill Bhig Thiar, a bhfuil suim 20% ag an GNBS inti, d'fhorbairt ina raibh critéir ESG chun tosaigh sa phróiseas dearaidh. Beidh 25% de thithíocht shóisialta agus inacmhainne san fhorbairt ard-dlúis seo, infrastruchtúr siúlóide agus rothaíochta, áiseanna cultúrtha agus pobail, agus spás taitneamhachta poiblí faoin aer, go léir laistigh d'achar siúlóide ó Lár Chathair Bhaile Átha Cliath. Ina theannta sin, bainfidh an fhorbairt iomlán úsáid as téamh ceantair ón monarcha Dramhail go Fuinneamh i mBaile Átha Cliath in aice láimhe.

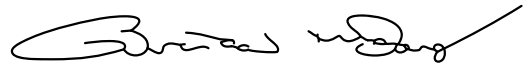
Rinneamar dul chun cinn mór le linn 2022 maidir le heagraíocht níos inbhuanaithe a dhéanamh do GNBS. Bhunaíomar Coiste Comhshaoil agus Inbhuanaitheachta an GNBS chun dul i dteagmháil le foireann an GNBS chun feasacht aeráide agus tionscnaimh inbhuanaitheachta a chur chun cinn, chomh maith le deiseanna oideachais agus foghlama a sholáthar dóibh. I mí an Mhárta 2023, chuir an GNBS a céad Treochlár um Ghníomhú ar son na hAeráide faoi bhráid an Rialtais. Ag tabhairt faoi deara fráma ama teoranta an GNBS agus an fhíríc go soláthraíonn GBCN seirbhísí áirithe gnó agus tacaíochta, chomh maith le háitribh oifige an GNBS, beidh an GNBS ag brath go príomha ar Treochlár GBCN chun ceanglais an tSainordaithe um Ghníomhú ar son na hAeráide a chomhlíonadh. Tá faisnéis ar thionscnaimh ar tugadh fúthu chun inbhuanaitheacht eagraíochtúil a fheabhsú, chomh maith le hinbhuanaitheacht oifige an GNBS, le fáil ar leathanaigh 31 go 33 den tuarascáil seo.

Leanamar ag cur méid ceart GNBS anuraidh trínár gclár iomarcaíochta deonach bliantúil. I rith 2022, d'fhág 32 ball foirne an Ghníomhaireacht mar chuid den chlár seo agus fágfaidh 14 bhall foirne eile le linn 2023. Léiríonn an líon seo céatadán suntasach go leor dár bhfórsa saothair fágtha de 94 agus éilíonn sé go mbeidh na daoine a fhanann níos solúbtha, mar a ról. a mhodhnú chun na bearnaí atá fágtha acu siúd atá ag imeacht a líonadh agus chun riachtanais athraitheacha na Gníomhaireachta a léiriú. Tá sé ríthábhachtach foireann a bhfuil taithí acu a choinneáil ag an bpointe seo chun a cuspóirí a bhaint amach ag an GNBS, ach tá sé ag éirí níos dúshlánaí mar go bhfuil deiseanna fostaíochta malartacha a chuireann slite beatha fadtéarmacha ar fáil níos tarraingtí don fhoireann go loighciúil. Gach bliain, déanann an fhoireann Fheidhmiúcháin agus mé féin grinnscrúdú ar ár riachtanais foirne reatha agus réamh-mheasta chun a chinntiú go bhfuil an chothromaíocht cheart againn chun ár gculpóirí atá fágtha a bhaint amach agus ár n-oibríochtaí a thabhairt chun críche ar bhealach ordúil,

rialaithe, atá oiriúnach do riosca. Táim muiníneach go bhfuil an chothromaíocht sin bainte amach againn go dtí seo bunaithe ar ár ndul chun cinn agus torthaí láidir comhsheasmhach.

Agus an Ghníomhaireacht ag dul ar aghaidh i dtreo a foirceanta ag deireadh 2025, táimid ag díriú ar dhá aidhm uileghabhálacha. Is é an chéad cheann ná an luach agus an seachadadh a uasmhéadú ónár bpunann atá fágtha. Is é an dara ceann ná réiteach ordúil ar sruthanna oibre iolracha. Tá gach ceann dár gculpóirí straitéiseacha fágtha deartha chun na haidhmeanna seo a bhaint amach. Maidir lenár mbarrachas, táimid ag súil le brabús imleor a ghiniúint ónár bpunann atá fágtha le gur féidir €1 billiún breise a aistriú chuig an Stát faoin am a gcuirfimid ár gcuid oibre i gcrích in 2025. Tabharfaidh sé sin gar do €5 billiún don cháiniocóir – éacht iontach do Ghníomhaireacht a thuarar ar dtús go gcaillfidh cuid acu €10 billiún. Leanann ár gclár seachadta cónaithe ag luas, le 600 aonad seachadta go díreach ag an GNBS le linn 2022 agus 460 á dtógáil faoi láthair. Cé go bhfuil ár gcumas chun tógáil nua a mhaoiniú teoranta ag an gcéim dheireanach seo dár n-éabhlóid, uasmhéadóimid líon na n-aonad a bhfuil cead pleanála cuí acu ionas gur féidir forbairt nua a bhaint amach fiú tar éis don GNBS a sainorduithe a chur i gcrích. Tabharfar faoi ár ngníomhaíochtaí go léir ar bhealach a aithníonn an t-am teoranta atá fágtha do GNBS agus ár sprioc deiridh a bheith críochnaithe go hiomlán faoi dheireadh 2025.

Ba mhaith liom buíochas an Chathaoirligh a ghabháil le Bord agus foireann an GNBS, go háirithe iad siúd a d'imigh as an nGníomhaireacht le linn 2022 agus go dtí seo in 2023. Ba mhaith liom buíochas a ghabháil freisin leis an mBord, le foireann agus le bainistíocht an GBCN i gcoitinne a sholáthraíonn seirbhísí tacaíochta luachmhara don GNBS. Tá rannpháirtíocht na ndaoine sin ar fad a d'oibrigh don Ghníomhaireacht le linn shaolré an GNBS soiléir ón dul chun cinn agus atá bainte amach againn go dtí seo. Níl aon amhras orm ach go gcinnteoidh an fhoireann a fhanann linn go leanfaimid ar aghaidh ag seachadadh ár gculpóirí.

Brendan McDonagh
Príomhoifigeach Feidhmiúcháin

Gnó Léirmheas

Bainistíocht Punainne agus Díghiaráil	13
Seachadadh Cónaithe	16
Criosanna Forbartha Straitéisí	19

Is é sainchúram reachtach an GNBS an toradh ar shócmhainní bainc faighte na Gníomhaireachta a uasmhéadú agus déileáil go gasta leo. Go simplí, baineann sé seo le dianbhainistíocht sócmhainní agus diúscairtí. Mar sin féin, thar shaolré an GNBS, tá iarracht déanta ag an mBord freastal ar éileamh an mhargaidh agus ag an am céanna rannchuidiú eacnamaíoch agus sóisialta inláimhsithe a dhéanamh. Tá cuspóirí a dhíríonn ar fhorbairt chónaitheach agus thráchtála, chomh maith le soláthar tithíochta sóisialta, socraithe agus bainte amach, agus barrachas substaintiúil á sholáthar don cháiniócoir ag an am céanna.

Bainistíocht Punainne agus Díghiaráil

Tá gníomhaíocht díghiarála GNBS á threorú ag an gcuspóir maidir le haisghabháil ó iasachtaí maoin-tacaithe a uasmhéadú trí bhainistíocht straitéiseach sócmhainní agus infheistíocht, agus trí dhiúscairt chéimnithe. Oibríonn GNBS go dlúth lena féichiúnaithe agus glacadóirí chun an straitéis is fearr ó thaobh tráchtála de a cheapadh do gach sócmhainn.

Rannpháirtíocht Féichiúnaí

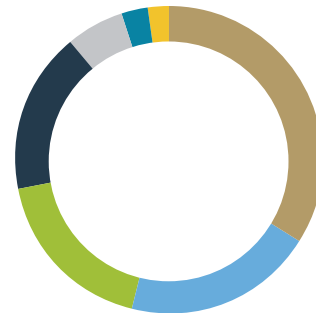
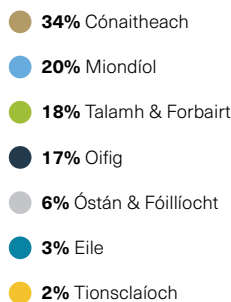
Ar dtús, fuair an GNBS iasachtaí thart ar 5,000 iasachtóir (SPVanna pearsanta agus corparáideacha) a comhdhlúthaíodh i thart ar 800 nasc féichiúnaí. Faoi dheireadh mhí an Mhárta 2023, bhí iasachtaí thart ar 126 féichiúnaí fós faoi bhainistíocht an GNBS. Tá 55 féichiúnaí ag obair go gníomhach leis an GNBS lena n-áirítear 24 i straitéisí tacaithe agus 31 faoi réir forfheidhmithe agus glacadóirí ceaptha. Tá monatóireacht á déanamh ar an 71 féichiúnaí eile faoi straitéisí um imghabháil nó comhaontuithe fágála. Is é an cur chuige is fearr ag GNBS oibriú go comhthoiliúil le féichiúnaithe, áfach, i gcúinsí áirithe, níl sé seo indéanta agus tá gá le gníomh forfheidhmithe chun luach na sócmhainní a chosaint.

Diúscairtí Sócmhainní

Bhí iasachtaí faighte ag an GNBS urraithe ag thart ar 60,000 réadmhaoin, atá lonnaithe i ndlínsí iolracha agus thar earnálacha éagsúla. Bhí luach margaidh de €32.4 billiún ag na réadmhaoin

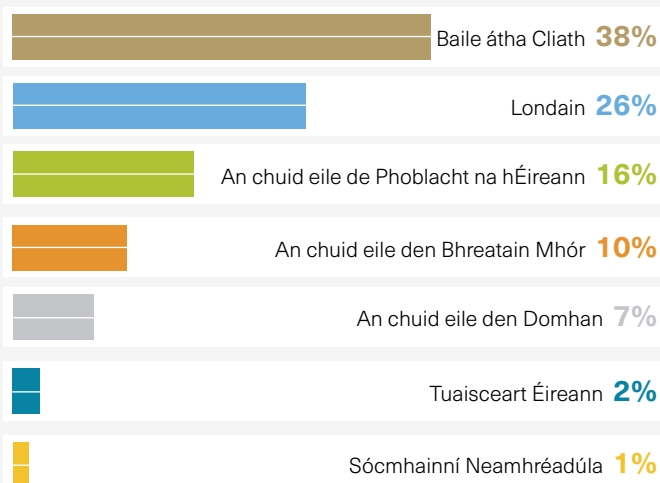
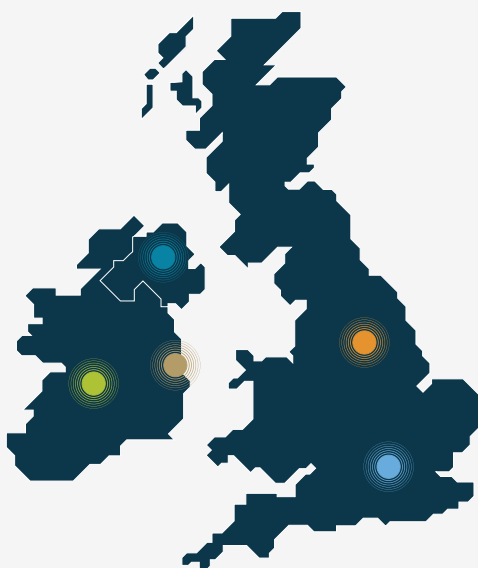
daingnithe tráth éadála. D'eisigh an GNBS sócmhainní ar bhealach céimnithe ordúil a bhí comhsheasmhach le leibhéal an éilimh, infhaighteach creidmheasa agus acmhainn ionsúcháin gach margaidh ábhartha. Faoi dheireadh 2022, bhí punann faighte ag GNBS díghiaráilte 98% agus bhí airgead iomlán de €47.4 billiún ginte aici.

Diúscairtí de réir earnála ó bunaíodh é (Éire)

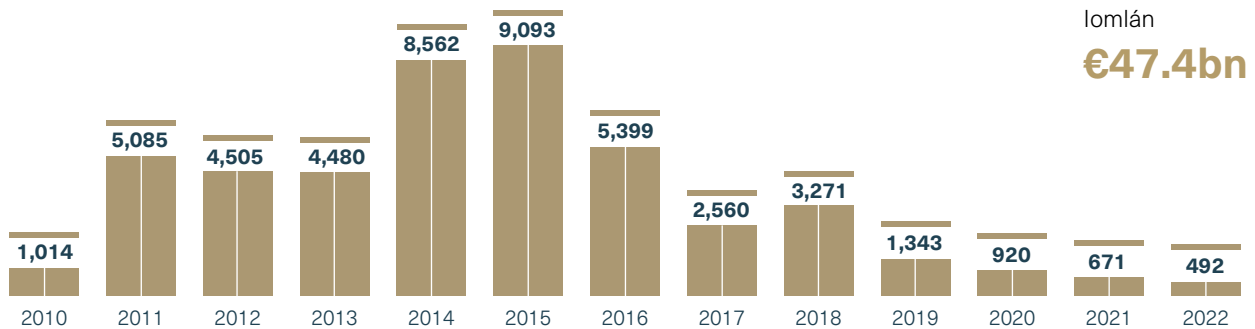
Gintear airgead tirim go príomha trí dhiúscairtí sócmhainní agus iasachtaí. Ba é luach carnach na n-iasachtaí agus na sócmhainní a díoladh go deireadh 2022 ná €40.8 billiún. Gineadh €6.6 billiún breise ó ioncam neamh-diúscairta, a chuimsíonn ioncam cíosa go príomha ó réadmhaoin urraithe agus fáiltas ó athmhaoiniú iasachtaí.

Diúscairtí de réir suímh ó bunaíodh é

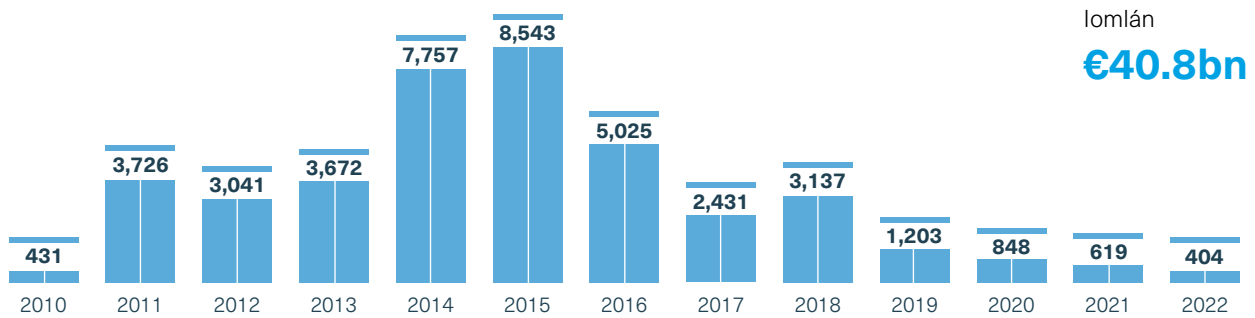

Bainistíocht Punainne agus Díghiaráil (ar lean)

Giniúint Airgid €m

Admhálacha Diúscartha €m

Maoiniú Forbartha

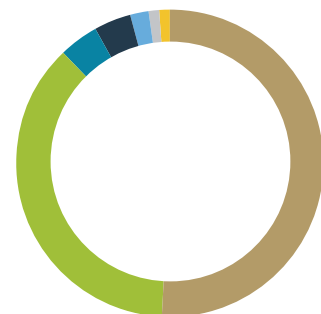
Tá an GNBS tar éis leanúint le clár dianbhainistíochta sócmhainní chun sreafaí airgid amach anseo agus luachanna diúscartha sócmhainní a chosaint nó a fheabhsú. Ar an iomlán, tá €4.2 billiún tugtha ar aghaidh ag an GNBS dá féichiúnaithe agus glacadóirí chun na gcríoch caiteachais chaipitiúil seo a leanas, faoi réir inmharthanacht tráchtála:

- infheistíocht a dhéanamh i réadmhaoín atá ann cheana féin chun a gcumas táirgthe ioncaim a fheabhsú agus a n-tarraingt do cheannaitheoirí a mhéadú;
- pleanáil, dearadh agus tógáil tionscadal nua cónaithe agus tráchtála;
- tionscadail chónaithe agus tráchtála neamhchríochnaithe atá ann cheana a thabhairt chun críche, más indéanta ó thaobh tráchtála de;
- oibreacha bonneagair, de réir mar is gá, chun forbairt maoinne a éascú;
- caiteachas riachtanach amhail oibreacha sábháilteachta ó dhóiteán chun a áirithiú go gcomhlíonann réadmhaoine ceanglais sláinte agus sábháilteachta; nó
- oibreacha feabhsúcháin chun tithíocht neamhchríochnaithe nó lochtach a thabhairt chuig caighdeán ináirithe.

Faightear an maoiniú ar fad ó acmhainní an GNBS féin gan aon spleáchas ar fhiachas an Stáitchiste nó trú páirtí.

Maoiniú caiteachais chaipitiúil de réir earnála ó cuireadh tús leis

- 51% Cónaitheach
- 37% Talamh & Forbairt
- 4% Eile
- 4% Oifig
- 2% Miondíola
- 1% Óstán & Fóillíocht
- 1% Tionscail

Aonaid Folamh

Cinntíonn an GNBS go gcoimeádann a féichiúnaithe agus a glacadóirí tréimhsí folmha i réadmhaoin chónaithe chomh híseal agus is féidir, ag ceapadh straitéisí cuí d'aonaid fholmha, lena n-áirítear measúnú a dhéanamh ar a n-oiriúnacht do thithíocht shóisialta.

Ag deireadh 2022, bhí urrús ag an GNBS ar thart ar 128 réadmhaoin fholmha. Mar sin féin, tá níos mó ná 90% díobh seo do-áirithe mar go bhfuil siad tréigthe nó go dteastaíonn oibreacha feabhsúcháin fairsinge uathu. Ina theannta sin, tá cuid bheag de réadmhaoin fholmha i gcontúirt ag saincheisteanna dlíthiúla nó eile nach mór a réiteach sular féidir iad a ligean ar cíos nó a dhíol.

As na 11 aonad atá fágtha, tá an chuid is mó á margaíocht go gníomhach, nó tá siad aontaithe nó ar conradh le díol.

Tá stoc na n-aonad cónaithe nuathógtha ag GNBS íseal go seasta agus comhaontaítear díolachán rialta laistigh de laethanta ó theacht ar an margadh.

Cistí Barrachais

Chuir straitéis an GNBS maidir le dianbhainistíocht sócmhainní agus infheistíocht go mór le sreabhadh airgid agus luach diúscairthe sócmhainní urraithe, rud a ghin torthaí suntasacha airgid don Ghníomhaireacht. Chomh luath agus a bhí gach fiach (€31.8bn) agus oibleagáidí cothromais (€56m) aisíochta ag an GNBS, bhí sí in ann tús a chur le haistriú a cistí barrachais chuig an Státchiste. Tá €3.5 billiún aistrithe ag an GNBS chuig an Stát go dtí seo agus tá súil aici €1 billiún eile a aistriú (NARPS san áireamh) faoin am a chríochnaíonn sí a cuid oibre.

Aistrithe Barrachais

Iarbhir

Réamh-mheasta

2020	2021	2022	2023	2024	2025
€2bn	€1bn	€500m	€350m	€350m	€300m
Iomlán: €4.5bn					

Gaoth Aduaidh NAMA

I gcomhréir le faomhadh Choimisiún an AE, tá sé mar aidhm ag an GNBS a cuid oibre a thabhairt chun críche tráth nach déanaí ná deireadh mhí na Nollag 2025, faoi réir choinníollacha an mhargaidh atá i réim. Sa chomhthéacs sin, chuir an Bord Plean Straitéiseach faoi bhráid an Aire i mí na Samhna 2021 maidir le foirceannadh ordúil na Gníomhaireachta.

Tá roinnt céimeanna tráchtála agus oibriúcháin á nglacadh ag an GNBS faoi láthair chun an foirceannadh a chur i bhfeidhm.

Tráchtála

Oibriúcháin

• Díghiaráil na punainne iasachta atá fágtha a chríochnú. • Maoiniú tiomanta a sholáthar d'fhorbairt cónaithe atá inmharthana ó thaobh tráchtála de. • Uasmhéadú a dhéanamh ar líon na láithreán cónaithe atá réidh le forbairt amach anseo trí cheadanna pleanála oiriúnacha a bhaint amach. • Leasanna cothromais atá fágtha ag GNBS i SDZ Cheantar Dugaí Bhaile Átha Cliath a réiteach. • Aistriú phunann tithíochta sóisialta NARPS chuig an nGníomhaireacht Forbartha Talún a chur chun cinn.	• Aonad claochlaithe bunaithe chun maoirseacht a dhéanamh ar an foirceannadh céimnithe agus ordúil an ghnó. • Aonaid ghnó laistigh de GNBS a chomhdhlúthú. • Réiteach parfhiach iarmharach a chur chun cinn tar éis diúscairt sócmhainní gaolmhara. • Pleanáil do bhainistiú sonraí agus taifead. • Díscaoileadh/imeacht grúpa-eintiteas a chur chun cinn tar éis diúscairt sócmhainní gaolmhara.

I gcomhréir leis an taithí ar fheithiclí oiliúna i ndlínsí eile, d'fhéadfadh roinnt blianta a bheith i gceist le réiteach deiridh an GNBS tar éis an díghiaráil phríomha a thabhairt chun críche, mar gheall ar dlíthíocht gan réiteach nó sócmhainní atá fágtha ag a bhfuil poitéinseal ardaithe luach suntasach.

Seachadadh Cónaithe

Féachann clár seachadta cónaithe an GNBS le luach na sócmhainní daingnithe a fheabhsú agus ag an am céanna aghaidh a thabhairt ar na ganntanas soláthair tithíochta in Éirinn. Oibríonn an GNBS lena féichiúnaithe agus glacadóirí trí gach céim den phróiseas forbartha cónaithe, áit arb í seo an straitéis sócmhainní is fearr ó thaobh na tráchtála de. Cuid thábhachtach den chlár is ea láithreáin forbartha a ullmhú le haghaidh tógála cónaithe príobháidí amach anseo. Tá breis is 92% den talamh cónaithe a fuarthas ar dtús don GNBS tógtha ar, athmhaoinithe nó díolta.

Spricanna Seachadta Cónaithe GNBS

Spríoc Faofa ag an mBord	Sonraí Spríoc	Stádas
4,500 aonaid	Socraíodh an chéad spríoc in 2014 maidir le soláthar aonad i limistéar Bhaile Átha Cliath faoi dheireadh 2016.	Spríoc bainte amach in 2016
20,000 aonaid	I mí Mheán Fómhair 2015, faomhadh spríoc seachadta níos uailmhianáí agus clár leathnaithe, lena n-áirítear aonaid a seachadadh ar láithreáin a athmhaoiniódh nó a díoladh.	Spríoc bainte amach in 2021

Dul Chun Cinn Seachadta²

29,710 aonad cónaithe seachadta ag GNBS

Tá 13,840 aonad seachadta go díreach ag an GNBS go dtí seo, trí mhaoiniú a sholáthar d'fhéichiúnaithe agus glacadóirí, nó trí chomhaontú ceadúnais nó comhfhiontar. Faoin reachtaíocht, ní féidir le GNBS ach forbairtí a bhfuiltear ag súil leo brabús a bhaint amach a mhaoiniú agus ní féidir leo téarmaí maoinithe tosaíochta a sholáthar. Tá sé seo ríthábhachtach chun rialacha an AE um Chúnamh Stáit agus Alt 10 d'Acht an GNBS a chomhlíonadh.

Tógadh 15,870 aonad cónaithe breise ar shuímh a bhain leas as maoiniú GNBS ar dtús, ach a dhíol nó a athmhaoinigh féichiúnaithe agus glacadóirí an GNBS ina dhiaidh sin. D'éascaigh an GNBS soláthar tithíochta ar na láithreáin seo amach anseo trí cheadanna pleanála, costais dlí, costais sealbhaíochta nó oibreacha cumasúcháin láithreáin a mhaoiniú.

Samplaí de thithíocht seachadta 2022

² Tuairiscítear na figiúirí maidir le seachadadh aonad cónaithe agus píblíne ar leathanaigh 16 agus 17 ag deireadh mhí an Mhárta 2023 agus déantar iad a shlánú go dtí an 10 is gaire

Píblíne Seachadta

Bainfidh an GNBS úsáid as a saolré atá fágtha chun seachadadh na n-aonad ó shuíomhanna ina punann daingnithe a uasmhéadú. In 2021, d'fhaomh Bord an GNBS tosaíocht straitéiseach chun seachadadh 1,800 teach nua a éascú, faoi réir inmharthanacht tráchtála, agus an Ghníomhaireacht ag dul chun cinn lena foirceannadh le linn na tréimhse 2022-2025. Seachadadh 600 aonad in 2022 agus, sa chéad trí mhí de 2023, seachadadh 50 aonad nua eile. Tá 460 aonad á dtógáil faoi láthair ar láithreáin atá daingnithe don GNBS, agus tá maoiniú ceadaithe do 390 aonad breise. Tá forbairt na n-aonad seo ag brath ar inmharthanacht tráchtála, pleanáil agus críochnú na tógála roimh dheireadh 2025. D'fhéadfadh sé go ndéanfar cuid de na haonaid a bhfuil maoiniú ceadaithe ina leith a athmhaoiniú as GNBS, agus sa chás sin, beidh seachadadh na n-aonad sin lasmuigh de rialú GNBS. De réir mar a dhéantar iasachtaí féichiúnaithe gaolmhara a athmhaoiniú, nó má éiríonn an fhorbairt neamh-inmharthana, laghdófar go comhréireach réamh-mheastacháin seachadta aonad.

Bainistíocht Sócmhainní ar Shuíomhanna Cónaithe

Faoi dheireadh mhí an Mhárta 2023, bhí iasachtaí an GNBS urraithe ag thart ar 479 heicteár talún in Éirinn, gan láithreáin á dtógáil nó a bhfuil maoiniú ceadaithe acu san áireamh. Tá criosú cónaithe ag thart ar 399 heicteár den talamh seo faoi láthair agus d'fhéadfadh sé a bheith oiriúnach d'fhorbairt cónaithe sa toadhchái, faoi réir srianta pleanála agus bonneagair.

Tá an poitínseal ag an mbanc talún criosaithe thart ar 17,150 aonad tithíochta a sheachadadh sa mheántearma agus san fhadtarma. Cé nach féidir an chuid is mó de na haonaid seo a sheachadadh laistigh den saolré atá fágtha ag GNBS, is é cuspóir an GNBS líon na láithreán atá réidh le haghaidh forbairt sa toadhchái a uasmhéadú trí iarratais phleanála rathúla agus measúnuithe féidearthachta réamhphleanála.

Ó 2016, tá iarratais phleanála curtha isteach ag féichiúnaithe agus glacadóirí an GNBS le haghaidh breis agus 23,656 aonad cónaithe (cuid acu atá sa chóras pleanála faoi láthair) agus d'éirigh leo cead pleanála a dheonú do 16,436 aonad. Eisíodh cinneadh chun 1,242 aonad breise a dheonú, ach tá an cinneadh faoi achomharc, faoi réir athbheithniú breithiúnach nó fós laistigh den tréimhse ina bhféadfadh achomharc nó athbheithniú tarlú.

Banc talún criosaithe cónaithe

17,150 aonaid fhéideartha

Seachadadh Cónaithe (ar lean)

Samplaí de thithíocht atá á dtógáil in 2022

Láithreáin Chónaithe Díolta

Féachann an GNBS lena chinntiú go bhfuil soláthar dóthanach talún forbartha ar fáil d'fhorbróirí príobháideacha sa mhargadh. Ó 2011 i leith, tá láithreáin díolta ag féichiúnaithe agus glacadóirí an GNBS a bhfuil an cumas acu thart ar 86,000 aonad cónaithe a sheachadadh, ar a bhfuil an 15,870 teach thuasluaite tógtha. Ba chóir a thabhairt faoi deara go bhféadfadh srian amháin nó níos mó a bhaineann le hinmharthanacht tráchtála, bonneagar, nó easpa cead pleanála a bheith ag cur bac ar chuid de na suíomhanna seo faoi láthair.

Criosanna Forbartha Straitéisí

SDZ Cheantar Dugaí Bhaile Átha Cliath

In 2014, bhí leas ag an GNBS i 75% den 22 heicteár de thalamh infhorbartha i gCrios Forbartha Straitéisí (CFS) Cheantar Dugaí Bhaile Átha Cliath. Ó shin i leith, tá an Ghníomhaireacht rithábhachtach maidir le forbairt cheantar na nDugthailte a thiomáint agus a éascú. Is eiseamláir é an tsamhail SDZ de chur chuige atá bunaithe ar phlean, agus bhí an mhodheolaíocht seachadta a d'fhorbair an GNBS rithábhachtach dá chur i bhfeidhm.

Tá **99%** de bhunleasanna GNBS i nDugthailte Bhaile Átha Cliath críochnaithe nó díolta anois:

9%

Tógáil Críochnaithe

361k troigh cearnach de spás tráchtála

53%

Tionscadail a Críochnaíodh agus a Díoladh

2,240k troigh cearnach de spás tráchtála agus 606 aonad cónaithe

37%

Láithreáin Díolta

le cead pleanála do 1,575k troigh cearnach de spás tráchtála agus 1,427 aonad cónaithe

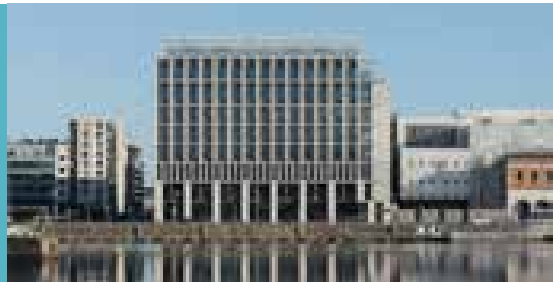
1%

Baineann an 1% eile le leas léasach an GNBS i suíomh a dhíolfar i gcomhar leis an saorshealbhóir.

Coinníonn GNBS leas i dtrí réadmhaoin:

Duga Thuaidh

- 274k troigh cearnach de spás tráchtála
- c50% ligthe
- Gealltanas cothromais 40% de chuid an GNBS, 60% i seilbh Oaktree

Deich gCé Hanover

- 87k troigh cearnach de spás tráchtála
- Ligtear go hiomlán do Fiserv
- Gealltanas cothromais 40% de chuid GNBS, 60% i seilbh Kennedy Wilson

Bloc 19 - Suíomh

- 56k troigh cearnach de spás tráchtála & 150 aonad cónaithe, faoi réir pleanála
- Tá díol suímh beartaithe le hUiscebhealaí Éireann
- Leas léasachta an GNBS, ruilse féin Uiscebhealaí Éireann

SDZ an Phoill Bhig Thiar

Coinníonn an GNBS sciar 20% i gcuideachta a bhfuil suíomh forbartha 37.2 acra aici i SDZ an Phoill Bhig Thiar. Tá acmhainn ag an suíomh do 3,800 teach, agus beidh 25% díobh sin sóisialta agus inacmhainne, agus os cionn 1 milliún troigh cearnach de spás tráchtála, lena n-áirítear áiseanna cultúrtha agus pobail.

- Tá cead pleanála tugtha do 894 aonad cónaithe (224 teach sóisialta agus inacmhainne san áireamh)
- Tá iarratas pleanála curtha isteach le haghaidh 495,000 troigh cearnach de spás tráchtála

Ranníocaíocht GNBS do Cheantar Dugaí Bhaile Átha Cliath

2015

Cé Bolands

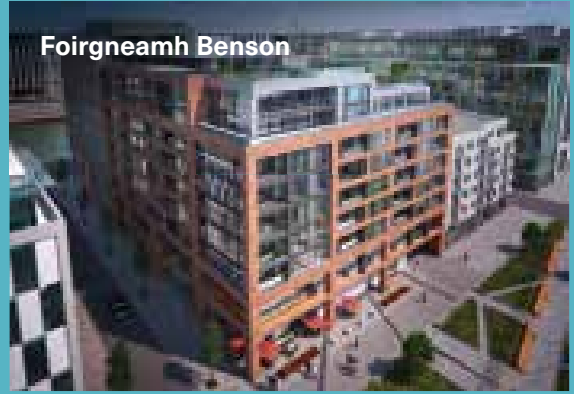
76 SJRQ

5 Cé Hanover

Duga Caipitil

Foirgneamh Benson

Exo

2021

Airgeadais Léirmheas

Airgeadais Léirmheas

Buaicphointí Airgeadais 2022	2022 €m	2021 €m	Ó bunadh go deireadh-2022 €m
Giniúint airgid			
Airgead tirim iomlán ginte	492	671	47,395
Admhálacha diúscartha	404	619	40,838
Ioncam neamhdhiúscartha	88	52	6,557
Barrachas Saoil			
Aistrithe airgid chuig Státchiste na hÉireann	500	1,000	3,500
Brabúsacht (príomhmhíreanna ráitis ioncaim)			
Glanghnóchain ar iasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag FVTPL*	100	181	
Ioncam úis, ioncam táillí & ioncam/(costas) eile	16	28	
Gnóthachain ghilana ar réadmhaoin infheistíochta	10	22	
Brabús ar dhí-aithint fochuideachtaí	-	26	
Brabús oibriúcháin don bhliain roimh cháin	84	211	
Muirear cánach	(3)	(16)	
Brabús don bhliain tar éis cánach	81	195	
Staid airgeadais ag deireadh na bliana			
Airgead tirim agus coibhéisí airgid	511	748	
Iasachtaí féichiúnaí ag iompar luacha	527	715	
Airíonna infheistíochta	325	314	
Infheistíochtaí in ionstraimí cothromais	17	22	

* Luach Cóir Trí Bhrabús nó Cailteanas

Fuascailt fiach

Mar chuid dá éadail bhunaidh iasachtaí ó na hinstiúidí rannpháirteacha, d'eisigh an GNBS €30.2 billiún d'fhiachas sinsearach ráthaithe ag an rialtas agus €1.6 billiún de bhuanfhiachas ar ráta comhlúthach.

Ba ionann na bannaí sinsearacha agus dliteanas teagmhasach do Stát na hÉireann mar go raibh siad ráthaithe ag an Rialtas sular fuasclaíodh iad ina n-íomláine faoi Dheireadh Fómhair 2017. Bhí an fofhiachas fuascailte go hiomlán faoi Mhárta 2020 agus dá bhrí sin tá an GNBS tar éis gach fiach €31.8 billiún a eisíodh le fáil a aisíoc iasachtaí ó na hinstiúidí rannpháirteacha.

Barrachas saoil GNBS a aistriú chuig an Státchiste

Is é ranníocaíocht iomlán réamh-mheasta GNBS leis an Státchiste, faoi réir gan aon mheathlú ar choinníollacha an mhargaidh, ná €4.9 billiún. Tá sé seo comhdhéanta de bharrachas saoil réamh-mheasta de €4.5 billiún agus íocaíochtaí cánach corparáide de €0.4 billiún a rinneadh go dtí seo. Faoi dheireadh 2022, bhí €3.5 billiún dá barrachas saoil aistrithe chuig an Státchiste ag an GNBS. Táthar ag súil le tuilleadh aistrithe chuig an Státchiste in 2023 agus i mblianta ina dhiaidh sin. Áireoidh na haistrithe amach anseo luach aistrithe Sheirbhísí Maoine Cónaithe Sócmhainne Náisiúnta DAC ('NARPS') a fhanfaidh in úinéireacht an Stáit bunaithe ar Threoir chuig an GNBS ón Aire Airgeadais.

Airgeadais Léirmheas (ar lean)

Príomhchodanna d'fheidhmíocht GNBS don bhliain 2022

Ráiteas Ioncaim Grúpa GNBS	2022 €m	2021 €m
Glanghnóchain ar iasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag FVTPL	100	181
Ioncam úis, ioncam táillí & ioncam/(costas) eile	16	28
Gnóthachain ghlana ar réadmhaoín infheistíochta	10	22
Glanbhrabús ar dhiúscairt agus ar athmhaoiniú iasachtaí agus sócmhainní réadmhaoine	2	5
Brabús ar dhí-aithint fochuideachtaí	-	26
Costais riaracháin	(44)	(51)
Brabús don bhliain roimh cháin	84	211
Muirear cánach	(3)	(16)
Brabús Oibriúcháin don bhliain tar éis cánach	81	195

Glanghnóchain luacha chóir ar iasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag FVTPL

	2022 €m	2021 €m
Glanghnóchain luacha chóir ar iasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag FVTPL	100	181

Príomhréimse breithiúnais i ráitis airgeadais an GNBS is ea luach cóir agus déantar an próiseas breithiúnais mar chuid d'athbhreithnithe Luach Cóir. Úsáideann na hathbhreithnithe seo modheolaíocht luach láithreach chun luach cóir iasachtaí féichiúnaithe a mheas. I rith na bliana, d'aithin an GNBS gnóthachan luacha chóir de €100 milliún (2021: €181 milliún). Léiríonn an toradh seo roinnt fachtóirí ar nós dul chun cinn i dtreo amlínte airgeadaithe agus an glanluach ar chomhthaobhacht a fhaigheann iasachtaí féichiúnaithe áirithe.

Bhí na hathbhreithnithe Luach Cóir bunaithe ar mheasúnuithe aonair mionsonraithe ar shreabhadh airgid ionchais sa todhchaí do gach nasc féichiúnaí lena n-áirítear iasachtaí ábhartha. Léiríonn na measúnuithe seo an meastachán is fearr de chuid GNBS ar shreafaí airgid ionchais sa todhchaí do gach nasc féichiúnaí. Áirítear leo sreafaí airgid measta a eascraíonn as diúscairt na comhthaobhachta (maoin go ginearálta), díolacháin iasachtaí, agus ioncam neamh-diúscairta (amhail ioncam cíosa).

Ioncam úis, ioncam táillí & ioncam/(costas) eile

	2022 €m	2021 €m
Ioncam cíosa léasa	15	14
Dáilí ó ionstraimí cothromais	4	1
Ioncam Úis	1	-
Luach cóir (caillteanas)/gnóthachan ar ionstraimí cothromais	(1)	6
Ioncam táillí/ioncam eile/(costas)	(3)	7
Iomlán	16	28

B'ionann ioncam úis, ioncam táillí & ioncam/(costas) eile agus €16 milliún. Tá sé seo comhdhéanta den chuid is mó d'ioncam cíosa ó léas NARPS (€15 milliún) agus ioncam úis de €1 milliún a tuilleadh ar airgead tirim, Nótaí Státchiste gearrhéarmacha agus Nótaí Státchiste arna gcoinneáil i rith na bliana airgeadais. Is éard atá in ioncam ó tháillí agus ioncam/(costas) eile go príomha €1 milliún chun dliteanais réadmhaoine glacadóireachta a urscaoileadh agus €1 milliún do tháillí conartha sa bhliain airgeadais tar éis ráta ainmnithe toraidh a bhaint amach ar infheistíochtaí cothromais. Bhain ioncam ó tháillí na bliana roimhe agus méideanna ioncaim/(costas) eile go príomha le €6 milliún a fháil ó Leachtaitheoir Speisialta IBRC maidir le héilimh a thaisc an GNBS faoi leachtú IBRC.

Gnóthachain ghilana ar réadmhaoín infheistíochta

	2022 €m	2021 €m
Gnóthachain ghilana ar réadmhaoín infheistíochta	10	22

Déantar réadmhaoín infheistíochta a luacháil ag luach cóir. Bhí glanghnóthachan €10 milliún ar an ráiteas ioncaim in 2022 mar thoradh ar an difríocht idir luach cóir agus suim ghlanluacha na réadmhaoíne.

Glanbhrabúis a ghintear ó dhiúscairt agus athmhaoiniú iasachtaí agus sócmhainní réadmhaoíne

	2022 €m	2021 €m
Glanbhrabús ar dhiúscairt agus ar athmhaoiniú iasachtaí	2	2
Glanbhrabús as sócmhainní maoine a dhiúscairt	-	3
Brabús iomlán	2	5

Déantar brabúis nó cailteanais ar dhiúscairt agus athmhaoiniú iasachtaí a thomhas mar an difríocht idir an chomaoín a fuarthas (tar éis costais díolacháin/athmhaoinithe) agus luach carraeireachta an GNBS ar na hiasachtaí ábhartha.

Déantar brabúis ar dhiúscairt sócmhainní réadmhaoíne a thomhas mar an difríocht idir na fáiltais díolacháin agus luach carraeireachta na réadmhaoíne a theastaíonn chun a bheith, cibé acu is ísle den chostas agus Glanluach Inréadaithe na maoine sin.

B'ionann speansais riaracháin a aithníodh in 2022 agus €44 milliún (2021: €51 milliún). Ó bunaíodh é go dtí an 31 Nollaig 2022, b'ionann speansais iomlána an GNBS a íocadh chun ioncam a chistiú agus €1.4 billiún arb ionann é agus 2.9% den ghiniúint iomlán airgid (2022: 8.9%). Léiríonn an leibhéal costais níos airde mar % de ghiniúint airgid thirim in 2022 go mór mór an ghiniúint airgid bhliantúil níos ísle de réir mar a thagann deireadh le leabhar an GNBS.

Giniúint airgid GNBS

	2022 €m	2021 €m	Ón tráth tionscanta go deireadh-2022 €m
Diúscairtí comhthaobhachta bunúsacha	482	671	36,478
Diúscairt iasachtaí	10	-	10,917
Fáiltais iomlána	492	671	47,395

B'ionann fáiltais diúscairta agus neamh-diúscairta le linn 2022 agus €0.5 billiún (2021: €0.7 billiún), a chuimsigh go príomha fáiltais ó dhiúscairtí comhthaobhachta réadmhaoíne. Ó thaobh giniúna airgid de, bhí idirbheart díola iasachtaí ábhartha amháin ann in 2022 (2021: gan aon).

Staid Airgid

	2022 €m	2021 €m
Airgead tirim agus coibhéisí airgid	511	748

Ag deireadh 2022, bhí iarmhéid airgid agus coibhéisí airgid de €511 milliún (2021: €748 milliún) ag an GNBS agus bhí €491 milliún (2021: €735 milliún) de sin i seilbh Banc Ceannais na hÉireann.

Airgeadais Léirmheas (ar lean)

Punann iasachta

Fuair an GNBS iasachtaí ó na hinstiúidí rannpháirteacha ar chomaoin €31.8 billiún. Is é an luach éadála seo an méid a d'aithin an GNBS ar dtús ar a ráiteas ar staid airgeadais mar luach carraireachta na n-iasachtaí féichiúnaithe sin. Tá oibleagáid dhlíthiúil ar fhéichiúnaithe parluach na hiasachta a aisíoc de réir na gcomhaontuithe iasachta bunaidh leis na hinstiúidí rannpháirteacha. Ba é luach carraireachta iasachtaí féichiúnaithe an GNBS ag deireadh 2022 ná €0.5 billiún (2021: €0.7 billiún).

Tugtar achoimre thíos ar an ngluaiseacht in iasachtaí féichiúnaithe don tréimhse tuairiscithe:

Gluaiseacht i luach carraireachta iasachtaí féichiúnaí

	2022 €m	2021 €m
iasachtaí féichiúnaí ar 1 Eanáir	715	850
Fáltais ar iasachtaí féichiúnaí	(475)	(449)
Airleacain d'iasachtaithe (airgead tirim agus neamhairgid)	187	192
Gluaiseachtaí eile ar iasachtaí féichiúnaithe arna dtomhas ag FVTPL	(2)	(61)
Brabús as iasachtaí féichiúnaithe a dhiúscairt agus a athmhaoiniú	2	2
Glanghnóchain luacha chóir ar iasachtaí féichiúnaithe	100	181
iasachtaí féichiúnaí amhail an 31 Nollaig	527	715

NARPS

	2022 €m	2021 €m
Airíonna infheistíochta	325	314

Faoi straitéis tithíochta an Rialtais, "Tithíocht do Chách", tá sé beartaithe go n-aistrefar SARPS ón GNBS chuig an nGníomhaireacht Forbartha Talún (LDA). Mar chuid den phróiseas aistrithe comhaontaithe, socrófar an praghas aistrithe ag luacháil an GNBS agus beidh sé mar chuid de ranníocaíocht barrachais saoil an GNBS leis an Státhiste. Ag an dáta tuairiscithe, tá an t-aistriú beartaithe fós le críochnú. Tá gá le hathruithe cuí reachtaíochta ar an Acht LDA chun an t-aistriú molta ón Aire Airgeadais go dtí an LDA a éascú. Níl aon bhac ar GNBS NARPS a aistriú chuig an Aire Airgeadais, an chéad chéim sa phróiseas aistrithe comhaontaithe. Coinnítear sócmhainní SARPS mar réadmhaoin infheistíochta a iompraítear ag luach cóir.

Infheistíochtaí in ionstraimí cothromais

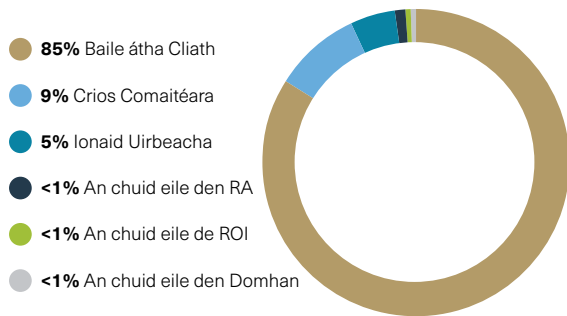
	2022 €m	2021 €m
Infheistíochtaí in ionstraimí cothromais	17	22

Infheistíonn GNBS in ionstraimí cothromais chun luach a uasmhéadú agus chun seachadadh éifeachtach forbairtí tráchtála nó cónaithe a éascú. Déantar na sócmhainní seo a thomhas ag Luach Cóir trí bhrabús nó cailteanas. Tá athruithe sa luach tugtha anonn á dtiomáint ag gluaiseachtaí i luach sócmhainní na goistí/cuideachtaí bunúsacha agus dáiltí/airgead tirim/airleacain a rinneadh i rith na bliana.

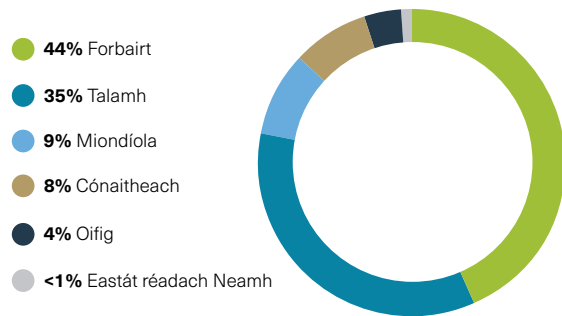
Punann fágtha

Leagtar amach thíos an comhchruinniú de phunann iasachtaí féichiúnaithe faighte atá fágtha ag GNBS de réir earnála agus tíreolaíochta bunaithe ar an mbunurrús:

Punann fágtha de réir tíreolaíochta 31 Nollaig 2022

An phunann atá fágtha de réir aicme sócmhainne 31 Nollaig 2022

Tagarmharc ráta toraidh

In 2014, d'fhorhmheas Bord an GNBS spriochtagarmharc de 20% maidir le haschur ar infheistíocht (EROI). Ba é an toradh réamh-mheasta ag deireadh 2022 ná 39% (2021: 39%).

Ríomhtar an EROI bunaithe ar chomparáid idir suíomh barrachais saoil réamh-mheasta €4.5 billiún an GNBS le hinfeistíocht tosaigh an GNBS, arna choigeartú chun an €5.6 billiún i gCúnamh Stáit a raibh ar GNBS a íoc leis na hinstiúidí rannpháirteacha a eisiáimh mar chuid den phraghas fála iasachta.

Tar éis clár rathúil bainistithe agus díghiarála sócmhainní agus faoi réir coinníollacha an mhargaidh, réamhaisnéis an phunann iasachtaí féichiúnaithe faighte (gan Státchabhair san áireamh) an ráta toraidh inmheánaigh (IRR), gan costais a áireamh, go dtí deireadh shaolré an GNBS ná timpeall 12.9% (2021: 12.9%) in aghaidh na bliana amhail ag deireadh 2022.

Is é an toradh réamh-mheasta bunaithe ar an gcostas iomlán chun punann iasachtaí an fhéichiúnaí a fháil, lena n-áirítear Cúnamh Stáit de €5.6 billiún, ná 6% (2021: 6%) in aghaidh na bliana. Tá sé seo i gcomparáid go fabhrach leis an ráta toraidh ionchais nuair a bunaíodh GNBS de 5%.

Timpeallacht, Sóisialta agus Rialachas

Ranníocaíocht Shóisialta agus Eacnamaíoch	29
Inbhuanaitheacht agus an Comhshaol	31
Eagraíocht	34
Rialachas	36

Ranníocaíocht Shóisialta agus Eacnamaíoch

I gcomhthéacs a sainordú tráchtála sáraitheach, féachann an GNBS lena punann in Éirinn a bhainistiú ar bhealach a chomhlánaíonn cuspóirí comhlachtaí poiblí eile lena n-áirítear ranna Rialtais, gníomhaireachtaí Stáit agus údaráis áitiúla.

Tithíocht Shóisialta

I dteannta lena sainchúram reachtúil, d'aithin an GNBS gur thairg réadmhaoine cónaithe a bhí faoi úinéireacht a féichiúnaithe agus a glacadóirí deis ranníocaíocht a dhéanamh le tithíocht shóisialta in Éirinn. Bhunaigh an GNBS foireann tiomnaithe tithíochta sóisialta chun tithíocht oiriúnach a aithint agus chun a seachadadh a éascú trí rannpháirtíocht leis an Roinn Tithíochta agus leis an nGníomhaireacht Tithíochta.

D'éirigh go han-mhaith leis an bpróiseas seo agus seachadadh 2,862 réadmhaoine go dtí seo. Seachadadh tithe trí dhíol nó trí léas le húdaráis áitiúla nó comhlachtaí tithíochta ceadaithe, nó trí dhíolachán díreach le NARPS. Tá 135 réadmhaoine eile á mbreithniú faoi láthair ag údaráis áitiúla agus ag comhlachtaí ceadaithe tithíochta.

Thar shaolré an GNBS, sainaitníodh breis agus 7,600 aonad a d'fhéadfadh a bheith oiriúnach do thithíocht shóisialta agus tairgtear iad d'údaráis áitiúla. Ní raibh mórán de na haonaid seo ag teastáil nó mheas na húdaráis áitiúla a bheith mí-oiriúnach ag an am, nó ní raibh siad ar fáil ina dhiaidh sin.

Tá soláthar tithíochta sóisialta an GNBS sa bhreis ar sholáthar reachtúil tithíochta sóisialta Chuid V ar fhorbairtí cónaithe atá maoinithe ag an GNBS.

NARPS

Bunaíodh Seirbhísí Réadmhaoine Cónaithe Sócmhainní Náisiúnta (NARPS) in 2012 chun seachadadh na tithíochta sóisialta ó phunann urraithe an GNBS a bhrostú. Seachadadh 1,366 teach trí NARPS arb ionann é agus 48% de sholáthar tithíochta sóisialta an GNBS ar fad.

Feictear NARPS mar shamhail dea-chleachtas agus d'fheidhmigh sé mar fhasach do thionscnaimh léasaithe eile a cuireadh i bhfeidhm ar fud na hearnála ó shin i leith. Mar aitheantas ar a rannchuidiú tábhachtach le tithíocht shóisialta a sholáthar, d'ordaigh an tAire Airgeadais go bhfanadh punann SARPS faoi úinéireacht an Stáit. Faoi straitéis tithíochta an Rialtais, 'Tithíocht do Chách', tá sé beartaithe go n-aistreofar SARPS chuig an nGníomhaireacht Forbartha Talún (LDA).

Maoiniú Feabhsúcháin

Sa chás go bhfuil sé inmharthana ar bhonn tráchtála, chuir an GNBS maoiniú ar fáil dá féichiúnaithe agus dá glacadóirí chun tithíocht neamhchríochnaithe nó lochtach a chríochnú. Maoiníonn an GNBS oibreacha riachtanacha freisin chun a chinntiú go bhfuil réadmhaoine ina punann daingnithe slán ó thaobh struchtúir de agus go gcomhlíonann siad na ceanglais reatha sláinte agus sábháilteachta. Cosnaíonn nó cuireann sé seo le luach na sócmhainní, i gcomhréir le sainordú tráchtála an GNBS.

Tá maoiniú feabhsúcháin de thart ar **€135m** tugtha ar aghaidh ag an GNBS le haghaidh oibreacha ar réadmhaoine cónaithe agus tráchtála atá ann cheana agus a cuid iasachtaí á n-urrú. Áirítear ar na hoibreacha feabhsúcháin sábháilteachta dóiteáin riachtanach, oibreacha sláinte agus sábháilteachta, agus lochtanna struchtúracha a shocrú.

Díolacháin le Comhlachtaí Poiblí

Cuid tábhachtach d'obair an GNBS is ea éascú a dhéanamh ar dhíol maoine chun críocha cathartha. Oibríonn an GNBS go dlúth le ranna Rialtais, le gníomhaireachtaí Stáit agus le húdaráis áitiúla chun réadmhaoine a aithint a bhféadfadh leas pobail, eacnamaíoch nó sóisialta a bheith acu.

D'éirigh le GNBS breis agus **75** réadmhaoine a sheachadadh ar chúiseanna éagsúla sibhialta agus sóisialta ar fud na hÉireann, lena n-áirítear: oideachas, páirceanna poiblí, ionaid phobail, cúram sláinte, iompar, agus bonneagar. Leanann an GNBS de bheith ag plé le comhlachtaí poiblí maidir le sócmhainní a d'fhéadfadh a bheith oiriúnach dá n-úsáid, cé go bhfuil an scóip chun sócmhainní den sórt sin a shainaithint laghdaithe go mór i bhfianaise mhéid bheag phunann iarmharach an GNBS.

Ranníocaíocht Shóisialta agus Eacnamaíoch (ar lean)

Infheistíocht Isteach agus Fostaíocht

Tá iarracht déanta ag GNBS Infheistíocht Dhíreach Eachtrach agus fostaíocht a chothú trína gníomhaíochtaí infheistíochta agus diúscartha. Chuaigh an GNBS i dteagmháil go rialta le GFT Éireann chun réadmhaoine oiriúnacha a aithint do chuideachtaí atá ag iarraidh oibríochtaí a bhunú nó a leathnú sa Stát. Go háirithe, bhí soláthar cóiríocht oifige Grád A i gceantar Dugthailte Bhaile Átha Cliath ríthábhachtach chun infheistíocht isteach agus deiseanna fostaíochta a spreagadh.

Ina theannta sin, chruthaigh tionscadail tógála arna n-éascú ag an GNBS fostaíocht shuntasach san earnáil. Meastar faoi láthair go gcruthaíonn gach €1bn a infheistítear i dtógáil 8,000 post; go dtí seo tá maoiniú de €4.2bn curtha ar fáil ag an GNBS do thionscadail chaiteachais chaipitiúil.

Bonneagar Sóisialta, Eacnamaíochta agus Fisiceach

Féachann an GNBS le héascú a dhéanamh ar fhorbairt thráchtála agus chónaithe ard-dlúis il-dlúis i gceantair ina bhfuil éileamh ard agus seirbhísí iompair phoiblí agus pobail atá ann cheana féin.

Tá gá lena leithéid d'fhorbairt dhlúth chun an chothromaíocht cheart a bhaint amach idir bhonneagar sóisialta, eacnamaíoch agus fisiceach a ligeann do phobail rath a bheith orthu. Laghdaíonn sé seo ar a sheal lorg carbóin agus spreagann sé modhanna gníomhacha taistil, cosúil le siúl agus rothaíocht.

Ina theannta sin, tá maoiniú curtha ar fáil ag an GNBS le haghaidh tírdhreachú ar ardchaighdeán ar a forbairtí cónaithe, lena n-áirítear bonneagar siúil agus rothaíochta ardchaighdeáin, taitneamhachtaí poiblí ar nós clóis súgartha, faichí spóirt agus limistéir ghlasa, chomh maith le plandáil speiceas crann dúchasach na hÉireann agus eile atá neamhdhíobhálach do phailneoirí plandaí.

Áiseanna pobail ag an Seanbhaile, Sord

Inbhuanaitheacht agus an Comhshaoil

Tá an GNBS tiomanta do rannchuidiú le baint amach spriocanna inbhuanaitheachta agus athléimneacht aeráide trína cuid gníomhaíochtaí eile.

Sainordú Gníomhaíochta Aeráide

De bhun Shainordaithe Gníomhaíochta Aeráide na hEarnála Poiblí (an “Sainordú”), ceanglaítear ar gach comhlacht earnála poiblí an Plean Gníomhaíochta Aeráide 2023 (CBT23) a chur i bhfeidhm. Tá sé beartaithe ag CBT23 go mbeidh an earnáil phoiblí chun tosaigh trí eiseamláir ar ghníomhaíocht aeráide chun an sprioc a bhaint amach maidir le hastuithe gáis cheaptha teasa na hÉireann a laghdú 51% faoi 2030 agus a bheith neodrach ó thaobh aeráide de tráth nach déanaí ná 2050.

Éilíonn an Sainordú go gcuirfidh comhlachtaí san earnáil phoiblí Treochlár Gníomhaíochta Aeráide (an “Treochlár”) i bhfeidhm. Toisc go n-oibríonn GNBS faoi choimirce GBCN, agus GBCN ag soláthar seirbhísí gnó agus tacaíochta don GNBS, baineann go leor d’ábhar Phlean Oibre Gníomhaithe Aeráide GBCN leis an GNBS. Chuir an GNBS a céad Treochlár faofa ag an mBord isteach, a bhí ag brath go príomha ar Treochlár GBCN, ag deireadh mhí an Mhárta 2023.

I gcomhréir le ceanglais tuairiscithe an tSainordaithe, tugtar achoimre thíos ar thionscnaimh inbhuanaitheachta an GNBS, faoi na critéir atá sonraithe sa Treoir Treochlár:

1. Ár nDaoiné

I mí Aibreáin 2022, cheap GNBS an Príomhoifigeach Straitéise agus Claochlaithe (CSTO) mar churadh na hAeráide agus Inbhuanaitheachta. Bhunaigh an GNBS Coiste Comhshaoil agus Inbhuanaitheachta an GNBS freisin, faoi chathaoirleacht CSTO agus a thuiriscionn do Bhord an GNBS, agus don Choiste Airgeadais agus Oibriúcháin.

Bíonn dlúthchaidreamh ag an NESCE le foireann an GNBS agus le Foireann Ghlas GBCN chun feasacht aeráide agus tionscnaimh inbhuanaitheachta a chur chun cinn, chomh maith le deiseanna oideachais agus foghlama a sholáthar don foireann. Cuirfear oiliúint fhoirmiúil foirne i bhfeidhm i gcomhar le GBCN le linn 2023.

2. Ár Spriocanna

Tá an GBCN faoi cheangal ag sprioc na hearnála poiblí astaíochtaí a laghdú 51% faoi 2030. Tá GNBS san áireamh i spriocanna laghdaithe astaíochtaí GBCN (ag tabhairt faoi deara go bhfuil an GNBS le foirceannadh faoi dheireadh 2025). De bhreis ar na spriocanna atá leagtha síos ag CBT23, tá sé mar aidhm ag GBCN a bheith ina eagraíocht Glan-Nialais faoi 2030.

Foilsítear sonraí astuithe don GBCN (lena n-áirítear an GNBS) i dTuarascáil Bhliantúil agus Ráitis Airgeadais GBCN.

Forbairt Inbhuanaithe

Ar leith ó GBCN, éascaíonn GNBS forbairt tráchtála agus chónaithe atá comhsheasmhach leis na caighdeáin is airde de dhearadh agus d’fhorbairt inbhuanaithe agus tíosach ar fhuinneamh.

Cloíonn gach forbairt tráchtála a bhaineann le GNBS i nDugthailte Bhaile Átha Cliath le caighdeáin Ceannaireachta i bhFuinneamh agus Dearadh Comhshaoil (LEED), ag baint amach deimhniú platanam nó ór. Ina theannta sin, tá go leor tionscadal Cheantar na nDugáí atá á mbainistiú ag an GNBS ag fáil dámhachtainí ón tionscal réadmhaoine mar aitheantas ar a gcáilíocht agus ar an méid a chuireann siad le déanamh áite. Tá tábhacht ag baint le cruthú áite chun infheistíocht a mhealladh chuig timpeallachtaí uirbeacha a thairgeann cáilíocht mhaith beatha do dhaoine le maireachtáil agus le hobair iontu.

Baineann tithe nua a thógtar ar fhorbairtí cónaithe atá maoinithe ag an GNBS Rátálacha Fuinnimh Foirgneamh A3 (BER) ar a laghad amach agus roinnt acu ag comhlíonadh na gcaighdeán Foirgnimh Fhuinnimh Beagnach Nialasach (nZEB).

3. Ár Slí Oibre

D’fhonn inbhuanaitheacht a fheabhsú i bpróisis laethúla agus úsáid acmhainní a laghdú, tá tionscnaimh éagsúla tugtha isteach ag GNBS (agus GBCN), lena n-áirítear:

- Gach próiseas formheasa sonraise agus creidmheasa a dhigitiú ó 2020 i leith. Tá athbhreithniú ar phróisis pháipéarbhunaithe eile ar bun chun tuilleadh féidearthachtaí a aithint maidir le digitiú.
- Athbhreithniú agus laghdú a dhéanamh ar líon na gcóras TF agus ar ídiú fuinnimh fhreastalaithe GNBS.
- Athsholáthar páipéar printéir tuartha le páipéar athchúrsáilte neamhthuartha agus spreagtar go gníomhach laghdú foriomlán ar phriontáil.

Inbhuanaitheacht agus an Comhshaol (ar lean)

Soláthar Poiblí Glas

Tacaíonn an GNBS go hiomlán le Tionscnamh Breithnithe Comhshaoil agus Sóisialta an Rialtais agus tá glactha aici le cleachtais dá leithéid trí bheartais agus nósanna imeachta atá faofa ag an mBord. Ionchorpraíonn GNBS critéir chuí shóisialta agus chomhshaoil ina cleachtais soláthair, mar a bhaineann siad le feidhmíocht seirbhísí. Áirítear ar na critéir:

- dramhaíl a chosc nó a íoslaghdú;
- úsáid táirgí athchúrsáilte agus áiseanna athchúrsála;
- caomhnú fuinnimh i bhfoirgnimh agus in úsáid trealaimh;
- riachtanais stórála a íoslaghdú; agus
- úsáid réitigh oifige gan pháipéar.

Rinne GNBS critéir ghlasa a ionchorprú i bpróisis soláthair na gconarthaí thíosluaite a tugadh i gcrích in 2022.

Bliain tagartha 2022	A. Líon iomlán na gconarthaí eisithe os cionn €25,000 de réir earnála tosaíochta	B. Luach iomlán na gconarthaí a eisíodh os cionn €25,000 de réir earnála tosaíochta	C. Líon iomlán na gconarthaí a eisíodh os cionn €25,000 de réir earnála tosaíochta a ionchorpraíodh Soláthar Poiblí Glas (SPG)	D. Luach iomlán na gconarthaí a eisíodh os cionn €25,000 de réir earnála tosaíochta a ionchorpraíodh SPG
Earnáil Tosaíochta				
Eile (Iniúchadh Reachtúil, Díl, Luacháil Maoine/Comhairle, Caidreamh Poiblí/Cumarsáid)	14	€2,209,450.00	7	€1,533,250.00
Iomlána	14	€2,209,450.00	7	€1,533,250.00

Nóta: As na 7 gconradh nár ionchorpraíonn siad critéar glas, ba mhaoluithe ó sholáthar a bhí i 5 cinn acu agus mar sin ní raibh siad faoi réir próiseas soláthair. Sonraítear maoluithe GNBS ó sholáthar i Ráiteas an GNBS ar Rialú Inmheánach.

4. Ár gcuid Foirgnimh agus Feithiclí

Tá oifigí an GNBS agus GBCN suite ag Duga an Chisteáin, atá deimhnithe mar BER A3, LEED Platanam agus nZEB. D'éascaigh GNBS forbairt Duga an Chisteáin mar chuid den tionscadal Gabhálacha i mBaile Átha Cliath. Áiríonn an foirgneamh córais ardsonraíochta fuinnimh, teasa agus coigilte uisce agus beidh sé ceangailte le scéim Téamh Cheantar Bhaile Átha Cliath nuair a bheidh sé rollta amach ag CCBÁC.

Tugtar tús áite do mhodhanna gníomhacha comaitéireachta go Duga an Chisteáin, le go leor páirceáil rothair agus áiseanna athraithe cáilíochta ar an láthair. Úsáideann breis agus aon trian d'fhoireann GBCN modhanna gníomhacha chun taisteal chuig an oifig.

Cuirtear pointí luchtaithe feithiclí leictreacha ar fáil ar an láthair freisin, ach tá spásanna páirceála teoranta ar fáil ar an iomlán mar gheall ar chomh gar atá an foirgneamh do bhealaí bus, traenach agus Luas. Ó 2022 i leith, ní mór d'aon fheithiclí cuideachta nua nó athsholáthair a fhaightear a bheith leictreach nó hibrideach.

Eagraíocht

Struchtúr Eagrúcháin

Eagraítear GNBS thar cheithre rannán, agus déanann ball den Fhoireann Feidhmiúcháin gach ceann díobh a bhainistiú.

Acmhainní Foirne

Tá baill foirne earcaithe ag GNBS, tríd an GBCN, le raon éagsúil scileanna agus taitní ó dhisciplíní na baincúireachta, airgeadais, dlí, réadmhaoine, dócmhainneachta agus planála i measc nithe eile.

Ba é an líon foirne GBCN a sannadh don GNBS ag deireadh 2022 ná 110. Áirítear leis an bhfigiúr seo 14 fostaí a d'fhág le linn 2023 mar chuid de scéim iomarcaíochta dheonach an GNBS.

Cothromaíocht inscne, éagsúlacht agus cuimsiú

Tá comhionannas deiseanna agus éagsúlachta mar thosaíocht ag an GNBS chun timpeallacht oibre thacúil dhearfach a chothú don fhoireann ar fad. Sa chomhthéacs seo, tá aird ag an GNBS ar an oibleagáid reachtúil atá ar chomhlachtaí poiblí, faoi Alt 42 den Acht um Choimisiún na hÉireann um Chearta an Duine agus Comhionannas 2014, deireadh a chur le hidirdhealú, comhionannas deiseanna a chur chun cinn, agus cearta daonna na foirne agus úsáideoirí seirbhísí a chosaint.

Is saincheist í cothromaíocht inscne ag gach leibhéal den Ghníomhaireacht atá thar a bheith tábhachtach don GNBS. Ba é an miondealú ar fhoireann an GNBS de réir inscne

53% fireannaigh agus

47% baineannaigh

ag deireadh 2022. Toisc go bhfuil GNBS i mbun foirceannadh, níl sí ag earcú fostaíthe nua agus mar sin beidh sé deacair cothromaíocht inscne a choinneáil go dtí deireadh 2025. As na seisear ceapaithe aireachta ar Bhord an GNBS, baineann ceathrar (66%) díobh atá os cionn sprioc an Rialtais de 40%.

Glacann bainistíocht agus foireann an GNBS páirt i gclár agus i dtionscnaimh éagsúla GBCN chun cothromaíocht inscne, éagsúlacht agus cuimsiú a spreagadh.

An clár Inscne Matters

Líonra Ban GBCN

Ballraíocht an Chlub 30%

An Fhoireann Abhcóideachta Míchumais

An Líonra LGBT+

An Fhoireann Feasachta Idirnáisiúnta & Ilchultúrtha

GBCN Rathú – ag tacú le tuismitheoirí nua

Oiliúint le haghaidh claonadh gan aithne

Oiliúint feasachta meabhairshláinte

Rannpháirtíocht le Specialisterne, eagraíocht a thugann cumhacht do dhaoine ar speictream an uathachais

Bearna pá inscne

Ceanglaíonn an tAcht um Fhaisnéis ar Bhearna Pá Inscne 2021 ar eagraíochtaí a bhfuil níos mó ná 250 fostaí acu tuairisciú ar an mbearna pá in aghaidh na huairé inscne thar raon méadrachta. Tagraíonn an bhearna pá inscne don difríocht idir an méid a thuilleann fir agus mná ar an meán, bunaithe ar a meánphá in aghaidh na huairé. Toisc go sannann GBCN baill foirne chuig GNBS, tá sonraí bearna pá inscne don GNBS (ag deireadh mhí an Mheithimh 2022) ionchorpraithe i dTuarascáil Bhearna Pá Inscne 2022 GBCN. Mar eagraíocht ar leith, tá foireann sannta níos lú ná 250 fostaí ag an GNBS agus mar sin ní thuairiscíonn sonraí bearna pá ar leith.

Rialachas

Bord agus Coistí an Bhoird

De bhun Alt 19 den Acht fán nGníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní 2009 (“an tAcht”), tá Cathaoirleach agus suas le hochtar comhalta ar an mBord. Is é an tAire Airgeadais a cheapann an Cathaoirleach agus seisear comhaltaí agus is comhaltaí ex-officio den Bhord iad Príomhoifigeach Feidhmiúcháin an GNBS agus Príomhfheidhmeannach GBCN. Tá príomhfheidhmeanna an Bhoird leagtha amach in Alt 18 den Acht:

- A chinntiú go gcomhlíontar feidhmeanna GNBS go héifeachtach agus go héifeachtúil.
- Cuspóirí agus spriocanna straitéiseacha a leagan síos don GNBS.
- A chinntiú go bhfuil córais agus nósanna imeachta cuí i bhfeidhm chun na cuspóirí agus na spriocanna straitéiseacha a bhaint amach.
- Gach beart réasúnach atá ar fáil dó a ghlacadh chun na spriocanna agus na cuspóirí seo a bhaint amach.

Tá sceideal ábhar ag an mBord forchoimeáda lena cheadú agus déileálann sé le cúrsaí creidmheasa laistigh dá leibhéal údaráis tarmligthe.

Tá ochtar ball ar an mBord faoi láthair. Tá sonraí chomhaltaí an Bhoird agus ceapacháin leagtha amach ar leathanaigh 38 go 41.

Níl aon chomhalta ceaptha i dteideal freastal ar níos mó ná dhá théarma as a chéile. Cinneann an tAire leibhéal luach saothair na gcomhaltaí ceaptha agus a dteidlíocht ar aisíocaíocht as speansais. Ní fhaigheann na comhaltaí ex-officio aon luach saothair breise as a gcomhaltaí den Bhord.

I rith 2022 tháinig an Bord le chéile 15 huairé agus tháinig sé choiste an Bhoird le chéile 48 uair. Tá sonraí maidir le tinreamh chomhaltaí an Bhoird agus an Choiste ar chruinnithe leagtha amach ar leathanach 37.

De réir Alt 32 den Acht, bhunaigh an Bord ceithre choiste reachtúla: An Coiste Iniúcháireachta, an Coiste Creidmheasa, an Coiste Airgeadais agus Oibriúcháin, agus an Coiste Bainistíochta Riosca. Bhunaigh an Bord trí choiste freisin faoi Alt 33: an Coiste Comhairleach Pleanála, an Coiste Luach Saothair, agus Coiste Comhairleach Thuaisceart Éireann, ar díscaoileadh an dara

ceann acu ina dhiaidh sin an 8 Meán Fómhair 2014 tar éis iasachtaí féichiúnaithe Thuaisceart Éireann a dhíol.

Tacaíonn Rúnaí an Bhoird leis an mBord ina fheidhmeanna a chomhordaíonn feidhmiú choistí éagsúla an Bhoird; faigheann gach ceann de na coistí tacaíocht ó Oifigeach de chuid GNBS a bhfuil an saineolas cuí aige agus a fheidhmíonn mar rúnaí don choiste.

Sceideal Nithe Forchoimeád

Faoi Alt 18 den Acht, tá an Bord freagrach as a chinntiú go gcomhlíontar feidhmeanna an GNBS go héifeachtach agus go héifeachtúil. Féadfaidh an Bord comhlíonadh a fheidhmeanna a tharmligeann chuig oifigeach de chuid GNBS. Tá Sceideal de Nithe Forchoimeáda agus Tarmligthe ceadaithe ag an mBord mar chuid de tharmligeann foirmiúil cuimsitheach feidhmeanna agus cumhachtaí an Bhoird chuig an bPríomhoifigeach Feidhmiúcháin. D’fhaomh an Bord é seo le déanaí i mí Dheireadh Fómhair 2022. Féadfaidh an Príomhoifigeach Feidhmiúcháin roinnt feidhmeanna a fho-tharmligeann chuig comhalta den Fhoireann Shinsearach Feidhmiúcháin atá faoina rialú agus faoina mhaoirseacht iomlán. Tá tarmligeann feidhmeanna ceadaithe ag an mBord freisin i mBeartas Creidmheasa Údarás Tarmligthe agus i mBeartas Clár Comhardaithe.

Beartas Údarás Tarmligthe an Bhoird

Tá cinní creidmheasa áirithe tarmligthe ag an mBord chuig an gCoiste Creidmheasa agus chuig an bhFoireann Shinsearach Feidhmiúcháin trína Bheartas Creidmheasa Údarás Tarmligthe, atá faoi réir athbhreithniú rialta. Faoi mbeartas seo, tá leibhéal éagsúla údaráis socraithe ag an mBord chun tograí a cheadú. Braithheann siad seo ar neamhchosaint airgeadais iomlán an fhéichiúnaí, ar luach an idirbhirt agus ar cibé acu ar iarradh nó nár iarradh cistí nua. Faoi Bheartas Creidmheasa na nÚdarás Tarmligthe, féadfaidh údaráis ar leibhéal níos ísle a gcinntí a tharchur chuig údaráis ar leibhéal má mheastar go bhfuil an dara tuairim inmhianaithe nó i gcás ina bhfuil coinbhleacht tuairime ann.

Meastóireacht an Bhoird agus an Choiste

Déanann an Bord agus gach coiste meastóireacht féinmheasúnaithe gach bliain maidir le héifeachtacht agus éifeachtúlacht a chinnteoireachta. De réir Alt 4.6 den Chód Cleachtais um Rialachas Comhlachtaí Stáit 2016, déanann an Bord meastóireacht sheachtrach timpeall gach trí bliana. Rinneadh an mheastóireacht sheachtrach is déanaí don tréimhse go dtí deireadh 2022.

Freagracht an Bhoird as Tuarascáil Bhliantúil agus Ráitis Airgeadais a Ullmhú

Tá an Bord freagrach as Tuarascáil Bhliantúil agus Ráitis Airgeadais 2022 a ullmhú. Tar éis athbhreithnithe mionsonraithe agus ag féachaint do mholtaí an Choiste Iniúcháireachta³, measann an Bord go léiríonn na Ráitis Airgeadais léargas fíor agus cothrom ar fheidhmíocht airgeadais agus ar staid airgeadais an GNBS ag deireadh na bliana 2022.

3 Mar aon leis an gCoiste Iniúcháireachta, tá ról ag an gCoiste Bainistíochta Riosca in athbhreithniú an Ráitis um Rialú Inmheánach

Freastal ar Chruinnithe Boird agus Coiste Boird in 2022 in 2022

	Bord	Iniúchadh	Creidmheas	Airgeadas agus Oibriú	Riosca Bainistíocht	Pleanáil Comhairleacha	Luach Saothair
Comhaltaí Bhord GNBS:							
Aidan Williams	15					1(iii)	2
Brendan McDonagh	15		20	5	6	6	
Conor O'Kelly (go 30/6/22)	4(i)						1
Frank O'Connor (ó 1/7/22)	9(ii)						1
Oliver Ellingham	15	7	16				
Mari Hurley	13		21				2
Eileen Maher	15	8		5	6		
Michael Wall	14	7	21			6	2
Charlotte Sheridan	15	8		5		6	
Davina Saint	15		19		6	6	2

Baill an Choiste Seachtracha:

Liam Gallagher	8						
Angela Tunney						6	
Sean Quigley	2(iv)						

Nótaí:

- Tháinig deireadh le téarma Conor O'Kelly ar Bhord an GNBS ar 30 Meitheamh 2022.
- Cuireadh tús le téarma Frank O'Connor ar Bhord an GNBS an 1 Iúil 2022 nuair a thosaigh sé ar a ról mar Phríomhfheidhmeannach GBCN, ach d'fhreastail sé ar chruinniú an Bhoird mar iarraí ó Aibreán 2022 ar aghaidh.
- D'fhreastail Aidan Williams ar chruinniú amháin den Choiste Comhairleach Pleanála mar chuireadh in 2022.
- Ceapadh Sean Quigley ar an gCoiste Iniúcháireachta an 1 Bealtaine 2022.

Bail an Bhoird

An tUasal Aidan Williams
Cathaoirleach

FAD NA SEIRBHÍSE

Ceapadh é ar dtús mar Chomhalta Boird an 2 Aibreán 2019 agus ceapadh ina Chathaoirleach ar Bhord an GNBS an 20 Nollaig 2019 ar feadh téarma 5 bliana.

BEATHAISNÉIS

Tá breis agus daichead bliain de thaithí ag Aidan Williams i Margaí Caipitil Idirnáisiúnta, Baincfeacht Infheistíochta, Bainistíocht Cistí agus Stocbhróicfeacht. Tá roinnt Stiúrtóireachtaí Neamhfheidhmiúcháin aige agus is iar-Chathaoirleach é ar UniCredit Bank Ireland plc agus ar Macquarie Capital Ireland DAC.

Tá an tUasal Williams ina Stiúrtóir Cairte creidiúnaithe ag Institiúid na Stiúrtóirí, ina Chomhalta Cairte den Institiúid um Urrús agus Infheistíocht, agus ina iar-Stocbhróicéir Cláraithe ar Stocmhalartán na hÉireann. Tá sé ina bhall d'Institiúid na Stiúrtóirí agus de Chumann Stiúrtóirí Ciste na hÉireann.

BALLRAÍOCHT AN CHOISTE

- Ball den Choiste Luach Saothair

An tUasal Brendan McDonagh
Príomhoifigeach Feidhmiúcháin

Cuireadh tús le ról an Uasail McDonagh mar chomhalta Boird ex-officio an 22 Nollaig 2009 tar éis dó a bheith ceaptha mar Phríomhoifigeach Feidhmiúcháin an GNBS.

Cheap an tAire Airgeadais Brendan McDonagh mar Phríomhoifigeach Feidhmiúcháin ar GNBS i mí na Nollag 2009. Roimhe sin, bhí sé ina Stiúrtóir Airgeadais, Teicneolaíochta agus Riosca ag GBCN ó 2002 go dtí 2009 agus bhí post aige mar Rialaitheoir Airgeadais GBCN ó 1998 go dtí 2002. Thosaigh an tUasal McDonagh leis an GBCN i 1994 ón ESB, an áirgiúlacht cumhachta is mó in Éirinn, áit ar oibrigh sé i roinnt réimsí lena n-áirítear cuntasáíocht, iniúchadh inmheánach, agus cistíocht.

- Comhalta Boird (de bhrí oifige)
- Comhalta den Choiste Airgeadais agus Oibriúcháin
- Ball den Choiste Bainistíochta Riosca
- Ball den Choiste Creidmheasa
- Ball den Choiste Comhairleach Pleanála

An tUasal Oliver Ellingham

Ceapadh é an 10 Aibreán 2013 ar feadh téarma 5 bliana agus athcheapadh é ar 10 Aibreán 2018 ar feadh téarma 5 bliana.

Téarma deiridh ceapacháin tugtha chun críche an 9 Aibreán 2023.

Is cuntasóir cairte é Oliver Ellingham agus iar-Cheannasaí Airgeadais Chorparáidigh (Eoraip) ag BNP Paribas agus feidhmeannach sinsearach laistigh de BNP Paribas UK. Tá stiúrtóireachtaí neamhfheidhmiúcháin aige faoi láthair i roinnt cuideachtaí agus is úinéir é ar Ellingham Limited. D'fhóin sé mar chomhalta boird ar Eurobank na Cipire ó Aibreán 2014, agus é ina chathaoirleach ar an gCoiste Riosca go dtí Feabhra 2020 nuair a rinneadh Cathaoirleach an Bhoird de.

- Cathaoirleach an Choiste Iniúchóireachta
- Ball den Choiste Creidmheasa

Mari Hurley, Uasal

Ceapadh é an 8 Aibreán 2014 ar feadh téarma 5 bliana agus athcheapadh é an 9 Aibreán 2019 ar feadh téarma 5 bliana.

Is í Mari Hurley Príomhoifigeach Airgeadais AA Ireland agus roimhe sin bhí sí ina Príomhoifigeach Airgeadais ar Premier Lotteries Ireland agus Hostelworld Group plc agus ina Stiúrthóir Airgeadais ar Sherry FitzGerald Group. Is Comhalta í d'Institiúid na gCuntasóirí Cairte in Éirinn tar éis di oiliúint agus cáilíocht a fháil in Arthur Andersen. Tá céim Bhaitsiléara Tráchtála ag Ms Hurley ó Choláiste na hOllscoile, Corcaigh. Bhí sí ina stiúrthóir ar Ervia go dtí Lúnasa 2021.

- Cathaoirleach an Choiste Creidimheasa
- Cathaoirleach an Choiste Iniúcháireachta (le héifeacht ón 10 Aibreán 2023)
- Ball den Choiste Luach Saothair

Eileen Maher, Uasal

Ceaptha 3 Iúil 2018 ar feadh téarma 5 bliana.

Is comhairleoir straitéiseach le taithí í Eileen Maher a bhfuil saineolas tráchtála, bunathraithe, rialála agus dlí aici. Tá céim Bhaitsiléara Tráchtála agus MBS aici ó Choláiste na hOllscoile Gaillimh agus tá sí ina ball d'Institiúid na Stiúrthóirí in Éirinn. Tá teist aici maidir le príomhthionscadail bhonneagair straitéisigh a fhorbairt agus a chur i gcrích chomh maith le comhfhiontair, comhpháirtíochtaí agus éadálacha tráchtála a chaibidil. D'oibrigh sí sa tionscal teileachumarsáide ar feadh 30 bliain. Is ball í Ms Maher de Bhord Uisce Éireann (ó 1 Eanáir 2023) agus is comhalta í de Choiste Comhlionta Údarás Craolacháin na hÉireann. Is iarbhall de Bhord Eirgrid í Ms Maher. Bhí sí ina Stiúrthóir Straitéise agus Gnóthaí Seachtracha ag Vodafone agus ina ball de Bhord Feidhmiúcháin Vodafone Ireland.

- Cathaoirleach an Choiste Bainistíochta Riosca
- Ball den Choiste Airgeadais agus Oibríocháin
- Ball den Choiste Iniúcháireachta

An tUasal Frank O'Connor

Cuireadh tús le ról an Uasail O'Connor mar chomhalta Boird ex-officio an 1 Iúil 2022 tar éis a cheapacháin mar Phríomhfheidhmeannach GBCN.

Ceapadh Frank O'Connor ina Phríomhfheidhmeannach ar GBCN i mí Iúil 2022. Is iar-Stiúrthóir Maoinithe agus Bainistíochta Fiachais é ag GBCN. Ar na ról a bhí ag an Uasal O'Connor roimhe seo bhí Ceann Státchiste an GNBS (2010-2012); ról shinsearach a éagsúla laistigh de AIB lena n-áirítear an Ceann Trádála in Aonad Príomh-Déileálaí Bannaí AIB (1990í déanacha); agus Ceannaire an Chisteáin Mhórdhiola (2004-2010) ag Bank Zachodni WBK i Vársá, an Pholainn (Santander anois). Tá MSc in Infheistíocht agus Cistíocht ag an Uasal O'Connor ó Ollscoil Chathair Bhaile Átha Cliath agus BSc i mBainistíocht ó Choláiste na Tríonóide, Baile Átha Cliath. Is Comhalta é de Chumann na gCuntasóirí Deimhnithe Cairte (FCCA) agus is céimí de chuid Institiúid Baincérí na hÉireann (MIB Grad).

- Ball Boird (ex-officio)
- Ball den Choiste Luach Saothair

Baill an Bhoird (ar lean)

An tUasal Conor O'Kelly

FAD NA SEIRBHÍSE

Cuireadh tús le ról an Uasail O'Kelly mar chomhalta Boird ex-officio ar 5 Eanáir 2015 tar éis é a bheith ceaptha mar Phríomhfheidhmeannach GBCN.

Chríochnaigh an téarma ceapacháin an 30 Meitheamh 2022 tar éis dó éirí as mar Phríomhfheidhmeannach GBCN.

BEATHAISNÉIS

Ceapadh Conor O'Kelly ina Phríomhfheidhmeannach ar Ghníomhaireacht Bainistíochta an Chisteáin Náisiúnta (NTMA) i mí Eanáir 2015. Is iar-Leas-Chathaoirleach é ar Investec Holdings (Ireland) Ltd. Roimhe sin bhí sé ina Phríomhoifigeach Feidhmiúcháin ar NCB Group agus in 2003, i.e. d'éirigh leis idirbheartaíocht a dhéanamh agus stiúir sé ceannach amach ón mbainistíocht a fuair Investec plc ina dhiaidh sin. Sula ndeachaigh sé leis an NCB mar Cheannaire Ioncaim Sheasta, bhí 11 bhliain caite aige le Barclays Capital áit a raibh poist bhainistíochta shinsearacha aige agus d'oibrigh sé i Londain, i dTóiceo agus i Nua-Eabhrac. Is iar-stiúrthóir é an tUasal O'Kelly ar Stocmhalartán na hÉireann agus is iarbhall de Bhord Fondúireacht Choláiste na Tríonóide é. Is céimí de Choláiste na Tríonóide, Baile Átha Cliath é agus tá céim mháistreachta aige ó Ollscoil Senshu sa tSeapáin.

BALLRAÍOCHT AN CHOISTE

- Ball Boird (ex-officio)
- Ball den Choiste Bainistíochta Riosca
- Ball den Choiste Luach Saothair

Davina Saint, Uasal

Arna cheapadh an 22 Nollaig 2020 ar feadh téarma 5 bliana, dar tosach 18 Eanáir 2021.

Feidhmeannach baincúireachta ar an leibhéal sinsearach agus atur nae cáilithe is ea Davina Saint, a bhfuil taithí aici ar struchtúrú agus ar chur i gcrích idirbhearta casta airgeadais. Tá taithí fhairsing dlí ag Ms Saint le 19 mbliana mar Cheannaire Dlí agus Abhcóide Ginearálta ar oibríochtaí BNP Paribas in Éirinn. Is Stiúrthóir Cairte agus Stiúrthóir Bainc Deimhnithe í Iníon Saint agus tá taithí aici maidir le rialachas corparáideach agus bainistíocht riosca ar fud an iliomad bord agus coistí feidhmiúcháin. Is céimí de chuid London School of Economics í Iníon Saint agus chuir sí tús lena gairm bheatha i gCathair Londan. Faoi láthair tá sí ina Cathaoirleach Neamhspleách ar Business to Arts, eagraíocht a thógann comhpháirtíochtaí cruthaitheacha idir na healaíona agus gnó, agus freisin ina Stiúrthóir ar lontaobhas Inner City IFSC Bhaile Átha Cliath. Suíonn Davina mar stiúrthóir neamhspleách ar roinnt cuideachtaí agus cistí seirbhísí airgeadais.

- Cathaoirleach an Choiste Luach Saothair
- Ball den Choiste Creidmheasa
- Ball den Choiste Comhairleach Pleanála
- Ball den Choiste Bainistíochta Riosca

Charlotte Sheridan, Uasal

Ceaptha an 22 Nollaig 2020 ar feadh téarma 5 bliana.

Is ailtire agus pleanálaí baile cláraithe í Charlotte Sheridan agus Uachtarán ar Institiúid Ríoga Ailtirí na hÉireann (RIAI). Tá sí ina ball den Institiúid Pleanála na hÉireann (IPI), le breis agus 20 bliain de thaithí ghairmiúil mar stiúrthóir ar Sheridan Woods, ar ailtireacht agus ar phleanáil uirbeach cleachtadh. Tá speisialtóireacht déanta aici in athghiniúint uirbeach, tithíocht, pobail inbhuanaithe, agus pleanáil chomhoibríoch i mbailte agus i gcathracha na hÉireann, agus tá taithí aici roimhe seo i Londain agus i mBeirlín. Bhí Ms Sheridan ina ball de Chomhairle an RIAI in 2018, ina Rúnaí Oinigh in 2019–2020, ina Stiúrthóir Neamhfheidhmiúcháin agus ina Comhalta Boird den RIAI ó Eanáir 2019, agus ina hUachtarán ar an RIAI do 2022–2023.

- Cathaoirleach an Choiste Airgeadais agus Oibríocháin
- Ball den Choiste Comhairleach Pleanála
- Ball den Choiste Iníochóireachta

An tUasal Michael Wall

Ceaptha 3 Iúil 2018 ar feadh téarma 5 bliana.

Is abhcóide é Michael Wall a bhfuil sainfheidhmíú aige ar an dlí pleanála, comhshaoil agus tógála. Is iarbhall de bhord an Bhoird Pleanála é agus d'oibrigh sé mar ailtire i gcleachtas príobháideach agus i mbainistíocht tionscadail. Is Comhalta é d'Institiúid Ríoga Ailtirí na hÉireann. Tá MBA ag an Uasal Wall ón gColáiste Ollscoile, Baile Átha Cliath chomh maith le céimeanna san ailtireacht, sa phleanáil agus sa dlí. Tá sé ina Chathaoirleach ar Chumann Seoirseach na hÉireann agus ina chomhalta boird d'Amharclann na Mainistreach agus d'Ospidéal Simpson.

-
- Cathaoirleach an Choiste Chomhairligh Pleanála
  - Ball den Choiste Creidmheasa
  - Ball den Choiste Luach Saothair
  - Ball den Choiste Iniúcháireachta

Tuarascálacha ó Chathaoirligh Choistí GNBS

Coiste Iníúcháireachta

Oliver Ellingham | Cathaoirleach

De bhun Alt 32 den Acht, bhunaigh an Bord Coiste Iníúchta a fheidhmíonn de réir Théarmaí Tagartha arna gceadú ag an mBord.

Faoi Alt 32(2) den Acht, beidh seisear comhaltaí ar an gCoiste Iníúcháireachta, beirt acu sin lasmuigh de GNBS agus a cheapfaidh an tAire. Ceapann an Bord na ceithre chomhalta eile as measc a chomhaltaí.

Tá na comhaltaí seo a leanas ar an gCoiste Iníúchta:

- Oliver Ellingham (Cathaoirleach, comhalta Boird) (téarma críochnaithe 9 Aibreán 2023)
- Mari Hurley (Cathaoirleach, comhalta Boird) (ceaptha 10 Aibreán 2023)
- Eileen Maher (Ball Boird)
- Michael Wall (Ball Boird)
- Charlotte Sheridan (Ball Boird)
- Liam Ó Gallchóir (Ball Seachtrach)
- Sean Quigley (Ball seachtrach, ceaptha Bealtaine 2022)

Is iar-oifigeach sinsearach leis na Coimisinéirí Ioncaim é an tUasal Gallagher agus bhí ról aige mar Stiúrthóir Iníúchta Inmheánaigh d'Oifig na gCoimisinéirí Ioncaim ó 2015 go 2018. Tá an tUasal Gallagher ina bhall freisin den Choiste Iníúcháireachta agus Riosca do Chomhairle Mhúinteoireachta na hÉireann.

Is iar-oifigeach sinsearach leis na Seirbhísí Cúirteanna é an tUasal Quigley agus bhí ról aige mar Cheannaire Bainistíochta Acmhainní agus Cuntasóir na gCúirteanna Breithiúnais. Tá an tUasal Quigley ina chomhalta Boird freisin den Ghníomhaireacht um Leanáil agus an Teaghlach Tusla, MBRS, agus Coiste Infheistíochta na Seirbhíse Cúirteanna.

Tháinig an Coiste le chéile ocht n-uaire in 2022.

Cabhraíonn an Coiste Iníúcháireachta leis an mBord a fhreagrachtaí maoirseachta a chomhlíonadh sna feidhmeanna seo a leanas:

- Cáilíocht agus sláine an phróisis tuairiscithe airgeadais.
- Neamhspleáchas agus sláine na bpróiseas iníúchta seachtrach agus inmheánach.
- Éifeachtúlacht chóras rialaithe inmheánaigh an GNBS.
- Na próisis atá i bhfeidhm chun monatóireacht a dhéanamh ar chomhlíonadh na n-ibleagáidí conarthacha don GNBS ag na soláthraithe seirbhíse iasachta.
- Comhlíonadh na gceanglas ábhartha dlí, rialála agus cánachais ag GNBS.
- Socruithe maidir le tuairisciú ar "Éagóirí Ábhartha" agus ar "Nochtadh Cosanta", chun go bhféadfaidh fostaithe GNBS ábhair imní a ardú, faoi rún, faoi éagóirí fhéideartha i dtuairisciú airgeadais nó ábhair eile agus a chinntiú go gceadaíonn na socruithe seo imscrúdú comhréireach agus neamhspleách agus gníomh leantach.

Ba iad seo a leanas príomhghníomhaíochtaí an Choiste in 2022:

1. Tuairisciú airgeadais

Rinne an Coiste athbhreithniú ar an Tuarascáil Bhliantúil agus ar na Ráitis Airgeadais, chomh maith le gach fógra foirmiúil eile a bhaineann leis na Ráitis Airgeadais, sular cuireadh faoi bhráid an Bhoird iad.⁴

2. Iníúchadh seachtrach

Is é an tArd-Reachtair Cuntas agus Ciste (ARC&C) an t-iníúcháir seachtrach ainmnithe faoin Acht. Níor chuir an C&AG aon seirbhísí neamh-iníúcháireachta ar fáil le linn 2022. Is é Mazars an tIníúcháir Reachtúil d'Eintitis Éireannacha an GNBS. D'athbhreithnigh an Coiste na pleannanna iníúchta seachtraí agus na tuarascálacha iníúchta deiridh ar na hiniúchtaí reachtúla agus seachtracha araon. Bhuail an Coiste freisin leis na hiniúcháirí seachtracha agus reachtúla araon chun athbhreithniú a dhéanamh ar aon thorthaí óna n-iníúchtaí ar na ráitis airgeadais.

3. Iníúchadh inmheánach

Fuair an Coiste tuarascálacha rialta ón Iníúcháir Inmheánach ina raibh achoimrí ar phríomhthorthaí gach iníúchta sa tréimhse agus nuashonruithe ar an gclár oibre a bhí beartaithe. Ar bhonn leanúnach, cinntíonn an Coiste go bhfuil dóthain acmhainní ag na gníomhaíochtaí seo agus go bhfuil seasamh cuí acu laistigh de GNBS.

4. Rialuithe inmheánacha

Réimse eile ar a dtugann an Coiste aird is ea meastóireacht a dhéanamh ar chóras rialaithe inmheánaigh an GNBS, lena n-áirítear nósanna imeachta arna nglacadh ag GBCN i bhfeidhmiú a feidhmeanna comhlíonta agus rialaithe don GNBS.

5. Monatóireacht ar sholáthraithe seirbhíse

Fuair an Coiste nuashonruithe rialta ón mBainistíocht agus ón Iníúcháir Inmheánach ar fheidhmíocht Soláthraithe Seirbhíse an GNBS. Bronnadh conradh nua chun Seirbhísí Iníúchta Reachtúla a sholáthar d'Eintitis Ghrúpa Éireann an GNBS do na blianta airgeadais 2022 go 2025.

6. Idirghníomhaíochtaí Coiste

Tugadh cuireadh do Phríomhoifigeach Airgeadais an GNBS, don Cheann Iníúcháireachta agus Riosca, d'fheidhmeannaigh shinsearach eile an GNBS agus d'ionadaithe na n-iníúcháirí inmheánacha agus seachtracha mar ba chúil freastal ar chruinniú ar fad nó ar chuid de. Bhuail an Coiste go haonarach freisin leis na hiniúcháirí seachtracha, an t-iníúcháir inmheánach, an Príomhoifigeach Airgeadais, an Ceann Iníúcháireachta agus Riosca agus Ceann Comhlíonta GBCN. Tá rochtain dhíreach ag gach ceann acu seo, gan srian, ar Chathaoirleach an Choiste Iníúcháireachta.

Ionchais do 2023

Leanfaidh an Coiste ag díriú ar Thuairisciú Airgeadais agus ag tabhairt dúshlán láidir do na príomhbhreithiúnais a áirítear sna ráitis airgeadais. Beidh an Coiste ag díriú freisin ar an ardchaighdeán rialachais agus rialuithe láidre a choinneáil i dtimpeallacht chéimnithe ordúil.

Oliver Ellingham
Cathaoirleach

⁴ Bhí Mari Hurley ina Cathaoirleach ar an gCoiste Iníúcháireachta nuair a d'athbhreithnigh an Coiste Iníúcháireachta Tuarascáil Bhliantúil agus Ráitis Airgeadais 2022 agus d'fhaomh Bord an GNBS iad an 20 Aibreán 2023.

Coiste Creidmheasa

Mari Hurley | Cathaoirleach

De bhun Alt 32 den Acht, d'ainneoin go bhfuil freagracht deiridh ag an mBord as riosca creidmheasa an GNBS, bhunaigh an Bord Coiste Creidmheasa a fheidhmíonn faoina údarás tarmilgthe. De réir Alt 32(6) den Acht, feidhmíonn an Coiste Creidmheasa de réir Théarmaí Tagartha arna gceadú ag an mBord.

Tá an Coiste Creidmheasa comhdhéanta de na comhaltaí seo a leanas:

- Mari Hurley (Cathaoirleach, Ball Boird)
- Oliver Ellingham (Ball Boird) (téarma críochnaithe 9 Aibreán 2023)
- Michael Wall (Ball Boird)
- Davina Saint (Ball Boird)
- Brendan McDonagh (Príomhfheidhmeannach, GNBS agus comhalta Boird ex-officio)
- Alan Stewart (Príomhoifigeach Dlí)
- Noelle Condon (Príomhoifigeach Airgeadais)
- John Collison (Príomhoifigeach Tráchtála)

Tháinig an Coiste le chéile 21 uair in 2022, ag teacht le chéile de ghnáth gach coicís nó níos minice nó níos lú de réir mar ba ghá. Tá ról ríthábhachtach ag an gCoiste Creidmheasa maidir le comhairle a chur ar an mBord ar bheartas creidmheasa an GNBS agus lena chinntiú go mbíonn cinnteoireacht chreidmheasa i ndáil le féichiúnaithe ag teacht le beartas an Bhoird.

Tá an Coiste Creidmheasa freagrach as iarratais ar chreidmheas a fhaomhadh nó a dhiúltú laistigh dá leibhéal údarais tarmilgthe (faoi bhun leibhéal údarais tarmilgthe an Bhoird ach a sháraíonn an t-údarás ceadaithe creidmheasa arna tharmilgean chuig Príomhfheidhmeannach agus Príomhoifigeach Tráchtála an GNBS ag an mBord). Ceanglaítear ar an gCoiste oibriú go meabhrach agus go tráthúil chun tacú le cinnteoireacht éifeachtúil a bhaineann le creidmheas maidir le naisc féichiúnaithe GNBS.

Sainmhínear iarratas ar chreidmheas go ginearálta mar aon teagmhas a athraíonn go hábhartha próifíl bhunriosca risíochta nó féichiúnaí. Áirítear leis, inter alia, athbheithnithe ar straitéis féichiúnaí, iarratais ar chreidmheas breise lena n-áirítear tionscadail caiteachais chaipitiúil, athstruchtúrú nó comhréiteach oibleagáidí iasachta, formheas le haghaidh díolacháin sócmhainní, iarratais ar mhaoiniú díoltóirí nó maoiniú le haghaidh tionscadal comhfhiontair, cinntiú maidir le ráthaíochtaí pearsanta agus formheas beart forfheidhmithe, lena n-áirítear glacadóireacht, athshealbhú agus gníomhartha eile den sórt sin.

Áirítear ar phríomhchúraimí an Choiste:

1. Iarratais ar chreidmheas a thagann faoi réim údarás tarmilgthe an Choiste a mheasúnú, á thabhairt dá n-aire go bhféadfaidh sé iad a cheadú/a laghdú agus/nó a leasú de réir mar is cuí. I gcás go sáraíonn an leibhéal riosca údarás an Choiste, tarchuirtear iarratas ar chreidmheas, le moladh ón gCoiste Creidmheasa, chuig an mBord chun cinneadh a dhéanamh.
2. Measúnú a dhéanamh ar bheartais chreidmheasa bheartaithe lena mbreithniú/faomhadh ag an mBord.
3. Príomhtháscairí feidhmíochta (KPlanna) a chinneadh agus monatóireacht a dhéanamh orthu, beartais agus straitéisí a bhunú ar a bhféadfar feidhmíocht na punainne foriomlán a mheasúnú agus a ath-shainmhíniú mar is cuí ar bhonn tréimhsiúil, agus a thorthaí a thuairisciú don Bbord.

Ba iad seo a leanas príomhghníomhaíochtaí an Choiste in 2022:

1. A chinntiú go bhfuil na córais atá i bhfeidhm chun iarratais ar chreidmheas a chuirtear faoi bhráid an Choiste agus an Bhoird a phróiseáil éifeachtach, éifeachtúil agus cuí.
2. Athbheithniú ar straitéisí féichiúnaithe faofa an GNBS agus an dul chun cinn atá déanta go dtí seo. Déanann an Coiste athbheithniú débhlantúil freisin ar straitéisí barrféichiúnaithe an GNBS (tá barrféichiúnaithe comhdhéanta de na 10 nasc is Fearr i dtéarmaí fhiachas iomlán an GNBS atá fágtha).
3. 8 n-iarratas aonair ar chreidmheas a mheas, a mholadh agus a fhorghnó, ó chinntiú bainistithe sócmhainní go hábhair chasta a bhaineann le gníomhaíochtaí straitéise féichiúnaí amhail maoiniú leanúnach sócmhainní forbartha nó réiteach deiridh nasc. Rinne an Coiste athbheithniú ar 7 bpáipéar lena moladh don Bbord. Ina theannta sin, rinne an Coiste maoirsiú ar 167 gcinneadh creidmheasa aonair a rinneadh laistigh de leibhéal údarais tarmilgthe an Phríomhfheidhmeannaigh agus an CCO.
4. Cinntiú a dhéanamh maidir le comhaontuithe féichiúnaithe, gluaiseachtaí Luach Cóir agus forghníomhaithe.
5. Beartais chreidmheasa a fhorbairt agus a fheabhsú; agus comhshamhlú na faisnéise bainistíochta gaolmhar.
6. Athbheithniú ar an straitéis Bainistíochta Sócmhainní agus athbheithnithe rialta ar dhul chun cinn a dtionscadail roghnaithe.
7. Athbheithniú rialta ar dhul chun cinn ar pheleananna gnó a bhfuil tábhacht shóisialta agus eacnamaíoch ag baint leo; go háirithe, iad siúd a bhaineann le Seachadadh Cónaithe agus SDZ Cheantar Dugáí Bhaile Átha Cliath.

Táthar ag súil go mbeidh 2023 ina bliain ghníomhach eile don Choiste Creidmheasa agus GNBS ag iarraidh an luach is fearr a bhaint as an bpunann atá fágtha trí thacú le bainistíú gníomhach féichiúnaithe agus glacadóirí an GNBS i ndáil le hurrús bunúsach agus leanann sí lena gníomhaíocht díghiarála trí líon ard de líon sách ard a phróiseáil. cinntiú creidmheasa ar luach níos ísle ag teastáil chun spriocanna giniúna airgid a bhaint amach.

Ina theannta sin, leanann an Coiste Creidmheasa ar aghaidh ag cinntiú go leanann gníomhaíocht díghiarála ar aghaidh go tráthúil.

Déanann an Coiste Creidmheasa, atá eolach ar shainordú tráchtála an GNBS agus ar a chuspóir Alt 10 chun torthaí a uasmhéadú don Stát, measúnú dian ar gach togra, agus na roghanna tráchtála éagsúla á mbreithniú go hiomlán. Aithníonn an Coiste go bhféadfadh tionchar suntasach a bheith ag a chinntiú ar na sócmhainní agus ar na féichiúnaithe lena mbaineann, agus tá sé meáite ar thacaíocht a thabhairt do thionscadail a chuireann luach leis d'fhonn gníomhaíocht agus fostaíocht a spreagadh ach i gcónaí d'fhonn an toradh is mó a bhaint as an scéim. Cáiníocóir Éireannach.

Mari Hurley
Cathaoirleach

An Coiste Airgeadais agus Oibriúcháin

Charlotte Sheridan | Cathaoirleach

Tá an Coiste Airgeadais agus Oibriúcháin comhdhéanta de bheirt chomhaltaí Boird neamhfheidhmiúcháin, comhalta Boird amháin ex-officio agus triúr feidhmeannach sinsearacha de chuid an GNBS.

Tá na comhaltaí seo a leanas ar an gCoiste Airgeadais agus Oibriúcháin:

- Charlotte Sheridan (Cathaoirleach, comhalta Boird)
- Eileen Maher (comhalta boird)
- Brendan McDonagh (Príomhfheidhmeannach, GNBS agus comhalta Boird ex-officio)
- Noelle Condon (Príomhoifigeach Airgeadais)
- John Collison (Príomhoifigeach Tráchtála)
- Jamie Bourke (Príomhoifigeach Straitéise & Claochlaithe)

Tháinig an Coiste le chéile cúig huaire in 2022.

Is é príomhfhreagracht an Choiste Airgeadais agus Oibriúcháin ná monatóireacht a dhéanamh ar bhainistíocht airgeadais agus oibríochtúil an GNBS agus ar a tuairisciú buiséadach agus bainistíochta, lena n-áirítear:

1. Gach tuairisciú airgeadais agus bainistíochta cibé acu chuig an Aire Airgeadais, chuig an Oireachtas nó eile (seachas cuntais bhliantúla GNBS atá faoi fhreagracht an Choiste Iniúcháireachta).
2. Maoirseacht ar ullmhú na faisnéise bainistíochta lena n-áirítear cuntais bhainistíochta, anailís bhuiséadach agus feidhmíocht airgeadais.
3. An t-athbhreithniú ar fheidhmíocht e.g. athrú in aghaidh an bhuiséid.
4. Aon mhórchaiteachas caipitil agus infheistíocht a cheadú.
5. Soláthar a bhainistiú.
6. Maoirseacht ar sholáthraithe seirbhíse (seachas iad siúd a bhfuil a maoirseacht forchoimeáda go sonrach do choistí Boird eile).

Déanann an Coiste maoirsiú ar fhreagrachtaí na Foirne Feidhmiúcháin as beartais airgeadais, oibriúcháin agus buiséadacha an GNBS a fhorbairt, a chur i bhfeidhm agus a bhainistiú agus as tuairisciú ina leith. Déanann sé moltaí don Bhord maidir le caiteachas agus riachtanais bhuiséadacha an GNBS. Tuairiscíonn an Cathaoirleach go foirmiúil don Bhord ar na príomhghnéithe d'imeachtaí an Choiste.

Rinneadh dul chun cinn leanúnach in 2022 maidir le bonneagar airgeadais, oibríochtaí agus córais bhunúsacha an GNBS a nuashonrú, nuair ba chúí, agus aird á tabhairt ar an áit a bhfuil an GNBS i dtéarmaí a saolré oibríochta iomlán.

Príomhbhreithniú don Choiste i rith na bliana ba ea an tionchar a bhí ag rátaí úis ardaithe agus fachtóirí eile margaidh ar shreafaí airgid an GNBS agus ar luach shócmhainní an GNBS. Coinníodh an Coiste ar an eolas faoi uasghráduithe teicneolaíochta lena n-áirítear feabhsuithe ar mhaolú riosca cibear. Rinne an Coiste athbhreithniú freisin ar ghníomhaíochtaí inbhuanaitheachta laistigh de ghnó agus d'oibríochtaí na Gníomhaireachta i gcomhthéacs oibleagáidí an GNBS faoin Sainordú um Ghníomhú ar son na hAeráide agus na dtuarascálacha Faisnéise Bainistíochta a bhí faoi réir mionchoigeartaithe leanúnach i rith na bliana.

In 2023 leanfaidh an Coiste ag fáil nuashonruithe ar phríomhghníomhaíochtaí oibríochtúla lena n-áirítear feabhsuithe leanúnacha ar an gcóras. Beidh fócas leanúnach ag an gCoiste freisin ar mhonatóireacht agus ar rialú costais.

Charlotte Sheridan

Cathaoirleach

Coiste Bainistíochta Riosca

Eileen Maher | Cathaoirleach

De bhun Alt 32 den Acht, bhunaigh an Bord Coiste Bainistíochta Riosca a fheidhmíonn de réir Théarmaí Tagartha arna gceadú ag an mBord.

Tá na comhaltaí seo a leanas ar an gCoiste Bainistíochta Riosca:

- Eileen Maher (Cathaoirleach, comhalta Boird)
- Davina Saint (comhalta boird)
- Brendan McDonagh (Príomhoifigeach Feidhmiúcháin, GNBS agus comhalta Boird ex-officio)
- Noelle Condon (Príomhoifigeach Airgeadais)
- John Collison (Príomhoifigeach Tráchtála)

D'éirigh an comhalta seo a leanas as an gCoiste:

- Conor O'Kelly (Príomhoifigeach Feidhmiúcháin, GBCN agus comhalta Boird ex-officio) (d'éirigh as an 1 Iúil 2022)

Tháinig an Coiste le chéile sé huair in 2022.

Is é cuspóir uileghabhálach an Choiste Bainistíochta Riosca ná feidhmiú na mbeartas agus na lamháltais riosca atá faofa ag an mBord a neadú agus a mhaoirsiú. Tá an Coiste freagrach as athbhreithniú agus maoirseacht leanúnach a dhéanamh ar phróifíl riosca an GNBS laistigh de chomhthéacs na lamháltais riosca faofa agus áirítear ar na príomhchúraimí:

- Athbhreithniú agus maoirsiú a dhéanamh ar phleananna na Foirne Feidhmiúcháin maidir le sainiú, bainistíocht, tuairisciú agus maolú na bPríomhrioscaí atá roimh an GNBS.
- Maoirseacht a dhéanamh ar chur i bhfeidhm agus athbhreithniú Chreat Bainistíochta Riosca Fiontraíochta agus é féin a shásamh go ndéantar bearta cuí sa chás go n-aithnítear aon imní shuntasach.
- A chinntiú go soláthraíonn múnla bainistíochta riosca, rialachais agus eagraíochta an GNBS leibhéal chuí neamhspleáchais agus dúshláin.

Clúdaíonn catagóirí riosca a aithníodh i mBeartas Riosca Fiontraíochta an GNBS speictream leathan rioscaí do bhaint amach chuspóirí an GNBS.

Ba iad seo a leanas príomhghníomhaíochtaí an Choiste in 2022:

1. Rinne an Coiste athbhreithniú leanúnach ar chúig Phríomhriosca an GNBS atá mar bhonn don nochtadh Príomhrioscaí agus Neamhchinnteachtaí sa Tuarascáil Bhliantúil. Sainmhínítear Príomhriosca mar riosca, nó teaghlaim de rioscaí, a d'fhéadfadh tionchar tromchúiseach a bheith aige ar chumas an GNBS a cuspóirí a bhaint amach, lena n-áirítear a sócmhainneacht nó leachtacht, feidhmíocht nó clú.

Is próiseas leanúnach é aithint agus measúnú Príomhrioscaí a fhreagraíonn d'athruithe ar straitéis, cuspóirí gnó agus an timpeallacht sheachtrach. Chuir saineolaí ar an ábhar an Coiste ar an eolas maidir le Príomhrioscaí áirithe nó gnéithe sonracha de rioscaí den sórt sin, nuair ba chuí, chun a chinntiú go ndearnadh breithniú ar gach gné de na Príomhrioscaí.

2. Soláthraíonn comhtháthú foinsí sonraí a bhaineann le riosca amhail tuairisciú teagmhais, príomhtháscairí riosca agus torthaí iniúchta agus na Ráitis uileghabhálacha um Ghoile Riosca caidreamh níos soiléire idir goile (nó easpa) na heagraíochta do rioscaí áirithe agus í i mbun a cuspóirí straitéiseacha. Comhlánaíonn agus treisíonn an anailís seo an creat seanbhunaithe lamháltais riosca agus teorainneacha maidir le príomhrioscaí atá tarmilgthe ag an mBord chuig leibhéal éagsúla de bhainistíocht an GNBS.
3. Rinneadh monatóireacht ar chomhdhéanamh chlár comhardaithe an GNBS (agus rioscaí gaolmhara) i rith 2022. Rinne an Coiste athbhreithniú rialta ar chomhpháirteanna éagsúla riosca an chláir comhardaithe, ar na modhanna trína ndéantar na rioscaí sin a thomhas agus a thuairisciú, agus bhreithnigh siad straitéisí malartacha chun na rioscaí sin a mhaolú. Rinne an Coiste moltaí don Bhord i gcás ina raibh gá le hathruithe ar bheartas, ar thomhas, ar teorainneacha riosca nó ar straitéis bainistíochta riosca chun riosca a laghdú go leibhéal inghlactha ag féachaint don chlár comhardaithe agus athruithe ar bhunphunann iasachtaí an GNBS, ar an ráta úis agus ar an ráta malaire eachtraí a laghdú, nochtaithe.
4. Rinne an Coiste athbhreithniú rialta ar Chláir Rioscaí na Rannán, a nuashonraíodh go leanúnach le linn 2022, agus a chuimsíonn rioscaí oibríochtúla a bhaineann le gnó an GNBS. Chuir gach rannán athbhreithniú amháin ar a laghad ar a gclár rioscaí i láthair i rith na bliana chun rioscaí nua agus rioscaí atá ag teacht chun cinn, iomarcaíocht nó athruithe ar rioscaí reatha a shainiú. Lean an Coiste d'athbhreithniú rialta a dhéanamh ar chláir riosca na Soláthraithe Seirbhíse chun formhaoirseacht a fháil ar thionchar agus ar dhóchúlacht na rioscaí a bhainistíonn na haonáin seo a d'fhéadfadh tionchar a bheith acu ar bhaint amach chuspóirí an GNBS. Éilíonn an Coiste fianú rialaithe ráithiúil agus oiliúint leanúnach feasachta riosca d'fhostaithe GNBS. Thacaigh Iniúchadh agus Riosca leis an iarracht seo, rud a chinntigh gur thuairiscigh an Coiste na rioscaí ábhartha agus na rioscaí a tháinig chun cinn agus go ndearna siad breithniú orthu.
5. Príomhréimsí fócais don Choiste agus do Bhord an GNBS i rith na bliana ba ea an tionchar a d'fhéadfadh a bheith ar chuspóirí an GNBS mar gheall ar an éiginnteacht maicreacnamaíoch leanúnach atá níos measa ag tionchar an chogaidh leanúnaigh san Úcráin, rátaí úis ardaithe agus boilsciú.

Ionchais do 2023

Beidh athbhreithniú leanúnach ar an Ráiteas um Ghoile Riosca, atá nasctha leis na Príomhrioscaí fós ina thosaíocht ag an gCoiste in 2023 mar aon lena chinntiú go bhfuil an fonn riosca agus an creat bainistíochta riosca oiriúnach i bhfianaise foirceannadh céimnithe ordúil an GNBS.

Leanfaidh an Coiste ag déanamh monatóireachta ar an timpeallacht eacnamaíoch dhomhanda agus ar ghníomhaíocht tógála in 2023 agus ar an tionchar a d'fhéadfadh a bheith acu ar an luas a laghdóidh punann GNBS.

Eileen Maher
Cathaoirleach

Coiste Comhairleach Pleanála

Michael Wall | Cathaoirleach

Is é cuspóir an Choiste Chomhairligh Pleanála comhairle a chur ar an mBord maidir le pleanáil, úsáid talún agus nithe gaolmhara reachtaíochta agus cásdlí a bhféadfadh tionchar a bheith acu ar réadú luach shócmhainní an GNBS agus a imríonn tionchar ar an gcaoi sin ar bhaint amach chuspóir agus feidhmeanna an GNBS mar leagtha amach in Ailt 10 agus 11 den Acht. Féadfaidh an Coiste moltaí a dhéanamh don Bhord maidir le cuspóirí GNBS maidir le straitéisí ceadaithe, treoirlínte agus pleananna reachtúla, lena n-áirítear Pleananna Forbartha Cathrach agus Contae, Scéimeanna Pleanála SDZ agus Pleananna Limistéir Áitiúil agus a dtionchar ar shócmhainní an GNBS.

Baill an Choiste Chomhairligh Pleanála:

- Michael Wall (Cathaoirleach, comhalta Boird)
- Charlotte Sheridan (Comhalta Boird)
- Davina Saint (Comhalta Boird)
- Brendan McDonagh (POF, GNBS agus comhalta Boird ex-officio)
- John Collison (Príomhoifigeach Tráchtála)
- Angela Tunney (Ball Seachtrach)

Tá taithí ollmhór ag Ms Tunney mar Ailtire agus Pleanálaí. Chuir Ms Tunney le seachadadh raon leathan cineálacha foirgneamh do chliaint san earnáil phoiblí agus san earnáil phríobháideach araon, lena n-áirítear tionscadail chónaithe, oideachais, tráchtála, miondíola agus eitlíochta.

Tháinig an Coiste le chéile sé huairé in 2022.

Le linn 2022, dhírigh an Coiste ar shócmhainní talún urraithe an GNBS a bhí fágtha agus thug sé comhairle maidir le rannpháirtíocht sheachtrach an GNBS le príomhpháirtithe leasmhara, lena n-áirítear údarais phleanála, Uisce Éireann (Uisce Éireann) agus an tÚdarás Náisiúnta Iompair.

Chuir an Coiste faisnéis ar fáil do GNBS maidir le:

- Áiríodh slándáil an GNBS sa dréacht-mhapáil ar Cháin Talún Criosaithe Cónaithe agus sa phróiseas chun aighneachtaí a dhéanamh/achomharc a dhéanamh maidir le cuimsiú suíomhanna ar an dréacht-léarscáil.
- Athbhreithnithe Breithiúnacha ar chinntí pleanála a bhaineann le sócmhainní GNBS.
- Leasuithe reachtaíochta agus tionscnaimh rialtais a bhféadfadh tionchar a bheith acu ar phleanáil agus ar fhorbairt tailte a bhfuil leas ag an GNBS iontu.
- Ábhar, comhthéacs agus ábharthacht na n-aighneachtaí a rinne Oifig an Rialtóra Pleanála (OPR) chuig Pleananna Forbartha éagsúla don GNBS.
- Ullmhú Pleananna Forbartha a bhaineann le tailte a bhfuil leas ag an GNBS iontu, go háirithe Pleananna Fhine Gall agus Chill Dara, agus ábhar aighneachtaí a rinne iasachtaithe/glacadóirí GNBS/GNBS ina leith sin.
- An bhaint atá ag an Dréacht-Straitéis Náisiúnta Iompair do Mhórchéantar Bhaile Átha Cliath 2022-2042 le GNBS.
- Tionchar tograí móra iompair ar shlándáil an GNBS.
- An Bille um Chomhroinnt Luach Talún agus Crios Forbartha Uirbigh, 2021.

- Réamhthorthaí nuashonrú Dhaonáireamh 2022 maidir le sócmhainní sonracha GNBS.

Bhí láithreoireachtaí ag an gCoiste ó áionna seachtracha maidir le hiompar, bonneagar, fónais phoiblí agus pleanáil/dlí comhshaoil.

Fuair an Coiste nuashonruithe ar spriocanna foriomlána seachadta tithíochta an GNBS, lena n-áirítear seachadadh indíreach, dul chun cinn maidir le hiarratais phleanála, seachadadh tithíochta sóisialta agus NARPS.

Cuireann an Coiste treoir ar fáil maidir le seachadadh tithe nua a éascú (ag glacadh le hinmharthanacht tráchtála). Rinne an Coiste monatóireacht ar an dul chun cinn suntasach a rinneadh in 2022. Agus a fheidhmeanna á gcomhlíonadh aige, faigheann an Coiste cúnamh mór ón eolas agus ón tacaíocht atá ag Foirne Pleanála agus Seachadta Cónaithe GNBS.

Michael Wall

Cathaoirleach

Coiste Luach Saothair

Davina Saint | Cathaoirleach

Bunaíodh an Coiste i mí an Mheithimh 2016, agus d'fhaomh an Bord na Téarmaí Tagartha foirmiúla i mí Mheán Fómhair 2016. Rinneadh athbhreithniú bliantúil ar na Téarmaí Tagartha, i mí an Mhárta 2023 an ceann is déanaí.

Tá an Coiste Luach Saothair comhdhéanta de na comhaltaí seo a leanas:

- Davina Saint (Chairperson, Board member)
- Aidan Williams (Cathaoirleach an Bhoird)
- Mari Hurley (comhalta boird)
- Michael Wall (comhalta boird)
- Frank O'Connor (Príomhfheidhmeannach, GBCN agus comhalta Boird ex-officio, ceaptha i mí Iúil 2022)

D'éirigh an comhalta seo a leanas as an gCoiste:

- Conor O'Kelly (Príomhoifigeach Feidhmiúcháin, GBCN agus comhalta Boird ex-officio) (d'éirigh as an 30 Meitheamh 2022)

Tháinig an Coiste le chéile dhá uair in 2022.

Gan dochar do ról GBCN mar fhostóir Oifigigh an GNBS, tá Bord an GNBS freagrach as Beartas Luach Saothair foriomlán an GNBS agus as aon scéimeanna pá/coinneála agus iomarcaíochta a bhaineann le feidhmíocht d'oifigigh an GNBS agus tá sé treoraithe ina fhreagrachtaí ag comhairle agus moltaí an GNBS. Coiste Luach Saothair GNBS.

Áirítear ar phríomhchúraimí an Choiste Luach Saothair:

1. Athbhreithniú agus moltaí a dhéanamh do Bhord an GNBS ar bheartas iomlán luach saothair an GNBS.
2. Athbhreithniú agus moltaí a dhéanamh do Bhord an GNBS maidir le haon scéimeanna iomarcaíochta, coinneála agus/nó pá de réir feidhmíochta d'Oifigigh an GNBS agus ar na híocaíochtaí bliantúla iomlána atá le déanamh faoi aon scéimeanna den sórt sin.
3. Moltaí a dhéanamh do Bhord an GNBS maidir le luach saothair Phríomhoifigeach Feidhmiúcháin agus Foireann Feidhmiúcháin an GNBS agus aon athruithe air ag féachaint, inter alia, do bheartas an Rialtais agus do cheanglais an Chóid Chleachtais um Rialachas Comhlachtaí Stáit 2016 i ndáil lena leithéid luach saothair.
4. Faisnéis iontaofa, cothrom le dáta a fháil faoi luach saothair i gcomhlachtaí eile ar scála agus ar chastacht inchoimparáide. Chun cabhrú leis a chuid oibleagáidí a chomhlíonadh, féadfaidh an Coiste sainchomhairleoirí luach saothair a cheapadh agus tuarascálacha, suirbhéanna nó faisnéis a mheasann sé a bheith riachtanach a choimisiúnú nó a cheannach ar chostas an GNBS ach laistigh de shrianta buiséadacha arna socrú ag an mBord.
5. A bheith freagrach go heisiach as na critéir roghnúcháin a bhunú, agus na Téarmaí Tagartha a roghnú, a cheapadh agus a shocrú le haghaidh aon chomhairleoirí luach saothair a thugann comhairle don Choiste.
6. Monatóireacht a dhéanamh ar phleanáil comharbais Phríomhoifigeach Feidhmiúcháin agus Foireann Feidhmiúcháin an GNBS agus forbairt cheannairí na heagraíochta faoi láthair agus amach anseo.

7. Athbhreithniú a dhéanamh ar na critéir agus na socruithe maoirseachta a bhaineann le cúrsaí luach saothair d'oifigigh GNBS a chomhaontaítear ó am go ham idir Príomhoifigeach Feidhmiúcháin an GNBS agus GBCN.

Tá freagracht as comhaontú a dhéanamh le GBCN thar ceann GNBS ar théarmaí an chonartha (lena n-áirítear luach saothair) atá le cur i bhfeidhm ar aon fhostaí aonair tarmilgthe ag an mBord chuig Príomhoifigeach Feidhmiúcháin an GNBS a chaithfidh, maidir leis seo, téarmaí an Bheartais Luach Saothair a chomhlíonadh. agus aon chinntí ábhartha eile de chuid Bhord an GNBS/Choiste Luach Saothair an GNBS.

Rinne an Coiste Luach Saothair athbhreithniú ar chúrsaí AD agus luach saothair le linn 2022 agus d'fhaomh siad iad.

Tuairiscíonn an Cathaoirleach don Bhord ar phríomhghnéithe imeachtaí an Choiste.

Davina Saint
Cathaoirleach

Cód Cleachtais um Rialachas Comhlachtaí Stáit 2016

Rialachas

Nuair a cuireadh tús leis, ghlac an GNBS le Cód Cleachtais 2009 um Rialachas Comhlachtaí Stáit (“Cód 2009”) arna oiriúnú dá struchtúr rialachais ar leith agus do cheanglais reachtúla an Achta.

Sheol an tAire Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe an Cód athbhreithnithe (an “Cód”) i mí Lúnasa 2016 le dáta éifeachtach an 1 Meán Fómhair 2016. Is ionann an Cód agus athbhreithniú substaintiúil ar Chód 2009 chun forbairtí rialachais san earnáil phoiblí a chur san áireamh. tionscnaimh athchóirithe agus comhairliúcháin le geallsealbhóirí. Forlíontar an Cód Stáit reatha le hlarscríbhinn nua a eisíodh i Meán Fómhair 2020 ar “Comhardú Insce, Éagsúlacht agus Cuimsiú”.

Ní sháraíonn forálacha an Chóid ceanglais agus oibleagáidí reachtúla reatha a fhorchuirtear, inter alia, Achtanna na gCuideachtaí, an reachtaíocht Eitice, an reachtaíocht um Chaighdeán in Oifigí Poiblí, an reachtaíocht fostaíochta nó an reachtaíocht chomhionannais nó forálacha reachtúla Acht an GNBS 2009. An tAcht um GNBS leagann sé amach creat reachtúil mionsonraithe agus fairsing a sholáthraíonn roinnt beart rialachais atá coibhéiseach le forálacha an Chóid, lena n-áirítear, inter alia, ullmhú pleananna straitéiseacha, an creat le haghaidh maoirseachta na Roinne Airgeadais, athbhreithnithe tréimhsiúla ar GNBS, tuairiscí agus cuntasáíocht oibleagáidí, socruithe a bhaineann le comhaltas Boird agus ceapadh an Phríomhoifigigh Feidhmiúcháin agus an córas chun foireann a sholáthar don GNBS.

Ráiteas Comhlíonta

Tá an Cód curtha i bhfeidhm ag an GNBS faoi réir líon teoranta míniúcháin (mar a fhoráiltear sa chur chuige ‘comhlíon nó mínigh’ chun an Cód a ghlacadh) ar cuireadh gach ceann díobh sin in iúl agus comhaontaithe i scríbhinn leis an Roinn Airgeadais. I ngach cás, baineann na mínithe seo amach cuspóirí an Chóid trí bhearta reachtúla nó rialachais eile mar a achoimrítear thíos:

- Cuireann GNBS Ráiteas Bliantúil Alt 53 faoi bhráid an Aire faoin Acht um GNBS, ag leagan amach a pleananna straitéiseacha.
- Éilíonn an Cód go gcuirfeadh faoi bhráid an Aire tuarascáil bhliantúil rúnda a chloíonn le riachtanais tuairiscithe ar leith sa chuid den Chód um Riachtanais Ghnó agus Thuairiscithe. Baintear é seo amach trí thuarascáil chuimsitheach leasaithe beagán, chomh maith le tagairt do phointí sa tuarascáil bhliantúil.
- Tar éis próisis soláthair phoiblí, déanann iniúcháirí inmheánacha an GNBS athbhreithniú tréimhsiúil ar éifeachtacht an chreata bainistíochta riosca, in ionad an athbhreithnithe sheachtraigh thréimhsiúil.
- Maidir le baill an Choiste Iniúchta agus Riosca, agus déanfaidh an GNBS iarracht cloí leis an gCód, bíonn tosaíocht ag forálacha an Achta ar an gCód.
- Tá tosaíocht ag creat maoirseachta agus tuairiscithe reachtúil an GNBS faoin Acht ar fhorálacha comhfhreagracha an Chóid.
- Maidir le Soláthar, féach le do thoil ar an Ráiteas ar Rialú Inmheánach le haghaidh sonraí.

- Tugann Alt 12 den Acht an chumhacht do GNBS maoin a fháil nó a dhiúscairt, ag tabhairt tosaíochta ar fhorálacha comhfhreagracha an Chóid maidir le talamh, foirgnimh nó sócmhainní ábhartha eile a fháil.
- Níl an Cód Caiteachais Phoiblí infheidhme go díreach maidir le NAMA. D’fhonn na prionsabail dea-chleachtais breithmheasa airgeadais agus eacnamaíoch atá sa Chód Caiteachais Phoiblí a chur i bhfeidhm, úsáideann an GNBS raon de mhodhanna agus de theicníochtaí measúnaithe caighdeánacha margaidh.
- Tá glactha ag an GNBS le beartais maidir le taisteal gnó a chomhlíonann prionsabail gheilleagair agus éifeachtúlachta an Chóid. Ní sholáthraíonn GNBS éilimh chothaithe dá hoifigigh ach feidhmíonn sí próiseas speansas deimhnithe chun speansais taistil a aisíoc agus mar sin ní chuirtear i bhfeidhm ciorcláin na Roinne Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe agus fógraí oifige maidir le cothabháil. Cuirtear rátaí míleáiste na státseirbhíse ceadaithe ag na Coimisinéirí loncaim (a léiríonn Ciorclán 09/2022) i bhfeidhm.
- Maidir le héagsúlú agus bunú fochuideachtaí agus éadálacha ag Comhlachtaí Stáit, tá an GNBS á rialú ag Ailt 11 agus 12 den Acht, a bhfuil tosaíocht acu ar fhorálacha comhfhreagracha an Chóid.
- ní oibríonn GNBS a scéim pinsin féin; mar sin níl feidhm ag forálacha ábhartha an Chóid ina leith.
- Cuireann an GNBS a polasaithe inmheánacha féin arna gceadú ag an mBord i bhfeidhm maidir le comhlíonadh cánach.
- Tá socruithe áirithe a bhaineann le ballraíocht an Bhoird agus ceapadh an Phríomhoifigigh Feidhmiúcháin, agus an córas chun foireann a sholáthar don GNBS, curtha i bhfeidhm faoi réir Acht an GNBS, Acht GBCN, agus trí Choistí Feidhmiúcháin.
- Ní sholáthraíonn GNBS seirbhísí don phobal i gcoitinne; mar sin níl aon chairt do chustaiméirí ag teastáil.

Nuair is gá, mar chuid dá cur i bhfeidhm an Chóid, tá socruithe curtha i bhfeidhm ag an GNBS chun a chinntiú go bhfuil an Cód á chomhlíonadh aici. Déanann an GNBS athbhreithniú ar a cuid polasaithe agus nósanna imeachta ar bhonn tréimhsiúil chun comhlíonadh an Chóid agus prionsabail an dea-rialachais chorparáidigh a chinntiú. Forbrófar glacadh an Bhoird leis an gCód de réir dea-chleachtais rialachais chorparáidigh.

Nochtadh agus Cuntasacht

Ceanglais maidir le nochtadh

Tá comhaltaí Boird an GNBS faoi réir roinnt ceanglas maidir le nochtadh leasa lena n-áirítear Ailt 30 agus 31 den Acht, Alt 17 den Acht um Eitic in Oifigí Poiblí 1995 agus Alt 5.8 den Chód Cleachtais um Rialachas Comhlachtaí Stáit 2016.

Ceanglaíonn Alt 30 den Acht ar chomhaltaí an Bhoird cineál aon leasa airgid nó leasa tairbhíúil eile a d'fhéadfadh a bheith acu in aon ábhar atá faoi bhreithniú ag an mBord a nochtadh do chomhaltaí eile an Bhoird. Ní mór do chomhaltaí iad féin a bheith as láthair ó chruinniú Boird fad a bhíonn an t-ábhar á bhreithniú agus tá cosc orthu ó aon vóta a d'fhéadfadh tarlú ar an ábhar.

Forchuireann alt 31 den Acht oibleagáid ar gach comhalta de Bhord GNBS agus ar gach Stiúrthóir de chuid grúpeintitis de chuid GNBS fógra a thabhairt go bliantúil do GNBS faoi gach leas inchláraithe de réir bhrí an Achta um Eitic in Oifigí Poiblí 1995.

Is 'stiúrthóirí ainmnithe' iad comhaltaí an Bhoird, comhaltaí de choistí arna mbunú faoi Ailt 32 agus 33 den Acht agus Stiúrthóirí grúpeintitis GNBS de bhun an Achta um Eitic in Oifigí Poiblí 1995 arna leasú leis an Acht um Chaighdeán in Oifigí Poiblí 2001 ("na hAchtanna um Eitic") agus ceanglaítear orthu Alt 17 de na hAchtanna um Eitic a chomhlíonadh maidir le leasanna a nochtadh.

Ceanglaítear freisin ar chomhaltaí Bhord agus Choiste an GNBS Alt 5.8 den Chód Cleachtais um Rialachas Comhlachtaí Stáit 2016 a chomhlíonadh.

Foireann atá sannta do GNBS

Tá oibleagáidí ar bhaill foirne atá sannta don GNBS leasanna a nochtadh de bhun Alt 13(b) den Acht um Ghníomhaireacht Bainistíochta an Chisteáin Náisiúnta 1990 (arna leasú), Alt 18 de na hAchtanna um Eitic agus Alt 42 den Acht. Ina theannta sin, tá baill foirne atá sannta do GNBS faoi réir Chód Cleachtais - Iompar Oifigigh an GNBS arna fhaomhadh ag an Aire Airgeadais faoi Alt 35 den Acht, a leagann amach a n-oibleagáidí maidir le leasanna a nochtadh, rúndacht, cosaint sonraí, i.e. agus déileáil chos istigh.

Ceanglaítear ar bhaill foirne atá sannta don GNBS gealltanais a shíniú go gcomhlíonfaid siad forálacha an Chóid Chleachtais agus tá oiliúint chomhlíonta rialta éigeantach don fhoireann ar fad.

Cuntasacht GNBS

Agus a fheidhmeanna á gcomhlíonadh aige, ní mór do Bhord an GNBS a oibleagáidí faoin Acht a chomhlíonadh agus tá sé faoi réir ardleibhéil cuntasachta poiblí.

1. Cuireann an GNBS tuarascálacha ráithiúla faoi bhráid an Aire Airgeadais ar a gníomhaíochtaí, mar atá leagtha amach in Alt 55 den Acht. Áirítear leis sin faisnéis faoina iasachtaí, faoina socruithe maoinithe agus faoina ioncam agus faoina chaiteachas. Cuirtear gach tuarascáil ráithiúil faoi bhráid dhá Theach an Oireachtais.

2. Cuireann an GNBS cuntais bhliantúla isteach, i bhfoirm a ordóidh an tAire Airgeadais, faoi Alt 54 den Acht. Ní mór go n-áireofaí sna cuntais liosta de na hurrúis fiachais ar fad arna n-eisiúint, liosta de na hairleacain go léir ón bPríomh-Chiste nó ón GNBS agus óna grúpeintitis agus liosta de na punanna sócmhainní lena luacháil leabhair. Déanann an C&AG iniúchadh ar chuntais GNBS agus leagtar na cuntais iniúchta faoi bhráid dhá Theach an Oireachtais.
3. Chomh maith lena cuntais bhliantúla, ceanglaítear ar GNBS freisin, faoi Alt 53 den Acht, Ráiteas Bliantúil a leagann amach a cuspóirí beartaithe do gach bliain, scóip na ngníomhaíochtaí atá le déanamh, a straitéisí agus a beartas a chur faoi bhráid an Aire Airgeadais, agus an úsáid bheartaithe a bhaineann sé as acmhainní. Cuirtear gach ráiteas bliantúil faoi bhráid dhá Theach an Oireachtais.
4. Freastalaíonn an Príomhoifigeach Feidhmiúcháin agus an Cathaoirleach, aon uair a éilíonn an Coiste um Chuntais Phoiblí, agus tugann siad fianaise. Tagann an Príomhoifigeach Feidhmiúcháin agus an Cathaoirleach os comhair coistí eile den Oireachtas freisin aon uair is gá sin a dhéanamh.
5. Féadfaidh an tAire Airgeadais a cheangal ar GNBS tuairisc a thabhairt dó tráth ar bith ar aon ní lena n-áirítear comhlíonadh a feidhmeanna nó faisnéis nó staidreamh a bhaineann le feidhmíocht.
6. D'ullmhaigh GNBS cóid chleachtais de réir Alt 35 den Acht chun nithe áirithe a rialú lena n-áirítear iompar a cuid oifigeach, caighdeán sheirbhísithe do shócmhainní bainc faighte, bainistíocht riosca, diúscairt sócmhainní bainc agus an tslí a gcuirfidh GNBS san áireamh iad. leasanna tráchtála na mbanc neamh-rannpháirteach. Tá na cóid chleachtais ceadaithe ag an Aire Airgeadais agus tá siad foilsithe ar www.nama.ie/about-us/governance/codes-of-pactice-and-conduct.
7. De réir Alt 226 agus 227 den Acht, tar éis an 31 Nollaig 2012, ceanglaíodh ar an Aire agus ar an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste measúnú a dhéanamh ar leithligh ar a mhéid a bhí dul chun cinn déanta ag GNBS i dtreo a cuspóirí foriomlána a bhaint amach. Ina dhiaidh sin, déanann an tAire athbhreithniú ar an dul chun cinn gach cúig bliana agus déanann an C&AG athbhreithniú gach trí bliana. Foilsíodh an chéad, an dara agus an tríú Tuarascáil ar Dhul Chun Cinn Alt 226 de chuid an GNBS i mBealtaine 2014, Meitheamh 2018 agus Iúil 2020 faoi seach. Foilseofar an ceathrú tuarascáil ar dhul chun cinn in 2023. Foilsíodh an chéad Athbhreithniú ar Alt 227 de chuid an Aire i mí Iúil 2014 agus foilsíodh an dara ceann i mí Iúil 2019.

Acht na dTeangacha Oifigiúla

Tháinig Acht na dTeangacha Oifigiúla (Leasú) 2021 i bhfeidhm i mí Dheireadh Fómhair 2022. De bhun Alt 4B (den reachtaíocht leasaitheach), cheap POF an GNBS an Príomhoifigeach Straitéise agus Claochlaithe chun maoirsiú a dhéanamh ar fheidhmíocht na n-oibleagáidí faoin Acht agus tuairisciú i ndáil leo. De bhun Alt 10 d'Acht na dTeangacha Oifigiúla 2003, cinntíonn an GNBS go bhfoilsítear a tuarascálacha bliantúla agus ráitis airgeadais, agus ráitis straitéise i nGaeilge agus i mBéarla. Leanfaidh an GNBS ag comhlíonadh na n-alt seo agus ailt ábhartha eile den Acht de réir mar a bhaineann siad leis an nGníomhaireacht agus lena cuid oibre.

Bainistíocht Riosca

Príomhrioscaí agus neamhchinnteachtaí

Tá an GNBS nochta do raon leathan rioscaí a bhféadfadh tionchar a bheith acu ar fheidhmíocht airgeadais agus oibriúcháin na Gníomhaireachta agus ar a clú. Tá cur chuige comhtháite i mBeartas Riosca Fiontraíochta an GNBS arna fhaomhadh ag an mBord atá deartha chun a chinntiú go n-aithnítear gach aicme ábhartha riosca ionas go mbeidh straitéis agus feidhmiú gnó aillínithe chun an riosca do bhaint amach Phlean Straitéiseach an GNBS a íoslaghdú. Bunaíonn an Creat um Rialachas Riosca na próisis chun riosca a aithint, a mheasúnú, a mheas, a mhaolú agus a mhonatóiriú. Tá na príomhrioscaí agus neamhchinnteachtaí seo a leanas aitheanta ag GNBS a d'fhéadfadh drochthionchar a bheith acu ar bhaint amach a cuspóirí.

1. Riosca maicreacnamaíochta agus maoinne

Riosca go mbeidh suaitheadh airgeadais nó maicreacnamaíoch intíre nó idirnáisiúnta ina chúis le neamhbáltacht freastal ar ionchas an Aire Airgeadais maidir le barrachas réamh-mheasta an GNBS atá fágtha. Dá mbeadh cor chun donais i ngeilleagar na hÉireann agus i margadh maoinne na hÉireann, d'fhéadfadh an sreabhadh airgid a réadaítear le sócmhainní an GNBS a bheith níos ísle ná mar a bhí tuartha.

2. Riosca caipiteal daonna

Má bhíonn cailleanas ábharthach neamhphleanáilte de chaipiteal daonna, agus go háirithe, príomhfhoireann shinsearach a bhfuil saineolas agus taithí speisialaithe acu, méadaítear an baol nach mbainfidh an Ghníomhaireacht a cuspóirí amach. D'fhéadfadh sé go gcaillfí eolas corparáideach, srianta cumais chun luachanna réadaithe sócmhainní a uasmhéadú agus d'fhéadfadh luachanna réadaithe sócmhainní a bheith níos ísle mar thoradh ar mhainneachtain príomhfhoireann a spreagadh agus a choinneáil leis an taithí agus an saineolas riachtanach.

3. Riosca gaoithe síos

Mura gcuireann an GNBS a foirceannadh céimnithe agus ordúil i gcrích, ag féachaint do phríomhacht a sainordaithe tráchtála Alt 10, faoi mhí na Nollag 2025, faoi réir coinníollacha an mhargaidh agus ag réiteach, más féidir, gach dlíthíocht gan íoc, d'fhéadfadh costais bhreise agus clú a bheith mar thoradh air sin. damáiste don Ghníomhaireacht.

4. Rioscaí forbartha cónaithe agus SDZ

Má theipeann ar an GNBS a pleananna Seachadta Cónaithe nó a pleananna SDZ Dugthailte Bhaile Átha Cliath nó an Pholl Beag a sheachadadh, d'fhéadfadh tionchar suntasach ó thaobh cáil agus airgeadais a bheith ar chumas an GNBS a cuspóirí a bhaint amach ag féachaint do shainordú tráchtála an GNBS.

5. Riosca clú

Má bhíonn tuairim dhiúltach poiblí, polaitíochta nó tionscail ann, féadfaidh sé drochthionchar a bheith aige ar phríomhghníomhaíochtaí gnó agus ar ionchais airgeadais an GNBS agus an bonn a bhaint de chumas na Gníomhaireachta a cuspóirí a bhaint amach.

Déanann an Coiste Bainistíochta Riosca monatóireacht rialta ar na Príomhrioscaí agus tuairiscítear aon athruithe sa phróifíl riosca nó nuashonruithe suntasacha don Bhord ar bhonn tráthúil. Tugtar cuireadh do shaineolaithe ábhar a bheith i láthair ag an gCoiste Bainistíochta Riosca, nuair is cuí, lena chinntiú go ndéantar gach gné de na rioscaí seo a mheas.

Tá próisis láidre riosca i bhfeidhm ag an GNBS chun rioscaí a bhaineann lena gnó a bhainistiú ionas go laghdófar an poitéinseal do chaillteanas gan choinne agus an tionchar a bheidh acu. Tugtar tosaíocht do rioscaí a shainaithníonn an bhainistíocht de réir dóchúlachta agus tionchair. Déanann an Coiste Bainistíochta Riosca agus an Bord athbhreithniú rialta ar stádas riosca agus ar mheasúnú bainistíochta rioscaí, lena n-áirítear pleananna gníomhaíochta rialaithe. Tugtar dúshlán don bhainistíocht rioscaí nár breithníodh cheana a aithint. Tá straitéisí freagartha GNBS do gach riosca deartha chun a chinntiú go bhfeidhmíonn GNBS laistigh de lamháltas riosca sainithe tríd an riosca a sheachaint, an riosca a aistriú nuair is féidir, an dóchúlacht agus/nó tionchar an riosca a laghdú nó glacadh leis an riosca faoi réir athbhreithnithe leanúnaigh. Déanann an Coiste Bainistíochta Riosca moltaí don Bhord nuair is gá athruithe ar bheartas, ar thomhas, ar theorainneacha riosca nó ar straitéis bainistíochta riosca chun riosca a laghdú go leibhéal inghlactha.

Tá laghdú suntasach tagtha ar an leibhéal éiginnteachta a bhaineann le comhdhéanamh chlár comhardaithe an GNBS de bharr airgeadú leanúnach phunann iasachtaí an GNBS. Leanann an tsamhail oibriúcháin agus an spleáchas ar thacair phríomhscileanna a choinneáil de bheith ina rioscaí a dteastaíonn forairdeall orthu. Tá próifíl riosca an GNBS tar éis teacht chun cinn de réir mar a bunaíodh na croíphróisis agus na córais agus de réir a cuid gníomhaíochtaí oibríochtúla.

Tháinig tionchar ionradh na Rúise ar an Úcráin ar an staid mhaicreacnamaíoch chun cinn mar bhagairt mhór do gheilleagar na hÉireann agus don gheilleagar domhanda i gcoitinne le linn 2022, rud a chuir tús le boilsciú praghsanna fuinnimh agus tógála agus rátaí úis méadaithe. Leantar le monatóireacht ghéar a dhéanamh ar an gcás, i dtéarmaí a tionchair ar an ngeilleagar intíre agus ar an margadh réadmhaoinne, agus ar a sheal, ar chumas an GNBS leanúint de shreafaí fabhracha airgid ó shócmhainní urraithe a réadú, agus uainiú agus luach an aistrithe amach anseo sa deireadh. An barrachas réamh-mheasta atá fágtha ag GNBS.

Ráitis Airgeadais

An Bord agus faisnéis eile	52
Tuarascáil an Bhoird	53
Ráiteas ar Rialú Inmheánach	54
Tuarascáil an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste	60
Ráiteas comhdhlúite an ioncaim chuimsithigh	62
Ráiteas ioncaim chuimsithigh na gníomhaireachta	63
Ráiteas comhdhlúite ar an staid airgeadais	64
Ráiteas na gníomhaireachta ar an staid airgeadais	65
Ráiteas comhdhlúite ar athruithe ar chothromas	66
Ráiteas na gníomhaireachta ar athruithe ar chothromas	67
Ráiteas comhdhlúite ar shreabhadh airgid	68
Ráiteas na gníomhaireachta ar shreabhadh airgid	70
Nótaí leis na Ráitis Airgeadais	71
Gluais na dtéarmaí	128

An Bord agus Faisnéis Eile

Bord

Aidan Williams (Cathaoirleach)
Brendan McDonagh⁵ (Príomhoifigeach Feidhmiúcháin)
Conor O'Kelly⁵ (tréimhse críochnaithe 30 Meitheamh 2022)
Frank O'Connor⁵ (tréimhse tosaithe 1 Iúil 2022)
Oliver Ellingham (tréimhse críochnaithe 9 Aibreán 2023)
Mari Hurley
Eileen Maher
Davina Saint
Charlotte Sheridan
Michael Wall

Oifig Chláraithe

Duga an Stáitchiste
Cé an Phoirt Thuaidh
Baile Átha Cliath 1
D01 A9T8

Baincéirí

Banc Ceannais na hÉireann
Cé an Phoirt Thuaidh
Baile Átha Cliath 1
D01 F7X3

Citibank
Cé an Phoirt Thuaidh
Baile Átha Cliath 1
D01 T8Y1

Bainc-Aontas Éireann cpt
Sráid Bhagóid Íochtarach
Baile Átha Cliath 2
D02 X342

Iníúcháir

An tArd-Reachtair Cuntas & Ciste
3A Sráid an Mhéara Uachtarach
Baile Átha Cliath 1
D01 PF72

---

⁵ Is comhaltaí Boird GNBS iad Príomhfheidhmeannaí GNBS agus GBCN.

Tuarascáil an Bhoird

Cuireann Bord na Gníomhaireachta Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní ('an Ghníomhaireacht' nó 'GNBS') a thuarascáil agus ráitis airgeadais chomhdhlúite agus na Gníomhaireachta um an GNBS i láthair don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2022.

Tá na ráitis airgeadais leagtha amach ar leathanaigh 62 go 70.

Ráiteas ar Fhreagrachtaí na Gníomhaireachta as na Ráitis Airgeadais

Tá Bord GNBS freagrach as ráitis airgeadais an Ghrúpa ('an Ghrúpa') agus an Ghníomhaireacht de réir Caighdeán Idirnáisiúnta um Thuairisciú Airgeadais (CITA) mar a ghlac an tAontas Eorpach agus an Cód Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú (2016). Tá sé mar dhualgas ag an mBord faoin tAcht fán nGníomhaireacht um Bainistíocht Sócmhainní 2009 ('an tAcht') ráitis airgeadais a ullmhú i ndáil lena cuid oibríochtaí le haghaidh gach bliain airgeadais freisin.

Tá an Bord den tuairim go dtugann na ráitis airgeadais léargas cruinn agus cothrom ar shócmhainní, dliteannais agus staid airgeadais an Ghrúpa agus na Gníomhaireachta ag deireadh an bhliain airgeadais agus ar bhrabúis an bhliain airgeadais.

In ullmhú na ráiteas sin, tugann an Bhord faoi:

- beartais chuntasaíochta chúí a roghnú agus iad a chur i bhfeidhm go comhsheasmhach;
- breithiúnais agus meastacháin a dhéanamh atá réasúnach agus stuama;
- ráiteas a thabhairt faoi cibé acu a ndearnadh na ráitis airgeadais a ullmhú i gcomhréir le caighdeán chuntasaíochta infheidhme, na caighdeáin sin a shainaithe, agus an éifeacht agus na cúiseanna le haon imeacht ábhartha ó na caighdeáin sin a nótaí; agus
- na ráitis airgeadais a ullmhú ar bhonn ghnóthais leantaigh, ach amháin má tá sé míchuí amhail a dhéanamh.

Tá an Bhord freagrach as, i cibé foirm a fhaomhann an tAire Airgeadais ('an tAire'), gach cuntas cuí agus gnách i ndáil leis an airgead go léir faighte nó caite aici a choinneáil agus as taifid chuntasaíochta a chothú a nochtann le cruinneas réasúnta ag tráth ar bith staid airgeadais na Gníomhaireachta agus a haonáin ghaolmhara.

Tá an Bhord freagrach freisin as sócmhainní faoina cúram a chosaint agus dá réir sin as céimeanna réasúnta a thógáil chun calaois agus neamhrialtachtaí eile a bhrath agus a chosc.

Bainistíocht Riosca

Le linn na bliana, bhí an Grúpa nocht do phríomhrioscaí le cumas acu tionchar suntasach a bheith acu ar chuspóirí straitéiseacha iomlána an Ghrúpa a bhaint amach:

- Suaitheadh maicreacnamaíoch nó airgeadais baile nó idirnáisiúnta
- Caillteanas ábhair neamhphleanáilte de chaipiteal daonna
- Mainneachtain pleananna a sholáthar do Cheantar na nDugaí i mBaile Átha Cliath nó do SDZ an Pholl Beag
- Mainneachtain pleananna Réadmhaoine Cónaithe a sholáthar
- Damáiste don cháil.

Tá na príomhrioscaí á n-athbhreithniú go leanúnach ag Coiste Bainistíochta Riosca GNBS agus déantar aon athrú a thuairisciú do Bhord GNBS. I mí Márta agus mí Mheán Fómhair 2022, d'fhaomhaigh an Bord Ráiteas Éilimh ar Riosca do gach ceann de na Príomhrioscaí a shainíonn claonadh GNBS chun rioscaí áirithe a ghlacadh lena cuspóirí straitéiseacha a bhaint amach.

Tá an Grúpa i mbaol riosca creidmheasa, riosca margaidh (i bhfoirm riosca ráta úis, riosca malairte eachtraí agus riosca praghas eile) agus riosca leachtachta i ngnáthchúrsa gnó. Tá tuilleadh sonraí maidir leis an mbealach atá ag an nGrúpa leis na rioscaí seo a bhainistiú le fáil i nótaí 20 go 22 leis na ráitis airgeadais.

Leasanna na gComhaltaí Boird

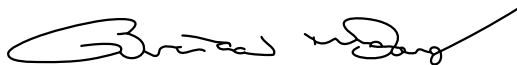
Níl aon leas tairbhiúil (2021: neamhní) ag Comhaltaí an Bhoird sa GNBS nó in aon aonán de ghrúpa an GNBS agus táthar tar éis cloí le hAlt 30 den Acht maidir le nochtadh na leasanna.

Iniúchóir

Is é an tArd-Reachtair Cuntas agus Ciste iniúchóir an Ghrúpa de bhua Alt 57 de chuid an Achta.

Thar ceann an Bhoird

20 Aibreán 2023

Brendan McDonagh
Príomhoifigeach Feidhmiúcháin

Aidan Williams
Cathaoirleach

Ráiteas ar Rialú Inmheánach

Ullmhaítear ráitis airgeadais chomhdhlúite agus na Gníomhaireachta laistigh de chreat rialachais arna bhunú ag an nGníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní ('GNBS'). Tá an Bord agus na coistí arna mbunú ag an mBord freagrach as monatóireacht agus maoirseacht rialachais ar na haonáin uile de Ghrúpa an GNBS.

Baineann na torthaí a gcuirtear i láthair anseo leis an mbliain dar críoch 31 Nollaig 2022, le torthaí comparáideacha don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2021.

Freagracht as an gCóras um Rialú Inmheánach Airgeadais

Aithníonn an Bord a chuid freagrachtaí do chóras rialaithe inmheánaigh airgeadais an GNBS. Ní féidir leis an gcóras seo ach dearbhú réasúnta, agus ní dearbhú iomlán, a thabhairt go bhfuil sócmhainní cosanta, go bhfuil idirbhearta údaraithe agus taifeadta go cuí, agus go bhfuil earráidí nó neamhrialtachtaí ábhartha á gcosc nó go mbraithfí in am trátha iad.

Timpeallacht Rialaithe

Foráiltear san Acht fán nGníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní 2009 (an 'tAcht') gur iad seo a leanas feidhmeanna an Bhoird:

- A chinntiú go bhfeidhmítear feidhmeanna an GNBS go héifeachtach agus go héifeachtúil;
- Na cuspóirí agus spriocanna straitéiseacha a leagan don GNBS;
- A chinntiú go bhfuil córais agus nósanna imeachta oiriúnacha i bhfeidhm chun spriocanna agus cuspóirí straitéiseacha an GNBS a bhaint amach agus chun na céimeanna réasúnta uile a ghlacadh de láimh d'fhonn na spriocanna agus cuspóirí úd a bhaint amach.

Soláthraítear san Acht go ndéanfaidh an Príomhoifigeach Feidhmiúcháin (POF) cúrsaí riaracháin agus gnó an GNBS a bhainistiú agus a rialú go ginearálta, mar aon leis an bhfoireann atá sannta di, agus comhlíonfaidh sé feidhm ar bith eile a thugann an Bord dóibh. Is é an Príomhoifigeach Feidhmiúcháin an duine atá freagrach freisin chun críocha Acht an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste (Leasú) 1993.

Tá ceithre choiste reachtúil ag an mBord atá freagrach as maoirseacht a dhéanamh ar oibríochtaí an GNBS agus a Foireann Feidhmiúcháin; Coiste Iníochóireachta, Coiste Bainistíochta Riosca, Coiste Creidmheasa, agus Coiste Airgeadais agus Feidhmiúcháin. Tá dhá choiste eile ag an mBord chomh maith: Coiste Comhairleach Pleanála agus an Coiste Luach Saothair. Tá téarmaí tagartha foirmiúla aontaithe ag an mBord dá choistí reachtúla, coistí atá faoi réir athbhreithnithe rialta. Tá cinní creidmheasa áirithe tarmligthe ag an mBord don Choiste Creidmheasa agus don Fhoireann Feidhmiúcháin tríd an Beartas Creidmheasa Údarás Tarmligthe atá a chuirtear faoi aithbhreithniú rialta. Chomh maith leis sin, tá gnéithe áirithe dá chlár comhardaithe agus dá bheartais a bhaineann leis an státchiste tarmligthe ag an mBord don Choiste Bainistíochta Riosca agus Foireann Feidhmiúcháin.

Tá léirmheas agus breathnú de gnáth tuairisciú an Coiste Iníochóireachta (a dhéanann maoirsiú ar obair an Iníochóir Inmheánaigh), an Coiste Bainistíochta Riosca, an Coiste Creidmheasa, An Coiste Airgeadais agus Oibriúcháin, an Coiste Luach Saothair, an Ceannasaí Iníochóra agus Riosca agus an Foireann Feidhmiúcháin chun an Bhord san áireamh i monatóireacht éifeachtacht rialú inmheánach an Bhoird.

Ghlac an Bord chucu féin an Cód Cleachtas chun Comhlachtaí Stáit a Rialú 2009 (Cód 2009) a cuireadh in óiriúnt dá struchtúr rialacháin agus riachtanais reachtúil an tAcht. Rinne an tAire Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe athbhreithniú ar an gCód 2009 a sheoladh i Lúnasa 2016 le dáta éifeachúil de 1 Meán Fómhair 2016. Foilsíodh Iarscríbhinn leis an gCód ar Chothromaíocht Inscne, Éagsúlacht agus Ionchuimsitheacht. Chuir an Bord an Cód i bhfeidhm óna dháta éifeachúil, faoi réir uimhir míniúcháin teoranta (mar a fhoráiltear sa gcur chuige 'cloí nó minigh' a glacadh leis sa Chód) a bhaineann amach, i ngach cás, cuspóirí an Chód tríd beart reachtúil agus rialachas malartach. Áit ar ghá, mar pháirt do cuir i bhfeidhm an Cód, tá socrúithe curtha in áit ag GNBS chun comhlíonadh an Cód a chinntiú agus déanann sé athbhreithniú ar a pholasaithe agus a ghnáthamh ar bhun thréimhsíúil leanúnach le comhlíonadh an Chód a chinntiú chomh maith le dea-chleachtas i rialachas corparáideach.

Feidhmíonn an Coiste Iníochóireachta i gcomhréir leis na prionsabail atá leagtha amach sa Chód. I measc fhreagrachtaí an Choiste tá maoirseacht a dhéanamh ar an bpróiseas tuairiscithe airgeadais, athbhreithniú a dhéanamh ar an gcóras rialaithe inmheánaigh, athbhreithniú a dhéanamh ar na próisis iniúchta inmheánacha agus seachtracha agus an Beartas Frithchaloise agus Éillithe a chur i bhfeidhm.

Déanann an bord athbhreithniú ar bhonn bliantúil ar Beartas Frithchaloise agus Éillithe GNBS agus is í mí na Samhna 2022 is deireanaí a d'fhaomhaigh an Bord é. Faoin mbeartas seo ní mór an Coiste Iníochóireachta a chur ar an eolas maidir le gach tuairisc a bhaineann le calaois nó calaois amhrasta. Tá Beartas GNBS ag GNBS freisin a bhaineann le Nochtadh Faisnéise a Chosaint, a dhéantar athbhreithniú bhliantúil ar agus a d'fhaomhaigh an Bord le déanaí i mí na Samhna 2022. Faoin mbeartas déantar prionsabail dea-rialachais chorpáidigh a chur chun cinn chomh maith trí nós imeachta a leagan amach chun imní faoi éagóiritheoireacht fhéideartha, laistigh de mhíniú an Achte um Nochtadh Cosanta 2014 (arna leasú), a thuairisciú agus aghaidh a thabhairt air. Baineann an beartas seo le gach "oibrí" GNBS agus tá foráil sa feidhm do nochtadh faisnéise ábhartha, go himmheánach trí bhainisteoir líne nó Ceannasaí Comhlíontachta nó go seachtrach trí "Dhuine Ainmnithe" (mar atá leagtha amach sna Nósanna Imeachta le Nochtadh Faisnéise a Chosaint). Tá an Beartas foilsithe ar shuíomh GNBS. Éilítear ansin ar an gCeannasaí Comhlíontachta agus an Duine Ainmnithe tuairisc a thabhairt do Chathaoirleach an Choiste Iníochóireachta. Tá an Coiste Iníochóireachta freagrach as úinéireacht Beartais Nochtadh a Chosaint GNBS sa mhéid a bhaineann sé le feidhmeanna an GNBS, maoirseacht ar fhorfheidhmiúan bheartais ó

thaobh na feidhmeanna sin de agus maoirseacht ar aon fhiosrúcháin, lena n-áirítear teagmháil leis an gCeannasaí Comhlíontachta GBCN lena chinntiú go ndéantar aon tuairisc a fhaightear a mheas agus a fhiosrú i gceart.

De réir Roinn 22 den Acht um Nochtuithe Cosanta 2014 (arna leasú) foilsíonn GNBS tuarascáil ar a suíomh gréasáin roimh dheireadh Mheitheamh gach bliain (foilsithe roimh dheireadh mí na Márta ó 2023 ar aghaidh) a bhainneann leis an méid nochtaithe cosanta a rinneadh sa bhliain roimhe agus aon gníomh a glacadh mar fhreagra ar a léithead.

Tá Foireann Feidhmiúcháin ag an GNBS atá, i gcomhar leis an bPOF, freagrach as gnó an GNBS a bhainistiú. Tá freagracht, údarás agus cuntasacht bainistíochta mínithe agus comhaontaithe go foirmiúil leis an mBord.

Tá Cód Chleachtas comhaontaithe leis an Aire Airgeadais (an tAire) de réir Alt 35 den Acht, lena n-áirítear inter alia Cód ina leagtar amach na caighdeáin a bhfuiltear ag súil leo ó oifigigh an GNBS. Déanann an Bord athbhriethniú bhliantúil ar na Cód Cleachtas cuirtear aon leasú faoi bhráid an Aire lena gceadú roimh foilsíúcháin ar shuíomh ghreásáin GNBS.

Braitheann an GNBS cuid mhaith ar na rialuithe arna bhfeidhmiú ag roinnt tríú páirtithe lena n-áirítear GBCN, an Mhaistir-sheirbhíseoir agus Príomhsheirbhíseoir. Ina leith seo ba cheart aird a thabhairt ar na nithe seo a leanas:

- Tá córas oiriúnach um rialú inmheánach ag GBCN agus tá aon seirbhísí comhroinnte atá á soláthar don GNBS á soláthar de réir an chreata rialaithe seo;
- Tá nósanna imeachta bunaithe ag GNBS leis an Mhaistir-sheirbhíseoir agus Príomhsheirbhíseoir le haghaidh tuairiscíú teagmhas, lena n-áirítear teipeanna rialaithe agus nósanna imeachta formhéadaithe;
- Loirgeann agus faigheann an GNBS dearbhuithe ó GBCN, BCM Global ASI Limited agus Bainc-Aontas Éireann cpt go bhfuil athbheithniú déanta acu ar a gcórais um rialú inmheánach airgeadais i ndáil foráil seirbhísí do GNBS.

Le linn na bliana airgeadais, lean GNBS ag áirithiú go raibh timpeallacht rialaithe iomchuí ann laistigh de ghrúpa GNBS chun na dlíthe cánach uile is infheidhme a chomhlíonadh. Bhí an cruinniú is déanaí idir GNBS agus na Coimisinéirí loncain faoin Chreat um Chomhlíonadh Comhoibritheach i Nollaig 2021. Leanfaidh an creat seo taobh thiar den gcaidrimh comhoibritheach atá ann cheanna idir na Coimisinéirí loncain agus GNBS.

Fanann Bord GNBS tiomanta do chomhlíonadh eiseamláireach leanúnach na ndlíthe cánach is infheidhme.

Measúnú Riosca

Tá an Coiste Bainistíochta Riosca freagrach as maoirseacht a dhéanamh ar fheidhmiú beartas riosca agus leibhéal lamháltais atá faofa ag an mBord. Cinntíonn an Coiste Bainistíochta Riosca go bhfuil an riosca á bhainistiú go héifeachtach agus go héifeachtúil ar mhaithe le tacú le toradh foriomlán tráchtála de réir an Achta. Tá meicníochtaí tuairiscithe bunaithe ag an gCoiste Bainistíochta Riosca chun monatóireacht agus athbheithniú a dhéanamh ar phríomhrioscaí agus straitéisí maolaithe, le cinntiú go bhfuil na rioscaí seo á bhfeidhmiú laistigh de theorainneacha faofa an Bhoird.

Tá Clár Rioscaí á choimeád ina n-aithnítear agus ina rangáitear rioscaí a d'fhéadfadh cosc a chur ar an GNBS a cuspóirí a bhaint amach agus a dhéanann measúnú ar an impleacht agus ar an dóchúlacht go dtarlódh teagmhais éagsúla riosca ar fud na heagraíochta agus laistigh dá timpeallacht oibriúcháin. Bunaithe ar na rioscaí aitheanta, aontaítear ar ghníomhartha chun na rioscaí seo a bhainistiú agus a mhaolú. Déanann Ceann Rannáin athbheithniú ar chlár rioscaí roinne ar bhun ráithiúil agus cuirtear fianuithe sínithe isteach go feidhm Iniúchta agus Riosca GNBS. Déanann feidhm Iniúchta agus Riosca GNBS athbheithniú ar na clár rioscaí seo. Taispeánann gach rannóg paipéar ardlibhéil dá chlár rioscaí don Coiste Bainistíochta Riosca uair sa bliain ar a laghad.

Comhdhlúthaítear na clár rioscaí roinne le clár riosca iomlán an slánaonad a chruthú a dhéanann an Coiste Bainistíochta Riosca athbhriethniú air ar bhun ráithiúil agus an Bord ar bhun bhliantúil ar a laghad. Éilítear ar an Bhainistíocht Shinsearach, ar bhun ráithiúil, oibríochtaí rialuithe comhaontaithe ina roinne le riosca a bhainistiú agus a mhaolú a fhianú.

D'aithin an Coiste Bainistíochta Riosca cúig phríomhriosca a bhféadfadh tionchar suntasach a bheith acu ar chuspóirí straitéiseacha iomlána an GNBS a bhaint amach. Is iad seo a leanas na príomhrioscaí:

- Suaitheadh maicreacnamaíoch nó airgeadais baile nó idirnáisiúnta;
- Cailteanas ábhair nemahphleanáilte de chaipiteal daonna;
- Teip ar phleananna Cheantar na nDugaí nó ar phleananna an Phoill Bhig SDZ a sholáthar;
- Teip ar phleananna Pleananna Réadmhaoine Cónaithe a sholáthar;
- Damáiste ar an gcáil.

Tá na Príomhrioscaí á n-athbheithniú go leanúnach ag an gCoiste Bainistíochta Riosca agus déantar aon athruithe a mholadh do Bhord an GNBS ar mhaithe le faomhadh. I mí Márta agus mí Mheán Fómhair 2021, d'fhaomhaigh Bord an GNBS Ráiteas Éilimh ar Riosca do gach ceann de na Príomhrioscaí a shainíonn claonadh GNBS chun rioscaí áirithe a ghlacadh lena cuspóirí straitéiseacha a bhaint amach.

Cuireann BCM Global ASI Limited agus Bainc-Aontas Éireann cpt clár rioscaí ar fáil gach ráithe ar aon dul leis na teimpléid chaighdeánacha comhaontaithe le feidhm Iniúchta agus Riosca (CFO) GNBS.

Ráiteas ar Rialú Inmheánach (ar lean)

Príomhphróisis Rialaithe Inmheánaigh Airgeadais

Tá beartais agus nósanna imeachta forbartha ag an GNBS maidir le príomhghnéithe riaracháin agus bainistíochta an ghnó. Tá sainmhíniú agus feabhas leanúnach déanta ag na úinéirí gnó ar na beartais agus ar na nósanna imeachta seo de réir mar atá an GNBS forbartha.

Tá creat tuairiscithe airgeadais bunaithe ag an GNBS le tacú lena tuairisciú airgeadais míosúil, ráithiúil agus bhliantúil agus d'ullmhú ráiteas airgeadais comhdhlúite agus na Gníomhaireachta a ionchorpraíonn na próisis agus na rialuithe uile a bhfuil cur síos déanta orthu sa ráiteas seo. Tá próiseas comhdhlúthúcháin atá go hiomlán uathoibríoch i bhfeidhm ag GNBS.

Cuireann an GNBS feabhsuithe go leanúnach i bhfeidhm ar a córais faisnéise bainistíochta d'fhonn tuairisciú feabhsaithe a éascú chuig an mBord, an Coiste Airgeadais agus Feidhmiúcháin agus an Fhoireann Feidhmiúcháin maidir lena feidhmíocht. Leanann an GNBS ag déanamh forbartha ar fhaisnéis bainistíochta chun tacaíocht a thabhairt don GNBS lena cuspóirí straitéiseacha a bhaint amach agus chun monatóireacht a dhéanamh orthu.

Tá an Coiste Creidmheasa freagrach as cinntí creidmheasa a dhéanamh laistigh den údarás atá tarmligthe ag an mBord dó. Áirítear ina measc seo inter alia faomhadh bainistíocht sócmhainní féichiúnaithe/straitéisí laghdaithe fiachais, réamhíocaíocht airgid nua, faomhadh diúscairtí sócmhainní/iasachtaí, socrú agus faomhadh téarmaí aisiocaíochta, cinntí bainistíochta réadmhaoine agus cinntí gníomh forfheidhmiúcháin a ghlacadh áit ar cuí. Chomh maith leis sin, déanann an Coiste Creidmheasa athbhreithniú agus cuireann sé moltaí faoi bhráid an Bhoird maidir le hiarratais sonracha ar chreidmheas sa chás gur ag an mBord atá an t-údarás i ndáil lena leithéid. Tá sé freagrach as beartais ábhartha um Aisghabháil Sócmhainní a mheas roimh fhaomhadh an Bhoird, agus soláthraíonn sé ról maoirseachta maidir le mórchinntí creidmheasa déanta faoi leibhéal údarais tarmligthe an Choiste Creidmheasa. Ar deireadh, déanann an Coiste Creidmheasa athbhreithniú ar an bhfaisnéis bainistíochta ag baint leis rannán Príomhoifigeach Tráchtála i ndáil le punann an GNBS lena chinnteoireacht a thacú.

Maidir leis an gCoiste Iniúcháireachta, trína fhreagrachtaí a chomhlíonadhmar a leagtar amach sna Téarmaí Tagartha, cuireann sé leis an bpróiseas Rialaithe Inmheánaigh freisin.

Soláthar

Tá Polasaí Soláthair agus doiciméad Treoir agus Ghnáthaimh Soláthair ("Doiciméid Soláthair GNBS" le chéile) curtha ar bun ag GNBS a dhéantar athbhreithniú orthu agus a chuirtear i láthair an Bhoird le formheas gach bliain. Comhlíontar riachtanais soláthair GNBS de réir na doiciméad thuasluaite a ionchorpraíonn dlíthe infheidhmithe.

Tá GNBS faoi réir Treoir AE 2014/24/EU atá curtha i bhfeidhm in Éirinn ag Rialacháin an AE (Conarthaí Údarais Phoiblí a Dhámhachtain) 2016 (na "Rialacháin"), maidir le soláthar earraí, oibriúcháin agus seirbhísí thar luach tairsí áirithe leagtha amach ag an AE⁶. Nuair nach bhfuil feidhm le na Rialacháin - mar go bhduil luach an soláthair faoi tairsú an AE nó nuair atá sé lasmuigh den Rialacháin - tógann GNBS próiseas i gcúram atá deartha leis an luach airgead is fearr a bhaint amach de bhun Dhoiciméid Soláthair GNBS.

Tá GNBS tiomanta d'úsáid cúinsí comhshaoil agus sóisialta a ionchorprú ina cleachtais soláthair nuair a thagann an deis chun cinn agus nuair is cuí déanamh amhlaidh.

Tá treoirínte soláthair eisithe ag an Oifig um Sholáthar Rialtais (OSR) i dtaca le soláthar earraí, oibre agus seirbhísí ag luachanna faoi tairsú an AE luaite roimhe thuas. Tá riachtanais comhlachtaí poiblí treoirínte soláthair eisithe an Oifig um Sholáthar Rialtais a chur i bhfeidhm sa Chód.

I litir chuig an Roinn Airgeadais maidir le cuir i bhfeidhm an Chód, leag GNBS amach nach mbeartaíonn sé cloigh leis an sraith iomlán treoir soláthair náisiúnta leagtha amach ag an OSR mar gheall ar na fáthanna leagtha amach thíos:

- Tá Doiciméid Soláthair GNBS comhseasmhach le prionsabail na treoir éagsúla leagtha síos ag an OSR, ach amáin i leith an chuid sin de Imlitir an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe 10/2014 ina néilítear go bhfógraítear gach soláthar that €25,000 ar an suíomh gréasáin soláthar náisiúnta www.eTenders.gov.ie. Nuair a chuirtear san áireamh fo gníomhaíonn GNBS i dtimpeallacht tráchtála agus go gcaithfidh sé a iomaíochas tráchtála a chothbháil, ghlac GNBS próisis soláthair malartach a dhéanann iarracht luach ar airgead barrmhaith a chuir ar fáil agus ag an am chéanna ag cur fachtóirí eile san áireamh ina measc, éifeachtúlachtaí gnóthaithe ó phainéal curtha ar fáil ó sholáthraithe/comhairleoirí sheirbhíse a úsáid, rúndacht, coinbhleacht leasa agus amlínte ar thús sheachadadh seirbhísí. I gcásanna áirithe, faoi Dhoiciméid Soláthair GNBS, cinnítear go bhfuil sé oiriúnach maolú ceadaithe cuí a fháil ó sholáthar GNBS (i. gan próiseas tairsceana iomaíoch a reachtáil). Ní cheadaítear maolaithe ach i dálaí teoranta atá mar bhonn agus mar thaca ag fáthanna tráchtála agus/nó dlíthiúla dlisteanacha.

Ní hionann úsáid maolú faoi Dhoiciméid Soláthair GNBS agus neamhchomhlíonadh polasaí soláthar. Baineann reachtaíocht an AE le conarthaí atá thar tairseach an AE.

Déanann an Príomhoifigeach Feidhmiúcháin aon mhaoluithe ar Dhoiciméid Soláthair GNBS a fhaomhadh. Tuairiscítear na maoluithe uile don Choiste Airgeadais agus Oibriúcháin agus ansin don Bhord sa chás go bhfuil an maolú níos mó ná €100,000.

⁶ Ba é €215,000 an tairseach soláthair de chuid an Aontais a bhí infheidhme maidir le formhór na n-earraí agus na seirbhísí a solátharaíodh le linn 2021. Tá tairseacha soláthair an Aontais faoi réir athbhreithnithe gach dhá bhliain agus tá an chéad athbhreithniú eile le tarlú i mí Eanáir 2024. Tá tairseach an AE de €215,000 i bhfeidhm go críoch 2023. Bíonn córas dífríúil i gceist i leith seirbhísí eile, amhail seirbhísí dlí neamhchonspóideacha ina bhfuil tairseach de €750,000 infheidhme - féach Nóta 1 faoi Thábhla 1.1.

Tá sonraí na maoluithe leagtha amach i dtábla 1.1 agus i dtábla 1.2 anseo thíos. Le linn na bliana 2022, d'fhaomh an Príomhoifigeach Feidhmiúcháin maoluithe dar luach thart ar €1.88m in iomlán (ar cuireadh thart ar €1.54m de sin i leith seirbhísí dlí consóideacha de chuid is mó - féach na nótaí faoi thábla 1.1). B'ionann na maoluithe iomlána sa bhliain 2021 agus thart ar €2.48m, ar cuireadh thart ar €2.34m de sin i leith seirbhísí dlí. Ba cheart a thabhairt faoi deara go dtuairiscíonn GNBS gach maolú beag beann ar an luach atá i gceist agus dá bhí sin, go n-áirítear maoluithe níos lú ná €25,000 (nach gá iad a thuairisciú de réir an Chóid) chun trédhearcacht iomlán a áirithiú ó thaobh caiteachais de.

Tá na méideanna atá curtha i leith maoluithe bunaithe ar mheastacháin tráth a iarrtar an maolú agus a dhámhtar an Conradh. Féadfaidh téarma a bheith i gceist le roinnt conarthaí a shíneann thar dheireadh na bliana airgeadais agus déanfar iad sin a thuairisciú sa bhliain a dhámhadh an Conradh. Eisceacht amháin air sin ná sa chás go n-iarrtar méadú ar luach measta conartha faoi mhaolú, ansin is é beartas GNBS maolú breise a iarraidh agus an luach measta carnach leasaithe á thabhairt ar aird. Ansin, déantar an Conradh a thaifeadadh mar mhaolú sa tréimhse cuntasaióchta sin chomh maith, agus a luach carnach leasaithe á thabhairt ar aird. Dá bhri sin, agus i bhfianaise an mhéid thuas, áiríonn GNBS ina dtuarascálacha ar mhaolú conarthaí lena mbaineann luach measta leasaithe, d'ainneoin an Conradh bunaidh/méadú roimhe sin a bheith tuairiscithe sa bhliain airgeadais roimhe sin.

Ar na cúiseanna leis na maoluithe atá sonraithe sna táblaí thíos tá: cineál an-leochaileach/an-rúnda an ábhair; saincheisteanna maidir le coinbhleachtaí leasa a bheith i gceist; eolas a bheith ag na soláthraithe seirbhíse ar an ábhar cheana féin, amhail an féichiúnaí/an tsócmhainn lena mbaineann agus go ndéanfaí costais ábhartha a choigilt; nó ar chúis práinne nó ar chúiseanna dlí leochaileacha.

Tábla 1.1 Maoluithe ó sholáthar le haghaidh seirbhísí dlí - conspóideacha agus neamhchospóideacha araon:

Catagóir	Líon na gConarthaí 2022	Luach measta na gconarthaí a dhámhadh sa bhliain 2022 €'000	Líon na gConarthaí 2021	Luach measta na gconarthaí a dhámhadh sa bhliain 2021 €000
(A) Seirbhísí dlí conspóideacha/Seirbhísí dlí a bhaineann le dlíthíocht	9	1,427	6	2,244
(B) Seirbhísí dlí neamhchospóideacha	2	112	2	98
Iomlán	11	1,539	8	2,342

Nóta 1: Catagóir (A) Eisiatar seirbhísí dlí conspóideacha/seirbhísí a bhaineann le dlíthíocht faoi na Rialacháin Soláthair. (B) Tuairiscítear seirbhísí dlí neamhchospóideacha trí chóras "éadrom" faoi na Rialacháin Soláthair sa chás gurb ionann luach aon chonartha amháin agus €750,000.

Nóta 2: Aithníonn GNBS mar mhaoluithe, aon cheapacháin a rinneadh ó phainéil dlí bhunaithe GNBS de thoradh ar phróiseas soláthair tosaigh lena ndaingnítear rátaí iomaíocha in aghaidh na huair, ach nár cuireadh faoi réir dhara babhta tairisceana (nó miontairiscint) sa chás gur aithníodh raon áirithe seirbhísí. Is gnáthchleachtas GNBS an dara babhta tairisceana sin faoina chuid bpainéil/creataí mar go n-éascaíonn sé gnéithe táille seasta a cheadú do chaiteachas faoi smacht, chun a áirithiú go mbainfeadh amach an luach ar airgead is fearr is féidir. Tá líon mór de na maoluithe a luaitear i dTábla 1.1 sa chatagóir sin.

Tábla 1.2 Maoluithe ó sholáthar d'aonaid ghnó GNBS (seachas na cinn dlí):

Roinn GNBS	Líon na gConarthaí 2022	Luach measta na gconarthaí a dhámhadh sa bhliain 2022 €'000	Líon na gConarthaí 2021	Luach measta na gconarthaí a dhámhadh sa bhliain 2021 €'000
Rannán Príomhoifigeach Tráchtála	2	309	-	-
Rannán Príomhoifigeach Airgeadais	2	27	3	134
Iomlán	4	336	3	134

Leanfaidh GNBS ag cloí le Doiciméid Soláthair GNBS, a chreideann GNBS gur leor iad chun cuspóirí caiteachais phoiblí an Chóid a bhaint amach. Áirithíonn GNBS leibhéal ard maoirseachtatrédhearcachta trína phróisis soláthair agus úsáideann sé e-tenders agus Iris Oifigiúil an Aontais Eorpaigh (IOAE) más infheidhme.

Coráis agus Infreastruchtúr Teicneolaíocht Faisnéise

Leanann GNBS cur chuige struchtúrtha i tabhairt faoi tionscadail córais ghnó atá rialaithe ag mion-doiciméid solártha. Le linn 2021 rinneadh clár feabhais in áit athraithe shúntasach ar na croí córais. Sé sin Stór Iasachtaí GNBS, an Córas Bainistíocht Punann, an Córas Bainistíocht Doiciméad agus an Córas Bainistíocht Faisnéise. Tá smachtanna ag GNBS i leith rochtain teicneolaíocht faisnéise a fháil ar fhostaigh nua, athraithe i gceartanna rochtain ó athraithe foirne nó tar éis ball foirne éirí as a fhógrú. Déanann an Foireann Tacaíochta Córais athbheithniú leathbhliantúil ar rochtain chuig córais agus sonraí agus tuairiscítear go an Ceannasaí Córais é.

Ráiteas ar Rialú Inmheánach (ar lean)

Chuir GNBS creatlach oiriúnach i bhfeidhm le cinntiú go gcloíonn sé leis an an Rialachán Ginearálta maidir le Cosaint Sonraí agus leis Acht um Chosaint Sonraí 2018. Mar pháirt den creatlach seo tá córais agus smachtanna le fáil ar eolas a shrianadh. Nuair a thugann GNBS sárúithe sonraí a d'fhéadadh bheith ann nó úsáid eolas rúnda gan chead faoi deara, scrúdaítear iad go hiomlán agus déantar iad a thuairisciú do na húdaráis cuí nuair is gá.

Tuirisceáil Airgeadais agus Bainistíochta

Déanann an Coiste Airgeadais agus Oibriúcháin monatóireacht ar bhainistiú airgeadais agus oibriúcháin an GNBS agus ar a cuid tuairiscithe bhuiséadaigh agus bainistíochta, lena n-áirítear ullmhú na mbuiséad bliantúil. Soláthraíonn an GNBS measúnú rialta ar a hioncaim agus costais iarbhir go buiséid don Choiste Airgeadais agus Feidhmiúcháin. Déanann an Coiste Airgeadais agus Feidhmiúcháin monatóireacht freisin ar fhorbairt agus forfheidhmiú chórais an GNBS.

Cuireann an GNBS faisnéis airgeadais agus feidhmíochta i láthair do ghac cruinniú den Choiste Airgeadais agus Feidhmiúcháin agus an Bhoird agus cuirtear faisnéis airgeadais agus feidhmíochta ráithiúil agus bhliantúil i láthair an Aire Airgeadais freisin mar atá riachtanach faoin Acht.

Lena chois sin, soláthraíonn an GNBS faisnéis bhainistíochta don Fhoireann Feidhmiúcháin, don Choiste Airgeadais agus Feidhmiúcháin agus don Bhoird i ndáil le feidhmíocht na bhféichíunaithe agus na punainne iasachtaí.

Iníúchadh Inmheánach

Gníomhaíonn PricewaterhouseCoopers Ireland mar Iníúcháir Inmheánach GNBS. Tá feidhm iníúchta inmheánaigh bunaithe ag an Iníúcháir Inmheánach, atá ag feidhmiú de réir an Chóid Cleachtais um Rialachas Comhlachtaí Stáit. D'fhaomh an Coiste Iníúcháireachta plean iníúcháireachta inmheánaí don bhliain 2021. De réir an plean seo, tá roinnt iníúchtaí déanta ag an Iníúcháir Inmheánach ar rialuithe atá i bhfeidhm ag an GNBS, BCM Global ASI Limited agus na hInstitiúidí Rannpháirteacha. Tuairiscíonn an tIníúcháir Inmheánach a chuid torthaí díreach chuig an gCoiste Iníúcháireachta.

Aibhsíonn na tuarascálacha seo easnaimh nó laigí, más ann dóibh, sna córais rialaithe inmheánaigh agus moltar bearta ceartaítheacha atá le glacadh nuair is cuí. Faigheann an Coiste Iníúcháireachta nuashonruithe, ar bhonn rialta, ar stádas na saincheisteanna tugtha chun solais ag na hIníúcháirí Inmheánacha agus Seachtracha agus leantar suas le lucht bainistíochta an GNBS chun a chinntiú go bhfuil gníomh iomchuí agus tráthúil á ghlacadh de lámh i ndáil leis na saincheisteanna úd.

Monatóireacht Feidhmíocht Soláthraithe Seirbhíse

Tá próisis curtha ar bun ag GNBS chun monatóireacht a dhéanamh ar fheidhmíocht an Mhaistir-sheirbhíseoir agus Príomhsheirbhíseoir. Ina measc seo tá tuarascálacha míosúla seirbhíse, cruinnithe athbhreithnithe seirbhíse rialta agus cruinnithe rialta coiste stiúrtha chun feidhmíocht a athbhreithniú agus aghaidh a thabhairt ar aon saincheisteanna oibríochta.

Bunaíodh Coiste Seirbhíse GNBS/GBCN i 2014 agus casann an choiste le chéile nuair is gá le maoirseacht a dhéanamh ar seachadadh seirbhíse comhroinnte curtha ar fáil ag an GBCN go GNBS.

Tuairisciú Poiblí

Tá feidhm Cumarsáide bunaithe ag GNBS a bhfuil bainistíocht cumarsáid seachtrach le páirtithe leasmhara agus leis an phreas mar fhreagracht aige, le cinntiú go n-íompraíonn an Ghníomhaireacht chomh trédhearcach agus is féidir lastigh do pharaiméadar a dhualgais dlíthiúla.

Bunaíodh próisis le glacadh le, athbhreithniú a dhéanamh ar agus freagra a thabhairt ar ceisteanna ginearálta an phobal, chomh maith le lámhseáil agus freagairt Ceistanna Pharlaiminteach agus ceisteanna Oireachtais. Tá freagracht iomlán ag Foireann Cumarsáide GNBS ar eolas a chur ar fáil do agus freagairt a thabhairt ar cheisteanna Coistí an Oireachtais.

Déileálann foireann ar leith laistigh den rannán um Chlaochlú, Straitéis agus Cumarsáid le hiarratais ar Shaoráil Faisnéise ('FOI'). Tá beartais agus nósanna imeachta bunaithe ag an bhfoireann um Shaoráil Faisnéise chun déileáil le hiarratais den sórt sin.

Athbhreithniú Bliantúil ar Rialuithe

Dearbhaímid go bhfuil athbhreithniú déanta ag an mBord ar éifeachtúlacht chóras um rialú inmheánach airgeadais an GNBS don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2022. Rinne an Coiste Iníúcháireachta athbhreithniú mionsonraithe, agus thuairiscigh sé a chuid torthaí don Bhoird i Márta 2023. San athbhreithniú ar éifeachtúlacht an chórais um rialú inmheánach airgeadais áiríodh:

- Athbhreithniú agus breithniú ar athraithe ón athbhreithniú dheirneach agus rioscaí suntasacha roimh GNBS agus a ábaltacht freagra a thabhairt ar na hathraithe i gnó agus an timpeallacht seachtrach;
- Athbhreithniú agus breithniú ar thuairisciú rialta an Coiste Iníúcháir agus an Coiste Bainistíochta Riosca ar an córas smacht inmheánach;
- Athbhreithniú agus breithniú ar éifeachtacht próiséas tuairiscíú poiblí GNBS;
- Athbhreithniú agus breithniú chlár oibre an Iníúcháir Inmheánaigh agus breithniú ar a thuarascálacha agus torthaí;
- Athbhreithniú ar shaincheisteanna rialuithe inmheánacha airgeadais aitheanta ag Oifig an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste agus ag iníúcháirí reachtúla fóchuideachtaí Grúpa GNBS, le linn a chuid oibre mar iníúcháir seachtrach;

- Athbhreithniú ar thuairisciú rialta an Iníúcháir Inmheánaigh ar stádas na timpeallachta rialaithe airgeadais inmheánaí, agus stádas na saincheisteanna tugtha chun solais roimhe seo óna dtuarascálacha féin agus ábhair tugtha chun solais ag Oifig an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste. Leanann an Coiste Iníúchta suas freisin le lucht bainistíochta an GNBS chun a chinntiú go bhfuil gníomh iomchuí agus tráthúil á ghlacadh de láimh i ndáil leis na saincheisteanna tugtha chun solais;
- Athbhreithniú ar litreacha dearbhaithe faighte ó GBCN, BCM Global ASI Limited agus Banc-Aontas Éireann opt i ndáil le feidhmiú a gcóras um rialú inmheánach airgeadais i rith na bliana;
- Athbhreithniú ar ráitis dearbhaithe rialaithe curtha i gcrích ag Lucht Bainistíochta agus Foireann Feidhmiúcháin Sinsearach an GNBS i ndáil le héifeachtúlacht an chórais um rialú inmheánach airgeadais i rith na bliana.

Níor sainaitníodh aon laigí sa rialú inmheánach maidir le 2020 a éilíonn nochtadh sna ráitis airgeadais.

Aidan Williams
Cathaoirleach

20 Aibreán 2023

Ard Reachtaire Cuntas agus Ciste Comptroller and Auditor General

Tuarascáil le cur faoi Bhráid Thithe an Oireachtais

Gníomhaireachta Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní

Tuairim maidir leis na ráitis airgeadais

Tá ráitis airgeadais Grúpa agus Gníomhaireacht an Gníomhaireachta Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní iniúchta agam don bhliain dar chríoch an 31 Nollaig 2021 de réir mar a éilítear faoi fhorálacha Alt 57 an Achta um Gníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní. Cuimsítear leis na ráitis airgeadais

- ráiteas ioncaim comhdhlúite
- ráiteas comhdhlúite an ioncaim chuimsithigh
- ráiteas ioncaim chuimsithigh na Gníomhaireachta
- ráiteas comhdhlúite ar an staid airgeadais agus ráiteas na Gníomhaireachta ar an staid airgeadais
- ráiteas comhdhlúite ar athruithe ar chothromas agus an ráiteas na Gníomhaireachta ar athruithe ar chothromas
- ráiteas comhdhlúite ar shreabhadh airgid agus an ráiteas na Gníomhaireachta ar shreabhadh airgid
- na nótaí gaolmhara, lena n-áirítear achoimre ar pholasaithe shuntasacha cuntasáíochta.

Is é mo thuairim go dtugann siad léargas fírinneach cóir ar shócmhainní, dliteanais agus ar staid airgeadais an Gníomhaireachta Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní amhail an 31 Nollaig 2022 agus ar a ioncam agus a chaiteachas 2022 de réir Chaighdeán Tuairiscithe Airgeadais (FRS) mar a ghlacann an Aontas Eorpach leo agus faoi fhórlacha an Achta um Gníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní.

Bunús leis an tuairim

Rinne mé m'iniúchadh ar na ráitis airgeadais i gcomhréir leis na Caighdeáin Idirnáisiúnta Iniúchóireachta (ISAnna). Tá mé neamhspleách ón gcomhlacht agus tá mo chuid freagrachtaí eitiúla comhlíonta agam i gcomhréir leis an Cód Eitice arna bhfógairt ag an Eagraíocht Idirnáisiúnta Uasfhoras Iniúchóireachta (INTOSAI).

Creidim go bhfuil an fhianaise iniúchóireachta atá faighte agam leordhóthanach agus iomchuí le mo thuairim a bhunú uirthi.

Tuairisc ar eolas seachas na ráiteas airgeadais, agus ar nithe eile

Tá eolas eile faoi leith curtha i láthair ag an Gníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní leis na ráitis airgeadais. Cuimsíonn sé an tuarascáil bhliantúil lena n-áirítear an ráiteas maidir le rialachas, tuarascáil na stiúrthóirí agus an ráiteas maidir le rialú inmheánach. Tá cur síos san aguisín a ghabhann leis an tuarascáil seo ar mo chuid freagrachtaí maidir le tuairisc a thabhairt ar an eolas sin, agus ar nithe eile faoi leith ar a dtuairiscím trí eisceacht.

Níl aon rud le tuairisciú agam ina thaobh seo.

Seamus McCarthy

An tArd-Reachtaire Cuntas agus Ciste

28 Aibreán 2023

Aguisín a Ghabhann le Tuarascáil an Tard-Reachtair Cuntas agus Ciste

Freagrachtaí Comhaltáí Boird

Mar a leagtar amach i dtuarascáil an Bhoird tá comhaltáí Boird freagrach as an méid seo a leanas

- ullmhú na ráiteas airgeadais bhliantúil san fhoirm a fhorordaítear faoi alt 54 an Achta um Gníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní 2009
- cinntiú go dtugtar léargas fírinneach cóir sna ráitis airgeadais i gcomhréir le Caighdeán Tuairiscithe Airgeadais Idirnáisiúnta
- rialtacht idirbhearta a chinntiú
- oiriúnacht na húsáide a bhaineann na stiúrthóirí as an mbonn cuntasáiochta gnóthais leantaigh a mheas, agus
- cibé rialú inmheánach a mheasann siad is gá le go bhféadfar ráitis airgeadais a ullmhú atá saor ó mhíríteas ábhartha, cibé acu mar gheall ar chalaos nó ar bhotún.

Freagrachtaí an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste

Ceanglaítear orm faoi alt 57 an Achta iniúchadh a dhéanamh ar ráitis airgeadais an Gníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní agus tuarascáil orthu a thabhairt do Thithe an Oireachtais.

Is é cuspóir m'iniúchta dearbhú réasúnta a fháil an bhfuil na ráitis airgeadais ina n-íomláine saor ó mhíríteas ábhartha mar gheall ar chalaos nó ar bhotún. Is ionann dearbhú réasúnta agus leibhéal ard dearbhaithe, ach ní ionann é agus ráthaíocht go n-aimseoidh iniúchadh a dhéantar i gcomhréir leis na ISAnna míráiteas ábhartha i gcónaí. Féadfaidh míráitis eascairt as calaos nó botún agus meastar iad a bheith ábhartha más féidir a bheith ag súil go réasúnta go n-imreodh siad tionchar, go haonair nó go comhiomlán, ar chinntí eacnamaíocha a dhéanann úsáideoirí ar bhonn na ráiteas.

Mar chuid d'iniúchadh i gcomhréir leis na ISAnna, úsáidim breithiúnas gairmiúil agus sceipteachas gairmiúil ar feadh an iniúchta. Agus é sin á dhéanamh agam,

- Déanaim rioscaí maidir le míráitis ábhartha sna ráitis airgeadais, cibé acu mar gheall ar chalaos nó ar bhotún, a shainiú agus a mheas; déanaim nósanna imeachta iniúchóireachta a dhearadh agus a chur i bhfeidhm a fhreagraíonn do na rioscaí sin; agus faighim fianaise iniúchóireachta atá leordhóthanach agus iomchuí le mo thuairim a bhunú uirthi. Tá an riosca nach n-aimseofar míráiteas ábhartha mar thoradh ar chalaos níos airde ná an riosca maidir le ceann a eascraíonn as botún, mar go bhféadfadh sé go mbeadh claonpháirteachas, brionn, easnaimh d'aon ghnó, mífhaisnéis, nó gabháil treise ar an rialú inmheánach i gceist leis.
- Faighim tuiscint ar rialú inmheánach atá ábhartha don iniúchadh chun nósanna imeachta iniúchóireachta a dhearadh atá oiriúnach sna cúinsí, ach nach bhfuil oiriúnach chun tuairim a chur in iúl maidir le héifeachtacht na rialuithe inmheánacha.
- Déanaim measúnú ar oiriúnacht na bpolasaithe cuntasáiochta a úsáideadh agus réasúntacht na meastachán cuntasáiochta agus an nochtadh gaolmhar.
- Tagaim ar thátail maidir le hoiúinacht na húsáide a bhaintear as an mbonn cuntasáiochta gnóthais leantaigh agus, bunaithe ar an fhianaise iniúchóireachta a fhaightear, maidir le cibé acu an bhfuil éiginnteacht ábhartha ann a bhaineann le himeachtaí nó cúinsí a d'fhéadfadh amhras suntasach a tharraingt ar chumas an chomhlachta leanúint ar aghaidh mar ghnóthas leantach. Má thagaim ar an tátal go bhfuil éiginnteacht ábhartha ann, éilítear orm aird a tharraingt i mo thuarascáil ar an nochtadh bainteach sna ráitis airgeadais nó, mura leor an nochtadh sin, mo thuairim a mhodhnú. Tá mo thátail bunaithe ar an bhfianaise iniúchóireachta a fuarthas suas go dáta mo thuarascála. D'fhéadfadh imeachtaí nó coinníollacha amach anseo, áfach, bheith ina gcúis leis an Gníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní scor de bheith ina ghnóthas leantach.
- Déanaim measúnú ar chur i láthair, struchtúr agus ábhar foriomlán na ráiteas airgeadais, lena n-áirítear an nochtadh, agus cibé acu an léiríonn na ráitis airgeadais na hidirbhearta agus imeachtaí bunúsacha ar bhealach lena mbaintear cur i láthair cóir amach.

Cuirim in iúl dóibh siúd atá freagrach as rialachas, i measc nithe eile, raon feidhme beartaithe agus uainiú an iniúchta agus tátail shuntasacha an iniúchta, lena n-áirítear aon easnaimh a aimsím le linn m'iniúchta i dtaca le rialachas inmheánach.

Tuairiscím freisin trí eisceacht má, i mo thuairim,

- mura bhfaighim an fhaisnéis agus na mínithe fo léir a theastaigh uaim chun m'iniúchadh a dhéanamh, nó
- mura raibh na taifead cuntasáiochta dóthanach le iniúchadh an ráitis cuntais a cheadú go fonmhar agus i gceart, nó
- mura bhfuil an ráiteas cuntais ag teacht le na taifead cuntasáiochta.

Eolas nach mbaineann leis na ráitis airgeadais

Ní chumhaítear le mo thuairim faoi na ráitis airgeadais an t-eolas eile a chuirtear i láthair leis na ráitis sin, agus ní thugaim aon chineál tátail maidir le dearbhú ina leith.

I dtaca le m'iniúchadh ar na ráitis airgeadais, éilítear orm faoi na ISAnna an t-eolas eile a léamh a cuireadh i láthair agus, le linn dom é sin a dhéanamh, breathnú an bhfuil an t-eolas eile neamh-chomhréireach go hábhartha leis na ráitis airgeadais nó leis an eolas a fuarthas le linn an iniúchta, nó an cosúil ar shlí eile go bhfuil míráiteas ábhartha déanta ina leith. Más rud é go mbainim an tátal, bunaithe ar an obair atá déanta agam, go bhfuil míráiteas ábhartha ann i dtaca leis an eolas eile sin, éilítear orm é sin a thuairisciú.

Tuairisciú ar nithe eile

Déantar m'iniúchadh trí thagairt do na léirbhreithnithe speisialta a bhaineann le comhlachtaí Stáit maidir lena mbainistíocht agus lena bhfeidhmiú. Tuairiscím má aithníom nithe ábhartha ann a bhaineann leis an mbealach ina bhfuil gnó poiblí déanta.

Féachaim le fianaise a fháil ar rialtacht idirbhearta airgeadais le linn an iniúchta. Tuairiscím má aithníom aon chás ábhartha nár cuireadh airgead poiblí i bhfeidhm chun na críocha dá raibh siad ceaptha nó nár chloí idirbhearta leis na húdaráis a rialaíonn iad.

Ráiteas comhdhlúite an ioncaim chuimsithigh

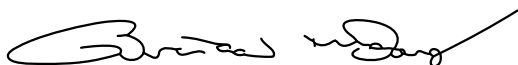
Don bhliain airgeadais ag 31 Nollaig 2022

	<i>Nóta</i>	Bliain airgeadais dar chríoch an 31 Nollaig 2022 Grúpa €'000	Bliain airgeadais dar chríoch an 31 Nollaig 2021 Grúpa €'000
Glanghnóthachain ar iasachtaí fhéichiúnaithe tomhaiste ag luach cóir tríd bhrabús nó caillteanas	4	99,968	180,983
Glanghnóthachain ar réadmhaoine infheistíochta	5	10,290	22,468
Ioncam úis	6	1,174	-
Ioncam táille	8	-	63
Ioncam/(caiteachas) eile	9	15,246	27,658
Glanbhrabús ar dhiúscairt agus athmaoiniú iasachtaí	10	1,790	1,845
Glanbhrabús ar dhiúscairt sócmhainní réadmhaoine	11	38	3,596
Costas úis agus a chosúil	7	(336)	(569)
Bhrabús ar dhí-aithint fochuideachtaí	12	-	26,217
Glanioncam oibriúcháin		128,170	262,261
Costais riaracháin	13	(43,908)	(50,839)
(Caillteanais)/gnóthachán eachtrach	14	(142)	122
Bhrabús oibriúcháin roimh cháin		84,120	211,544
Muirear cánach	15	(2,704)	(16,292)
Bhrabús/ioncam cuimsitheach iomlán don bhliain airgeadais		81,416	195,252
Brabús inchurtha i leith:			
Úinéirí an mháthaireagraíocht		81,416	195,252

Tá na nótaí a ghabhann leis seo mar chuid lárnach de na ráitis airgeadais chomhdhlúite seo.

Thar ceann an Bhoird

20 Aibreán 2023

Brendan McDonagh
Príomhoifigeach Feidhmiúcháin

Aidan Williams
Cathaoirleach

Ráiteas ioncaim chuimsithigh na gníomhaireachta

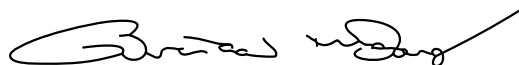
Don bhliain airgeadais ag 31 Nollaig 2022

	<i>Nóta</i>	Bliain airgeadais dar chríoch an 31 Nollaig 2022 Gníomhaireacht €'000	Bliain airgeadais dar chríoch an 31 Nollaig 2021 Gníomhaireacht €'000
Glanghnóthachain ar iasacht idirghrúpa tomhaiste ag luach cóir tríd bhrabús nó cailiteanas	4	403,682	34,280
Ioncam úis	6	8	265
Ioncam eile	9	24,202	29,463
Costas úis agus a chosúil	7	-	(1)
Costais riaracháin	13	(24,452)	(29,705)
Brabús/(cailiteanas) don bhliain airgeadais		403,440	34,302

Tá na nótaí a ghabhann leis seo mar chuid lárnach de na ráitis airgeadais chomhdhlúite seo.

Thar ceann an Bhoird

20 Aibreán 2023

Brendan McDonagh
Príomhoifigeach Feidhmiúcháin

Aidan Williams
Cathaoirleach

1 Réamhrá

2 Athbhreithniú Gnó

3 Athbhreithniú Airgeadais

4 Timpeallacht, Sóisialta agus Rialachas

5 Ráitis Airgeadais

Ráiteas comhdhlúite ar an staid airgeadais

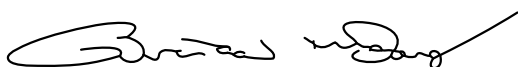
Amhail ag 31 Nollaig 2022

		31 Nollaig 2022 Grúpa €'000	31 December 2021 Group €'000
	<i>Nóta</i>		
Sócmhainní			
Airgead tirim agus coibhéisí airgid tirim	16	511,318	748,396
lasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag luach cóir tríd bhrabús nó cailteanas	17	526,602	714,861
Sócmhainní eile	26	13,069	14,234
Infheistíochtaí in ionstramaí cothromais	24	17,049	21,879
Fardail – réadmhaoin trádála	18	100	100
Réadmhaoine infheistíochta	19	325,000	314,000
iomlán na sócmhainní		1,393,138	1,813,470
Dlíteanais			
Dlíteanais eile	27	29,838	27,796
Cáin iníoctha	28	917	606
Cáin iarchurtha	25	2,137	6,238
iomlán na ndlíteanas		32,892	34,640
Gnáthscair			
Caillteanais choinnithe	31	1,360,246	1,778,830
Gnáthscair iomlán		1,360,246	1,778,830
Gnáthscair agus dlíteanais iomlána		1,393,138	1,813,470

Tá na nótaí a ghabhann leis seo mar chuid lárnach de na ráitis airgeadais chomhdhlúite seo.

Thar ceann an Bhoird

20 Aibreán 2023

Brendan McDonagh
Príomhoifigeach Feidhmiúcháin

Aidan Williams
Cathaoirleach

Ráiteas na gníomhaireachta ar an staid airgeadais

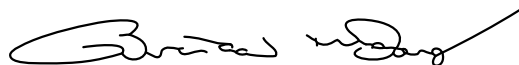
Amhail ag 31 Nollaig 2022

	<i>Nóta</i>	31 Nollaig 2022 Gníomhaireacht €'000	31 Nollaig 2021 Gníomhaireacht €'000
Sócmhainní			
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	16	48	33
Íasacht idirghrúpa tomhaiste ag luach cóir tríd bhrabús nó cailteanas	17	417,855	514,173
Sócmhainní eile	26	13,897	15,666
Infheistíocht i bhfochuideacht	32	105,696	105,696
Iomlán na sócmhainní		537,496	635,568
Dlíteanais			
Íasachtaíocht agus íasachtaí úsmhara	30	52,817	52,825
Dlíteanais eile	27	16,442	17,946
Iomlán na ndlíteanas		69,259	70,771
Cothromas			
Tuilleamh choinnithe	31	468,237	564,797
Gnáthscair iomlán		468,237	564,797
Gnáthscair agus dlíteanais iomlána		537,496	635,568

Tá na nótaí a ghabhann leis seo mar chuid lárnach de na ráitis airgeadais chomhdhlúite seo.

Thar ceann an Bhoird

20 Aibreán 2023

Brendan McDonagh
Príomhoifigeach Feidhmiúcháin

Aidan Williams
Cathaoirleach

Ráiteas comhdhlúite ar athruithe ar chothromas

Don bhliain airgeadais ag 31 Nollaig 2022

		31 Nollaig 2022 Grúpa €'000	31 Nollaig 2022 Grúpa €'000
	<i>Nóta</i>		
Iarmhéid ag 31 Nollaig		1,778,830	2,583,578
Brabús don bhliain		81,416	195,252
Ioncam cuimsitheach iomlán		81,416	195,252
Aistriú barrachas chuig an Stáitchiste	31	(500,000)	(1,000,000)
Iarmhéid ag 31 Nollaig		1,360,246	1,778,830

Tá na nótaí a ghabhann leis seo mar chuid lárnach de na ráitis airgeadais chomhdhlúite seo.

Ráiteas na gníomhaireachta ar athruithe ar chothromas

Don bhliain airgeadais ag 31 Nollaig 2022

		31 Nollaig 2022 Gníomhaireacht €'000	31 Nollaig 2021 Gníomhaireacht €'000
	<i>Nóta</i>		
Iarmhéid ag 31 Nollaig		564,797	1,530,495
Brabús don bhliain airgeadais		403,440	34,302
Ioncam cuimsitheach iomlán		403,440	34,302
Aistriú barrachas chuig an Státchiste	31	(500,000)	(1,000,000)
Iarmhéid ag 31 Nollaig inchurtha i leith na Gníomhaireachta		468,237	564,797

Tá na nótaí a ghabhann leis seo mar chuid lárnach de na ráitis airgeadais chomhdhlúite seo.

Ráiteas comhdhlúite ar shreabhadh airgid

Don bhliain airgeadais ag 31 Nollaig 2022

	Bliain airgeadais dar chríoch an 31 Nollaig 2022 Grúpa €'000	Bliain airgeadais dar chríoch an 31 Nollaig 2021 Grúpa €'000
<i>Nóta</i>		
Sreabhadh airgid ó oibriúcháin dhíreacha		
Iasachtaí Féichiúnaithe		
Fáltais ó iasachtaithe	467,414	452,928
Cistí réamhíoctha le hiasachtaithe	(176,842)	(142,152)
Ioncam táille	-	63
Airgead glan soláthartha ag iasachtaí féichiúnaithe	290,572	310,839
Díorthaigh/Spotaí FX		
Glan-insreabhadh airgid ar dhíorthaigh/spotáí airgeadra eachtrach	2,116	28,466
Glan-eis-sreabhadh airgid ar dhíorthaigh/spotáí airgeadra eachtrach	(2,123)	(28,466)
Airgead glan úsáidte ag gníomhaíochtaí díorthach/spotáí FX	(7)	-
Sreabha airgid oibriúcháin eile		
Íocaíochtaí le soláthraithe seirbhísí	(38,577)	(55,560)
Cáin íoctha	(12,546)	(22,043)
Ús faighte/(íoctha) ar airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	415	(559)
Cistí faighte ar dhiúscairt réadmhaoin	-	206,450
Ioncam cíosa faighte	14,531	13,473
Aisíoc Cistí Comhthaobhachta ón GBCN	-	3,000
Aistriú barrachas chuig an Státchiste	(500,000)	(1,000,000)
Airgead glan úsáidte i gníomhaíochtaí oibriúcháin eile	(536,177)	(855,239)
Airgead glan úsáidte ag gníomhaíochtaí oibriúcháin	(245,612)	(544,400)

Ráiteas comhdhlúite ar shreabhadh airgid (ar lean)

Don bhliain airgeadais ag 31 Nollaig 2022

	Nóta	Bliain airgeadais dar chríoch an 31 Nollaig 2022 Grúpa €'000	Bliain airgeadais dar chríoch an 31 Nollaig 2021 Grúpa €'000
Sreabhadh airgid ó ghníomhaíochtaí infheistithe			
Diúscairt infheistíochtaí i ionstraimí cothromais		5,987	1,052
Dáileacháin faighte ó ionstraimí cothromais	9	3,694	810
Ús a fuarthas ó Nótaí Státchiste		(1,120,000)	(550,000)
Cistí íochta le Nótaí Státchiste a fháil		1,120,000	1,425,000
Cistí a fuarthas ar aibíocht Nótaí Státchiste		33	-
Airgead glan soláthartha ag gníomhaíochtaí infheistithe		9,714	876,862
Sreabhadh airgid ó ghníomhaíochtaí maoinithe			
Íocaíocht dliteanais léasa	27	(1,173)	(1,893)
Airgead glan úsáidte i ngníomhaíochtaí infheistithe		(1,173)	(1,893)
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim coinnithe ag tús na bliana			
Airgead glan úsáidte i ag gníomhaíochtaí oibriúcháin	16	748,396	417,669
Airgead glan soláthartha ag gníomhaíochtaí infheistithe		(245,612)	(544,400)
Airgead glan soláthartha ag gníomhaíochtaí infheistithe		9,714	876,862
Airgead glan úsáidte i ngníomhaíochtaí infheistithe		(1,173)	(1,893)
Éifeachtaí athruithe malairte eachtraí ar airgead tirim agus ar choibhéisí airgid thirim	14	(7)	158
Iomlán an airgid thirim agus coibhéisí airgid thirim coinnithe ag deireadh na bliana airgeadais	16	511,318	748,396

Tá na nótaí a ghabhann leis seo mar chuid lárnach de na ráitis airgeadais chomhdhlúite seo.

Ráiteas na gníomhaireachta ar shreabhadh airgid

Don bhliain airgeadais ag 31 Nollaig 2022

		Bliain airgeadais dar chríoch an 31 Nollaig 2022 Gníomhaireacht €'000	Bliain airgeadais dar chríoch an 31 Nollaig 2021 Gníomhaireacht €'000
	<i>Nóta</i>		
Sreabhadh airgid ó ghníomhaíochtaí oibriúcháin			
Ús bainc íoctha		(1)	(1)
Táillí Boird íoctha		(177)	(149)
Aisíocaíocht ghlan ó BISN C.G.A. le haghaidh costas		193	2
Airgead glan soláthartha ag/(úsáidte i) ngníomhaíochtaí oibriúcháin		15	(148)
Airgead coinnithe ag tús na bliana airgeadais	16	33	181
Airgead glan soláthartha ag/(úsáidte i) ghníomhaíochtaí oibriúcháin		15	(148)
Airgead coinnithe ag deireadh na bliana airgeadais	16	48	33

Tá na nótaí a ghabhann leis seo mar chuid lárnach de na ráitis airgeadais chomhdhlúite seo.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais

Tagairt na Nótaí

1. Faisnéis ghinearálta
2. Beartais chuntasafóichta shuntasacha
3. Breithiúnais agus meastacháin chuntasafóichta criticiúla
4. Glanghnóthachain ar iasachtaí féichiúnaí/iasacht idirghrúpa arna dtomhas ag luach cóir tríd bhrabús agus cailiteanas
5. Glanghnóthachain ar réadmhaoine infheistíochta
6. Ioncam úis
7. Costas úis agus a chosúil
8. Ioncam táille
9. Ioncam/(Caiteachas) Eile
10. Cailiteanas ar ionstraimí airgeadais díorthaigh
11. Glanbhrabús ar dhiúscairt agus athmaoiniú iasachtaí
12. Brabús ar dhí-aithint fochuideachtaí
13. Costais riaracháin
14. (Cailiteanas)/gnóthachain ar mhalartú eachtrach
15. Muirear cánach
16. Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim
17. Iasachtaí féichiúnaithe/idirghrúpa tomhasite ag luach cóir tríd bhrabús agus cailiteanas
18. Fardail – réadmhaoin trádála
19. Infheistíochtaí réadmhaoine
20. Bainistíocht riosca
21. Riosca creidmheasa
22. Riosca leachtachta
23. Luach cothrom na ndliteanas agus sócmhainní
24. Infheistíochtaí in ionstraimí cothromais
25. Cáin iarchurtha
26. Sócmhainní eile
27. Dliteanas eile
28. Cáin iníochta
29. Tiomantais agus dliteanas theagmhasacha iasachtaíochtaí agus iasachtaí úsmhara
30. Iasachtaíocht agus iasachtaí úsmhara
31. Réiteach cúlchistí
32. Scaireanna agus infheistíochtaí i ngnóthais ghrúpa
33. Nochtadh páirtithe gaolmhara
34. Faisnéis fhorlíontach i gcomhréir le hAlt 54 de chuid an Achta
35. Bainistíocht caipiteal
36. Teagmhais i ndiaidh an dáta tuairiscithe
37. Faomhadh na ráiteas airgeadais

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais

1. Faisnéis Ghinearálta

Fógraíodh i mBuiséad Forlíontach an Aire Airgeadais ar an 7 Aibreán 2009, go raibh sé beartaithe an Ghníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní a chruthú, agus glacadh leis an Acht um Ghníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní (an Acht) i Samhain 2009.

Faoin Acht bunaíodh an GNBS mar chomhlacht reachtúil ar leith, lena Bord agus Príomhoifigeach Feidhmiúcháin féin ceaptha ag an Aire Airgeadais, i mí na Nollag 2009. Tá Bord GNBS agus na coistí uile arna mbunú ag Bord GNBS freagrach freisin as maoriseacht agus rialachas eintiteas uile Ghrúpa GNBS.

Is é GNBS máthair-eintiteas bunaidh neamh-mheánach Ghrúpa GNBS. Is é GNBS an grúpa atá an Ghníomhaireacht ina ball de agus dona n-ullmhaítear ráitis airgeadais chomhdhlúthaithe.

Is é an phríomhaidhm an GNBS sócmhainní a fháil i bhfoirm iasachtaí réadmhaoine ó institiúidí creidmheasa atá ainmnithe ag an Aire Airgeadais mar Institiúidí Rannpháirteacha faoi Alt 67 den Acht. Ba iad seo a leanas na Institiúidí Rannpháirteacha bunúsacha: Banc-Aontas Éireann, c.p.t. ('AIB'), Corparáid Bhanc Angla-Éireannach Teoranta ('Angla'), Banc na hÉireann ('BOI'), Cumann Foirgníochta Forleiththeadach na hÉireann ('INBS') agus Cumann Foirgníochta EBS ('EBS').

Ag an dáta tuairiscíú tá gach iasacht ó Institiúidí Rannpháirteacha a bhainistiú ag GNBS agus Banc-Aontas Éireann. Ní sholathraíonn AIB agus BCM Global ASI Limited (Link Asset Services roimhe seo) ach seirbhísí riaracháin.

1.1 Grúpa an Ghníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní

Chun críocha na gcontas seo, cuimsíonn 'Grúpa an GNBS'; máthair-aonán an GNBS, an Ghníomhaireacht Infheistíochta Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní Cuideachta Gníomhaíochta Ainmnithe ('C.G.A.'), Bainistíocht Sócmhainní Náisiúnta C.G.A., Seirbhísí an Ghrúpa Bainistíocht Sócmhainní Náisiúnta C.G.A., Bainistíocht Iasachta Sócmhainní Náisiúnta C.G.A., National Asset North Quays D.A.C., Seirbhísí Bainistíocht Sócmhainní Náisiúnta Teoranta, Sócmhainn Náisiúnta JVA C.G.A., Bainistíocht Réadmhaoine Sócmhainní Náisiúnta C.G.A., Gabháltais Fóillíochta Sócmhainní Náisiúnta Teoranta (faoi Leachtú Toilteanach). Ar 17 Samhain 2022, leachtaíodh RLHC Resort Lazer SGPS, SA agus RLHC Resort Lazer II SGPS agus scoir siad de bheith ina n-eintitis de chuid Grúpa an GNBS.

Ar 18 Nollaig 2014, rinne na baill den GFSNT (faoi Leachtú Toilteanach) an GFSNT a leachtú. Ós rud é go bhfuil cearta an scairsealbhóra glactha ag an leachtaitheoir agus go bhfuil smacht aige anois ar GFSNT (faoi Leachtú Toilteanach) agus a fhochuideachtaí, ní dhéantar GFSNT (faoi Leachtú Toilteanach), RLHC I agus RLHC II a chomhdhlúthú isteach i dtorthaí an GNBS ag dáta an tuairiscithe. Le haghaidh tuilleadh faisnéise, féach Nóta 32.3. Ar an gcaoi chéanna, ní dhéantar torthaí fhochuideachtaí GFSNT (faoi Leachtú Deonach) roimh a leachtú an 17 Samhain 2022 a chomhdhlúthú i dtorthaí Ghrúpa GNBS.

Tugtar achoimre ar an gaol idir aonáin de Ghrúpa an GNBS ag 31 Nollaig 2022 i gCairt 1 (leathanach 75).

An Ghníomhaireacht Infheistíochta Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní C.G.A. (GINBS)

Ionchorpraíodh GINBS ar an 27 Eanáir 2010. Is í GINBS an chuideachta trínar infheistígh infheisteoirí príobháideacha sa Ghrúpa roimh a bhfágáil ar 26 Bealtaine 2020. Ón dáta seo, bhí scairseilbh 100% ag GNBS in GINBS. Le linn 2021, réamhioc GINBS iasacht le tionscadal ina bhfuil leas eacnamaíoch ag GNBS.

Bainistíocht Sócmhainní Náisiúnta C.G.A. (BSA)

Ionchorpraíodh BSN ar an 27 Eanáir 2010. Bhí BSN freagrach as an fofhiachas agus ionstraimí fiachais arna ráthú ag an Rialtas a eisiúint, a n-úsáidíodh mar chomaoin in éadail sócmhainní iasachta ó na Institiúidí Rannpháirteacha. Bhí urrúis fiachais arna ráthú ag an Rialtas eisithe ag BSN liostaithe ar Stocmhalartán na hÉireann go dtí a bhfuascailt iomlán i 2017. Faoi Mhárta 2020, bhí an fiach fo-ordaithe a bhí fágtha go hiomlán fuasclaithe.

Tar éis corprú BSA, aistríodh na hionstraimí fofhiachais agus ionstraimí fiachais arna ráthú ag an Rialtas chuig SGBSNT agus d'aistrigh SGBSNT iad chuig BISN. D'úsáid BISN na hionstraimí fiachais seo mar pháirtcomaoin do na sócmhainní iasachta faighte ó na Institiúidí Rannpháirteacha.

Bhí deich fhochuideachta déag ag BSA le linn na tréimhse tuairiscithe agus tá ocht bhfochuideachta aige ar an dáta tuairiscithe.

1) Seirbhísí an Ghrúpa Bainistíocht Sócmhainní Náisiúnta C.G.A. (SGBSN)

Ionchorpraíodh SGBSN ar an 27 Eanáir 2010. Faigheann SGBSN na hionstraimí fiachais arna n-eisiúint ag BSN faoi chomhaontú iasacht rannpháirteach brabúis (PPL), agus dá réir sin, cuirtear na hionstraimí fiachais seo ar fáil do BISN faoi réir téarmaí comhchosúla. Tá SGBSN faoi lánúinéireacht BSN.

Ghníomhaigh SGBSN mar chuideachta shealbháíochta dá naoi fhochuideachta le linn na tréimhse tuairiscithe. Ar an dáta tuairiscithe tá seacht bhfochuideachta aici. BISN, SNCT, SBSN, NAJV A, BRNS, SNSCD agus NALHL (i Leachtú Toilteanach).

1. Faisnéis Ghinearálta (ar lean)

1.1 Grúpa an Ghníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní (ar lean)

2) Bainistíocht Iasachta Sócmhainní Náisiúnta C.G.A. (BISN)

Ionchorpraíodh BISN ar an 27 Eanáir 2010. Is í aidhm BISN na sócmhainní iasachta faighte ó na hInstitiúidí Rannpháirteacha a ghnóthú, a choinneáil, agus a bhainistiú. Tá aon fhochuideacht nua ag BISN, is é sin SNCT.

3) Sócmhainn Náisiúnta Cé Thuaidh C.G.A. (SNCT)

Rinneadh SNCT a ionchorprú ar an 8 Aibreán 2015. Is fochuideachta é SNCT atá faoi úinéireacht iomlán 100% den BISN (Bainistíocht Iasachtaí um Shócmhainní Náisiúnta C.G.A.) agus bunaíodh é chun na tailte a fuair an GNBS ag 72-80 Cé an Phoirt Thuaidh, Baile Átha Cliath 1 i mí Feabhra 2015 a choimeád agus chun sruth ioncaim cíosa urraithe a shaothrú ó na tailte trí tháille ceadúnais. Bronnadh an ceadúnas ar thríú páirtí ar feadh thréimhse sé bliana chun forbairt an tsuimh a chumasú ar mhaithe le sochar tráchtála factéarmach. Chomh maith le sruth slán ioncaim, tá céatadán socruithe cíosa agus céatadán d'fháltais díolacháin aon fhorbairt tithíochta chríochnaithe tógtha ar na tailte dlite le SNCT. Tá an forbairt seo críochnaithe anois.

4) Seirbhísí Bainistíochta Sócmhainní Náisiúnta C.G.A. (SBSN)

Rinneadh SBSN a ionchorprú ar an 27 Eanáir 2010. Roimhe seo ba aonán neamhthrádála é SBSN, ach fuair SBSN scairsheilbh 20% i gcomhpháirtíocht ghinearálta gaolmhar leis an infheistíocht SRCNSNT i rith 2013. An próiseas leachtaithe don chomhpháirtíocht ghinearálta ina sealbhaíonn SBSN infheistíocht a cuireadh i gcrích an 22 Aibreán 2022. An 27 Meán Fómhair 2022, thug SGBSN údarú do SBSN iarratas a dhéanamh chuig Cláraitheoir na gCuideachtaí chun SBSN a scríosadh go deonach. An 28 Nollaig 2022, foilsíodh an fógra bainte den chlár do SBSN in Iris na hOifige um Chlárú Cuideachtaí (CRO). An 3 Aibreán 2023, críochnaíodh an bhaint dheonach agus discaoileadh SBSN.

5) Sócmhainn Náisiúnta JVA C.G.A. (NAJV A)

Ar an 4 Iúil 2013 bhunaigh GNBS fochuideachta, NAJV A. Is fochuideachta ar lánúinéireacht ag SGBSN é SRCNSNT. Chuaigh GNBS i socraíocht le cuibhreas trína bhfuarthas seilbh ar 20% ús i gcomhpháirtíocht theoranta, agus ba chun an idirbheart seo a éascú a bunaíodh SRCNSNT. Rinne NAJV A infheistiú i socraíocht eile tríú pairtithe óna corpú, áit ar ghlac sé ús mhionlach, leasana gnáthscair neamh-urlámhais in institiúid infheistiúcháin le seachadadh réadmhaoin trachtála agus eastát réadach a éascú.

6) Bainistíocht Réadmhaoin Sócmhainní Náisiúnta C.G.A. (BRSN)

Rinneadh BRSN a ionchorprú ar an 27 Eanáir 2010. Is é an aidhm atá le BRSN úinéireacht dhíreach a ghlacadh ar shócmhainní nuair agus más gá.

Le linn an tréimhse tuairiscithe, bhí ceithre fochuideachta ag BRSN, SRCNSN, SNSCD, GRFSN, RLHC I agus RLHC II. Ar 17 Samhain 2022, leachtaíodh RLHC Resort Lazer SGPS, SA agus RLHC Resort Lazer II SGPS, SA. Tá dhá fochuideachta ag BRSN ag an dáta tuairiscithe.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

1. Faisnéis Ghinearálta (ar lean)

1.1 Grúpa an Ghníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní (ar lean)

7) Seirbhísí Réadmhaoine Cónaithe Sócmhainní Náisiúnta C.G.A. (SRCSN)

Ar an 18 Iúil 2012 bhunaigh an GNBS fochuideachta nua dar teideal SRCSN. Tá SRCSN ina fochuideachta faoi lánúinéireacht iomlán BRSN, agus bunaíodh í d'fhonn réadmhaoin chónaitheach a ghnóthú agus an réadmhaoin seo a léasú agus ar deireadh í a dhíol le comhlachtaí tithíochta agus/nó údaráis áitiúla faofa chun críocha tithíochta sóisialta. I Meán Fómhair 2019, d'eisigh an Aire Airgeadais treoir chuig GNBS úinéireacht SRCSN a choimeád. Faoi straitéis tithíochta an Rialtais, "Tithíocht do Chách", tá sé beartaithe go n-aistreoidh SRCSN chuig an nGníomhaireacht Forbartha Talún ('LDA') ó GNBS. Mar chuid den phróiseas aistrithe comhaontaithe, beidh an t-aistriú ag luacháil GNBS agus beidh sé mar chuid de ranníocaíocht bharrachas saoil GNBS le Stát na hÉireann. Ag an dáta tuairiscithe, níl an t-aistriú beartaithe críochnaithe fós. Tá gá le hathruithe reachtúla cuí ar an Acht LDA chun an t-aistriú beartaithe ón Aire Airgeadais chuig an LDA a éascú. Níl aon bhac ar GNBS SRCSN a aistriú chuig an Aire Airgeadais, an chéad chéim sa phróiseas aistrithe comhaontaithe.

Sheachaid féichiúnaithe GNBS 2,872 (2021: 2,687) réadmhaoin chónaitheach d'earnáil na tithíochta sóisialta ina iomlán idir tráth a bunaithe agus an dáta tuairiscithe, 2,693 (2021: 2,621) a cu a bhí críochnaithe agus conraithe ar 179 (2021: 66) réadmhaoin eile (do dhíolachán díreach agus tríd SRCSN) malartaithe ag an dáta tuairiscithe. San áireamh le seachadtaí a cuireadh i gcrích ón mbunú tátá díolachán díreach 1,232 (2021: 1,160) réadmhaoin, díolacháin déanta ag féichiúnaithe GNBS agus glacadóirí le comhlachtaí faofa tithíochta éagsúla agus/nó údaráis áitiúla, léasú díreach 89 (2021: 89) réadmhaoin ag féichiúnaithe GNBS agus glacadóirí agus 1,372 (2020: 1,372) réadmhaoin faighte ag SRCSN le léasú le comhlachtaí faofa tithíochta. Le linn na bliana, níor dhíol SRCSN aon mhaoin (2021:6) agus ar an dáta tuairiscithe tá 1,366 de 1,372 réadmhaoin faighte coinnithe. Ní chuimsíonn na figiúirí seo na haonaid sin a sheachadtar faoi shocruithe Chuid V ar fhorbairtí cónaithe arna maoiniú ag GNBS.

8) Gabháil Réadmhaoine Fóillíochta Sócmhainní Náisiúnta Teoranta (i Leachtú Toilteanach) (GRFSNT)

Ar an 10 Eanáir 2014 bhunaigh an GNBS fochuideachta dar teideal GRFSNT (i Leachtú Toilteanach). Is fochuideachta ar lánúinéireacht BRSN é GRFSNT (i Leachtú Toilteanach), a bunaíodh chun seilbh a fháil ar 100% de scairchaipiteal dhá aonán de bhunadh na Portaingéile, RLHC I agus RLHC II.

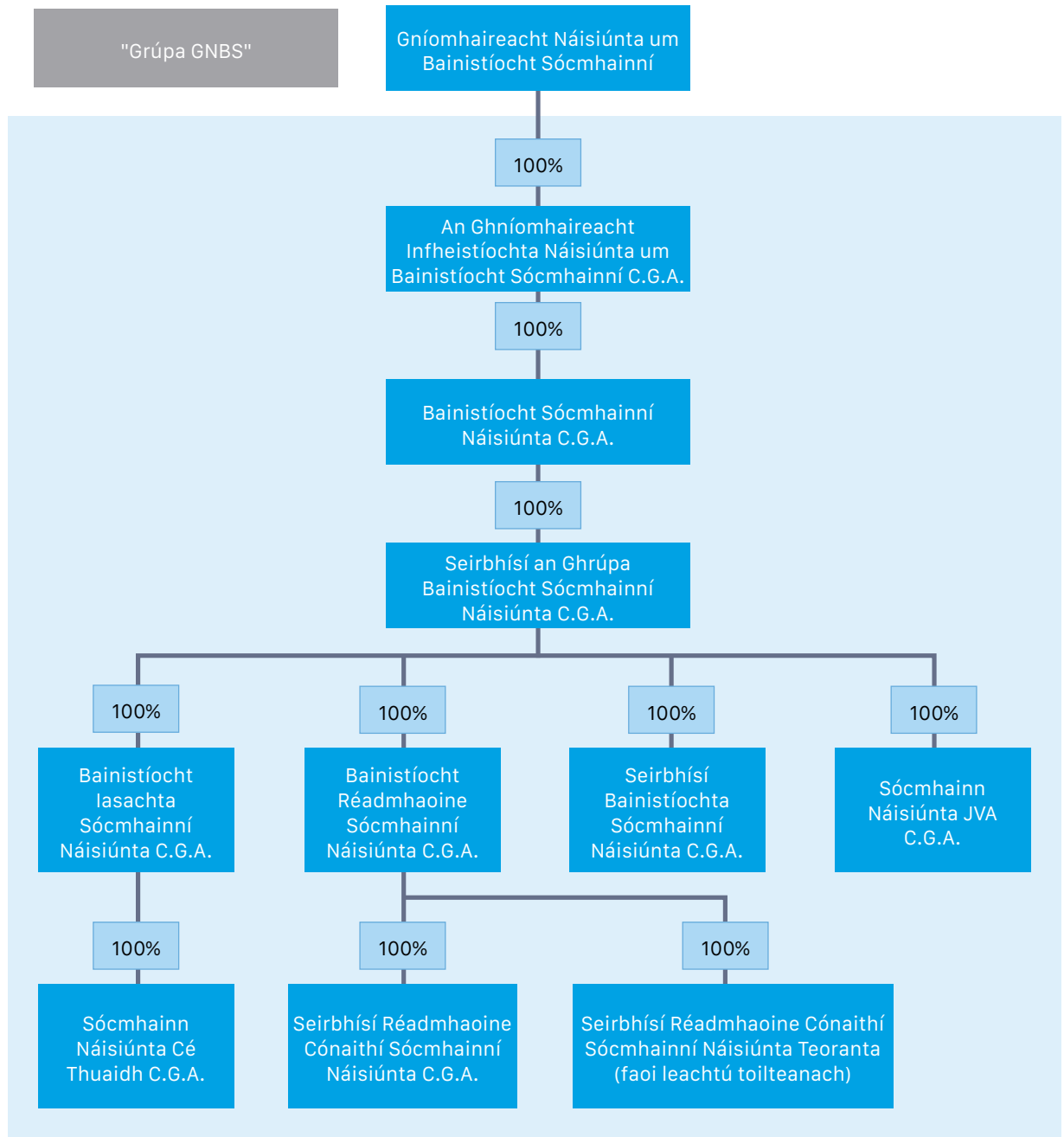
Bhí bunú na n-aonán seo de dhíth chun éascú a dhéanamh ar athstruchtúrú dlíthiúil de líon na n-aonán le sócmhainní réadmhaoine Portaingéalacha. I ndiaidh an t-athstruchtúrú dlíthiúil a chur i gcrích, cuireadh an GFSNT (faoi Leachtú Toilteanach) faoi leachtú ar 18 Nollaig 2014. Tá smacht an GFSNT (faoi Leachtú Toilteanach) faoin leachtaitheoir a dhéanfaidh sócmhainní an GFSNT (faoi Leachtú Toilteanach) a réadú. Ar 17 Samhain 2022, leachtaíodh RLHC I agus RLHC II.

Is é seoladh na hoifige cláraithe de gach cuideachta ag an dáta tuairiscithe Duga an Státhchiste, Cé an Phoirt Thuaidh, Baile Átha Cliath 1. Tá gach cuideachta ionchorpraithe agus lonnaithe i bPoblacht na hÉireann.

1. Faisnéis Ghinearálta (ar lean)

1.1 Grúpa an Gníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní (ar lean)

Cairt 1 "GRÚPA an GNBS" amhail 31 Nollaig 2022

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

2. Beartais chuntasaíochta shuntasacha

2.1 Bunús an ullmhúcháin

Gnóthas leantach

Ullmhaíodh na ráitis airgeadais don bhliain airgeadais dar chríoch an 31 Nollaig 2022 ar bhonn ghnóthais leanúnaigh mar go bhfuil an Bord sásta, tar éis na príomhrioscaí agus éiginnteachtaí a bhfuil tionchar acu ar an nGrúpa agus ar an nGníomhaireacht a bhreithniú, go bhfuil sé in ann leanúint ar aghaidh leis an ngnó ar feadh na tréimhse measúnaithe. Is ionann an tréimhse measúnaithe a úsáideann an Bord agus dhá mhí dhéag ó dháta an tuairiscithe na ráiteas airgeadais seo.

Ag dáta an tuairiscithe bhí caipiteal gnáthscaireanna agus cúlchistí ag an GNBS de €1,360m (2021: €1,779m). Ar an 31 Nollaig 2022 ag an nGrúpa tá airgead ar fáil, coibhéisí airgid agus sócmhainní leachtacha de €511m (2021: €748m) agus dliteanais de €31m (2021: €28m), dá bhrí sin tá an Bord sásta gur féidir leis a dhliteanais reatha a chomhlíonadh de réir mar a bhíonn siad dlite go ceann i bhfad. Tá iasachtaí sinsireacha uile, fohiachas agus iasachtaíochtaí uile aisíochta ag an nGrúpa ón Aire agus níl aon iasachtaíochtaí seachtracha aige. In 2021, d'fhaomh Bord an GNBS Plean Straitéiseach an GNBS 2022-2025. Leagtar amach treoir na Gníomhaireachta don tréimhse ceithre bliana ó 2022 go deireadh 2025 sa phlean agus leagtar amach ann an chaoi a bhfuil sé i gceist ag an eagraíocht foirceannadh ar bhealach ordúil, faoi réir choinníollacha an mhargaidh agus gach dlíthíocht atá fós gan réiteach a réiteach.

Tá gníomhaíochtaí na GNBS faoi réir fachtóirí riosca lena n-áirítear riosca creidmheasa, leachtachta, margaidh agus oibriúcháin. Ag déanamh measúnú ar chumas GNBS leanúint mar ghnóthas leantach, tá athbhreithniú déanta ag an mBord ar na fachtóirí riosca seo agus ar an bhfaisnéis chuí i dtaca le ghnó na gníomhaireachta. Le linn na bliana, déanann an Bord agus a Choistí athbhreithniú ar phríomhghnéithe de ghníomhaíochtaí na Gníomhaireachta ar bhonn leanúnach mar aon le hathbhreithniú, nuair is cuí, ar na toimhdí criticiúla atá ag tacú lena straitéisí fadtréimhseacha.

Dá réir sin, creideann an Bord go bhfuil sé cuí na ráitis airgeadais a ullmhú ar bhonn ghnóthais leantaigh tar éis an tátal a bhaint nach bhfuil aon éiginnteachtaí ábhartha ag baint le himeachtaí nó cúinsí a d'fhéadfadh amhras suntasach a tharraingt ar ábaltach na Gníomhaireachta leanúint mar ghnóthas leantach ar feadh na tréimhse measúnaithe.

2.2 Ráiteas géilliúlachta agus bunús tomhais

Ullmhaíodh ráitis airgeadais chomhdhlúite agus Ghníomhaireachta an Ghrúpa don bhliain dar chríoch an 31 Nollaig 2022 de réir na gCaighdeán Idirnáisiúnta um Thuairiscíú Airgeadais (IFRS), a bhfuil glactha leo ag an Aontas Eorpach agus Acht GNBS 2009.

Ba de réir choinbhinsiún an chostais stairiúil a ullmhaíodh na ráitis comhdhlúite um shreafaí airgid agus ráitis airgeadais na Gníomhaireachta, cé is móite de ionstraimí cothromais, iasachtaí féichiúnaí, an iasacht idirghrúpa agus réadmhaoine infheistíochta atá tomhaiste ar luach cóir nuair is bainteach.

Tá na ráitis airgeadais chomhdhlúite agus Ghníomhaireachta curtha i láthair in euro (€), atá mar airgeadra feidhmiúil agus tuairiscithe an Ghrúpa. Sonraítear na figiúirí a léirítear sna ráitis airgeadais chomhdhlúite i mílte €.

Cinntear na sreafaí airgid ó ghníomhaíochtaí oibriúcháin bunaithe ar an modh díreach, trína nochtar príomhranguithe ollfháltais airgid agus ollfócaíochtaí.

Is ar bhonn ollmhéideanna a thuairiscítear sreafaí airgid ó ghníomhaíochtaí infheistíochta agus maoinithe. Braitheann sannadh sreabha airgid an ghrúpa do chatagóirí oibriúcháin, infheistithe agus maoinithe ar shamhail ghnó an Ghrúpa.

Rinneadh nochtadh áirithe don bhliain roimhe a athrangú chun cloí leis an gcur i láthair i ráitis airgeadais 2022, gan aon tionchar ar an ráiteas ioncaim chuimsithigh agus ar an ráiteas ar staid an airgeadais do thréimhsí roimhe seo curtha i láthair.

De réir IAS 1 *Léiriú Ráitis Airgeadais*, is in ord leachtachta a thugtar léiriú ar shócmhainní agus ar dhliteanais.

2.3 Athruithe ar bheartais chuntasaíochta shuntasacha

Ní dhearnadh aon chaighdeán, léirmhínte ná athruithe nua i mbeartais chuntasaíochta shuntasacha a raibh éifeacht acu ar ráitis airgeadais an Ghrúpa don bhliain dar chríoch 31 Nollaig 2022.

2.4 Caighdeán, leasuithe agus léirmhínte IFRS a eisíodh ach nach bhfuil curtha i bhfeidhm go fóill

Rinneadh roinnt caighdeán, leasuithe agus léirmhínte nua a eisíodh ach níl siad curtha i bhfeidhm go fóill. Ní dhearna an Grúpa iad a ghlacadh go luath agus na ráitis airgeadais seo á n-ullmhú aige. As na caighdeán sin nach bhfuil curtha i bhfeidhm go fóill, ní meastar go mbeidh tionchar suntasach ag aon cheann acu ar ráitis airgeadais an Ghrúpa nuair a chuirfear i bhfeidhm ar dtús iad.

2. Beartais chuntasaíochta shuntasacha (ar lean)

2.5 Bunús an chomhdhlúthaithe

San áireamh i ráitis airgeadais chomhdhlúite an Ghrúpa tá ráitis airgeadais an mháthair-aonáin, an GNBS agus a fhochuideachtaí uile, seachas GRSNT (i Leachtú Toilteannach), RLHC I agus RLHC II. Féach notá 1.1 le haghaidh tuilleadh sonraí. Scoirfidh comhdhlúthú fochuideachtaí ar an dáta a scoireann an mháthairchuideachta den fochuideachta a rialú. Tá ioncam agus speansais fochuideachta san áireamh sna ráitis airgeadais chomhdhlúite go dtí an dáta a thagann deireadh leis an rialú sin. Ullmhaíodh ráitis airgeadais na bhfochuideachtaí a úsáideadh chun na ráitis airgeadais chomhdhlúite a ullmhú dáta tuairiscithe an mháthair-aonáin.

Comhdhlúthaíonn an Grúpa gach aonán a rialann sé. Tomhaistear gur baineadh amach rialú nuair sa chás

- go bhfuil cumhacht ag an Grúpa that an eintiteas;
- go bhfuil an Grúpa neamhchosanta ar, nó a bhfuil cearta aige ar, thuairisceáin inathraitheacha ó bhaint s'aige leis an eintiteas;
- go bhfuil sé in ann a cumhacht a úsáid lena tuairisceán a chuir i bhfeidhm.

Áirítear infheistíochtaí i bhfochuideachtaí ag costas lúide bearnú in ráitis airgeadais ar leith an Ghníomhaíochta. Tá beartais chuntasaíochta na bhfochuideachtaí ahus an Ghníomhaireacht comhsheasmhach le beartais chuntasaíochta an Ghrúpa.

Fágтар idirbhearta idirghrúpa agus iarmhéideanna agus gnóthachain ar idirbhearta idir cuideachtaí grúpa as an áireamh. Fágтар cailteanais idirghrúpa as an áireamh freisin mura soláthraíonn an t-idirbheart fianaise ar bhearnú na sócmhainne aistrithe.

Soláthraítear sonraí na bhfochuideachtaí i Nóta 1.1.

2.6 Aistriú airgeadra coigríche

(a) Airgeadra feidhmiúil agus tuairiscithe

Déantar míreanna san áireamh i ráitis airgeadais aonáin an Ghrúpa a thomhas ag úsáid airgeadra na príomhthimpeallachta geilleagraí a bhfuil gach aonán ag feidhmiú inti ('an t-airgeadra feidhmiúil').

Léirítear na ráitis airgeadais chomhdhlúite in euro, airgeadra tuairiscithe agus feidhmiúil an Ghrúpa.

(b) Idirbhearta agus iarmhéideanna

Aistrítear idirbhearta ainmnithe, nó idirbhearta a éillíonn réiteach, in airgeadra iasachta chuig an airgeadra feidhme ag baint úsáide as na rátaí malairte atá i láthair ar dhátaí na n-idirbheart.

Aistrítear míreanna airgeadaíochta ainmnithe in airgeadra eachtrach ag úsáid an ráta dúnta ag an dáta tuairiscithe. Aistrítear míreanna neamhairgeadaíochta tomhaiste ag luach cóir in airgeadra iasachta chuig an airgeadra feidhme ag baint úsáide as na rátaí malairte atá i láthair nuair a socraíodh an luach cóir. Aistrítear míreanna neamhairgeadaíochta tomhaiste ag costas stairiúil in airgeadra eachtrach ag úsáid an ráta malairte ar dháta an aitheantais tosaigh.

Aithnítear gnóthachain agus cailteanais mhalairte eachtraí a eascraíonn ó ghlanadh idirbheart malairte eachtraí agus ón aistriú ag rátaí malairte deireadh na bliana na sócmhainní agus dliteanas airgeadaíochta ainmnithe in airgeadraí eachtracha sa ráiteas ioncaim chomhdhlúite an ioncaim chuimsithigh.

Léirítear gach gnóthachan agus cailteanas malairte i ngnóthachain agus cailteanas eachtracha mar mhír líne aonair sa ráiteas chomhdhlúite an ioncaim chuimsithigh.

2.7 Sócmhainní airgeadais

Aithint agus tomhas tosaigh

Aithníonn an Grúpa sócmhainní airgeadais i ráiteas an Ghrúpa ar a staid airgeadais nuair a bheidh an Grúpa ina pháirtí i bhforálacha conarthachta na hionstraime. Déantar sócmhainní airgeadais a thomhas ar luach cóir ar dtús. Déantar costais idirbheart ar féidir iad a chur i leith sócmhainní airgeadais a fháil ag FVTPL a aithint láithreach mar bhrabús nó mar chaillteanas. I gcás sócmhainní arna dtomhas ar bhealach seachas FVTPL, déantar costais idirbheart a d'fhéadfaí a chur i leith sócmhainní airgeadais a fháil nó a eisiúint, a chur le luach cóir na sócmhainní airgeadais nó a bhaint uaidh sin, de réir mar is cuí, agus iad á n-aithint den chéad uair.

Aicmiú agus Tomhas

ar éis í a aithint den chéad uair, déantar sócmhainn airgeadais a aicmiú agus a thomhas ina dhiaidh sin ag

- Costas amúchta nó
- Luach cóir trí ioncam cuimsitheach eile (FVOCI) nó
- Luach cóir trí bhrabús nó cailteanas (FVTPL)

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

2. Beartais chuntasaíochta shuntasacha (ar lean)

2.7 Sócmhainní airgeadais (ar lean)

Aicmiú agus Tomhas (ar lean)

Déantar sócmhainn airgeadais a thomhas ag costas amúchta má chomhlíontar an dá choinníoll a leanas léi agus mura n-ainmnítear mar FVTPL í:

- Coinnítear an tsócmhainn laistigh de shamhail ghnó a bhfuil sé de chuspóir aici sócmhainní a choimeád chun sreafaí airgid thirim conarthachta a bhailiú; agus
- Tá téarmaí conarthachta na sócmhainne airgeadais ina gcúis le sreafaí airgid ar dhátaí sonraithe ar ionann iad agus íocaíochtaí na príomhshuime agus úis ar an bpríomhshuim atá amuigh amháin.

Déantar sócmhainn airgeadais a thomhas ag FVOCI má chomhlíontar an dá choinníoll a leanas léi agus mura n-ainmnítear mar FVTPL í:

- Coinnítear an tsócmhainn laistigh de shamhail ghnó a bhfuil sé de chuspóir aici sócmhainní a choimeád chun sreafaí airgid thirim conarthachta a bhailiú; agus
- Tá téarmaí conarthachta na sócmhainne airgeadais ina gcúis le sreafaí airgid ar dhátaí sonraithe ar ionann iad agus íocaíochtaí na príomhshuime agus úis ar an bpríomhshuim atá amuigh amháin.

Nuair a aithnítear ionstraim chothromais den chéad uair d'fhéadfadh an Grúpa í a ainmniú go neamh-inchúlghairthe mar FVOCI ach amháin má choinnítear é ar mhaithe le trádál. Déantar an rogha chun infheistíocht in ionstraim chothromais a ainmniú mar FVOCI de réir gach ionstraim ar leith.

I gcás aon sócmhainn airgeadais nach gcáilíonn lena tomhas ar chostas amúchta nó lena tomhas ag FVOCI, ní mór í a thomhas tar éis í a aithint den chéad uair ag FVTPL ach amháin sa chás gur infheistíocht in ionstraim chothromais í atá ainmnithe ag FVOCI. Féadfaidh an Grúpa cinneadh neamh-inchúlghairthe a ghlacadh chun sócmhainn airgeadais a ainmniú mar FVTPL nuair a aithnítear í ar dtús, más rud é go ndéantar neamhréir cuntasaíochta a dhíchur nó a laghdú go suntasach leis an ainmniú sin sa chás go gcruthófaí an neamhréir sin dá ndéanfaí an tsócmhainn airgeadais a thomhas ar chostais amúchta nó FVOCI.

Is íocaíochtaí príomhshuime agus measúnú úis amháin atá i sreafaí airgid thirim conarthachta

Chun críche íocaíochtaí na príomhshuime agus ús "SPPI" a mheasúnú, is ionann an phríomhshuim agus luach cóir na sócmhainne airgeadais agus é á haithint ar dtús. D'fhéadfadh athrú teacht ar mhéid na príomhshuime sin thar shaolré na sócmhainne airgeadais áfach. Is ionann ús agus comaoin i leith luach ama airgid, maidir leis an riosca creidmheasa a bhaineann leis an bpríomhshuim atá amuigh le linn tréimhse áirithe ama agus maidir le costais agus rioscaí iasachta bunúsacha eile, chomh maith le corrlach brabúis.

Measúnú ar an tsamhail ghnó

Cinneann an Grúpa na samhlacha gnó ar leibhéal lena léirítear an chaoi a mbainistítear grúpaí sócmhainní airgeadais le chéile chun cuspóir gnó ar leith a bhaint amach. Le samhlacha gnó an Ghrúpa cinntear cibé an mbeidh sreafaí airgid ann de thoradh ar shreafaí airgid conarthachta a bhailiú, sócmhainní airgeadais a dhíol, nó an dá rud. Déanann an Grúpa an fhaisnéis seo a leanas a mheas agus measúnú na samhla gnó á dhéanamh aige:

- an chaoi a ndéantar meastóireacht ar fheidhmíocht na samhla gnó agus na sócmhainní airgeadais atá i seilbh laistigh den tsamhail ghnó sin agus tuairiscíú ina leith chuig pearsanra bainistíochta riosca an eintitis; agus
- na rioscaí a mbíonn tionchar acu ar fheidhmíocht na samhla gnó (agus na sócmhainní airgeadais atá i seilbh laistigh den tsamhail ghnó sin) agus, go háirithe, an chaoi a mbainistítear na rioscaí sin.

Nuair a aithnítear sócmhainn airgeadais den chéad uair, cinneann an Grúpa cibé an bhfuil sócmhainní airgeadais nua-aitheanta ina gcuid de shamhail ghnó atá ann cheana féin nó an léirítear leo go bhfuil tús curtha le samhail ghnó nua. Déanann an Grúpa athmheasúnú ar a chuid samhlacha gnó gach tréimhse tuairiscithe le cinneadh cibé ar tháinig athrú ar na samhlacha gnó ón tréimhse roimhe sin nó nár tháinig.

(a) Costas Amúchta

Rinne an Grúpa airgead tirim agus coibhéisí airgid a aicmiú agus a thomhas, mar aon le hairgead tirim a socraíodh mar chomhthaobhacht le GBCN agus sócmhainní eile ar chostas amúchta lúide líúntas do chailiteanas creidmheasa ionchais.

(b) Luach cóir trí bhrabús nó cailiteanas

Rinne an Grúpa roinnt iasachtaí le féichiúnaithe a aicmiú agus a thomhas ag FVTPL ar an mbunús go bhfuil siad i seilbh acu chun luach comhthaobhachta gaolmhar a réadú trí dhiúscairt leanúnach iasachtaí, maoinne agus comhthaobhachta agus sa chás go mbailítear sreafaí airgid conarthachta ar bhonn teagmhasach. Déantar na sócmhainní sin a thomhas ar luach cóir, agus déantar aon ghnóthachain/chailiteanas a bhíonn i gceist tar éis iad a thomhas athuair a aithint sa ráiteas ioncaim chuimsithigh. Déantar luach cóir a chinneadh ar an gcaoi a sonraítear i Nóta 2.25. Rangaigh agus thomhais an Ghníomhaireacht an iasacht idirghrúpa ag FVTPL.

Is infheistíochtaí cothromais na hionstraimí airgeadais eile a aicmítear agus a thomhaistear ag FVTPL.

2. Beartais chuntasáíochta shuntasacha (ar lean)

2.7 Sócmhainní airgeadais (ar lean)

Ionstraimí cothromais

Is éard atá i gceist le hionstraim chothromais ná Conradh ar bith is cúis le leas iarmharach i sócmhainní aonáin tar éis a cuid dliteanais uile a asbhaint. Níl aon oibleagáid chonartha luaite le hionstraim chothromais airgead nó sócmhainn airgeadais ar bith eile a sheachadadh.

Déantar ionstraimí cothromais a thomhas ag FVTPL. Tomhaistear luach cóir na n-ionstraimí cothromais seo bunaithe ar theicnící luachála a mheasann luach éileamh an Ghrúpa ar shócmhainní foluiteacha an eintitis. Aithnítear athruithe ar luach cóir sa ráiteas ar ioncam cuimsitheach mar chuid d'ioncam/(speansais) eile. Nochtar ionstraimí cothromais ar leithligh sa ráiteas ar staid airgeadais. Aithnítear dáileacháin ó ionstraimí cothromais sa ráiteas ar ioncam cuimsitheach mar chuid d'ioncam/(speansais) eile ar an dáta a dhearbhaítear iad agus a cheadaítear iad le haghaidh íocaíochta.

2.8 Dliteanais airgeadais

Tuairiscíonn an Grúpa dliteanais airgeadais i ráiteas ar staid airgeadais an Ghrúpa nuair a bhíonn an Grúpa ina pháirtí i bhforálacha conarthacha na hionstraimí. Déantar dliteanais airgeadais a thomhas de réir luacha choir ar dtús. Déanann an Grúpa a chuid dliteanais airgeadais a rangú agus ina dhiaidh sin déanann sé iad a thomhas ag an gcostas amúchta cé is moite de díorthaigh atá aicmithe mar FVTPL, agus tuairiscítear aon éagsúlacht a bhíonn ann idir glanfháltais na gcostas idirbheartaíochta agus an luach fuascailte sa ráiteas ioncaim chuimsithigh leis an modh úis éifeachtaigh. I gcásanna nach n-aicmítear dliteanais airgeadais mar FVTPL, déantar gnóthachain agus caillteanais a tharlaíonn mar gheall ar athruithe ar luach cóir a tharlaíonn ina dhiaidh sin a thuairisciú go díreach sa ráiteas ioncaim chuimsithigh.

2.9 Dí-aithint sócmhainní airgeadais agus dliteanas airgeadais

Dí-aithnítear sócmhainní airgeadais nuair atá deireadh tagtha leis na cearta conarthacha sreafaí airgid a fháil ó na sócmhainní seo nó sa chás go bhfuil na sócmhainní aistrithe agus go suntasach go bhfuil rioscaí agus luaíochtaí úinéireacht na sócmhainní aistrithe freisin. Déantar dliteanais airgeadais a dhí-aithint nuair atá siad fuascailte nó múchta ar shlí éigin eile.

2.10 Gnóthachain/(caillteanais) ar luach cóir ar iasachtaí féichiúnaí tomhaiste ag luach cóir trí bhrabús nó caillteanas

Áirítear le gnóthachain/(caillteanais) ar iasachtaí féichiúnaí ag luach cóir trí FVTPL na gnóthachain agus na caillteanais uile ó athruithe i luach cóir iasachtaí féichiúnaí ag FVTPL. Tá an Grúpa tar éis cinneadh a dhéanamh an ghluaiseacht iomlán sa luach cóir ar an líne seo, agus an tionchar a bheidh aige sin ar ghlanbhaillíocháin airgid tirim sa tréimhse áirithe leis.

2.11 Ioncam úis agus costas úis

Aithnítear ioncam agus costas úis na n-ionstraimí airgeadais úsmhara uile seachas iasachtaí féichiúnaí ag FVTPL mar ioncam úis agus costas úis sa ráiteas ioncaim chuimsithigh ag úsáid modh an ráta úis éifeachtach ("EIR").

Is éard is an EIR ná an ráta a dhéanann lascaíniú díreach ar íocaíochtaí airgeadais nó fáltais mheasta amach anseo thar shaolré na hionstraimí airgeadais chuig suim oll-luacha sócmhainne airgeadais nó costas amúchta an dliteanais airgeadais.

Nuair atáthar ag déanamh amach an ráta úis éifeachtúil le haghaidh ionstraimí airgeadais seachas sócmhainní bearnaithe, déanann an Grúpa na sreafaí airgid tirim agus téarmaí conarthacha na hionstraimí airgeadais á n-áireamh, ach gan na caillteanais chreidmheasa atá beartaithe a áireamh. Le haghaidh sócmhainní airgeadais ceannaithe nó bunaithe, déantar ráta úis éifeachtach coigeartaithe don chreidmheas amach le húsáid bainte as na sreafaí airgid tirim todhchaíoch atá beartaithe lena n-áirítear na caillteanais chreidmheasa atá beartaithe.

Agus ioncam úis agus costas úis á n-áireamh, cuirtear an ráta úis éifeachtach i bhfeidhm le hollsuim ghlanluacha na sócmhainne airgeadais le haghaidh sócmhainní airgeadais bearnaithe nó le costas amúchta an dliteanais airgeadais. Le haghaidh sócmhainní airgeadais atá lagaithe tar éis dóibh a bheith tuairiscithe den chéad uair, déantar amach an t-ioncam úis tríd an ráta úis éifeachtach a chur i bhfeidhm i ndáil le costas amúchta na sócmhainne airgeadais. Más rud é nach bhfuil an tsócmhainn lagaithe go deo, mar sin déantar an t-ioncam úis a áireamh de réir an ollbhonn arís. Le haghaidh sócmhainní airgeadais a bhí lagaithe tar nuair a thuairiscítear iad den chéad uair, déantar amach an t-ioncam úis tríd an ráta úis éifeachtach a chur i bhfeidhm i ndáil le costas amúchta na sócmhainne. Ní dhéantar an áireamh chun an t-ioncam úis a dhéanamh amach de réir an ollbhonn arís, fiú más rud é go thagann feabhas ar an riosca creidmheasa a bhaineann leis an tsócmhainn.

2.12 Ioncam táille

Ioncam ó iasachtaí féichiúnaí atá gaolmhar le naisc féichiúnaithe nach n-áirítear mar laghdúchán ar oibleagáidí fiachais an féichiúnaí is ea an t-ioncam táille ó iasachtaí féichiúnaí. Aithnítear ioncam ó tháillí sa ráiteas ioncaim chuimsithigh.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

2. Beartais chuntasaíochta shuntasacha (ar lean)

2.13 Brabús/(caillteanas) ar dhiúscairt agus athmaoiniú iasachtaí

Ríomhtar brabús agus caillteanas ar dhiúscairt agus athmaoiniú iasachtaí mar an difríocht idir luach anonn na n-iasachtaí agus an praghas díolacháin conarthach ag an dáta díolacháin/athmaoinithe. Áirítear sa praghas díolacháin conarthach aon chomaoin iarchurtha sa chás go bhfuil ceart conarthach ag an GNBS aon sreabhadh airgid iarchurtha a fháil i gcomhréir le IAS 32. Aithnítear brabús agus caillteanas ar dhiúscairt iasachtaí/réadmhaoine sa ráiteas ioncaim chuimsithigh nuair a tharlaíonn an t-idirbheart. Ní aithnítear brabús ar dhiúscairt agus athmaoiniú iasachtaí nuair atá an nasc féichiúnaí foriomlán bearnaithe i gcomhréir leis na sonraí measúnaithe bearnaithe infhaighte is déanaí, nó dá bhféadfadh bearnú sa nasc a tharlú sa todhchaí mar thoradh ar bhrabús ar dhiúscairt iasachtaí a aithint.

2.14 Brabús/(caillteanas) ar dhiúscairt sócmhainní réadmhaoine

Ríomhtar brabús agus caillteanas ar dhiúscairt réadmhaoine mar an difríocht idir luach anonn réadmhaoine agus an praghas díolacháin conarthach ag an dáta díolacháin, lúide costais idirbhearta a bhaineann leis. Áirítear sa praghas díolacháin conarthach aon chomaoin iarchurtha sa chás go bhfuil ceart conarthach ag an nGrúpa aon sreabhadh airgid iarchurtha a fháil. Tuairiscítear brabús agus caillteanas ó dhiúscairt réadmhaoine sa ráiteas ioncaim chuimsithigh nuair tharlaíonn an t-idirbheart.

2.15 Brabús/(caillteanas) ar dhí-aithint fochuideachtaí

Ríomhtar brabús agus caillteanas ar dhí-aithint fochuideachtaí mar an difríocht idir suim ghlanluacha shócmhainní agus dhliteanas na fochuideachta a dí-aithnítear ar an dáta a chailltear rialú agus an chomaoin a fuarthas ón idirbheart, ón teagmhas nó ón imthoisc a raibh caillteanas rialaithe mar thoradh air. Aithnítear brabús agus caillteanas ar dhiúscairt fochuideachtaí sa ráiteas ioncaim chuimsithigh ar an dáta a chailltear an rialú sin.

2.16 Bearnú na sócmhainní airgeadais

Déanann an grúpa measúnú, ar bhonn rialta, ar laige sócmhainní airgeadais arna dtomhas ar chostas amúchta ar bhonn caillteanas chreidmheasa bheartaithe (ECL). Déantar an ECL a thomhas ag féachaint do chur chuige trí chéime:

- Céim 1: nuair nach ndearnadh méadú suntasach i riosca creidmheasa maidir le hionstraimí airgeadais ón aitheantas tosaigh, aithnítear foráil do ECL 12 mhí, is é sin an ECL atá ina dtorthaí ó imeachtaí loicthe a d'fhéadfadh tarlú laistigh de 12 mhí ón dáta tuairiscithe;
- Céim 2: nuair a rinneadh méadú suntasach i riosca creidmheasa maidir le hionstraimí airgeadais ón aitheantas tosaigh ach nuair nach bhfuil fianaise oibiachtúil ar bhearnú ann, aithnítear ECL saolré, is é sin an ECL atá ina thoradh ó imeachtaí loicthe féideartha uile a d'fhéadfadh tarlú thar shaolré na sócmhainne airgeadais;
- Céim 3: nuair a thaispeántar fianaise oibiachtúil ar bhearnú le sócmhainní airgeadais, aithnítear ECL saolré.

Tá éagsúlacht de bhealaí cur chuige a d'fhéadfá a úsáid chun meas má tá méadú suntasach tagtha ar an riosca creidmheasa a bhaineann le hionstraim airgeadais ón an tuairiscíodh é don chéad uair. I gcásanna éagsúla, beidh faisnéis cháinníochtúil mhionsonraithe a úsáidtear chun comparáid a dhéanamh idir athruithe a thagann ar riosca creidmheasa ar fáil faoin dóchúlacht atá ann go loicfead ionstraim airgeadais nó rátáil chreidmheasa foirmeálta. Déanann an Grúpa monatóireacht ar shócmhainní airgeadais atá faoi réir cheangaltais lagaithe chun meas más rud é go bhfuil méadú suntasach tagtha ar an riosca creidmheasa ó tugadh faoi deara é den chéad uair ar bhonn rialta.

Déantar an liúntas caillteanas a thomhas de réir luach láithreach na sreafaí airgid tirim atá beartaithe ó na sócmhainní airgeadais i gceist leis an ráta úis atá i bhfeidhm leis i ndáil leis an sócmhainn airgeadais.

2.17 Bearnú sócmhainní neamh-airgeadais

Déantar suim anonn shócmhainní neamh-airgeadais an Ghrúpa a athbhreithniú ag gach dáta tuairiscithe d'fhonn a chinneadh an bhfuil comhartha bearnaithe ann. Más ann do chomhartha dá leithéid déantar suim in-aisghabhála na sócmhainne a mheas. Is ionann suim in-aisghabhála sócmhainn agus a luach uasta úsáide agus a luach cothrom lúide costais le haghaidh díolacháin.

Agus luach úsáide á mheas, déantar na sreabha airgid measta amach anseo a lascainiú go dtí a luach reatha ag baint úsáide as ráta lascaine atá ag teacht le measúnú reatha margaidh luach an airgid agus na rioscaí a bhaineann leis an tsócmhainn. Aithnítear caillteanas bearnaithe sa ráiteas ioncaim chuimsithigh má sháraíonn an tsuim anonn an tsuim in-aisghabhála.

2.18 Airgead tirim agus coibhéisí airgid tirim

Is ionann airgead agus airgead ar láimh agus éarlaisí éilimh. Is ionann coibhéisí airgid agus infheistíochtaí gearrthréimhseacha, ardleachtachta atá so-inmhalartaithe go suimeanna aitheanta airgid atá faoi réir riosca neamhshuntasach athruithe ar luach. Cuirsiúinn coibhéisí airgid Nótaí Gearrthéarmacha Státchiste a choinnítear tríd an GBCN áit a bhfuil an t-am chun aibíochta ar dháta na fála trí mhí nó níos lú.

2. Beartais chuntasáíochta shuntasacha (ar lean)

2.19 Fardail – Trádáil Réadmhaoine

Coinnítear trádáil réadmhaoine le haghaidh athdhíola ag costas de réir liostaí IAS 2. Aithnítear iad ar dtús ar an ráiteas an staid airgeadais ag an pointe ag ar síneadh an conradh ceannaithe leis an díoltóir. I ndiaidh an chéad aitheantas, luaitear í agus glanluach inréadaithe, cibé acu is ísle. Socraítear costais ar bhonn na gcostas aonair a bhaineann le gach sócmhainn a aithint go sonrach. Léiríonn an glanluach inréadaithe an praghas díola measta le haghaidh réadmhaoine lúide na costais mheasta uile chun í a chur i gcrích agus na costais is gá chun an díolachán a dhéanamh. Aithnítear athbheithnithe ar luach anonn na maoine trádála sa ráiteas ioncaim chuimsithigh.

Aithnítear brabúis agus cailteanas ó dhiúscairt maoine trádála sa ráiteas ioncaim chuimsithigh nuair tharlaíonn an t-idirbheart. Tá níos mó sonraí san áireamh i Nóta 2.14.

2.20 Réamhaoine Infheistíochta

Tomhaistear réadmhaoine Infheistíochta ar dtús ag costas ag an bpointe ar a sínítear an conradh agus luach coir tar éis sin le aon athrú aitheanta sa ráiteas ioncaim. Aithnítear aon gnóthchán nó cailteanas ar dhiúscairt réadmhaoine infheistíochta (ríofa mar an difríocht idir ghlanfháltais ó dhiúscairt agus an suim ghlanluacha) sa ráiteas ioncaim nuair a tharlaíonn an aistriú. Aithnítear ioncam cíosa ó réadmhaoine infheistíochta sa ráiteas ioncaim.

2.21 Cánachas

Cuimsíonn cáin cáin reatha agus iarchurtha araon. Aithnítear cáin ioncaim sa ráiteas ioncaim chuimsithigh, ach amháin chomh fada agus a bhaineann sí le míreanna arna n-aithint in ioncam cuimsitheach eile, agus sa chás sin aithnítear in ioncam cuimsitheach eile í.

(a) Cáin ioncaim reatha

Is é atá sa cháin reatha ná an cháin ionchais atá iníochta ar an ioncam inchánach don bhliain ag baint úsáide as rátaí cánach arna gcur i bhfeidhm nó arna gcur i bhfeidhm go substainteach ar dháta an tuairiscithe agus coigeartú ar bith ar an gcáin atá iníochta maidir le blianta roimhe sin.

Déantar cáin reatha atá iníochta ar bhrabús, bunaithe ar an dlí cánach is infheidhme i ngach dlínse, a aithint mar chostas sa thréimhse ina dtagann an brabús chun cinn.

Déantar iarmhairtí cánach na gcaillteanas reatha i gcáin atá ar fáil le tabhairt ar aghaidh a aithint mar shócmhainn nuair is cosúil go mbeidh brabús inchánach ar fáil sa todhchá a ndéantar na cailteanas seo a úsáid ina leith.

Ní dhéanfaidh aonán sócmhainní cánacha reatha agus dliteanas chánacha reatha a fhritháireamh ach amháin:

- má tá ceart infhorfeidhmíthe le dlí ag an aonán na méideanna aitheanta a fhritháireamh; agus
- má tá sé i gceist ag an aonán sócrú ar bhonn glan, nó an sócmhainn a réadú agus an dliteanas a ghlanadh ag an am céanna.

(b) Cáin iarchurtha

Soláthraítear cáin iarchurtha ina hiomláine, ag úsáid an mhodha dliteanas, ar dhifríochtaí sealadacha a thagann chun cinn idir boinn chánach sócmhainní agus dliteanas agus a méideanna carraeireachta sna ráitis airgeadais chomhdhlúite. Cinntear cáin iarchurtha ag baint úsáide as rátaí cánach (agus dlíthe cánach) atá curtha i bhfeidhm nó curtha i bhfeidhm go suntasach faoi dháta an ráitis faoin staid airgeadais agus go bhfuiltear ag súil go mbeidh siad i bhfeidhm nuair a réadófar an tsócmhainn cáin iarchurtha lena mbaineann nó nuair a ghlantar an dliteanas cáin iarchurtha.

Aithnítear sócmhainní cáin nuair is cosúil go mbeidh brabús inchánach ar fáil sa todhchá a bhféadfaí na difríochtaí sealadacha seo a úsáid agus iad a chur ina leith.

Déantar sócmhainní agus dliteanas cáin iarchurtha a fhritháireamh nuair atá ceart infheidhmíthe le dlí ann chun dliteanas chánach reatha a fhritháireamh, agus nuair a bhaineann na sócmhainní agus dliteanas cáin iarchurtha le cánacha arna ngearradh ag an údarás cánachais céanna ar an aonán inchánach céanna nó ar aonáin inchánacha éagsúla nuair atá sé beartaithe na hiarmhéideanna a shocrú ar bhonn glan.

Déanann an Ghrúpa measúnú, ar bhun blianitiúil amháin, ar cháin iarchurtha bainteach le cailteanas cánach nach bhfuil in úsáid.

2.22 Soláthairtí, sócmhainní teagmhasacha agus dliteanas

Soláthairtí

Aithnítear soláthairtí nuair atá oibleagáid dlíthiúil nó inchiailithe reatha ag an nGrúpa mar gheall ar imeacht atá caite; is ea is dóichí go mbeidh gá le heis-sreabhadh acmhainní chun an oibleagáid a réiteach; agus féadfar meastachán iontaofa a dhéanamh maidir le méid na hoibleagáide. Is é an méid a aithnítear mar sholáthar an meastachán is fearr ar an gcaiteachas a theastaíonn chun an oibleagáid a shocrú ag deireadh na tréimhe tuairiscithe.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

2. Beartais chuntasaíochta shuntasacha (ar lean)

2.22 Soláthairtí, sócmhainní teagmhasacha agus dliteanais (ar lean)

Dlíteanais theagmhasacha

Is oibleagáid fhéideartha é dliteanas teagmhasach ag brath ar cibé an dtarlaíonn roinnt imeachtaí éiginnte amach anseo, nó oibleagáid reatha ach ní dócha go ndéanfar íocaíocht, nó nach féidir an méid a thomhas go hiontaoifa. Ní aithníonn an Grúpa dliteanais theagmhasacha ach nochtar iad, ach amháin sa chás gur beag seans a tharlóidh siad.

Sócmhainní teagmhasacha

Ní aithníonn an Grúpa sócmhainní teagmhasacha ach nochtar iad nuair is cosúil go mbeidh insreabhadh tairbhí eacnamaíochta i gceist. Má éiríonn réadú ioncaim geall le cinnte ansin aithnítear an tsócmhainn lena mbaineann.

Déantar dliteanais agus sócmhainní teagmhasacha a mheasúnú ar bhonn leanúnach lena chinntiú go léirítear go hiomchuí sna ráitis airgeadais iad.

2.23 Nótaí Státhchiste

Is nótaí leachtacha, úis iad Nótaí an Státhchiste a choinnítear tríd an GBCN áit a bhfuil an t-am chun aibíochta ar dháta na fála níos mó ná trí mhí. Aithnítear Nótaí Státhchiste sa ráiteas ar staid airgeadais. Déantar aon ús is infhoicta nó infhaighte ar Nótaí Státhchiste a thairfeadh i gcostas úis nó in ioncam úis faoi seach.

2.24 Léasanna

Mar Léasaí

Ag tosú an chonartha, measann an Ghrúpa cé acu léas an chonradh nó an bhfuil léas ann. Is léas é, nó tá léas i, conradh má léiríonn an chonradh ceart sócmhainn aitheanta a rialú ar feadh tréimhse ama mar chúiteamh ar chomaoin. Déantar an sócmhainn ceart úsáid a dímheas tar éis sin ag úsáid modh an mhéid chothroim ón dáta tosaigh go dtí an dáta ba luaithe idir deireadh saolré ionchais an sócmhainn ceart úsáid nó deireadh an léasa. Déantar sócmhainn an chirt úsáide a mheas le haghaidh lagaithe má tá táscairí lagaithe ann. Má dhéantar measúnú go bhfuil an tsócmhainn cheart úsáide lagaithe laghdaithe an luach tugtha anonn. D'féadfaidh an sócmhainn ceart úsáid do aththomhais áirithe den dliteanas léasa a choigeartú.

Tomhaistear an sócmhainn ceart úsáid ag costas ar dtús, a chuimsíonn an méid tosaigh dliteanas léasa coigeartuithe do aon íocaíochtaí léasa déanta ag nó roimh an dáta tosaigh, móide aon costais díreach tabhaithe, lúide aon dreasacht léasa a fuarthas. Dímheastar an sócmhainn ceart úsáid tar éis sin ag úsáid modh an mhéid chothroim ón dáta tosaigh go dtí an dáta ba luaithe idir deireadh saolré ionchais an sócmhainn ceart úsáid nó deireadh an léasa. Déantar sócmhainn an chirt úsáide a mheas le haghaidh lagaithe má tá táscairí lagaithe ann. Má dhéantar measúnú go bhfuil an tsócmhainn cheart úsáide lagaithe laghdaithe an luach tugtha anonn. D'féadfaidh an sócmhainn ceart úsáid do aththomhais áirithe den dliteanas léasa a choigeartú.

Tomhaistear an dliteanas léasa ar dtús ag luach reatha na híocaíochtaí léasa nach bhfuil íoctha ag an dáta tosaigh, lascainithe ag úsáid ráta iasachta breisíoch. Tomhaistear dliteanas léasa ag costas amúchta ag úsáid an modh ráta úis éifeachtach, Aithnítear speansas úis léasa ar an dliteanas léasa. Aththomhaistear dliteanas léasa nuair atá athrú in íocaíochtaí léasa todhchaíocht. Nuair a aththomhaistear na dliteanais léasa mar seo, déantar coigeartú comhfhreagrach ar shuim ghlanluacha an sócmhainn ceart úsáid.

Mar léasóir

Aithnítear réamhaoine a fuair SRCSN chun críche mar tithíocht shóisialta mar réadmhaoine infheistíochta agus tuairiscítear orthú de déir IAS 40.

Tuairiscítear ioncam cíosa ar éirí ó léasanna oibriúcháin ar mhodh an mhéid chothroim thar téarma an léasa.

2.25 Luach cothrom a chinneadh

Tomhaiseann an Ghrúpa luach cothrom de réir IFRS 13 a sainmhíoníonn luach cothrom agus an praghas a bheadh ar fáil dá ndíolfaí sócmhainn nó dá n-íocfaí as dliteanas a aistriú mar idirbheart ordúil idir rannpháirtithe margaidh ag an dáta tomhais sa phríomh margadh, nó dá éagmais, an margadh is mó tairbhe a bhfuil rochtain ag an nGrúpa air ag an dáta sin, cé acu má tá an praghas sin inbhraite go díreach nó measaithe ag úsáid teicnící luachála eile.

Is ag luach cothrom a aithnítear ionstraimí airgeadais ar dtús agus, ar leith ó shócmhainní airgeadais ag luach cothrom trí bhrabús nó cailteanas, déantar an tsuim ghlanluacha tosaigh a choigeartú do chostais dhíreacha agus incriminteachta idirbhirt. I ngnáthchúrsa gnó, is ionann an luach cothrom tosaigh agus praghas an idirbhirt (luach cothrom na comaoine tugtha nó faighte).

I ndiaidh aithint tosaigh, is trí úsáid a bhaint as teicnící luachála a chinntear luachanna cothroma. Déanann na teicnící seo iarracht an úsáid is fearr ar fáil go poiblí agus is féidir a bhaint as ionchuir inbhraite ábhartha agus go mbaintear a laghad úsáide agus is féidir as ionchuir neamh-inbhraite. San áireamh sna teicnící luachála a úsáideadh bhí fachtóirí a chreideann bainistíochta bheadh á gcur san áireamh ag rannpháirtithe margaidh agus idirbheart á phraghsáil. Is féidir go mbeadh úsáid a bhaint as idirbhirt ordúla a rinneadh le déanaí idir rannpháirtithe margaidh, tagairt d'ionstraimí cosúla eile, samhlacha praghsála i leith conradh céadrogha, anailís sreabhadh airgid lascainithe agus teicnící luachála eile a mbaineann rannpháirtithe margaidh úsáid astu go minic san áireamh sna teicnící luachála.

2. Beartais chuntasaíochta shuntasacha (ar lean)

2.25 Luach cothrom a chinneadh (ar lean)

Teicnící luachála

I gcás iasachtaí féichiúnaí a thomhaistear ag FVTPL, déantar luach cóir na n-ionstraimí sin a mheas le hionchuir ón mbainisteoireacht trí shamplaí luachála a ghintear go himmheánach bunaithe ar phointí sonraí margaidh in-chomparáide atá roghnaithe. Níl formhór den ionchur suntasach leis na samplaí seo inbhraiteach go héasca sa mhargadh agus mar sin is ó phraghsanna an mhargaidh i ndáil le sócmhainní eile dá macasamhail a dhéantar amach an t-ionchur, nó de réir meastacháin bunaithe ar toimhdí áirithe. Bíonn breithiúnas bainisteoireachta agus meastachán de dhíth chun ionchur príomhúil a úsáidtear a dhéanamh amach dála sreafaí airgid na sócmhainne atá beartaithe don todhchaí, agus srathú na punainne, chomh maith leis na rátaí lascaine oiriúnacha.

Is éard atá i gceist leis an modheolaíocht luachála le haghaidh iasachtaí féichiúnaí tomhaiste ag FVTPL ná na sreafaí airgid ionchais a mheas a ghinídh an tsócmhainn airgeadais agus ansin na luachanna seo a lascaíniú ar ais chuig an luach láithreach. I measc na dtuimhdí atá san áireamh sna teicnící luachála seo tá:

- cinneadh a dhéanamh ar an srathú oiriúnach don phunann chun sócmhainní a bhailiú le chéile i ngrúpaí ina bhfuil tréithe riosca cosúla;
- an dóchúlacht atá ann go mbeidh sreafaí todhchaíoch airgid agus an t-amú atá beartaithe leo; agus
- ráta lascaine atá oiriúnach a roghnú le haghaidh sócmhainn airgeadais nó grúpa de shócmhainní airgeadais, bunaithe ar an meastóireacht a dhéanann an mbainisteoireacht ar shaintréithe an urrúis chomhthaobhaigh/an sreabhaidh airgid agus faisnéis mhargaidh ábhartha.

Is éard atá i gceist leis an modheolaíocht luachála na sreafaí airgid ionchais a ríomh faoi théarmaí gach conradh sonrach agus ansin na luachanna seo a lascaíniú ar ais chuig an luach láithreach. I measc na dtuimhdí atá san áireamh sna teicnící luachála seo tá:

- Dóchúlacht agus uainiú ionchais sreafaí todhchaíoch airgid na hionstraime. Rialaítear na sreabha airgid sin de réir théarmaí na hionstraime de ghnáth, cé go bhféadfaí gá le breith ón lucht bainistíochta i gcás ina bhfuil amhras faoi chumas an chontrapháirtí freastal ar an ionstraim de réir théarmaí an chonartha. Ina theannta sin, d'fhéadfadh go mbeadh sreafaí todhchaíoch airgid íogair do theagmhas imeachtaí todhchaí, athruithe ar rátaí margaidh san áireamh; agus
- Ráta lascaine oiriúnach a roghnú don ionstraim, bunaithe ar na cuair toraidh ráta úis lena n-áirítear cinneadh maidir le raon oiriúnach difríochta don ionstraim don ráta saor ó riosca. Déantar an raon difríochta a choigeartú chun cuntas a dhéanamh de shainphróifíl riosca creidmheasa na nochtá.

Tá na coigeartuithe i ríomh luach láithreach sreafaí todhchaíoch airgid bunaithe ar fhachtóirí a chreideann bainistíocht a chuirfeadh rannpháirtithe margaidh san áireamh agus an ionstraim airgeadais á praghsáil.

Féadfar ionstraimí airgeadais áirithe eile (sócmhainní agus dliteanais) a luacháil bunaithe ar theicnící luachála a bhfuil gné shuntasach margaidh amháin nó níos mó nach bhfuil inbhraite san áireamh iontu. Nuair a bhíonn teicníc luachála a bhfuil sonraí inbhraite luaithe léi á cur i bhfeidhm, déantar meastacháin chun léargas a thabhairt ar neamhchinnteachtaí i luachanna cothroma a eascraíonn as easpa sonraí margaidh. I ndáil leis na hionstraimí seo, níl an tomhas luach cothrom chomh hiontaofa. Is dá nádúr go bhfuil luachálacha bunaithe ar shonraí neamh-inbhraite neamhchinnte mar nach bhfuil ach beagán nó nach bhfuil aon sonraí margaidh reatha ar fáil chun an praghas ag a dtarlódh idirbheart ordúil idir rannpháirtithe margaidh faoi na coinníollacha margaidh reatha a chinneadh.

D'fhéadfadh go mbeadh coigeartú aschur na teicníce luachála ag teastáil i ndáil le ríomh luach cothrom d'aon ionstraim airgeadais chun léargas a thabhairt ar chostas an riosca creidmheasa, dá mbeadh a leithéid curtha san áireamh ag rannpháirtithe margaidh, sa chás nach bhfuil siad neadaithe sna teicnící bunúsacha luachála.

2.26 Speansais riaracháin

Aithnítear speansais riaracháin ar bhunús fabhrú.

3. Breithiúnais agus meastacháin chuntasaíochta criticiúla

Agus ráitis airgeadais á n-ullmhú de réir IFRS, éilítear go mbainfeadh úsáid as meastacháin agus go nglacfar le boinn tuisceana a théann i gcion ar na suimeanna a thuairiscítear maidir le sócmhainní, dliteanais, ioncam agus costais chomh maith le nochtadh sócmhainní agus dliteanais theagmhasacha. Déantar measúnú leanúnach ar mheastacháin agus breithiúnais agus bíonn siad bunaithe ar thaithí roimhe seo agus ar thosca eile lena n-áirítear ionchais maidir le himeachtaí amach anseo a mheastar a bheith réasúnach i gcúinsí an cháis. Toisc go mbíonn meastachán ar an dóchúlacht go dtarlódh imeachtaí amach anseo ina chuid de bhreithiúnas an lucht bainistíochta, d'fhéadfadh na torthaí iarbhír a bheith difriúil ó na meastacháin sin, a d'fhéadfadh dul i gcion ar na méideanna a thuairisceofar le haghaidh sócmhainní agus dliteanas amach anseo.

Creideann an lucht bainistíochta go bhfuil na boinn tuisceana bhunúsacha a úsáidtear iomchuí agus dá bhrí sin, go léiríonn ráitis airgeadais an Ghrúpa an staid airgeadais agus na torthaí ar bhealach cothrom. Déantar cur síos ar na réimsí lena mbaineann leibhéal níos airde breithiúnais nó castachta, nó réimsí ina bhfuil boinn tuisceana agus meastacháin suntasach i leith na ráiteas airgeadais comhdhlúite, mar a leagtar amach thíos:

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

3. Breithiúnais agus meastacháin chuntasaíochta criticiúla (ar lean)

3.1 Measúnú ar luach cóir ar iasachtaí féichiúnaí tomhaiste ag luach cóir trí bhrabús nó cailteanas

Déantar an luach cóir ar iasachtaí féichiúnaí tomhaiste ag luach cóir trí bhrabús nó cailteanas (FVTPL) a mheas ag deireadh gach aon tréimhse tuairiscithe. Áirítear leis an ionchur príomhúil don mheasúnú ar luach cóir réamhainéis ar shreafaí airgid, rátaí lascaine, sreabhadh airgid, toimhdí tráthúlachta agus breithiúnas maidir leis an mbainisteoireacht. Mar chuid de réamh-mheastachán an tsreafa airgid ní mór don lucht bainistíochta meastachán agus breithiúnas suntasach a chleachtadh lena n-áirítear toimhdí maidir le cúinsí eacnamaíocha, feidhmíocht trádála an fhéichiúnaí agus luach na comhthaobhachta réadmhaoinne bunúscha agus an stráitéis ar glacadh leis go deireanach don fhéichiúnaí sin. Féadfar difríocht a bheith ann idir na sreafaí airgid tirim iarbhrí, agus an t-am a tharlaíonn sé, ó na sreafaí airgid tirim formheasta chun na críche an luach cóir a mheas le haghaidh gach aon nasc féichiúnaí. Go hiondúil, bíonn na réamh-mheastacháin sreafaí airgid bunaithe ar an stráitéis ar ar tháinig ar comhaontas maidir leis is deireanaí i ndáil le gach aon féichiúnaí atá faoi réir athraithe.

Déantar na toimhdí a úsáidtear chun méid agus tráthú sreabha airgid na todhchaí a réamh-mheas d'fhéichiúnaithe aonair, maidir le srathú na punainne sócmhainní comhthaobhachta agus maidir leis na rátaí lascaine oiriúnacha le bheith curtha i bhfeidhm in áirímh ar shreafaí airgid lascainithe a athbhreithniú go tréimhsiúil ag an lucht bainistíochta. Is féidir le GNBS breithiúnas bainisteoireachta a fheidmiú i ndáil le luachanna cóir atá ríomhairithe nó le hionchuir leis an ríomhaireacht um an luach cóir nuair a chreideann sé go léirítear leis sin luach cóir na sócmhainne ar bhealach níos cruinne.

Chun sainaitheantas a dhéanamh, rangáítear iasachtaí féichiúnaí le chéile ar bhonn nasc a dhéanamh. Is éard is nasc ná roinnt mhaith iasachtaí atá rangaithe le chéile agus atá eisithe chuig an iasachtaí céanna nó chuig grúpa d'iasachtaí atá nasctha ar bhonn eacnamaíochta.

Déantar an luach cóir a mheas le haghaidh gach aon cónasc tríd an luach láithreach den sreabhadh airgid atá formheasta le bheith ginte le gach aon nascadh a dhéanamh amach. Léirítear leis na sreafaí airgid meastachán is fearr an GNBS i ndáil le gach uile nascadh agus áirítear leo diúscairtí comhthaobhacht réadmhaoinne agus sreafaí airgid neamh-diúscairte eile (ar nós ioncaim chíos).

Tá beartas an Ghrúpa maidir le tomhas cóirluacha ar shócmhainní airgeadais leagtha amach i mbeartas cuntasaíochta 2.25.

Áirítear leis na meastacháin shuntasacha maidir le luach cóir iasachtaí féichiúnaithe an Ghrúpa an amú sreabhaidh airgid, fachtóirí lascainithe agus luach réaduithe luach na sócmhainní chomh maith leis na heis-sreafaí a bhaineann leo. Is ionann an luach tugtha anonn d'iasachtaí féichiúnaí a thomhaistear ar FVTPL amhail an 31 Nollaig 2022 agus €527m (2021: €715m) agus is ionann an t-athrú sa luach cóir le linn na bliana agus €100m (2021: €181m).

Sa tábla a leanann léirítear meastachán ar an tionchar a bhíonn ag athraithe i luachanna comhthaobhachta ag luach cóir iasachtaí féichiúnaí.

Earnáil	+/-1% €m	+/-3% €m	+/-5% €m
Talamh agus Forbairt	+/- 4	+/- 12	+/- 21
Réadmhaoin Infheistíochta ⁷	+/- 1	+/- 4	+/- 6
Iomlán	+/- 5	+/- 16	+/- 27

Sa tábla a leanann léirítear meastachán ar an tionchar a bhíonn ag athraithe i fachtóirí lascainithe ag luach cóir iasachtaí féichiúnaí.

Earnáil	- 5% €m	- 3% €m	- 1% €m	+1% €m	+3% €m	+5% €m
Talamh agus Forbairt	30	18	6	(6)	(17)	(27)
Réadmhaoin Infheistíochta ⁷	6	4	1	(1)	(3)	(6)
Iomlán	36	22	7	(7)	(20)	(33)

Sa tábla a leanann léirítear meastachán ar an tionchar a bhíonn ag athraithe i tráthúlacht sreafaí airgid ag luach cóir iasachtaí féichiúnaí.

Earnáil	+ 6 months €m	+ 3 months €m	- 3 months €m
Talamh agus Forbairt	(19)	(10)	10
Réadmhaoin Infheistíochta ⁷	(6)	(3)	3
Iomlán	(25)	(13)	13

⁷ Baineann maoin infheistíochta le Díghiaráil Cónaithe, Díghiaráil Trádála agus Díghiaráil Estáit Neamh-Réadach ('NRE').

3. Breithiúnais agus meastacháin chuntasaíochta criticiúla (ar lean)

3.2 Breithiúnas agus meastacháin eile an lucht bainistíochta

Chun na ráitis airgeadais a ullmhú, rinne an lucht bainistíochta breithiúnais, meastacháin agus toimhdí ag a bhfuil tionchar ar na méideanna a dhéantar a thuairisciú maidir le sócmhainní agus dliteanais ag dáta dheireadh na bliana. D'fhéadfadh torthaí iarbhrí a bheith éagsúil ó na meastacháin sin. Déantar meastacháin agus toimhdí bunúsacha a athbhreithniú ar bhonn leanúnach.

Is iad na breithiúnais shuntasacha arna ndéanamh ag an nGrúpa. Ach amháin iad sin ag baint le luach cothrom iasachtaí féichiúnaí chun na ráiteas airgeadais a ullmhú:

- réadmhaoine infheistíochta,
- infheistíochtaí a rinneadh in ionstraimí cothromais

Réadmhaoine infheistíochta

Is luachálaí réadmhaoine neamhspléach, seachtrach le cáilíochtaí gairmiúla aitheanta cuí agus taithe ar na mallaibh sna catagóirí réadmhaoine atáthar a luacháil a shocraíonn luach cóir réadmhaoine infheistíochta. Tá aschuir ó luachálaithe ag brath ar bhreithiúnais na bainistíochta. D'úsáid an luachálaí modh infheistíochta luachála a bhain úsáid as teicníc sreabhadh airgid lascainithe. Ba iad seo a leanas na boinn tuisceanna a bhí san áireamh sa teicníc seo:

- seans feidhmiúcháin roghanna ceannaithe a shocrú;
- ráta glantoradh scoir a roghnú bunaithe ar chúinsí a chuimsíonn suíomh agus cineál aonaid cónaithe;
- sreafaí airgid cíosa lascainithe ionchasach a shocrú bunaithe ar rátaí fais do fho-inneacsanna CPI, ollchéatadain go glanchéatadain do chostais oibríochta agus ráta lascainithe.

Is €325m (2021: €314m) an luach tugtha anonn ar réadmhaoine infheistíochta ag 31 Nollaig 2022 leis an athrú i luach cóir aitheanta sa ráiteas iocaim cuimsitheach ag €10m (2021: €22m).

Infheistíochtaí in ionstraimí cothromais

Agus cóireáil chuntasaíochta iomchuí ar infheistíochtaí in ionstraimí cothromais á gcinneadh, breithnítear eiseadh tionchair shuntasach ar bhonn cás le cás, agus na táscairí a leanas á n-úsáid:

- ionadaíocht ar an mbord stiúirthóirí nó ar chomhlacht rialaithe coibhéiseach;
- rannpháirtíocht sa phróiseas ceaptha beartas;
- idirbhearta ábharacha idir an dá pháirtí;
- pearsanra bainistíochta a idirmhalartú;
- faisnéis theicniúil rithábachtach a sholáthar; agus
- cearta vótála ionchasacha.

Ag dáta an tuairiscithe, ní raibh aon infheistíochtaí ann in ionstraimí cothromais ina ndearna an Grúpa aon rialú nó tionchar suntasach.

4. Glanghnóthachain ar Iasachtaí Féichiúnaí/Iasachta Idirghrúpa Tomhaiste ag FVTPL

Grúpa	Nóta	2022 €'000	2021 €'000
Gluaiseacht luacha cóir ar iasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag FVTPL	17	99,968	180,983

Déanann an Ghníomhaireacht aicmiú agus tomhas de gach aon sócmhainn airgeadais a mheas de réir thréithe shreafaí airgid tirim conarthacha na sócmhainne agus de réir an tsamhail ghnó atá ag an nGrúpa chun an sócmhainn i gceist a bhainistiú. Déantar athruithe ar an luach cothrom a thuairisciú sa ráiteas ioncain chuimsithigh de réir bheartas cuntasaíochta 2.10. Áirítear le hiasachtaí arna dtomhas ag FVTPL iasachtaí féichiúnaí a sheilbhítear ó na hinstitiúidí a ghlacann páirt, ó iasachtaí scairshealbhóra agus ó sreafaí ioncain ráthaithe.

Féach Nóta 17 le haghaidh tuilleadh sonraí ar iasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag FVTPL atá i seilbh an Ghrúpa ag an dáta tuairiscithe.

Gníomhaíocht	Nóta	2022 €'000	2021 €'000
Ioncam úis ar iasacht idirghrúpa arna thomhas ag FVTPL	17	403,682	34,280

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

4. Glanghnóthachain ar Iasachtaí Féichiúnaí/Iasachta Idirghrúpa Tomhaiste ag FVTPL (ar lean)

Déanann an Ghníomhaireacht measúnú ar aicmiú agus ar thomhas gach sócmhainne airgeadais bunaithe ar shaintréithe conartha sreafa airgid na sócmhainne agus ar shamhail ghnó na Gníomhaireachta chun an tsócmhainn sin a bhainistiú. Déantar an iasacht idirghrúpa do BSN a aicmiú mar 'iasacht idirghrúpa a thomhaistear ag luach cóir trí bhrabús nó cailteanas' faoi IFRS 9. Aithnítear athruithe ar luach cóir sa ráiteas ioncain dcuimsitheach e réir an bheartais chuntasaíochta 2.10. Féach Nóta 17 le haghaidh tuilleadh sonraí maidir le hiasachtaí idirghrúpa arna dtomhas ag FVTPL atá i seilbh na Gníomhaireachta ar an dáta tuairiscithe.

Ghin fochuideachtaí Ghrúpa GNBS brabúis, atá den chuid is mó iníoctha le BSN mar ioncam úis faoi chomhaontuithe iasachta atá rannpháirteach i mbrabús. Ina dhiaidh sin, tar éis aon chailteanais atá ar fáil a úsáid agus costais a asbhaint, má ghineann BSN brabús tá siad iníoctha le GNBS agus leis an nGníomhaireacht, mar ioncam úis.

5. Glanghnóthchan ar réadmhaoine infheistíochta

Grúpa	Nóta	2022 €'000	2021 €'000
Gluaiseach luac cóir ar réarmhaoine infheistíochta	19	10,290	22,468

Tomhaistear réadmhaoine infheistíochta ag luach cóir. Aithnítear an difríocht i luach cóir sa ráiteas ioncain chuimsithigh de réir polasaí cuntasaíochta 2.20. Níos mó sonraí ar réadmhaoine infheistíochta i seilbh an Ghrúpa ag an dáta tuairiscithe ag Nóta 19.

6. Ioncam úis

Grúpa	2022 €'000	2021 €'000
Ús ar airgead agus coibhéisí airgid agus Nótaí Stáitchiste	1,174	-

Cuimsíonn ús ar airgead agus coibhéisí airgid agus Nótaí Stáitchiste ús tuillte ar airgead, Nótaí Stáitchiste gearrthréimhseacha agus Nótaí Stáitchiste coinnithe i rith na bliana.

Gníomhaireacht	2022 €'000	2021 €'000
Ioncam úis dhiúltach ar iasacht chuig BSNT iníoctha	8	265

Is mar gheall ar ghlan rátaí úis dhiúltacha ar an iasacht idirghrúpa ó NALM go dtí Iúil 2022 atá ioncam úis dhiúltach de €8k (2021: €265k) ar an iasacht idirghrúpa. Níos mó sonraí ag Nóta 30.

7. Costas úis agus a chosúil

Grúpa	2022 €'000	2021 €'000
Ús diúltach ar airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	334	547
Costais úis léasa	2	22
Iomlán úis agus costais cosúil leis	336	569

Thabhaigh an Ghrúpa costais úis €0.3m (2021: €0.5m) ar airgead tirim agus coibhéisí airgead tirim mar gheall ar ús dhiúltach le linn cuid de 2022.

D'aithin an Grúpa costais úis léasa ar dhliteanais léasa de €22k (2021: €22k).

Gníomhaireacht	2022 €'000	2021 €'000
Ús diúltach ar airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	-	1

Tháinig rátaí dhiúltach ar airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim de €1k chun cinn i 2021.

8. Ioncam táille

Grúpa	2022 €'000	2021 €'000
Ioncam táille ó iasachtaí féichiúnaithe	-	63

Ioncam atá gaolmhar le naisc féichiúnaithe nach n-áirítear mar laghdúchán ar oibleagáidí fiachais an féichiúnaí is ea an t-ioncam táille ó iasachtaí féichiúnaí. San ioncam táille a aithnítear sa bhliain féadfar táillí socruithe, táillí athstruchtúrtha, táillí imeachta, táillí feidhmiúcháin a áireamh, chomh maith le táillí idirbheartaithe ó dhíolacháin/athmhaoiniúchán iasachtaí. Tá an leibhéal d'ioncam táille bunaithe ar an gcineál de hidirbhearta a tharlaíonn le linn na bliana.

9. Ioncam/(Caiteachas) eile

Grúpa	2022 €'000	2021 €'000
Dáileacháin ó ionstraim chothromais (a)	3,694	810
(Caillteanas)/gnóthachan luach coir ar ionstraim chothromais (b)	(750)	6,155
Ioncam cíosa Léasa (c)	14,877	13,783
Speansais eile (d)	(2,575)	3,387
Speansais eile (e)	-	(2,342)
Ioncam eile (f)	-	5,865
Iomlán ioncam/(speansais) eile	15,246	27,658

- (a) Fuair an Grúpa dáiltí dar luach iomlán €3.7m (2021: €0.8m) ó fhochuideachta neamh-chomhdhlúite agus ar a ionstraimí cothromais le linn na tréimhse tuairiscithe.
- (b) Tá luach cóir ionstraimí cothromais GNBS bunaithe ar theicnící luachála lena meastar luach éileamh an Ghrúpa ar shócmhainní foluiteacha an eintitis. Aithnítear athruithe diúltacha ar luach cóir €0.8m (2021: dearfach €7.7m) sa ráiteas ioncaim chuimsithigh de réir bheartas cuntasaióchta 2.7. I 2021, áirítear leis an ngnóthachan luacha chóir ar ionstraimí cothromais costas idirbhirt €1.5m ar imeacht eintiteas áirithe ón nGrúpa GNBS. Féach Nóta 26 le haghaidh tuilleadh sonraí ar ionstraimí cothromais atá i seilbh an Ghrúpa amhail an dáta tuairiscithe.
- (c) Saothraítear ioncam cíosa léasa ó mhaoin chónaithe a léasú le comhlachtaí tithíochta ceadaithe agus le húdarais áitiúla chun críocha tithíochta sóisialta. Tugtar cuntas air ar bhonn líne díri thar théarma an léasa de réir bheartas cuntasaióchta 2.24.
- (d) Áirítear le speansais eile €1.4m (2021: €1.2m) chun dliteanais réadmhaoine glacadóireachta a urscaoileadh agus €1.3m (2021: €0.3m) le haghaidh táillí ar conradh sa bhliain airgeadais tar éis ráta toraidh ainmnithe a bhaint amach ar infheistíochtaí cothromais. Laghdaíodh na costais seo faoi scaoileadh €0.1m (2021: €4.9m) de sholáthar do chostais ionchais a bhaineann le hús ar iasachtaí áirithe fiachais a ríomh.
- (e) Baineann ostais eile CSSG i 2021 de €2.3m le híocaíocht deireanach leis na Coimisinéirí Ioncaim le haghaidh nochtadh deonach gan iarraidh maidir leis an gcaoi a gcaitear le Cáin Iarchoimeáda ar Sheirbhísí Gairmiúla ar íocaíochtaí le soláthraithe seirbhíse gairmiúla sa tréimhse 2013-2016. Maoiníodh na híocaíochtaí seo le soláthraithe seirbhíse gairmiúla, thar ceann féichiúnaithe GNBS trí tharraingt anuas iasachtaí fiachais, ag GNBS agus díscáoileadh iad as cuntas bainc de chuid GNBS a bhí á oibriú ag príomhsheirbhíseoir ceaptha GNBS.
- (f) I 2021, aithníodh admháil ar éilimh a fháil ó leachtaitheoir speisialta IBRC de €5.7m agus admháil go bhfuarthas €0.1m a bhí á choinneáil roimhe seo in eascró mar ioncam eile.

Nóta Gníomhaireachta	Nóta	2022 €'000	2021 €'000
Costais cúitithe ó NALM	13	24,202	29,463

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

10. Glanbhrabús ar dhiúscairt agus athmaoiniú iasachtaí

Grúpa	2022 €'000	2021 €'000
Glanbhrabús ar dhiúscairt agus athmaoiniú iasachtaí	1,790	1,845

Déantar brabús nó cailleanas ar dhiúscairt agus athmaoiniú iasachtaí a thomhas mar an difríocht idir na fáiltais a fhaightear, lena n-áirítear aon chomaoin iarchurtha, lúide costais ghaolmhara agus glanluach glanluacha na n-iasachtaí. Thuig an Grúpa ollbhrabús €1.8m (2021: €1.8m) maidir le diúscairt agus athmaoiniú iasachtaí sa bhliain airgeadais. Mar thoradh ar choigeartú le haghaidh costais diúscairtha €5k (2021: €Nialas), tá glanbhrabús €1.8m ar dhiúscairt iasachtaí (2021: €1.8m).

Ní dhearna an Ghníomhaireacht aon iasachtaí a dhiúscairt.

11. Glanbhrabús ar dhiúscairt sócmhainní réadmhaoine

Grúpa	2022 €'000	2021 €'000
Glanfháltais ó dhiúscairt infheistíochtaí réadmhaoine	6	5,944
Costas bainteach de shócmhainní réadmhaoine a íocadh	32	(2,348)
Glanbhrabús iomlán ar dhiúscairt agus athmaoiniú sócmhainní réadmhaoine	38	3,596

Déantar brabús nó cailleanas ar dhiúscairt réadmhaoine a thomhas mar an difríocht idir fáiltais díolacháin faighte agus luach anonn na sócmhainní réadmhaoine sin lúise na costas díola atá gaolmhar leo. Réadaigh an Grúpa glanbhrabús de chuid €38k (2021: €3.6m) ar dhiúscairt na sócmhainní réadmhaoine trádála sa bhliain airgeadais agus aisíocaíocht costas ar réadmhaoin a díoladh i mblianta roimhe sin. Ní dhearna an Ghníomhaireacht aon aonaid réadmhaoine a dhiúscairt mar nach bhfuil aon shócmhainní réadmhaoine ag an Ghníomhaireacht.

12. Brabús ar dhí-aithint fochuideachtaí

Grúpa	2022 €'000	2021 €'000
Brabús ar dhí-aithint fochuideachtaí	-	26,217

Scoir Pembroke Ventures D.A.C., Pembroke Beach D.A.C agus Pembroke West Homes D.A.C. de bheith ina n-aonáin Ghrúpa GBNS an 4 Meitheamh 2021 nuair a críochnaíodh Idirbheart Pembroke. Ríomhtar brabús ar dhí-aithint na bhfochuideachtaí seo mar an difríocht idir an chomaoin a fuarthas agus glanmhéid iompair gach fochuideachta a dí-aithnítear ar an dáta a scoireann GNBS de na fochuideachtaí a rialú. Réadaigh an Grúpa brabús €26.2m ar dhí-aithint na bhfochuideachtaí seo i 2021.

13. Costais riaracháin

Grúpa	Nóta	2022 €'000	2021 €'000
Costais in-aisíoctha le GBCN	13.1	24,202	29,463
Táillí príomhsheirbhíseora	13.2	5,067	6,241
Táillí máistir-sheirbhíseora	13.3	895	873
Táillí bainistíochta punainne	13.4	1,819	2,019
Táillí dlí	13.5	1,375	2,159
Costais airgeadais, cumarsáide agus teicneolaíochta	13.6	6,522	4,945
Costais chíosá agus áitíochta	13.7	2,684	3,744
Táillí iniúcháireachta inmheánacha	13.8	511	570
Luach saothair an iniúchta seachtraigh	13.9	583	583
Táillí agus costais an Bhord agus an Choiste	13.10	250	242
Iomlán na gcostas riaracháin		43,908	50,839

13. Costais riaracháin (ar lean)

Gníomhaireacht	Nóta	2022 €'000	2021 €'000
Costais riaracháin			
Costais in-aisíochta le GBCN	13.1	24,202	29,463
Táillí agus costais an bhoird agus coiste	13.10	250	242
Iomlán na gcostas riaracháin		24,452	29,705

Aithnítear na costais in-aisíochta le GBCN mar chostas don GNBS. Aisiocann NALM na costais uile, seachas táillí Boird agus coiste agus costais tabhaithe ag an GNBS, leis an GNBS. Chútigh NALM costais iomlána de chuid €24.2m (2021: €29.5m) le GNBS an Ghníomhaireacht.

Gníomhaireacht	Nóta	2022 €'000	2021 €'000
Costais in-aisíochta le NAMA			
Costais in-aisíochta le NALM	13.1	24,202	29,463

13.1 Costais in-aisíochta leis an GBCN

Faoi Alt 42 (4) den Acht, tá dualgas ar an GNBS na costais tabhaithe ag GBCN de thoradh a fhoireann a shannadh agus seirbhísí a sholáthar don GNBS a chúiteamh le GBCN. Tá na costais san áireamh sna méideanna nochtaithe i ráitis airgeadais GNBS mar gheall ar am a ghlac sé a dá ráiteas airgeadais a chuir le chéile.

Cuimsítear costais ó costais foirne de €18.6m (2021: €23.6m) agus forchostais agus costais seirbhísí roinnte de €5.6m (2021: €5.9m).

Tabhaíonn GBCN costais indíreacha ar nós tuarastail, cíos, TF, seirbhísí oifige agus gnó. Ina theannta sin, soláthraíonn GBCN seirbhísí comhroinnte do GNBS, lena n-áirítear TF, Acmhainní Daonna agus Airgeadas. Ba ionann costas tuarastail fhostaithe leithdháilte GBCN (nach Oifigigh an GNBS iad) a sholáthraigh na seirbhísí sin do GNBS le linn 2022 agus €2.4m (2021: €2.6m).

D'aontaigh GNBS cuid coibhneasach de chostais forchostais seachtach tabhtach ag an GNBS a aisíoc ar bhun lárnach áit a deachaigh chun leasa GNBS go díreach nó go hindíreach tríd soláthar earraí agus seirbhísí gaolmhar. Tá costais teicneolaíoch faisnéise, seirbhísí oifige agus gnó, chomh maith le dímhéas in mar úsáid sócmhainn seasta agus forchostais lárnach eile san áireamh.

Gearrtar na costais tabhaithe ag GBCN ar an GNBS (an Ghníomhaireacht) agus déanann NALM an Ghníomhaireacht a chúiteamh.

Costais foirne

Níl aon fhostaithe ag an nGrúpa. Tá an pearsanra ar fad fostaithe ag GBCN agus déanann GBCN costas tuarastail na foirne atá ag obair go lánaimseartha i ngnó an GNBS a athmhúirearú ar an nGrúpa. Ba ionann an costas tuarastail iomlán lena n-áirítear costais pinsin don tréimhse tuairiscithe agus €18.6m (2021: €23.6m). Is gá na nochtaithe aisíochta a leanas faoi Cód Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú (2016).

Bailiúcháin cistí leasa foirne	2022 €m	2021 €m
Bunphá	12.7	15.5
Pá i gcoibhneas le feidhmíocht	0.3	0.4
Liúntas	0.1	0.1
<i>Sochar foirne gearr-théarmach</i>	13.1	16.0
Sochar foirceannaithe	1.8	3.8
Árachas sóisialach pá-choibhneasa	1.5	1.6
Ranníocaíochtaí pinsin	2.2	2.2
Bailiúcháin cistí leasa foirne iomlán	18.6	23.6

Ba é líon na bhfostaithe de chuid an GBCN a bhí páirteach go díreach sa Ghrúpa ('Oifigigh GNBS') ag an dáta tuairiscithe ná 110 (2021: 145). Tá 14 fostaí le GNBS a fhágail mar chuid den Scéim Iomarcaíochta Deonáí ('VRS') 2022 (2021: 33).

Rinneadh na híocaíochtaí a bhaineann le feidhmíocht 2022 de €0.3m (2021: €0.4m) le 34 ball foirne (2021:36) agus baineann siad leis an tréimhse ón 1 Eanáir 2022 go dtí an 31 Nollaig 2022.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

13. Costais riaracháin (ar lean)

13.1 Costais in-aisíochta leis an GBCN (ar lean)

Aithníodh costais de €1.8m (2021: €3.8m) ag baint le sochair foirceannaithe (VRS agus saoire gharraíodóireachta ÁSPC agus pinsean san áireamh) in 2022, a raibh €1.1m (2021: €2.2m) de inchurtha i leith íocaíochtaí reachtúla agus íocaíochtaí iomarcaíochta eile, bhain €0.3m (2021:€0.6m) leis an “scéim choinneála”⁸, agus €0.4m (2021: €1.0m) le saoire gharraíodóireachta. Is ionann na costais foirceanta go léir agus ollioncam ÁSPC agus pinsin. Ní costas incriminteach don GNBS atá i gceist leis an tsaoire gharraíodóireachta, ach cuid den chostas foriomlán tuarastail a bheadh thabhairt ag GNBS cibé cinneadh a bheadh déanta maidir leis na baill foirne lena mbaineann a chur ar saoire gharraíodóireachta. Bhí 14 ball foirne (2021: 33) i dteideal saoire gharraíodóireachta trí mhí faoin VRS. Chomh maith leo siúd ar glacadh leo don VRS, níor cuireadh aon bhall foirne (2021: 12) ar saoire gharraíodóireachta le linn 2022. Mhair saoire gharraíodóireachta i 2021 don bheirt bhall foirne mí amháin ar an mheán. Rinneadh na cinntí maidir le ball foirne a chur ar saoire gharraíodóireachta ar bhonn cás ar chás agus rinneadh measúnú, inter alia, ar ról an duine sin i GNBS agus fostóir nua an duine sin. Tarlóidh tuilleadh iomarcaíochta ar bhonn céimnithe gach bliain thar an chuid atá fágtha de ré GNBS.

Tá Oifigigh an GNBS ina mbaill de Scéim Pinsean Sochair Shainithe GBCN agus déanann GBCN ranníocaíochtaí sa scéim seo thar ceann na bhfostaithe úd. Déantar costas na ranníocaíochtaí pinsean seo a athmhúirearú ar an GNBS. Tá costas na ranníocaíochtaí pinsean le fáil i Nóta 33.

I measc na gcostas foirne tá tuarastal an Phríomhoifigigh Feidhmiúcháin mar atá luaite anseo thíos:

Brendan McDonagh (Príomhoifigeach Feidhmiúcháin)	2022	2021
	€	€
Tuarastal	430,000	430,000
Sochair incháinithe	23,150	20,463
	453,150	450,463

San áireamh i luach saothair an Phríomhoifigigh Feidhmiúcháin tá buntuarastal, sochair incháinithe agus íocaíocht i gcoibhneas le feidhmíocht de suas le 60% de thuarastal bliantúil. Is ionannsochar incháinithe agus sochar tuillte le linn an tréimhse tuarastála agus is féidir le árachas sláinte, carr cuideachta agus síntiús próifisiúnach bheith san áireamh. Bhí an Príomhoifigeach Feidhmiúcháin incháilithe le breithniú chun íocaíochtaí feidhmíochta a dhámhachtain do 2021 agus 2022 ar aon, áfach, tharscaoil sé a theidíocht le breithniú do na híocaíochtaí seo.

Ní sháraíonn teidíochtaí pinsin an Phríomhoifigigh Feidhmiúcháin téarmaí caighdeánacha scéim eiseamláireach aoisliúntais na hearnála poiblí. Is é POF GBCN a chinneann luach saothair an Phríomhoifigigh Feidhmiúcháin i ndiaidh comhairliúcháin le Bord GNBS. Le comhairle á tabhairt maidir le luach saothair, soláthraítear faisnéis do Choiste Comhairleach GBCN ó dhearcthaí Choiste Luach Saothair GBCN amidir le dualgais an Bhoird polasaí Rialtas a chuir i bhfeidhm ag baint leis an luach saothar seo.

Príomhphearsanra bainistíochta

Sainítear príomhphearsanra bainistíochta faoin gCód Cleachtais do Rialachas na gComhlachtaí Stáit 2016 ('an Cód') mar na baill foirne sin a thuairiscíonn go díreach don Phríomhoifigeach Feidhmiúcháin. Bhí 4 (2021: 4) tuarascáil bainistíochta díreach ag Phríomhoifigeach Feidhmiúcháin le linn 2022 agus ba ionann an cúiteamh iomlán a íocadh leo i 2022 agus €1.0m (2021: €0.9m).

⁸ Ní bhaineann an scéim choinneála ach amháin i gcúnsí ina ndearnadh iomarcaíocht ar bhaill foirne, inar chomhlíon siad gach caighdeán agus inar fhan siad le GNBS don tréimhse riachtanach le sainordú reachtúil na Gníomhaireachta a chomhall.

13. Costais riaracháin (ar lean)

13.1 Costais in-aisíochta leis an GBCN (ar lean)

Sochair Uile na bhFostaithe

Tá sochair uile na bhfostaithe, laistigh de bhandaí pá de €25,000 ó €50,000 suas ag 31 Nollaig 2022 agus 2021, leagtha amach sa tábla a leanann.

Banda pá	Uimhir fostaithe 2022	Uimhir fostaithe 2021
suas go €50,000	4	12
€50,001 - €75,000	16	22
€75,001 - €100,000	30	41
€100,001 - €125,000	27	32
€125,001 - €150,000	16	22
€150,001 - €175,000	10	8
€175,001 - €200,000	1	2
€200,001 - €225,000	4	4
€225,001 - €250,000	-	-
€250,001 - €275,000	-	-
€275,001 - €300,000	1	1
€300,001 - €325,000	-	-
€325,001 - €350,000	-	-
€350,001 - €375,000	-	-
€375,001 - €400,000	-	-
€400,001 - €425,000	-	-
€425,001 - €450,000	-	-
€450,001 - €475,000	1	1
Iomlán	110	145

Áirítear leis an luach saothair iomlán an buntuarastal, pá i gcoibhneas le feidhmíocht agus aon sochair inchánacha íochta le fostaithe. Ní áirítear leis ranníocaíochtaí pinsin an fhostóra. Cuirtear an Ranníocaíocht Aoisliúntais Bhreise (ASC) i bhfeidhm do fhostaithe GBCN.

Caiteachas ar Fháilteachas

Mar is gá a nochtadh faoin gCód, tá an caiteachas ar fháilteachas a tabhaíodh le linn na bliana leagtha amach thíos:

	2022 €	2021 €
Leas Foirne	865	3,665
Deonacháin Sport agus sóisialta	7,603	2,118
Imeachtaí foirne	5,506	-
	13,974	5,783

I 2022 agus 2021, bhain an chuid is mó de chostas leasa na foirne ranganna agus léachtaí. Eagraíonn an GBCN iad sin agus tá foireann an GNBS incháilithe le leas a bhaint as na sochair sin.

Tá Coiste Spóirt agus Sóisialta curtha ar bun ag an GBCN don fhoireann uile, agus is féidir leo dul isteach ann ar bhonn deonach agus táillí ballraíochta a íoc. D'aontaigh an GNBS ranníocaíocht a dhéanamh le costais na gníomhaíochtaí eagraithe ag an gCoiste sa chás ina mbaineann baill foirne GNBS leas as na gníomhaíochtaí. Thabhaigh an GNBS €7.6k le linn 2022 (2021: €2.1k) i ndáil leis na gníomhaíochtaí eagraithe ag an gCoiste.

Cuimsíonn imeachtaí foirne eile scair an GNBS de na himeachtaí foirne eagraithe agus an GBCN chuig a dtugtar cuireadh do oifigí an GNBS.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

13. Costais riaracháin (ar lean)

13.1 Costais in-aisíochta leis an GBCN (ar lean)

Costais Taistil

Ba ionann na costais taistil iomlána a tabhaíodh le linn 2022 agus €5.7k (2021: €5.3k), ar bhain €0.1k (2021: €Nialas) de le taisteal idirnáisiúnta agus €5.6k (2021: €5.3k) le taisteal intíre.

13.2 Táillí Príomhsheirbhíseora

San áireamh i dtáillí príomhsheirbhíseora tá táillí foicta le AIB agus BCM Global ASI Limited a sheirbhísiú. a riarann na hiasachtaí agus na hinfháiltais a d'eascair laistigh de gach Institiúid Rannpháirteach. chomh maith le bainistíocht cuntais reatha gearrtha. Tá na táillí Príomhsheirbhíseora bunaithe ar comhaontaithe seirbhísi leis na solathraí seirbhísi (BCM Global ASI Limited) agus aisghabháil costais le uasmhéad 10 bonnphointe d'iarmhéideanna iasachta parfhíachais arna riar (do AIB).

Tá na méideanna infíochta le gach páirtí gaolta (Institiúidí Rannpháirteacha) sonraithe i Nóta 33, nochtadh páirtithe gaolmhara. Is €5.1m (2021: €6.2m). A bhí táillí príomhsheirbhíseora le linn nab liana airgeadais.

13.3 Táillí Máistir-Sheirbhíseora

Áirítear i dtáillí máistir-sheirbhíseora táillí foicta leis an Máistir-Sheirbhíseoir, BCM Global ASI Limited. Soláthraíonn BCM Global ASI Limited seirbhísi riaracháin iasachtaí agus bainistíochta sonraí don Ghrúpa. Is €0.9m (2021: €0.9m) na táillí máisítir-sheirbhíseora don chliain airgeadais.

13.4 Táillí bainistíochta punainne

Baineann táillí bainistíochta punainne le táillí tabhaithe i mbainistíocht agus tacaíocht leanúnach féichiúnaithe. San áireamh sna costais áirítear táillí luachála réadmhaoine, cuardaigh sócmhainní agus clárúil táillí, costais díolacháin iasachtaí agus costais árachais.

13.5 Táillí Díl

San áireamh i dtáillí díl tá táillí foicta le gnólachtaí seirbhíse gairmiúla i ndáil le comhairle díl i bainistíocht leanúnach agus tacaíocht féichiúnaithe. Déantar an laghdú ar tháillí díl a thiomáint ag gníomhaíocht díl laghdaithe agus aisíocaíocht táillí díl áirithe. San áireamh sna táillí díl de €1.4m (2021: €2.2m), tá costais iomlána socraíochta de €Nialas (2021: €306k).

13.6 Costais airgeadais, cumarsáide agus teicneolaíochta

Cuimsítear costais tabhaithe le linn na bliana ag baint le TE, comhairle úis agus costais riaracháin eile i gcostais airgeadais, cumarsáide agus teicneolaíochta.

13.7 Costais chiosa agus áitíochta

Áirítear i gcostais chiosa agus áitíochta costais tabhaithe i rith na bliana i ndáil leis na háitribh a bhfuil an Grúpa ag baint úsáide astu.

Tá léasa ag an ghrúpa le GBCN maidir le Duga an Stáitchiste. Bhí an comhaontas i bhfeidhm ó Bhealtaine 2018 le haghaidh téarma léasa 4 bliana. Cuireadh síneadh leis na léasanna d'uráir áirithe i nDuga an Chisteáin go dtí deireadh mhí na Nollag 2025. Áirítear sa mhúirear muirear dímeasa €1.8m (2021: €2.3m) ar shócmhainní cearta úsáide agus costais áiseanna roinnte €0.4m (2021: €0.7m).

Tá breis eolais faoi léasanna i Nóta 26 Sócmhainní eile, Nóta 27 Dlíteanais eile, Nóta 29 Tiomantais agus dlíteanais theagmhasacha. Agus Nóta 33 Nochtadh páirtithe gaolmhara.

Baineann an t-iarmhéid atá fágtha le costais áitíochta.

13.8 Táillí iniúchóireachta inmheánacha

D'úsáid an Grúpa seirbhísi gnólacht iniúchóireachta seachtraí (Deloitte) chun ról an iniúchta inmheánaí a chomhlíonadh don Ghrúpa. Baineann na táillí atá tabhaithe go dtí seo leis an iniúchadh ar phróisis ghnó a rinne na hiniúcháirí inmheánacha agus tuairiscí a rinneadh ar thorthaí na n-iniúchtaí inmheánacha.

13. Costais riaracháin (ar lean)

13.9 Luach saothair iniúchta sheachtraigh

Grúpa	2022 €'000	2021 €'000
Iniúchadh Oifig an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste ar Ghrúpa GNBS agus fóchuideachtaí	300	300
Iniúchadh an Iniúcháir Reachtúil ar fhóchuideachtaí cuideachta GINBST DAC	283	283
Luach saothair iomlán an iniúchta sheachtraigh	583	583

Ní chuireann an t-Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste (mar iniúcháir seachtrach) aon seirbhísí rátháíochta, comhairle cánach nó seirbhísí neamhiniúcháireachta ar fáil go an GNBS.

Is é an tArd-Reachtair Cuntas agus Ciste Iniúcháir an GNBS i gcomhréir le hAlt 57 den Acht fán nGníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní.

De bhun na gceanglas in Acht na gCuideachtaí 2014, éilítear ar GNBS iniúcháir reachtúil a cheapadh ar leithligh i leith chuideachtaí laistigh de Ghrúpa an GINBST a meastar a bheith ag trádáil ar mhaithe le sochar. Ós rud é go bhfuil GINBST afus a fhóchuideachtaí cuideachta af feidhmiú le díbhinní a thabhairt ar ais dá scairsealbhóirí meastar é a bheith ag trádáil ar mhaithe le sochar. Dá réir sin, ceapadh Mazars, Gnólacht Iniúcháireachta Reachtúla agus Cuntasóirí Cairte, mar iniúcháirí reachtúla ar fhóchuideachtaí Ghrúpa GNBS i Meitheamh 2017. Ba é €230 (gan CBL san áireamh) an táille iniúcháireachta a comhaontaíodh do 2022 (2021: €230k).

Le linn 2021, chuir Mazars seirbhísí dócmhainneachta ar fáil inar cheap GNBS iad le gníomhú ar son fhéichiúnaithe GNBS a bhfuil dualgas cúraim orthu i leith GNBS de réir mar atá forordaithe sa dlí. Is iad féichiúnaithe GNBS faoi seach a íocfaidh na táillí de €0.2m a tabhaíodh le linn 2021 agus ní hionann iad agus costas oibríochtúil de chuid GNBS, agus dá bhrí sin níl siad léirithe i ráiteas ioncaim chuimsithigh an Ghrúpa. Níor tabhaíodh aon táillí in 2022.

13.10 Táillí an Bhoird agus an Choiste GNBS

Tá táillí an Bhoird agus an Choiste GNBS leagtha amach sa tábla a leanas, agus iad faomhaithe and an Aire Airgeadais.

	2022 €	2021 €
Aidan Williams (Cathaoirleach)	45,000	45,000
Oliver Ellingham (téarma críochnaithe 09 Aibreán 2023)	30,000	30,000
Mari Hurley	35,000	35,000
Eileen Maher	30,000	30,000
Davina Saint (thosaigh téarma 18 Eanáir 2021)	30,000	28,603
Charlotte Sheridan	30,000	30,000
Michael Wall	30,000	30,000
Táillí Boid	230,000	228,603
Costais an bhoird	2,585	-
Costais iomlán an Bhoird	232,585	228,603
An Coiste Comhairleach Pleanála		
Angela Tunney (thosaigh téarma 13 Bealtaine 2021)	5,000	3,000
An Coiste Iniúcháireachta		
Liam Gallagher	9,000	10,000
Sean Quigley (thosaigh téarma 01 Bealtaine 2022)	3,000	-
Táillí an Choiste	17,000	13,000
Iomlán na dTáillí Boid agus Coiste	249,585	241,603

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

13. Costais riaracháin (ar lean)

13.10 Táillí an Bhord agus an Choiste GNBS (ar lean)

Socraíonn an tAire Airgeadais táillí Bhord GNBS. Ní fhaigheann Conor O'Kelly (Príomhoifigeach Feidhmiúcháin GBCN go dtí 30 Meitheamh 2022), Frank O'Connor (Príomhoifigeach Feidhmiúcháin an GNBS ó 1 Iúil 2022), Brendan McDonagh (Príomhoifigeach Feidhmiúcháin an GNBS), mar bhaill ex-officio aon luach saothair de bhrí gur ag feidhmiú mar chomhaltaí de bhrí oifige an Bhoird atá siad. Tá costais iníoctha i leith an Bhoird agus bhaill Coiste leagtha amach thíos.

	2022 €	2021 €
Oliver Ellingham	2,585	-

13.11 Táillí comhairleachta

Áirítear le costais chomhairleachta, de réir mar atá sainmhínithe sa Chód, an costas a bhaineann le comhairle sheachtrach don ghnó ach ní áirítear feidhmeanna 'gnó mar is gnách' arna seachfhoinsiú. Tá na costais chomhairleachta a leanas san áireamh leis na ceannteidil ábhartha sna costais riaracháin íoctha le linn na bliana:

Grúpa	2022 €'000	2021 €'000
Táillí dlí	281	338
Costais airgeadais, chumarsáide agus teicneolaíochta	-	51
Iomlán na dtáillí comhairleachta	281	389

San áireamh le hathmhúirearú GNBS, tá costas €0.1m (2021: €0.1m) le haghaidh táillí comhairleachta arna dtabhú ag GNBS agus arna n-atmhúirearú ag GNBS.

14. (Cailteanais)/Gnóthchain airgeadra eachtraigh

Grúpa	Nóta	2022 €'000	2021 €'000
(Cailteanais)/Gnóthchain airgeadra eachtrach ar iasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag FVTPL (a)	17	(128)	194
(Cailteanais)/Gnóthchain airgeadra eachtrach neamhréadaithe ar ionstraimí airgeadais díorthaigh (b)		-	(228)
Cailteanais airgeadra eachtrach réadaithe malairte ar ionstraimí/spotáí airgeadais díorthaigh airgeadra (b)		(7)	-
(Cailteanais)/Gnóthchain airgeadra eachtrach ar airgead tirim (c)		(7)	158
Cailteanais airgeadra eachtrach eile		-	(2)
(Cailteanais)/Gnóthchain iomlána ar airgeadra eachtrach		(142)	122

- (a) Eascraíonn gnóthchain agus cailteanais um aistriú airgeadra eachtrach ar iasachtaí féichiúnaithe ar athluacháil iasachtaí agus infháltas airgeadra eachtrach ainmnithe. Aithnítear méideanna aistrithe airgeadra eachtrach de réir bheartas 2.6.
- (b) Is féidir leis an Grúpa páirt a ghlacadh in idirbhearta airgeadaíochta nó spotáí d'fhonn a nochtadh do luaineachtaí ráta malairte a laghdú, luaineachtaí a eascraíonn ó iasachtaí féichiúnaithe. Cuimsíonn an gnóthchain nó cailteanas ar ionstraimí/spotáí airgeadais díorthaigh gnóthchain agus cailteanais réadaithe agus neamhréadaithe.
- (c) Eascraíonn (cailteanais)/gnóthchain airgeadra eachtraigh ar airgead tirim mar thoradh ar luaineacht i rátaí airgeadra eachtraigh sna hiarmhéideanna airgid éagsúla neamh-Euro.

15. Muirear cánach

Grúpa	Nóta	2022 €'000	2021 €'000
Cáin reatha			
Cáin chorparáide Éireannach		(6,805)	(18,866)
Cáin iarchurtha			
Ar ghluaiseachtaí luach cothrom ar ionstraimí cothromais agus difríochtaí shealadacha eile		(138)	(1,663)
Ar choigeartuithe aistrithe IFRS 9		4,239	4,237
Cáin iarchurtha iomlán aitheanta sa ráiteas ioncaim chuimsithigh	25	4,101	2,574
Muirear úis iomlán		(2,704)	(16,292)

Seo a leanas réiteach na cánach ar bhrabús ag ráta corparáideach ábhartha na hÉireann i ndáil le muirear cánach iarbhir an Ghrúpa don bhliain:

Réiteach cánach ar bhrabús

Grúpa	2022 €'000	2021 €'000
Brabús roimh cánachas	84,120	211,544
Cáin ríofa ag ráta cánach 25%	21,030	52,886
Éifeacht:		
Speansais asbhainte	(13,090)	(15,230)
Speansais neamh-asbhainte	-	167
Caillteanais chánach úsáidte	(66)	(4,128)
Coigeartú an bhliain roimhe	(441)	916
Creidmheas ar cáin a choimeád siar	(432)	(41)
Ioncam cáinithe ag ráta níos airde	130	248
Ioncam cáinithe ag ráta níos ísle	(2,888)	(13,220)
Asbhaint costais inlamhála éilithe	-	(2,353)
Dáiltí caipitil nár aithníodh roimhe seo i gcáin iarchurtha	-	(57)
Gluaiseachtaí luach cóir neamh-inchánach	(1,948)	(2,896)
Sócmhainn chánach iarchurtha nach n-aithnítear	282	-
Difríochtaí sealadacha a aithníodh roimhe seo a dhí-aithint	127	-
Muirear cánach	2,704	16,292

Eascraíonn muirear cánach corparáide Éireannach reatha de chuid €7m (2021: €19m) ar an mbrabús tuillte ag GINBS. Tá an Ghníomhaireacht díolmhaithe ó cháin ioncaim, cáin chorparáide agus cáin ghnóthachan caipitiúil na hÉireann.

Tá brabús formhór na cuideachtaí lastigh den Ghrúpa faoi réir cáin ag ráta 25%, ach amháin GINBST ag a bhfuil ráta cáin infheidhme cothrom le 12.5%.

Níl aon dlíteanais theagmhasacha bainteach le cáin ioncaim agus sócmhainní teagmhasacha ag an nGrúpa agus ag an nGníomhaireacht de réir IAS 37, *Forálacha, Dlíteanais Theagmhasacha agus Sócmhainní Teagmhasacha*. Ní eascraíonn éifeachtaí suntasacha ar bith as athruithe ar rátaí cánach nó dlíthe cánach i ndiaidh na tréimhse tuairiscithe.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

16. Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim

Grúpa	2022 €'000	2021 €'000
Iarmhéideanna le Banc Ceannais na hÉireann	491,066	734,534
Iarmhéideanna le bainc eile	20,252	13,862
Airgead agus coibhéisí airgid iomlána	511,318	748,396
Gníomhaireacht	2022 €'000	2021 €'000
Iarmhéideanna le Banc Ceannais na hÉireann	48	33

Áirítear iarmhéideanna le Citibank agus AIB hiarmhéideanna le bainc eile.

Níor aithníodh aon caillteanas creidmheasa ionchais ar airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim.

17. Iasachtaí féichiúnaí/iasachta idirghrúpa tomhaiste ag FVTPL

Grúpa	2022 €'000	2021 €'000
Iasachtaí féichiúnaí tomhaiste ag luach cóir trí bhrabús nó caillteanas	526,602	714,861

Léirítear sa méid atá leagtha amach thuas luach tugtha anonn na n-iasachtaí féichiúnaí amhail an dáta tuairiscithe atá aicmithe agus tomhaiste mar FVTPL. Déanann an Gníomhaireacht aicmiú agus tomhas de gach aon sócmhainn airgeadais a mheas de réir thréithe shreafaí airgid tirim conarthacha na sócmhainne agus de réir an tsamhail ghnó atá ag an nGrúpa chun an sócmhainn i gceist a bhainistiú. Áirítear leis an iarmhéid seo iasachtaí féichiúnaí a sheilbhítear ó na hinstiúidí a ghlacann páirt, ó iasachtaí féichiúnaí arna n - airleacan ag an nGrúpa, ó iasachtaí scairshealbhóra agus ó sreafaí ioncaim ráthaithe. Áirítear leis an iarmhéid seo creidmheas €14.3m (2021: €6.7m) a bhaineann le roinnt nasc iasachta féichiúnaí i gcás ina sáraíonn eis-sreafaí airgid ionchasacha insreafaí ionchais ar an dáta tuairiscithe. Leanann GNBS ag iarraidh luach a bhaint as na naisc iasachta féichiúnaí seo.

Tá achoimre le fáil sa tábla thíos ar an ngluaiseacht in iasachtaí féichiúnaí tomhaiste ag FVTPL don tréimhse tuairiscithe.

Grúpa	Nóta	2022 €'000	2021 €'000
Iarmhéid ag 1 Eanáir		714,861	850,081
Gluaiseacht sa bhliain			
Fáltais ar iasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag FVTPL (airgead tirim agus neamh-airgead tirim)		(474,663)	(449,152)
Réamhíocaíochtaí d'iasachtaithe (airgead tirim agus neamhairgid)		186,842	192,178
(Caillteanas)/gnóthachain malartán eachtrach ar iasachtaí féichiúnaithe tomhaiste tomhaiste ag FVTPL	14	(128)	194
Gluaiseachtaí eile ar iasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag FVTPL		(2,073)	(61,268)
Brabús ar dhiúscairt agus athmaoiniú iasachtaí féichiúnaí tomhaiste ag FVTPL	10	1,795	1,845
Gnóthachain ar luach cóir ar iasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag FVTPL	4	99,968	180,983
Iasachtaí féichiúnaithe iomlán a thomhaistear ar FVTPL		526,602	714,861
An Gníomhaireacht		2022 €'000	2021 €'000
Iasachtaí idirghrúpa tomhaiste ag FVTPL		417,855	514,173

Léirítear sa mhéid atá leagtha amach thuas luach tugtha anonn an iasacht bhrabúsbhainte le BSN amhail an dáta tuairiscithe atá aicmithe agus tomhaiste mar FVTPL. Tá achoimre le fáil sa tábla thíos ar an ngluaiseacht in iasachtaí féichiúnaí san idirghrúpa tomhaiste ag FVTPL don tréimhse tuairiscithe.

17. Iasachtaí féichiúnaí/iasachta idirghrúpa tomhaiste ag FVTPL (ar lean)

An Ghníomhaireacht	2022 €'000	2021 €'000
Iarmhéid ag 1 Eanáir	514,173	1,479,893
Gluaiseacht sa bhliain		
Aisíoc iasacht idirghrúpa	(500,000)	(1,000,000)
Ús iasachta ar íasachtaí idirghrúpa tomhaiste ag FVTPL	403,682	34,280
Iasacht idirghrúpa iomlán tomhaiste ag FVTPL	417,855	514,173

Más rud é gur féidir an an iasacht idirghrúpa seo a íoc ar éileamh, níl aon gnóthachan nó cailteanas ar luach cóir ag baint leis.

18. Fardail – ionaid réadmhaoine arna dtrádáil

Grúpa	2022 €'000	2021 €'000
Réadmhaoine infheistíochta	100	100

Aithnítear réadmhaoine de réir bheartas cuntasaoíochta 2.19. Iomprófar na maoine thrádála atá fágtha ar an dáta tuairiscithe ar chostas €100k. Tá Glanluach Inréadaithe ('NRV') na maoine seo i bhfad níos airde.

19. Réadmhaoine infheistíochta

Grúpa	2022 €'000	2021 €'000
Réadmhaoine infheistíochta	325,000	314,000

I mí Mheán Fómhair 2019, d'eisigh an tAire Airgeadais treoir chuig GNBS chun úinéireacht SRCNS a choinneáil. Faoi straitéis tithíochta an Rialtais, "Tithíocht do Chách", tá sé beartaithe go n - aistroidh SRCNS chuig an nGníomhaireacht Forbartha Talún ('LDA') ó NAMA. Mar chuid den phróiseas aistrithe comhaontaithe, beidh an t-aistriú ag luacháil GBSN agus beidh sé mar chuid de ranníocaíocht Bhallaíochta Saoil GBSN le Stát na hÉireann. Ag an dáta tuairiscithe, níl an t-aistriú beartaithe críochnaithe fós. Tá gá le hathruithe reachtúla cuí ar an Acht LDA chun an t-aistriú beartaithe ón Aire Airgeadais chuig an LDA a éascú. Níl aon bhac ar GBNS SRCNS a aistriú chuig an Aire Airgeadais, an chéad chéim sa phróiseas aistrithe comhaontaithe.

Tá ioncam cíosa ó réadmhaoine infheistíochta san Áireamh i Nóta 9 mar Ioncaim Cíosa Léasa. Tá na costais árachais iompartha ag SRCNS ar na réadmhaoine infheistíochta san áireamh listigh de chostais baninistíochta punainn i Nóta 13.

Achoimríonn an tábla a leanas an ghluaiseacht i réadmhaoine infheistíochta don tréimhse tuairiscithe.

Réadmhaoine infheistíochta	Nóta	2022 €'000	2021 €'000
Iarmhéid ag 1 Eanáir		314,000	292,001
Costais tabhaithe ar réadmhaoine infheistíochta		710	33
Diúscairt réadmhaoine infheistíochta		-	(502)
Gluaiseachtaí luach cóir	5	10,290	22,468
Iarmhéid ag 31 Nollaig		325,000	314,000

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

20. Bainistíocht riosca

Tá an Grúpa faoi réir roinnt rioscaí agus éiginnteachtaí i ngnáthchúrsa a ghníomhaíochtaí gnó. I measc na bpríomhrioscaí agus éiginnteachtaí gnó tá gnáthchoinníollacha maicreacnamaíocha. Ní féidir a bheith cinnte faoi impleacht nó dóchúlacht na rioscaí seo agus níl smacht ag an nGrúpa ar go leor acu. Is é an Bord atá freagrach as rialachas gach gníomhaíocht riosca agus tá creat bunaithe chun riosca ar fud an Ghrúpa a bhainistiú.

Le cois na ngnáthrioscaí thuasluaite, eascraíonn rioscaí sonracha as ionstraimí airgeadais a úsáid. I measc na bpríomhchatagóirí riosca aitheanta agus á mbainistiú ag an nGrúpa mar chuid dá ghnó laethúil tá riosca creidmheasa, riosca leachtachta agus maoinithe, riosca margaidh, praghasriosca agus riosca oibríúcháin.

Bainistiú sócmhainní agus dliteanas

Baintear bainistiú shócmhainní agus dhliteanais GBNS amach trí straitéisí atá ceadaithe ag an mBord a chur i bhfeidhm. Tá GBNS neamhchosanta ar riosca ráta úis maidir le saoráidí iasachta (PAR fhiachas den chuid is mó) agus sócmhainní leachtacha a bhainistiú agus ar riosca malairte eachtraí maidir le sócmhainní airgeadra eachtraigh a bhainistiú.

Tá glactha ag an gCoiste Bainistíochta Riosca agus ag an mBord le beartas stuamachta leachtachta a cothabháil maolán leachtachta íosta nó cúlchiste airgid. Déantar athbhreithniú leanúnach ar an maolán seo ar aon dul leis an straitéis fhoriomlán bainistíochta sócmhainní agus dliteanas.

Rialachas agus Maoirseacht Riosca

An Coiste Bainistíochta Riosca

Tá an Coiste Bainistíochta Riosca, fochoiste den Bhord, freagrach as bainistíocht agus comhlíonadh riosca sa Ghrúpa trí chéile. Déanann sé athbhreithniú, thar ceann an Bhoird, ar phríomhrioscaí bunúsacha an ghnó agus cinntíonn sé go bhfuil creat oiriúnach bainistíochta riosca i bhfeidhm chun próifíl riosca agus nochtáí ábhartha an Ghrúpa a bhainistiú.

An Coiste Iniúcháireachta

Tá sé mar aidhm ag an gCoiste Iniúcháireachta a chinntiú go bhfuil riachtanais tuairiscithe airgeadais á gcomhlíonadh. Tuairiscíonn sé don Bhord maidir le héifeachtúlacht na bpróiseas rialaithe atá i bhfeidhm ar fud an Ghrúpa. Tuairiscíonn sé ar neamhspleáchas agus ionrachas na bpróiseas iniúchta seachtraigh agus inmheánaigh, éifeachtúlacht chóras um rialú inmheánach an GNBS, na próisis atá i bhfeidhm i ndáil le monatóireacht a dhéanamh ar ghéilliúlacht soláthraithe seirbhíse na hiasachta lena gcuid oibleagáidí conarthacha don GNBS agus géilliúlacht an GNBS le riachtanais ábhartha dlí, rialála agus cánachais.

An Coiste Creidmheasa

Tá an Coiste Creidmheasa freagrach as cinntí creidmheasa a dhéanamh laistigh den údarás atá tarmilgthe ag an mBord dó. Áiríonn siad seo inter alia faomhadh bainistiú sócmhainní féichiúnaí/straitéisí laghdaithe fiachais, comhghéilte fiachais, réamhíocaíocht airgead nua, faomhadh diúscairtí sócmhainní/iasachtaí, socrú agus faomhadh téarmaí aisiocaíochta, cinntí bainistíochta réadmhaoine agus cinntí le gníomh forfheidhmíúcháin a ghlacadh nuair is cuí. Chomh maith leis sin, cuireann an Coiste Creidmheasa moltaí maidir le hiarratais chreidmheasa sonracha faoi bhráid an Bhoird sa chás gur ag an mBord atá an t-údarás cuí ina leith. Tá sé freagrach freisin as beartais Chreidmheasa agus Riosca a mheas chun críche fhaomhadh an Bhoird agus soláthroidh sé ról maoirseachta i dtéarmaí cinntí creidmheasa suntasacha a ndéantar faoi bhun an leibhéil údarais atá tarmilgthe ar an gCoiste Creidmheasa. Ar deireadh, déanann an Coiste Creidmheas athbhreithniú ar fhaisnéis bhainistíochta a ullmhaíonn na feidhmeanna um CCO agus CFO i ndáil le punann an GNBS.

Iniúchadh agus Riosca – Rannóg an Phríomhoifigigh Airgeadais (CFO)

Tá Iniúchadh agus Riosca mar aonad laistigh de rannóg CFO an GNBS agus é freagrach as comhordú agus monatóireacht a dhéanamh ar iniúchadh agus riosca inmheánach agus seachtrach. Tá sé freagrach freisin as dearadh agus cur i bhfeidhm Chreat Bainistíochta Riosca an GNBS, monatóireacht a dhéanamh ar phríomhrioscaí NAMA agus tuairiscíú don Choiste Bainistíochta Riosca ar phróifíl riosca NAMA. Déanann an t-aonad Iniúcháireachta agus Riosca bainistíocht riosca creidmheasa contrapháirtí an Ghrúpa ar chuntais bhainc oibríochtúla freisin. Tacaíonn an t-aonad le GBNS CFO chun a chinntiú go bhfeidhmíonn GBNS laistigh de theorainneacha agus lamháltais riosca atá ceadaithe ag an mBord. Soláthraíonn an t-aonad dúshlán agus measúnú neamhspleách d'fhóntacht na timpeallachta rialaithe, comhordaíonn sé gníomhaíochtaí iniúchta inmheánacha agus seachtracha ar fud an GNBS, an Phríomh-Sheirbhiseoir agus Máistir-Sheirbhiseoir agus déanann sé monatóireacht agus tuairiscíú don Choiste Iniúcháireachta agus don Bhord i ndáil leis an dul chun cinn le haghaidh a thabhairt ar ghníomhartha tugtha chun solais i dtorthaí iniúchta. Tacaíonn an aonad leis an ghnó in athbhreithniú ar an leibhéal comhréir le gach polasaí agus nós imeachta agus comhairle a chuir ar fáil áit ar feictear deiseanna smacht a fheabhsú chomh maith.

Aonad Riosca an GBCN

Bainistíonn GBCN riosca creidmheasa contrapháirtí an Ghrúpa ar idirbhearta áirithe (m.sh. aon díorthaigh), de réir bheartas an Bhoird.

20. Bainistíocht riosca (ar lean)

20.1 Riosca margaidh

Is ionann riosca margaidh agus an riosca a bhaineann le cailleanas poitéinsiúil in ioncam nó glanfhíúchas an Ghrúpa ag eascairt as athruithe ar rátaí úis, rátaí malairte nó praghsanna margaidh eile.

Eascraíonn rioscaí margaidh ó staideanna oscailte i dtáirgí ráta úis agus airgeadra, atá nochta do ghluaiseachtaí ginearálta agus sonracha margaidh, agus athruithe ar leibhéal luaineachta rátaí nó praghsanna margaidh dála rátaí úis, raon dífríochta creidmheasa agus rátaí malairte eachtraí. Tá an Grúpa nochta do riosca margaidh ar a iasachtaí agus sócmhainn leachtach. Cé go bhfuil sraith chuimsitheach nósanna imeachta bainistíochta riosca i bhfeidhm ag an nGrúpa chun impleacht gluaiseachtaí ar rátaí úis, rátaí malairte eachtraí agus rioscaí margaidh eile a bhfuil sé nochta dóibh a mhaolú agus a rialú, is deacair a rá go beacht céard iad na hathruithe atá i ndán ar choinníollacha geilleagracha nó margaidh nó a rá go cinnte cad iad na héifeachtaí a bheadh ag a leithéid sin d'athruithe ar an nGrúpa.

Tá úsáid fairsing bainte ag an nGrúpa as díorthaigh airgeadra eachtraigh chun próifíl airgeadra a shócmhainní agus dliteanais a bhainistiú. Ar an dáta tuairiscithe, ní raibh aon díorthaigh airgeadra eachtraigh ag an nGrúpa. Déantar faireachán ar neamhchosaintí airgeadra ar bhonn seachtainiúil chun an ceanglas maidir le maolú riosca e.g. díorthaigh airgeadra eachtraigh a fhionnadh.

20.2 Bainistíocht riosca margaidh

Cuspóir

Tá córais agus modheolaíochtaí éifeachtacha i bhfeidhm ag an nGrúpa chun rioscaí margaidh ina ráiteas ar staid airgeadais a aithint agus a thomhas. Ina dhiaidh sin, déantar na rioscaí seo a bhainistiú laistigh de theorainneacha díana agus i gcomhthéacs éileamh coimeádach riosca atá ag teacht le reachtaíocht an GNBS.

Polasaithe

Tá bainistíocht an riosca margaidh laistigh den Ghrúpa á rialú ag beartais riosca margaidh atá faofa ag an gCoiste Bainistíochta Riosca agus ag an mBord. Faomhann an Bord lámháltas foriomlán riosca margaidh agus cuireann sé teoranta cuí i bhfeidhm. Soláthraíonn aonad Creidmheasa agus Riosca an GNBS maoirseacht agus tá sé freagrach as monatóireacht a dhéanamh ar an gcreat teorann laistigh de chomhthéacs na dtéorainneacha atá faofa ag an gCoiste Bainistíochta Riosca.

Maolú riosca

San áireamh i maolú riosca tá meaitseáil staideanna riosca sócmhainní agus dliteanas a mhéid agus is féidir, agus úsáid a bhaint as díorthaigh chun tréimhse agus íogaireacht ráta úis a bhainistiú laistigh den struchtúr teorainne faofa. Tá beartais Chlár Comhardaithe an Ghrúpa deartha lena chinntiú go bhfuil córas rialaithe dian i bhfeidhm a áiríonn raon sonracha táirgí agus teorainneacha faofa a fhorordú a chumhdaíonn na híogaireachtaí riosca ar fad a bhaineann le táirgí faofa. Tá an Grúpa freagrach as tuairisciú chuig an gCoiste Bainistíochta Riosca agus anailís mhionsonraithe a dhéanamh ar na staideanna suntasacha riosca agus ar chomhlíonadh le teorainneacha riosca.

Déanann an Coiste Bainistíochta Riosca moltaí a athbheithniú, a fhaomhadh agus a dhéanamh i ndáil le próifíl agus teorainneacha riosca margaidh sa Ghrúpa trí chéile. San áireamh i dtuarascáil sheachtainiúil a chuireann aonad Iníúchóireachta agus Riosca GBCN i dtoll a chéile tá anailís mhionsonraithe ar gach staid riosca shuntasach agus géilliúlacht le teorainneacha riosca.

20.3 Tomhas Riosca Margaidh

20.3.1 Riosca ráta úis

Tá an Grúpa neamhchosanta ar riosca ráta úis tríd gluaiseachtaí sna rátaí úis atá sé neamhchosanta orthu. Tá córais éifeachtacha curtha i bhfeidhm le monatóireacht a dhéanamh ar na neamhchosanta seo agus iad a mhaolú.

Baineann an Grúpa úsáid as íogaireachtaí riosca, tástáil struis an fhachtóra riosca agus anailís ar chásanna chun monatóireacht a dhéanamh ar riosca an ráta úis agus é a bhainistiú. Is féidir íogaireachtaí riosca a ríomh trí an athrú aníos comhthreomhar sa chuar toraidh a thomhas chun measúnú a dhéanamh ar impleacht gluaiseachtaí ráta úis.

Ní gá gurb ionann faisnéis aimsithe tríd an anailís íogaireachta agus an t-athrú iarbhír ar luach cothrom a thabhdh an Grúpa de réir gnáthchoinníollacha margaidh mar, bunaithe ar theorainneacha praiticiúla, is ar bhonn seasmhach a choinnítear gach athróg seachas fachtóirí riosca sonracha margaidh. Is féidir le hathruithe ar rátaí úis tionchar indéireach a imirt freisin ar luach na comhthabhairt atá i seilbh GNBS cé go bhfuil sé deacair é seo a thomhas.

Tá achoimre le fáil sna táblaí seo a leanas ar nochthead uaintránsithe an Ghrúpa agus na Gníomhaireachta (sonraithe roimh ré ag athphraghsáil chonarhach nó dáta aibíochta) do riosca ráta úis réamhshocráithe. Sonraítear ann, de réir uaintráinse, na sócmhainní agus dliteanais ar féidir a bheith faoi réir athshocrú ráta úis.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

20. Bainistíocht riosca (ar lean)

20.3 Tomhas Riosca Margaidh (ar lean)

20.3.1 Riosca ráta úis (ar lean)

Riosca Ráta Úis Grúpa 2022	0-12 mhí €'000	Neamh- úsmhar €'000	Iomlán €'000
Sócmhainní airgeadais			
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	511,318	-	511,318
Iasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag FVTPL	526,602	-	526,602
Infheistíochtaí i ionstraim gnáthscaireanna	-	17,049	17,049
Sócmhainní eile	-	1,898	1,898
Iomlán na sócmhainní airgeadais nochta d'athshocrú ráta úis	1,037,920	18,947	1,056,867
Dlíteanais airgeadais			
Dlíteanais eile	-	29,838	29,838
Iomlán na ndlíteanais airgeadais nochta d'athshocrú ráta úis	-	29,838	29,838
Riosca Ráta Úis Grúpa 2021	0-12 mhí €'000	Neamh- úsmhar €'000	Iomlán €'000
Sócmhainní airgeadais			
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	748,396	-	748,396
Iasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag FVTPL	714,861	-	714,861
Infheistíochtaí i ionstraim gnáthscaireanna	-	21,879	21,879
Sócmhainní eile	-	3,877	3,877
Iomlán na sócmhainní airgeadais nochta d'athshocrú ráta úis	1,463,257	25,756	1,489,013
Dlíteanais airgeadais			
Dlíteanais eile	-	27,796	27,796
Iomlán na ndlíteanais airgeadais nochta d'athshocrú ráta úis	-	27,796	27,796

20. Bainistíocht riosca (ar lean)

20.3 Tomhas Riosca Margaidh (ar lean)

20.3.1 Riosca ráta úis (ar lean)

Riosca ráta úis Gníomhaireacht 2022	0-12 mhí €'000	Neamh- úsmhar €'000	Iomlán €'000
Sócmhainní airgeadais			
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	48	-	48
lasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag FVTPL	417,855	-	417,855
Infheistíochtaí i ionstraim gnáthscaireanna	-	105,696	105,696
Sócmhainní eile	-	13,897	13,897
Iomlán na sócmhainní airgeadais nochtá d'athshocrú ráta úis	417,903	119,593	537,496
	0-12 mhí €'000	Neamh- úsmhar €'000	Iomlán €'000
Dliteanais airgeadais			
lasachtaíocht agus iasachtaí úsmhara	52,817	-	52,817
Dliteanais eile	-	16,442	16,442
Iomlán na ndliteanas airgeadais nochtá d'athshocrú ráta úis	52,817	16,442	69,259
	0-12 mhí €'000	Neamh- úsmhar €'000	Iomlán €'000
Riosca ráta úis Gníomhaireacht 2021			
Sócmhainní airgeadais			
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	33	-	33
lasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag FVTPL	514,173	-	514,173
Infheistíocht i bhfochuideacht	-	105,696	105,696
Sócmhainní eile	-	15,666	15,666
Iomlán na sócmhainní airgeadais nochtá d'athshocrú ráta úis	514,206	121,362	635,568
	0-12 mhí €'000	Neamh- úsmhar €'000	Iomlán €'000
Dliteanais airgeadais			
lasachtaíocht agus iasachtaí úsmhara	52,825	-	52,825
Dliteanais eile	-	17,946	17,946
Iomlán na ndliteanas airgeadais nochtá d'athshocrú ráta úis	52,825	17,946	70,771

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

20. Bainistíocht riosca (ar lean)

20.3 Tomhas Riosca Margaidh (ar lean)

20.3.1 Riosca ráta úis (ar lean)

Íogaireacht riosca ráta úis

Tá léargas le fáil sa tábla seo a leanas ar íogaireacht an ráta úis a eascraíonn ó mhéadú 50 bonnphointe (bp) nó laghdú ar rátaí úis thar an gcuar, faoi réir ráta úis íosta de chuid 0%. Déantar an riosca a thomhas mar impleacht glanluacha láithrigh, ar ráiteas na staide airgeadais, an athraithe sin ar rátaí úis. Athraíonn an anailís seo gach ráta úis do gach airgeadra agus gach aibíocht an méid céanna ar bhonn comhuaineach.

Socraítear na rátaí úis do gach airgeadra amhail an 31 Nollaig 2022. Measann na figiúirí an éifeacht atá ag gluaiseacht 50 bps i rátaí úis ar iasachtaí féichiúnaí agus iarmhéideanna airgid thirim le Banc Ceannais na hÉireann.

Anailís íogaireachta ráta úis – gluaiseacht 50bp thar chuar ráta úis

	2022		2021	
	+50bp	-50bp	+50bp	-50bp
Grúpa	€'000	€'000	€'000	€'000
EUR	(522)	522	(710)	710
GBP	(2)	2	(2)	2
USD	-	-	1	(1)

Tá sócmhainní airgeadais agus dliteanais airgeadais na Gníomhaireachta neamhiógair ó thaobh ráta úis de seachas a hiarmhéid airgid thirim le Banc Ceannais na hÉireann.

20.3.2 Riosca malairte eachtraí

Tá an Grúpa neamhchosanta ar éifeachtaí luaineachtaí i rátaí malairte airgeadra eachtraigh, ar shealbhú iasachtaí ainmnithe airgeadra eachtraigh agus iarmhéideanna airgid thirim. Déanann an Grúpa monatóireacht rialta ar leibhéal nochta an airgeadra agus cé acu an bhfuil sé riachtanach fáluithe a bhunú chun na rioscaí seo a mhaolú. Ag an dáta tuairiscithe níl aon díorthaigh airgeadra eachtrach coinnithe ag an Ghrúpa.

Tá achoimre sa tábla seo a leanas ar nochtadh an Ghrúpa do riosca airgeadra eachtraigh ar an 31 Nollaig 2021. San áireamh sa tábla freisin tá sócmhainní agus dliteanais an Ghrúpa luaite ag luachanna anonn, agus rangaithe de réir airgeadra. Áirítear sna táblaí seo aon ionstraimí fálaite ábhartha a bhfuil d'éifeacht acu riosca airgeadra a laghdú.

Grúpa 2022	Dollair na Stát Aontaithe €'000	Steirling €'000	Iomlán €'000
Sócmhainní			
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	111	262	373
Iasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag FVTPL	(359)	1,818	1,459
Nochtadh glan do riosca airgeadra eachtrach	(248)	2,080	1,832
Grúpa 2021	Dollair na Stát Aontaithe €'000	Steirling €'000	Iomlán €'000
Sócmhainní			
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	55	1,060	1,115
Iasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag FVTPL	(897)	1,998	1,101
Nochtadh glan do riosca airgeadra eachtrach	(842)	3,058	2,216

Is in euro atá sócmhainní agus dliteanais uile na Gníomhaireachta sonraithe. Dá réir sin, níl an Gníomhaireacht nochta do riosca airgeadra eachtraigh.

20. Bainistíocht riosca (ar lean)

20.3 Tomhas Riosca Margaidh (ar lean)

20.3.2 Riosca malairte eachtraí (ar lean)

Nochtadh do riosca airgeadra eachtrach – anailís íogaireachta

Bheadh neartú 10% an euro i gcoinne na n-airgeadraí seo a leanas ag an 31 Nollaig 2022 mar bhonn le cothromas agus brabús laghdaithe/(méadaithe) na méideanna thíosluaite roimh cánachas. Glactar leis de réir na hanailíse seo, go bhfuil na hathróa eile ar fad, rátaí úis go háirithe, seasmhach. Bheadh éifeacht chothrom ach chodarsnach ag lagú 10% ar an euro i gcoinne na n-airgeadraí céanna, ar an mbonn go bhfanann na hathróa eile ar fad seasmhach.

Grúpa	2022 €'000	2021 €'000
GBP	(189)	(278)
USD	23	77

20.3.3 Praghasrioscaí eile

Tá an Grúpa nocht do phraghasriosca cothromais a eascraíonn as ionstraimí cothromais. Déantar luach cothrom ionstraimí cothromais a thomhas bunaithe ar ghlanluach sócmhainní an aonáin infheistíochta ag an dáta tuairiscithe. Déantar monatóireacht ar phraghasrioscaí cothromais tríd meastóireacht sócmhainní glan, a sholátharaíonn na bainisteoirí ciste.

Anailís íogaireachta ar phraghsanna cothromais

Cinneadh an anailís íogaireachta thíos bunaithe ar an nochtadh do phraghasrioscaí cothromais ag deireadh na tréimhse tuairiscithe.

Dá mbeadh na luachanna cothromais na infheistíochtaí cothromais 10% ní b'airde/ní b'ísle, thiocfadh méadú/laghdú €1.7m (2021: €2.2m) mar bhrabús roimh cháin don bhliain dar chríoch an 31 Nollaig 2022, mar thoradh ar na hathruithe ar luach cothrom ionstraimí cothromais GNBS, a ndéantar a aicmiú mar luach cothrom trí bhrabús nó cailteanas, de réir bheartas cuntasaióchta 2.7.

Tá an Ghníomhaireacht cosanta ar phraghasrioscaí eile.

21. Riosca creidmheasa

Is é atá i riosca creidmheasa ná an riosca de chailteanas airgeadais a thabhdú, agus aird á tabhairt ar an gcomhthaobhacht arna gealladh mar úrrús a bheadh i gceist dá dteipfeadh ar fhéichiúnaí nó ar chontrapháirtí margaidh an Ghrúpa a chuid oibleagáidí conartha a i leith an Ghrúpa a chomhlíonadh. Baineann príomhriosca creidmheasa an GNBS le feidhmíocht a féichiúnaithe, agus le sócmhainní gaolmhara atá á gcoinneáil mar úrrús.

Tá neamhchosaint i gcoinne riosca comhdhlúite GNBS ag éirí ó neamhchosaint that a phunann. Tá éifeacht ag comhdhlúite i bpunann ar leith, mar punann réadmhaoine, ar foriomlán leibhéil rioscar creidmheasa.

Tháinig neamhchosaintí maidir le féichiúnaithe an Ghrúpa chun chinn sa chéad dul síos de thoradh ar phunann suntasach iasachtaí réadmhaoine a fháil, san earnáil réadmhaoine tráchtála agus chónaithe in Éirinn agus sa Ríocht Aontaithe go príomha, agus ar bhonn nach bhfuil chomh suntasach i SAM agus sa chuid eile den domhan. Tá an phunann atá fágtha ar 31 Nollaig 2022 urraithe den chuid is mó ar mhaoine in Éirinn. Bíonn riosca creidmheasa i gceist maidir le gníomhaíochtaí iasachtaí an Ghrúpa, a dtugtar fúthu chun luach a choinneáil nó a fheabhsú (maoiniú forbairt aonaid cónaithe san áireamh) d'fhonn an toradh airgeadais uasta a bhaint amach don Stát faoi réir an riosca inghlactha. Cruthaíonn ionstraimí airgeadais, amhail ráthaíochtaí agus tiomantais iasachta neamhtharraingthe, riosca creidmheasa chomh maith.

Is é riosca creidmheasa an riosca is suntasaí do ghnó an Ghrúpa. Dá bhrí sin, déanann an Grúpa a neamhchosaint i leith riosca creidmheasa a bhainistiú go cúramach. Maolaíodh an riosca creidmheasa a tháinig chun cinn de thoradh na punainne iasachtaí a fháil ar dtús trí ghrinnphróiseas díchill chúil dlí agus réadmhaoine a chur i gcrích. Dearadh an próiseas sin lena chinntiú go ndearnadh iasachtaí a luacháil i gceart i gcomhréir leis an scéim reachtúil ina ndearnadh foráil go bhfaigheadh an Grúpa iad. Déantar an riosca creidmheasa ag eascairt as gníomhaíochtaí bainistíochta riosca creidmheasa agus iasachtaí leanúnaí an Ghrúpa a mhaolú le Creat Níosanna Imeachta agus Beartais Bainistíochta Sócmhainní/Aisghabháil Sócmhainní an Ghrúpa.

Tagann riosca creidmheasa chun cinn agus bainistítear é go príomha laistigh de rannán Príomhoifigeach Tráchtála ('CCO') an Ghrúpa.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

21. Riosca creidmheasa (ar lean)

An Rannán Príomhoifigeach Tráchtála

Tá a ghnó struchtúrtha ag Rannán an Phríomh-Oifig Staidrimh chun aghaidh a thabhairt ar chuspóirí faofa Bhord GBNS a dhíríonn ar ghiniúint agus diúscairtí airgid, chomh maith le feabhsú ar luach sócmhainní trí bhainistíocht sócmhainní gníomhacha lena n-áirítear maoiniú iarratas pleanála agus forbairt chónaithe agus tráchtála.

Tiomáineann an Rannóg fáiltas airgeadais agus comhlíonann sé aidhmeanna straitéiseacha níos leithne GBSN tríd oibriú le féichiúnaí, glacadóirí agus pairtnéirí fiontair infheistíochta institiúideach le sócmhainní a aithint, a fhorbairt agus a bhainistiú nuair is féidir cur le luach tríd forbairt tomhaiste agus straitéisí bainistíochta sócmhainne.

Leanann an rannóg as a fhreagracht as idirghníomhaíocht shuntasach le féichiúnaithe/cleachtóirí dócmhainneachta ann mar chuid den iarracht chun an aisghabháil a uasmhéadú agus díanbhainistíocht laethúil trí chur chuige nuálach agus réiteach-bhunaithe: straitéisí, spriocanna agus garspriocanna soiléire a shonrú agus monatóireacht ghníomhach a dhéanamh orthu; costais féichiúnaithe, soláthraí seirbhíse agus ghlacadóirí a laghdú; ioncam a fháil agus a uasmhéadú; luachanna díolacháin a bharrfeabhsú trí bhainistíocht réamhghníomhach sócmhainní; caiteachas caipitiúil breise a sholáthar sa chás gur féidir luach breise a fháil nó luach a chosaint; agus ar deireadh straitéisí cuí le airgead a shaothrú cosúil le díolacháin iasachta, díolacháin sócmhainní agus punainn. Déantar athbhreithniú go rialta ar dhíolachán sócmhainní in aghaidh roghanna coinneála sócmhainní, agus úsáid á baint inter alia as anailís lascainithe sreafa airgid.

Le na straitéisí seo a chuir i bhfeidhm, tá scairsheilbh mhionlaigh GNBS i bhfeithiclí infheistíochta áirithe a bhainistiú, I gCeantar Dugaí Bhaile Átha Cliath agus Pholl Beag Thiar SDZ (fach Nóta 24).

In 2015 chomhaontaigh Bord GNBS an cuspóir chun seachadadh 20,000 aonad cónaithe ar thalamh urraithe GNBS a éascú faoi réir inmhharthanacht tráchtála agus chun an líon láithreán atá réidh le forbairt a uasmhéadú. Oibrítear an próiseas um Cheadú Creidmheasa chun an sprioc seachadta cónaithe seo a bhaint amach laistigh de Chreat Beartais agus Nós Imeachta reatha an Ghrúpa. Ina theannta sin, tá Foireann Creidmheasa agus Riosca tiomanta ar leith i bhfeidhm chun maoirseacht bhreise a chur ar fáil ar fhorfheidhmiú pholasaithe, nósanna imeachta agus threoirilínte iasachta, ar shárú baic inmhharthanachta, agus ar chomhlíonadh foshuíomhanna trádála sreafa airgid i dtaca le cistiú breise réamhíochta. Mar gheall ar phríomhrialtán sa réimse seo beidh ag an Rannán Soláthair Tithíochta Cónaithe a chistiú do ghníomhaíocht foirgníochta a mhodhnú lena chinntiú go bhfuil sé ag teacht le líon iarbhir na ndíolachán atá á mbaint amach.

Creat Nósanna Imeachta agus Beartais

Is é cuspóir foriomlán an Chreata Nósanna Imeachta agus Beartais agus Ralachas an Grúpa cúnma le comhsaol smachta éifeachtach agus éifeachtúil a chuir i bhfeidhm agus a mhaoiniú.

Ar deireadh thiar, is é an Bord atá freagrach as riosca creidmheasa an Ghrúpa a bhainistiú. Tá rialú agus bainistiú riosca creidmheasa curtha i bhfeidhm ag an roinn CCO mar atá leagtha amach thuas. Déantar riosca creidmheasa a thuairisciú don Bhord agus an Coiste Creidmheasa ar bhonn rialta agus tá an Creat faoi réir athbhreithnithe bhliantúil foirmiúil.

Tá an Grúpa freagrach as iasachtaí a bhainistiú, a fhaightear faoi sholáthairtí an Achta. Cuirtear iasachtaí a fhaightear ó Institiúidí Rannpháirteacha a cuireadh i ngrúpaí le chéile agus a dhéantar a bhainistiú trí rannpháirteachas le féichiúnaithe.

Ní mór don Ghrúpa cinntí creidmheasa éagsúla a dhéanamh atá ceadaithe ag an Údarás Tarmilgthe iomchuí de chuid GNBS agus, a d'fhéadfadh baint a bheith acu le iasachtaí nua, athstruchtúir iasachtaí nó gníomh forfheidhmithe a ghlacadh. Go sonrach, d'fhéadfadh cinneadh creidmheasa tarlú de thoradh ar imeacht ar bith a d'fhéadfadh próifíl riosca bhunúsach neamhchosanta nó nasc le féichiúnaí a athrú, lena n-áirítear:

- Iarratas ar chreidmheas ó féichiúnaí/cleachtóirí dócmhainn;
- Díolacháin sócmhainní a fhaomhadh;
- Togra spreagthaí nó comhréitigh phragmatacha/tráchtála a bheith i gceist d'fhonn staid foriomlán an GNBS a uasmhéadú;
- Straitéisí féichiúnaí molta;
- Síneadh molta téarmaí le haghaidh neamhchosaintí uile féichiúnaí nó cuid díobh;
- Togra chun gníomh dócmhainneachta a chuir i bhfeidhm sa thionscnamh;
- Togra bainistíochta sócmhainní do shócmhainní urrúis, m.sh. léasanna nua a cheadú;
- Gníomh ag tríú páirtí maidir le féichiúnaí coiteann mar shampla institiúidí neamh-rannpháirteach.

San áireamh le straitéisí oibriú amach ceadaithe ag GNBS líon féichiúnaithe tá socrúithe tráchtála féideartha a spreagtar nuair a bhaintear spriocanna uailmhianacha airgeadais agus oibriúcháin amach. I gcásanna áirithe, má bhaineann féichiúnaithe amach na cuspóirí uailmhianacha sin, féadfaidh siad cuid d'aon ioncaim a bhaintear amach os cionn na spriocleibhéil a choinneáil. Is í an chuspóir atá leis seo ná cinnte a dhéanamh go spreagtar féichiúnaithe chun an t-uasluach a bhaint as oibriú amach agus réadú a gcuid sócmhainní. Mar gheall ar an bhfeabhas láidir leanúnach ar choinníollacha an mhargaidh réadmhaoinne ó bhí deireadh 2013 ann, spreagadh iocaíochtaí nó gníomhaíochtaí socrúcháin i líon áirithe cásanna. Áit is ceart é, breithnítear íoc táillí bainistíochta ar bhunús cás ar chás mar phairt de maoiniú forbairt cónaithe feidhmiúil.

Déantar riosca creidmheasa a thomhas, a mheas agus a rialú le haghaidh na n-idirbheart agus na n-imeachtaí creidmheasa uile a eascraíonn de thoradh ar ghnóthú iasachtaí an Ghrúpa, agus de thoradh ar bhainistiú leanúnach na n-iasachtaí sin.

21. Riosca creidmheasa (ar lean)

21.1 Riosca creidmheasa a thomhas

Cuireann an Grúpa na tomhais seo a leanas ar neamhchosaint i bhfeidhm:

Punann Iasachtaí Féichiúnaí – Neamhchosaint creidmheasa a thomhas

- Neamhchosaint parhíachais - an méid comhlán atá dlite ag an bhféichiúnaí, i. na méideanna iomlána atá dlite de réir théarmaí conartha tosaigh na n-iasachtaí a gnóthaíodh. Ba é €74 billiún iomlán an pharhíachais a ghnóthaigh an Grúpa. Is €9.8bn (2021: €16.3bn) iomlán an parhíachais ag dáta na tuairiscithe.
- Neamhchosaint fiachais an GNBS - an méid gnóthaithe a d'íoc an Grúpa (móide aon airgead nua a thug an Grúpa ar iasacht, athraithe luach cothrom agus muirear úis curtha leis, lúide íocaíochtaí airgid faighte). Ba é €31.8 billiún an chomhaoin iomlán a íocadh i leith iasachtaí agus díorthaigh ghaolmhara a fuarthas. Is €0.5bn (2021: €0.7bn) ollfhíachas GNBS ag dáta na tuairiscithe.

De réir Alt 10 den Acht, ní mór don GNBS an toradh airgeadais is fearr is féidir a bhaint amach don Stát agus aird á tabhairt ar an bparhíachas, ar chostas gnóthaithe, ar aon chostais de thoradh ar phlé le sócmhainní, ar chostas caipitil agus costais eile. Is tomhais bhunúsacha iad sin ar a mbunófar cinntí faoi chreidmheas agus faoi straitéis cháis. Is iad sin an bonn freisin chun an leibhéal Údaráis Tarmilgthe iomchuí a shocrú le haghaidh cinntí creidmheasa arna ndéanamh ag an nGrúpa nó ag Institiúidí Rannpháirteacha. Déanann an GNBS monatóireacht ar neamhchosaint fiachais an GNBS agus Parhíachais ar bhonn comhthreomhar agus baineann sí úsáid astu mar thaca leis na cinntí creidmheasa go léir.

Riosca comhchruinnithe

Bíonn riosca comhchruinnithe i gceist sa chás go bhfuil sé de chumas ag neamhchosaint aonair nó grúpa neamhchosaintí, bunaithe ar thréithe comhchoiteanna riosca, caillteanais a chruthú atá mór go leor i gcoibhneas chaipiteal, shócmhainní iomlána, thuilleamh nó leibhéal riosca foriomlán an Ghrúpa lena chumas a phríomhchuspóirí a chomhlíonadh a chur i mbaol.

Déanann an Grúpa a nochtadh do riosca a bhainistíú trí ráiteas inghlacthachta riosca an Ghrúpa agus déanann sé monatóireacht ar neamhchosaintí chun an iomarca comhchruinnithe riosca a chosc. De réir mar a rinne GNBS airgeadú ar a phunann, tá laghdú tagtha ar líon na nasc idir féichiúnaithe le himeacht ama agus tá an phunann iasachta féichiúnaí níos comhchruinnithe. Tá straitéisí féichiúnaí aonair agus sócmhainne aonair beartaithe chun na neamhchosaintí seo a bhainistíú agus déanann an Coiste Creidmheasa athbhreithniú débhlíantúil freisin ar phríomhstraitéisí féichiúnaí GNBS (tá na príomhfhéichiúnaithe comhdhéanta de na 10 nasc is fearr i dtéarmaí an fhiachais GNBS iomlán atá fágtha).

Déantar monatóireacht rialta ar riosca comhchruinnithe do rannóga agus eárnálacha, agus ar ghluaiseachtaí sna comhchruinnithe sin, chun an iomarca comhchruinnithe riosca a chosc, agus chun luathrabhadh a thabhairt ar bharrachais fhéideartha. Leis na tomhais sin, is féidir comhchruinnithe laistigh den Ghrúpa a thomhas agus dá bhí sin éascaítear gníomh bainistíochta agus cinnteoireacht iomchuí.

21.2 Riosca creidmheasa a mheasúnú

Díríonn measúnú riosca creidmheasa ar cumas aisíochta an fhéichiúnaí agus contrapháirtí agus na feabhsuithe creidmheasa uile atá ar fáil, lena n-áirítear urrús. Déantar iasachtaí agus airleacain le féichiúnaithe a chomhthaobhú go príomha trí mhuirir thar shócmhainní eastáit réadaigh, sócmhainní eile, liain ar éarlaisí airgid thirim, agus déantar iad a fhorlíonadh i cásanna áirithe le ráthaíochtaí pearsanta.

Bhraith an Grúpa ar dtús ar na measúnaithe luachálacha a chuirtear ar urrús reatha agus iontaoibh a bhaineann le hiasachtaí arna ngnóthú mar chuid den phróiseas gnóthaithe. Ina theannta sin, déanann an Grúpa iarracht a chinntiú go gcuirtear luacháil iomchuí, suas chun dáta ar aon fhoirmeacha breise urrúis nó iontaoibh san áireamh i dtogra creidmheasa féichiúnaí agus cleachtóra dócmhainneachta. D'fhéadfaí urrús reatha a athluacháil mar chuid den phróiseas sin freisin.

Is príomhchomhaoin é, agus airgead nua á airleacan, ná cibé an bhfuil nó nach bhfuil feabhsú luacha i gceist le togra creidmheasa an fhéichiúnaí ó thaobh a chumas féideartha acmhainneacht a uasmhéadú chun fiachais a aisíoc seachas diúscairt sócmhainní ar bhun "mar atá".

Agus foirmeacha breise nó malartacha urrúis nó iontaoibhe á socrú, d'fhéadfadh an Grúpa measúnuithe sócmhainne pearsanta a choimisiúnú i leith féichiúnaí chun aon urrús nó iontaoibh a aithint a d'fhéadfadh a bheith ar fáil chun leasanna an Ghrúpa a chosaint.

21.3 Rialú riosca creidmheasa

Tá an Grúpa tar éis Creat Níosann Imeachta agus Beartais um Bainistíocht Sócmhainní/Aisghabháil Sócmhainní a shainiú a leagann amach leibhéil údaráis le haghaidh teorannacha creidmheasa agus cinntí creidmheasa ceadaithe, chomh maith le monatóireacht agus tuairisciú riosca creidmheasa atá le déanamh.

Leagann an Creat Níosann Imeachta agus Beartais na teorannacha creidmheasa agus cinnteoireachta ceadaithe, mar shampla:

- Straitéisí oibriú amach Féichiúnaí agus Cleachtóirí Dócmhainneacht agus Athbhreithnithe Creidmheasa Straitéiseacha a fhaomhadh;
- Iasachtú nua a fhaomhadh;

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

21. Riosca creidmheasa (ar lean)

21.3 Rialú riosca creidmheasa (ar lean)

- Athstruchtúrú iasachtaí nó athchaibidliú iasachtaí i gcásanna nach dtugtar aon airgead nua ar iasacht;
- Gníomh forfheidhmithe arna ghlacadh ag an nGrúpa;
- Iasachtaí/sócmhainní a dhíol;
- Riachtanais bhainistíochta sócmhainní agus réadmhaoine;
- Costais féichiúnaí agus tríú páirtí riachtanach le straitéisí oibriú amach ceadaithe a chuir i bhfeidhm.

Cinntear leibhéal an cheadaithe a theastaíonn le haghaidh cinntí creidmheasa trí thagairt do mhéid iomlán iarmhéid fiachais gan íoc an fhéichiúnaí, luach cóir na n-iasachtaí agus leibhéal an chistithe bhreise atá á lorg trí thagairt do Bheartas Údaráis Tarmligthe GBNS.

Déanann duine amháin nó níos mó díobh seo a leanas cinntí creidmheasa a fhaomhadh, le leibhéal cascáideach d'údarás tarmligthe faofa:

- Sealbhóirí Beartais Údaráis Tarmligthe Painéil A;
- Bainisteoir Rannach Sinsearaí Painéil B;
- Bainisteoir Rannach Sinsearaí;
- Ceannaire (nó Leasceannaire) Roinne;
- POF agus Ceannaire (nó Leasceannaire);
- An Coiste Creidmheasa;
- An Bord.

Déanann an Fhoireann Bainistíochta Gnó maoirseacht ar chomhlíonadh Bheartas an Údaráis Tarmligthe a chomhordú agus déanann athbhreithnitheoirí neamhspleácha athbhreithnithe maoirseachta lena n-áirítear an fheidhm iniúchta inmheánaigh.

Tá bearta rialaithe agus maolaithe sonracha arna nglacadh ag an nGrúpa léirithe thíos:

(a) Bainistiú Airgid Thirim

Tá bainistiú airgid thirim laistigh de rannpháirteachas le féichiúnaí ina phríomhrialú d'fhonn a chinntiú go bhfuil forchostais, caipiteal oibre nó íocaíochtaí caiteachais chaipitil fhorbartha oiriúnach agus fíoraithe i dtreo is go ndéanfaí sceitheadh féideartha airgid thirim a chosc. Tá gá le infheictheacht iomlán ioncaim ó chíos/trádál agus ioncaim ó dhíolacháin sócmhainní, ioncaim ó aonad cónaithe maoinithe ag GNBS san áireamh chomh maith.

(b) Comhthaobhacht

Déantar iasachtaí agus airleacain le féichiúnaithe agus cleachtóirí dócmhainneachta a chomhthaobhú go príomha trí mhuirir thar shócmhainní eastáit réadaigh, sócmhainní eile, liain ar éarlaisí airgid thirim, agus déantar iad a fhorlíonadh i gcásanna áirithe le ráthaíochtaí pearsanta agus corparáideacha.

Cuireann an Grúpa raon beartas agus cleachtas i bhfeidhm chun riosca creidmheasa a mhaolú. Is é an ceann is traidisiúnta díobh sin ná an chéad urrús muirir sheasta thar shócmhainní eastáit réadaigh i dtaca le haon chaipiteal oibre nó chaipiteal forbartha arna airleacan.

Is iad seo a leanas na príomhchineálacha comhthaobhachta atá inghlactha chun riosca creidmheasa a mhaolú ar iasachtaí:

- Morgáistí ar thalamh agus réadmhaoine éagsúil;
- Muirir chomhlúthacha ar shócmhainní gnó amhail áitreabh, fardal agus cuntais infhála;
- Muirir ar ionstraimí airgeadais amhail cothromais agus urrúis fhiachais;
- Muirir ar éarlaisí bainc, le díol cuntais adhmháil do fhéichiúnaí a bhaineann úsáid as maoiniú forbairt cónaithe ceadaithe san áireamh.

21.4 Neamhchosaint uasta i leith riosca creidmheasa - roimh chomhthaobhacht arna coinneáil nó feabhsuithe creidmheasa eile

Sa tábla a leanas leagtar amach an neamhchosaint uasta i leith riosca creidmheasa le haghaidh sócmhainní airgeadais a raibh riosca creidmheasa ag baint leo amhail ag 31 Nollaig 2021, gan aird a thabhairt ar chomhthaobhacht ná feabhsuithe creidmheasa eile atá ar láimh. Tá neamhchosaintí bunaithe ar na glanmhéideanna carraeireachta a thuairiscítear i Ráiteas faoi staid airgeadais an Ghrúpa.

21. Riosca creidmheasa (ar lean)

21.4 Neamhchosaint uasta i leith riosca creidmheasa - roimh chomhthaobhacht arna coinneáil nó feabhsuithe creidmheasa eile (ar lean)

Grúpa	Nóta	Neamhchosaint uasta 2022 €'000	Neamhchosaint uasta 2021 €'000
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim		511,318	748,396
Iasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag FVTPL		526,602	714,861
Sócmhainní eile		1,898	3,877
Infheistíocht i ionstraim cothromais		17,049	21,879
Iomlán na sócmhainní		1,056,867	1,489,013
Tiomantais iasachta	22.3	145,246	139,897
Neamhchosaint uasta iomlán		1,202,113	1,628,910

	Neamhchosaint uasta 2022 €'000	Neamhchosaint uasta 2021 €'000
Gníomhaireacht		
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	48	33
Iasacht idirghrúpa ag FVTPL	417,855	514,173
Infheistíochtaí i bhfochuideachtaí	105,696	105,696
Sócmhainní eile	13,897	15,666
Neamhchosaint uasta iomlán	537,496	635,568

21.5 Faisnéis faoi chaighdeán creidmheasa iasachtaí éichiúnaí agus ionstraimí airgeadais eile

(a) Iasachtaí féichiúnaithe

Tá beartas grádaithe curtha i bhfeidhm ag an nGrúpa chun próifíl riosca a sholáthar de phunanna n GNBS agus a bhaineann le féichiúnaithe uile. Déanann scála grád creidmheasa an GNBS iarracht tomhas den riosca a shannadh ar aisghabháil sócmhainní airgeadais agus tá sé bunaithe ar dhá ghné le naoi ngrád féideartha á léiriú mar chomhcheangal d'uimhir agus litir 1A, 3B s.r.l.

- Sa chéad ghné (scála 1, 2, 3) tomhaistear cáilíocht na sócmhainní bunúsacha a ghnóthaítear agus an t-ionchas maidir le haisghabháil fiachais a bhaineann le fiachas an GNBS.
- Sa dara gné (scála A, B, C) déantar leibhéal feidhmíochta an fhéichiúnaí a rátáil trí bhaint amach na spriocanna airgeadais agus neamhairgeadais, a comhaontaíodh trí phróiseas rannpháirteachais an fhéichiúnaí, a thomhas.

Is féidir achoimre a dhéanamh ar na torthaí gráid féideartha sna catagóirí a leanas:

- Sásúil: Breithnítear go bhfuil an nasc ag comhoibriú le GNBS agus go bhfuil na garspriocanna comhaontaithe bainte amach
- Súil le bheith coimeáda orthu: Tá gá ann monatóireacht bhreise a dhéanamh ar an nasc agus tá fianaise ann go bhfuiltear ag ligean na garspriocanna imeacht siar, bíodh sé sin go hiarbhir nó go bhfuil sé infhéideartha
- Eile: Tá an nasc ag ligean na garspriocanna imeacht siar le sruth agus/nó tá cleachtóir dócmhainneachta ceaptha leis

Sa tábla a leanas, tá an dáileachán d'iasachtaí féichiúnaí ar FVTPL leagtha amach de réir na 3 thoradh grád gur féidir a fháil ag deireadh bliana.

	2022 €'000	2021 €'000
Sásúil	121,114	60,976
Breathnaigh	329,601	409,506
Eile	75,887	244,379
Iasachtaí féichiúnaithe	526,602	714,861

Tá an t-athrú ar luach cóir na hiasachtaí féichiúnaí inchurtha go príomhúil i leith athruithe sa riosca creidmheasa atá gaolmhar leis na bunféichiúnaithe agus an urrús comhthaobhach daingnithe. Tá an t-athrú ar luach punann mar gheall ar airgead saothraithe ar iasachtaí féichiúnaí le linn na tréimhse.

Tá sócmhainní uile na Gníomhaireachta ina sócmhainní idirghrúpa agus ina sócmhainní reatha.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

21. Riosca creidmheasa (ar lean)

21.5 Faisnéis faoi chaighdeán creidmheasa iasachtaí féichiúnaí agus ionstraimí airgeadais eile (ar lean)

(b) Méideanna ionstraimí airgeadais eile

Rinneadh cáilíocht chreidmheasa mhéideanna na n-ionstraimí airgeadais a leanas a ghrádú mar shásúil ar an dáta tuairiscithe.

- Airgead tirim agus coibhéisí airgid
- Infheistíochtaí in ionstraimí cothromais
- Sócmhainní eile

Tarlaíonn loiceadh nuair nach éiríonn le contrapháirtí freastal ar a chuid oibleagáidí.

Coinnítear airgead tirim agus coibhéisí airgid le bainc cheannais agus le bainc/contrapháirtithe eile a bhfuil riosca mainneachtana an-iseal acu agus próifíl riosca creidmheasa íseal. Déanann gníomhaireachtaí rátála creidmheasa rátáil infheistíochta ar gach banc/contrapháirtí an 31 Nollaig 2022 (2021: grád infheistíochta).

21.6 Tuairisciú geografacha

Déantar anailís sa tábla seo a leanas ar neamhchosaintí creidmheasa príomha an Ghrúpa ar a méideanna carraeireachta, bunaithe ar láthair iasachtaí na féichiúnaithe agus unfeistíochtaí i ionstraimí airgeadais comhthaobhachta.

Earnálacha geografacha 2022 Grúpa	Éire ag eisiámh Tuaisceart Éireann €'000	RA lena n-áirítear Tuaisceart Éireann €'000	An chuid eile den Domhan €'000	Iomlán €'000
Iasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag FVTPL				
– Talamh agus forbairt	408,833	1,622	-	410,455
– Réadmhaoin infheistíochta	114,411	-	1,736	116,147
Iomlán na n-iasachtaí féichiúnaithe	523,244	1,622	1,736	526,602
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	511,318	-	-	511,318
Sócmhainní eile	1,898	-	-	1,898
Infheistíochtaí in ionstraim gnáthscair	17,049	-	-	17,049
Iomlán na sócmhainní	1,053,509	1,622	1,736	1,056,867

Earnálacha geografacha 2021 Grúpa	Éire ag eisiámh Tuaisceart Éireann €'000	RA lena n-áirítear Tuaisceart Éireann €'000	An chuid eile den Domhan €'000	Iomlán €'000
Iasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag FVTPL				
– Talamh agus forbairt	471,924	1,373	-	473,297
– Réadmhaoin infheistíochta	240,264	45	1,255	241,564
Iomlán na n-iasachtaí féichiúnaithe	712,188	1,418	1,255	714,861
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	748,396	-	-	748,396
Sócmhainní eile	3,877	-	-	3,877
Infheistíochtaí in ionstraim gnáthscair	21,879	-	-	21,879
Iomlán na sócmhainní	1,486,340	1,418	1,255	1,489,013

Sa ráiteas ar staid airgeadais na Gníomhaireachta, cuimsítear sócmhainní idirghrúpa maidir le cúiteamh na gcostas riarachán ón nGrúpa, dá réir sin tá na sócmhainní go léir atá neamhchosanta i leith riosca creidmheasa sa Ghníomhaireacht lonnaithe in Éirinn.

22. Riosca Leachtachta

Is é atá i riosca leachtachta ná an riosca nach mbeadh an Grúpa in ann a chuid oibleagáidí airgeadais uile a chomhlíonadh de réir mar a bheidh siad dlite. Tagann riosca leachtachta chun cinn de bharr difríochtaí in uainíocht idir insreabhadh agus eis-sreabhadh airgid.

22. Riosca Leachtachta (ar lean)

22.1 Próiseas bainistíochta riosca leachtachta

Tugtar faoi phróiseas bainistíochta riosca leachtachta an Ghrúpa laistigh den Ghrúpa agus déanann foireann ar leithligh i gCisteán an GNBS monatóireacht air. Áirítear sa phróiseas sin:

- Bainistíocht a dhéanamh ar riachtanais laethúla leachtachta agus maoinithe an GNBS lena chinntiú go gcomhlíonfaidh sé na hoibleagáidí go léir de réir mar a bheidh siad dlite: áirítear leo sin tiomantais iasachtaithe na todhchaí, ús ar dhliteanais, costais, táillí agus speansais oibriúcháin laethúla.
- Bainistíocht Sócmhainní agus Dlíteanas; trí mhonatóireacht a dhéanamh ar an bpróifíl aibíochta laistigh de ráiteas ar staid airgeadais an Ghrúpa lena chinntiú go gcoinnítear acmhainní airgid imleora agus/nó go mbunaítear maoiniú imleor i gcásanna inar cosúil go dtarlóidh neamhréireanna, agus dá bhrí sin ag íoslaghdú tionchar eis-sreafaí leachtachta.

Déantar monatóireacht agus tuairisciú tríd an sreabhadh airgid a thomhas agus trí réamh-mheastacháin faoin sreabhadh airgid le haghaidh tréimhsí idir seachtain amháin agus bliain amháin agus clúdaíonn an próiseas pleanála tréimhse níos faide ná bliain amháin. Cuireann aonad Riosca GBCN réamh-mheastacháin leachtachta neamhspleácha ar fáil don Bhord agus don Choiste Bainistíochta Riosca.

I 2021 agus 2021, is socraíocht dliteanais eile agus dliteanais léasa an príomhriosca leachtachta don Ghrúpa.

22.2 Sreafaí airgid neamhdhíorthaigh

Léiríonn an tábla seo a leanas na sreabha airgid atá iníoctha ag an nGrúpa agus ag an nGníomhaireacht de bhun a dhliteanas airgeadais neamhdhíorthaigh trí na haibíochtaí conartha atá fágtha ag an dáta tuairiscithe. Is iad na méideanna a nochtar sa tábla na sreafaí airgid neamhslasainithe.

Sreafaí airgid neamhdhíorthaigh Grúpa 31 Nollaig 2022	0-6 mhí €'000	Níos mó ná 6 mhí €'000	Iomlán €'000
Dlíteanais			
Dlíteanais eile	25,988	3,850	29,838
Sócmhainní ar láimh chun riosca leachtachta a bhainistiú	511,318	-	511,318

Sreafaí airgid neamhdhíorthaigh Grúpa 31 Nollaig 2021	0-6 mhí €'000	Níos mó ná 6 mhí €'000	Iomlán €'000
Dlíteanais			
Dlíteanais eile	22,776	5,020	27,796
Sócmhainní ar láimh chun riosca leachtachta a bhainistiú	748,396	-	748,396

Sreafaí airgid neamhdhíorthaigh Gníomhaireacht 31 Nollaig 2022	0-6 mhí €'000	Níos mó ná 6 mhí €'000	Iomlán €'000
Dlíteanais			
Iasachtaíochtaí agus iasachtaí úsmhara	52,817	-	52,817
Dlíteanais eile	16,442	-	16,442
Iomlán na ndlíteanas	69,259	-	69,259
Sócmhainní ar láimh chun riosca leachtachta a bhainistiú	48	-	48

Sreafaí airgid neamhdhíorthaigh Gníomhaireacht 31 Nollaig 2021	0-6 mhí €'000	Níos mó ná 6 mhí €'000	Iomlán €'000
Dlíteanais			
Iasachtaíochtaí agus iasachtaí úsmhara	52,825	-	52,825
Dlíteanais eile	17,946	-	17,946
Iomlán na ndlíteanas	70,771	-	70,771
Sócmhainní ar láimh chun riosca leachtachta a bhainistiú	33	-	33

I measc na sócmhainní atá ar fáil chun na dlíteanais go léir a chomhlíonadh agus chun na tiomantais iasachta atá dlite a chlúdach tá airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim agus Nótaí Státhchiste. Ní chuireann sócmhain ar son bainistíocht riosca leachta iarmhéid iasachtaí féichiúnaithe a bhfuil fáil orthu san áireamh.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

22. Riosca Leachtachta (ar lean)

22.3 Tiomantais iasachta

Tá achoimre ar dhátaí mhéideanna conartha ionstraimí airgeadais an Ghrúpa, lena dtiomnaítear é do chreidmheas a shíneadh do chustaiméirí agus do shaoráidí creidmheasa eile, sa tábla seo a leanas.

Grúpa Tiomantais go dtabharfar iasacht	Tráth nach déanaí ná 1		Iomlán €'000
	bhliain €'000	1-5 bliana €'000	
31 Nollaig 2022	64,254	80,992	145,246
31 Nollaig 2021	68,606	71,291	139,897

Níl aon tiomantais ag an nGníomhaireacht creidmheas a shíneadh.

23. Luach cothrom na ndlíteanas agus sócmhainní airgeadais

(a) Comparáid idir luach carraeireachta agus luach cothrom

Tugtar achoimre sa tábla a leanas ar mhéideanna carraeireachta agus luachanna cothroma na sócmhainní airgeadais agus na ndlíteanas airgeadais arna gcur i láthair sa ráiteas faoi staid airgeadais an Ghrúpa agus na Gníomhaireachta.

Grúpa	2022	2022	2021	2021
	Luach anonn €'000	Luach cothrom €'000	Luach anonn €'000	Luach cothrom €'000
Sócmhainní airgeadais				
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	511,318	511,318	748,396	748,396
Airgead tugtha mar úrrús comhthaobhach do GBCN	526,602	526,602	714,861	714,861
Sócmhainní eile	1,898	1,898	3,877	3,877
Infheistíochtaí i ionstraim cothromais	17,049	17,049	21,879	21,879
Iomlán na sócmhainní	1,056,867	1,056,867	1,489,013	1,489,013
Grúpa	2022	2022	2021	2021
Dlíteanas airgeadais	Luach anonn €'000	Luach cothrom €'000	Luach anonn €'000	Luach cothrom €'000
Dlíteanas eile	29,838	29,838	27,796	27,796
Iomlán na ndlíteanas	29,838	29,838	27,796	27,796
Grúpa	2022	2022	2021	2021
Gníomhaireacht	Luach anonn €'000	Luach cothrom €'000	Luach anonn €'000	Luach cothrom €'000
Sócmhainní airgeadais				
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	48	48	33	33
Iasacht idirghrúpa tomhaiste ag FVTPL	417,855	417,855	514,173	514,173
Sócmhainní eile	13,897	13,897	15,666	15,666
Infheistíocht i bhfochuideachtaí	105,696	105,696	105,696	105,696
Iomlán na sócmhainní	537,496	537,496	635,568	635,568

23. Luach cothrom na ndliteanas agus sócmhainní airgeadais (ar lean)

(a) Comparáid idir luach carraireachta agus luach cothrom (ar lean)

Gníomhaireacht	2022 Luach anonn €'000	2022 Luach cothrom €'000	2021 Luach anonn €'000	2021 Luach cothrom €'000
Dlíteanas airgeadais				
Iasachtaíochtaí agus iasachtaí úsmhara	52,817	52,817	52,825	52,825
Dlíteanas eile	16,442	16,442	17,946	17,946
Iomlán na ndlíteanas	69,259	69,259	70,771	70,771

Sócmhainní airgeadais agus dlíteanas nach dtomhaistear ina dhiaidh sin ar luach cothrom

I gcás sócmhainní agus dlíteanas airgeadais nach ndéantar iad a thomhas ar luach cothrom ina dhiaidh sin sa ráiteas faoin staid airgeadais, is ionann a luach cothrom agus luach carraireachta mar gheall ar a nádúr gearrthéarmach.

(b) Ordlathas luacha chothroim

Sonraíonn IFRS 13, Tomhas Cóir luacha ordlathas trí leibhéil de theicnící luachála bunaithe ar cibé an bhfuil na hionchuir do na teicnící luachála sin inbhraite nó nach bhfuil. Léiríonn ionchuir inbhraite sonraí margaidh a fhaightear ó fhoinsí neamhspleácha; léiríonn ionchuir neamh-inbhraite boinn tuisceana margaidh an Ghrúpa. Cuimsítear san ordlathas luacha chothroim:

- Leibhéal 1 – Praghsanna luaite (gan coigeartú) i margáí gníomhacha le haghaidh sócmhainní comhionanna nó dlíteanas comhionann. Áirítear bannaí rilatis ar an leibhéal seo áit abhfuil praghsanna margaidh luaite.
  - Leibhéal 2 – Ionchuir seachas praghsanna luaite san áireamh i Leibhéal 1 atá inbhraite don tsócmhainn nó don dlíteanas, go díreach (is é sin, mar phraghsanna) nó go hindíreach (is é sin díorthaithe ó phraghsanna). Áirítear ar an leibhéal seo conarthaí díorthaigh thar an gcuntar. Baineann foinsí na bparaiméadar ionchuir úsáid as an gcuair toraidh Euribor caighdeánach.
  - Leibhéal 3 – ionchur don sócmhainn nó don dlíteanas nach bhfuil bunaithe ar shonraí inbhraite an mhargaidh (ionchur neamh-inbhraite). Áirítear leis an leibhéal seo infheistíochtaí cothromais agus ionstraimí fiachais a bhfuil comhpháirteanna suntasacha neamh-inbhraite iontu. Déantar luach cóir na n-infheistíochtaí cothromais a thomhas bunaithe ar luach sócmhainní na gcuideachtaí bunúsacha. Is ó luach cóir na n-aonad réadmhaoine a dhéantar luachanna sócmhainní na gcuideachtaí bunúsacha go bunúsach. Déantar amach an luach cóir leis an gcur chuige luachála cónaithe agus le fianaise ar idirbhearta inchomparáide. Is é comhbhall suntasach do bhraite a úsáidtear le haghaidh an luacháil ná luachanna na sócmhainní. Áirítear leis an leibhéal seo iasachtaí féichiúnaithe arna dtomhas ar FVTPL chomh maith. Is éard atá i gceist leis an modheolaíocht luachála le haghaidh tomhais iasachtaí féichiúnaí ag FVTPL ná na sreafaí airgid ionchais a mheas a ghinfidh an tsócmhainn airgeadais agus ansin na luachanna seo a lascaíniú ar ais chuig an luach láithreach. I measc na dtuairimí atá san áireamh sa teicnic seo tá:
    - cinneadh a dhéanamh ar an srathú oiriúnach don phunann chun sócmhainní a bhailiú le chéile i ngrúpaí ina bhfuil tréithe riosca cosúla (2022 agus 2021: Ag dí-ghiaráil na maoiné miondíoltóireachta; ag dí-ghiaráil an Talaimh & na Forbartha; ag dí-ghiaráil na Maoiné Tráchtála, ag dí-ghiaráil an NRD; T&F Cóir Gníomhach, T&F Talamh Neamhghníomhach);
    - an dóchúlacht atá ann go mbeidh sreafaí todhchaíoch airgid agus an t-amú atá beartaithe leo; agus
    - ráta lascaine atá oiriúnach a roghnú le haghaidh sócmhainn airgeadais nó grúpa de sócmhainní airgeadais, bunaithe ar an meastóireacht a dhéanann an mbainisteoireacht ar shaintréithe na hionstraime agus faisnéis mhargaidh ábhartha. Tá na rátaí lascaine do 2022 agus 2021 sa raon 8% go 12% le haghaidh iasachtaí féichiúnaí agus 15% le haghaidh iasachtaí scairshealbhóirí áirithe.
- Tá réadmhaoine infheistíochta san áireamh sa leibhéal seo. Is luachálaí réadmhaoine neamhspleách, seachtrach le cáilíochtaí gairmiúla aitheanta cuí agus taithe ar na mallaibh sna catagóirí réadmhaoine atáthar a luacháil a shocraigh luach cóir réadmhaoine infheistíochta. Tá aschuir ó luachálaithe ag brath ar bhreithiúnais na bainistíochta. D'úsáid an luachálaí modh infheistíochta luachála a bhain úsáid as teicníc sreabhach airgid lascaíne. Ba iad seo a leanas na boinn tuisceana a bhí san áireamh sa teicnic seo:
- seans feidhmiúcháin roghanna ceannaithe a shocrú;
  - ráta glantoradh scoir a roghnú bunaithe ar chúinsí a chuimsíonn súiomh agus cineál aonaid cónaithe. Tá raon rátaí glantoradh ó 3.9% go 7.4% (2021: 3.75% go 7.25%); agus
  - sreafaí airgid cíosa ionchasach lascaíne a shocrú bunaithe ar rátaí fáis do fho-inneacsanna CPI, ollchéatadáin go glanchéatadáin do chostais oibríochta agus ráta lascaíne.

Ní mór sonraí margaidh inbhraite a úsáid don ordlathas seo nuair atá siad ar fáil. Tugann an Grúpa praghsanna margaidh ábhartha agus inbhraite faoi deara ina chuid luachálacha nuair is féidir.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

23. Luach cothrom na ndliteanas agus sócmhainní airgeadais (ar lean)

(b) Ordlathas luacha chothroim (ar lean)

Ordlathas ar luacha cothrom le haghaidh sócmhainní agus dliteanas arna dtomhas ar luach cothrom

Grúpa 31 Nollaig 2022	Leibhéal 1 €'000	Leibhéal 2 €'000	Leibhéal 3 €'000	Iomlán €'000
Sócmhainní				
Iasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag FVTPL	-	-	526,602	526,602
Infheistíochtaí in ionstraim cothromais	-	-	17,049	17,049
Réadmhaoine Infheistíochta	-	-	325,000	325,000
Iomlán na sócmhainní	-	-	868,651	868,651

Grúpa 31 Nollaig 2021	Leibhéal 1 €'000	Leibhéal 2 €'000	Leibhéal 3 €'000	Iomlán €'000
Sócmhainní				
Iasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag FVTPL	-	-	714,861	714,861
Infheistíochtaí in ionstraim cothromais	-	-	21,879	21,879
Réadmhaoine Infheistíochta	-	-	314,000	314,000
Iomlán na sócmhainní	-	-	1,050,740	1,050,740

An Ghníomhaireacht 31 Nollaig 2022	Leibhéal 1 €'000	Leibhéal 2 €'000	Leibhéal 3 €'000	Iomlán €'000
Sócmhainní				
Iasachtaí idirghrúpa tomhaiste ag FVTPL	-	-	417,855	417,855
Iomlán na sócmhainní	-	-	417,855	417,855

An Ghníomhaireacht 31 Nollaig 2021	Leibhéal 1 €'000	Leibhéal 2 €'000	Leibhéal 3 €'000	Iomlán €'000
Sócmhainní				
Iasachtaí idirghrúpa tomhaiste ag FVTPL	-	-	514,173	514,173
Iomlán na sócmhainní	-	-	514,173	514,173

I gcás sócmhainní agus dliteanas a aithnítear sna ráitis airgeadais ar bhonn athfhillteach, cinneann an Grúpa cibé an ndearnadh aistrihe idir leibhéil sa ghrádlathas trí athmheasúnú a dhéanamh ar catagóiríú (bunaithe ar an ionchur ar an leibhéal is ísle atá suntasach maidir le tomhas an luacha chóir mar iomlán ag deireadh gach tréimhse tuairiscithe). Is é beartas an Ghrúpa aistrihe isteach i leibhéal an ghrádlathais um luach cóir, agus amach uathu, ar dháta an imeachta, nó athrú ar imthosca a bhí ina chúis leis an aistriú, a aithint. Ní raibh aon aistriú idir leibhéil céimlathas le linn 2022 agus 2021.

De réir IFRS 13, i gcás sócmhainní agus dliteanas airgeadais nach n-iompraítear ar luach cóir ach a nochtar luach cóir ina leith, ní mór iad a rangú laistigh de ghrádlathas an luacha chóir. Déantar sócmhainní agus dliteanas airgeadais arna dtomhas ag costas amúchta a rangú faoi Leibhéal 1.

Ní iompraítear ceann ar bith de shócmhainní ná dliteanas na Gníomhaireachta ar luach cóir, ach amháin ón iasacht idirghrúpa tomhaiste ag luach cóir tríd brabús nó cailteanas.

Léirítear sa tábla seo a leanas réiteach méideanna oscailte agus dúnta sócmhainní airgeadais Leibhéal 3 atá taifeadta ag luach cóir.

23. Luach cothrom na ndlíteanas agus sócmhainní airgeadais (ar lean)

(b) Ordú luacha chothroim (ar lean)

Grúpa	Nóta	2022 €'000	2021 €'000
Infheistíochtaí in ionstramaí cothromais			
Iarmhéid amhail an 1 Eanáir		21,879	13,381
Infheistíochtaí breise		1,907	1,849
Diúscairt infheistíochtaí		(5,987)	(1,052)
Gluaiseachtaí luacha cóir	9	(750)	7,701
Iarmhéid amhail an 31 Nollaig		17,049	21,879
Grúpa Iasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag FVTPL			
Iarmhéid amhail an 1 Eanáir		714,861	850,081
Fáltais ar iasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag FVTPL		(474,663)	(449,152)
Réamhíocaíochtaí d'iasachtaí		186,842	192,178
(Caillteanas)/gnóthacháin mhalartáin eachtraigh ar iasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag FVTPL	14	(128)	194
Gluaiseachtaí eile ar iasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag FVTPL		(2,073)	(61,268)
Brabús ar dhiúscairt agus athmaoiniú iasachtaí féichiúnaí tomhaiste ag FVTPL	10	1,795	1,845
Gnóthachain ar luach cóir ar iasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag FVTPL	4	99,968	180,983
Iarmhéid amhail an 31 Nollaig		526,602	714,861
Grúpa Réadmhaoine infheistíochta			
Iarmhéid amhail an 1 Eanáir		314,000	292,001
Costais tabhaithe ar réadmhaoine infheistíochta		710	33
Diúscairt réadmhaoine infheistíochta		-	(502)
Gluaiseachtaí luach cóir	5	10,290	22,468
Iarmhéid ag 31 Nollaig		325,000	314,000
An Ghníomhaireacht Iasachtaí idirghrúpa ag FVTPL			
Iarmhéid amhail an 1 Eanáir		514,173	1,479,893
Aisíoc iasacht idirghrúpa		(500,000)	(1,000,000)
Ús ioncam ar iasacht idirghrúpa tomhaiste ag FVTPL	4	403,682	34,280
Iarmhéid amhail an 31 Nollaig		417,855	514,173

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

23. Luach cothrom na ndlíteanas agus sócmhainní airgeadais (ar lean)

(b) Ordlaithas luacha chothroim (ar lean)

Eolas cainníochtúil faoi thomhais luach cothrom (Leibhéal 3)

Sócmhainní Leibhéal 3	Teicníc luachála	Inchuir neamhinbhraite	Luach cothrom	
			31 Nollaig 2022 €'000	31 Nollaig 2021 €'000
Infheistíochtaí in ionstraimí cothromais	Cur chuige luachála um aonaid chónaitheacha	1) Luach sócmhainní glan	17,049	21,879
Iasachtaí féichiúnaithe	Sreafaí airgid lascainithe	1) Srathú Punainne 2) Amú sreafaí airgid 3) Luachanna comhthaobhaigh 4) Rátaí lascaine	526,602	714,861
Réadmhaoine infheistíochta	Réadmhaoine infheistíochta	1) Rátaí glantoradh 2) Rátaí fáis 3) Ollchéatadán go glanchéatadán do chostais oibríochta 4) Cleachtadh rogha ceannacháin 5) Ráta lascaine	325,000	314,000

Tá an iasacht idirghrúpa ar an Ghníomhaireacht infheistíochta ar éileamh agus is ionann a luach cóir agus a pharlúach dá bharr sin.

Íogaireacht thomhais Leibhéal 3

Bonn méid áirithe measraithe i gceist le teicnící luachála a chur chun feidhme. Rinneadh an anailís íogaireachta a chinneadh bunaithe ar an nochtadh do thiomhdí malartacha féideartha sa mhodheolaíocht luachála ag deireadh na tréimhse tuairiscithe. D'athródh luach cóir réadmhaoine infheistíochta dá mbeadh aon inchuir inbhraite le hathrú. Meastar go gciallódh méadú 10% ar luach na nglansócmhainní instraimí cothromais go mbeadh méadú 10% le feiceáil ar an luach cóir.

Tá anailís íogaireachta do iasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag FVTPL leagtha maach thíos.

Léiríonn an tábla a leanas meastachán ar thionchar athraithe i luachanna comhthaobhachta ar luach cothrom iasachtaí féichiúnaithe.

31 Nollaig 2022 Earnáil	+/-1% €m	+/-3% €m	+/-5% €m
Talamh agus Forbairt	+/- 4	+/- 12	+/- 21
Readmhaoine Infheistíochta	+/- 1	+/- 4	+/- 6
Iomlán	+/- 5	+/- 16	+/- 27
31 Nollaig 2021 Earnáil	+/-1% €m	+/-3% €m	+/-5% €m
Talamh agus Forbairt	+/- 4	+/- 13	+/- 22
Readmhaoine Infheistíochta	+/- 3	+/- 8	+/- 14
Iomlán	+/- 7	+/- 21	+/- 36

23. Luach cothrom na ndliteanas agus sócmhainní airgeadais (ar lean)

(b) Ordthathas luacha chothroim (ar lean)

Íogaireacht thomhais Leibhéal 3 (ar lean)

Léiríonn an tábla a leanas meastachán ar thionchar athraithe i bhfactóirí lascaine ar luach cothrom ar iasachtaí féichiúnaithe.

31 Nollaig 2022 Earnáil	- 5% €m	- 3% €m	- 1% €m	+1% €m	+3% €m	+5% €m
Talamh agus Forbairt	30	18	6	(6)	(17)	(27)
Readmhaoine Infheistíochta	6	4	1	(1)	(3)	(6)
Iomlán	36	22	7	(7)	(20)	(33)

31 Nollaig 2021 Earnáil	- 5% €m	- 3% €m	- 1% €m	+1% €m	+3% €m	+5% €m
Talamh agus Forbairt	37	21	7	(7)	(20)	(32)
Readmhaoine Infheistíochta	12	7	2	(2)	(7)	(11)
Iomlán	49	28	9	(9)	(27)	(43)

Léiríonn an tábla thíos meastachán ar thionchar athraithe i dtráthúlacht sreafa airgid ar luach cothrom ar iasachtaí féichiúnaithe.

31 Nollaig 2022 Earnáil	+6 mhí €m	+3 mhí €m	- 3 mhí €m
Talamh agus Forbairt	(19)	(10)	10
Readmhaoine Infheistíochta	(6)	(3)	3
Iomlán	(25)	(13)	13

31 Nollaig 2021 Earnáil	+6 mhí €m	+3 mhí €m	- 3 mhí €m
Talamh agus Forbairt	(21)	(10)	11
Readmhaoine Infheistíochta	(14)	(7)	7
Iomlán	(35)	(17)	18

Catagóirí sócmhainní airgeadais agus dliteanas airgeadais

Déantar dliteanas agus sócmhainní airgeadais a chatagóiriú i gcomhréir le IFRS 9 sa chaoi seo a leanas:

- Costas amúchta
- Luach cothrom tríd bhrabús agus cailteanas (FVTPL)

Sócmhainní Airgeadais Grúpa 31 Nollaig 2022	Costas amúchta €'000	FVTPL €'000
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	511,318	-
Iasachtaí féichiúnaithe	-	526,602
Infheistíochtaí in ionstraim cothromais	-	17,049
Sócmhainní eile	1,898	-

Dlitéanas Airgeadais Grúpa 31 Nollaig 2022	Costas amúchta €'000	FVTPL €'000
Dlitéanas eile	29,838	-

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

23. Luach cothrom na ndliteanas agus sócmhainní airgeadais (ar lean)

(b) Ordlaithas luacha chothroim (ar lean)

Catagóirí sócmhainní airgeadais agus dliteanas airgeadais (ar lean)

Sócmhainní Airgeadais Grúpa 31 Nollaig 2021	Costas Amúchta €'000	FVTPL €'000
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	748,396	-
Iasachtaí féichiúnaithe	-	714,861
Infheistíochtaí in ionstraim cothromais	-	21,879
Sócmhainní eile	3,877	-
Dlíteanas Airgeadais Grúpa 31 Nollaig 2022	Costas Amúchta €'000	FVTPL €'000
Dlíteanas eile	27,796	-
Sócmhainní Airgeadais Gníomhaireacht 31 Nollaig 2022	Costas Amúchta €'000	FVTPL €'000
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	48	-
Iasacht idirghrúpa	-	417,855
Sócmhainní eile	13,897	-
Dlíteanas Airgeadais Gníomhaireacht 31 Nollaig 2022	Costas Amúchta €'000	FVTPL €'000
Iasachtaí le úis orthu agus iasachtaí	52,817	-
Dlíteanas eile	16,442	-
Sócmhainní Airgeadais Gníomhaireacht 31 Nollaig 2021	Costas Amúchta €'000	FVTPL €'000
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	33	-
Iasacht idirghrúpa	-	514,173
Sócmhainní eile	15,666	-
Dlíteanas Airgeadais Gníomhaireacht 31 Nollaig 2021	Costas Amúchta €'000	FVTPL €'000
Iasachtaí le úis orthu agus iasachtaí	52,825	-
Dlíteanas eile	17,946	-

24. Infheistíochtaí in ionstraimí cothromais

Grúpa	2022 €'000	2021 €'000
Sócmhainní airgeadais ar luach cothrom trí bhrabús nó cailteanas	17,049	21,879

D'féadfaidh an Ghrúpa infhéistiú in ionstraim gnáthscaire le luach a uasmhéadú agus seachadadh éifeachtach forbairt tráchdála agus cónaithe a éascú. Is ionann an ghluaiseacht in infheistíochtaí i gluaiseachtaí ionstraimí cothromais, fáltais agus diúscairtí. Tiománann gluaiseachtaí go príomha i luach sócmhainne cistí/cuideachtaí bunúsach gluaiseachtaí luach cothromais agus an t-am a bhfuiltear ag súil le fáltais uathu.

Ní raibh aoin infheistíochtaí ag an Gníomhaireacht in ionstraimí cothromais.

25. Cáin iarchurtha

Déantar sócmhainní agus dliteanais iarchurtha a fhritháireamh nuair is ann do cheart infheidhmithe le dlí sócmhainní cánach reatha a fhritháireamh i gcoinne dliteanais chánach reatha agus nuair a bhaineann na cánacha iarchurtha leis an údarás fioscach céanna.

Tá dliteanais agus sócmhainní cánach iarchurtha inchurtha i leith na nithe seo a leanas:

Grúpa	Cáin iarchurtha		Cáin iarchurtha ar IFRS trasdula coigeartaithe €'000	Iomlán €'000
	Sócmhainní €'000	Dlíteanais €'000		
Iarmhéid ag 1 Eanáir 2022	1,137	(3,136)	(4,239)	(6,238)
Gluaiseacht sa bhliain	(656)	518	4,239	4,101
Iarmhéid ag 31 Nollaig 2022	481	(2,618)	-	(2,137)
Iarmhéid ag 1 Eanáir 2021	1,338	(1,674)	(8,476)	(8,812)
Gluaiseacht sa bhliain	(201)	(1,462)	4,237	2,574
Iarmhéid ag 31 Nollaig 2021	1,137	(3,136)	(4,239)	(6,238)

Gluaiseacht sa cháin iarchurtha aitheanta

Grúpa	Nóta	2022 €'000	2021 €'000
Gluaiseacht sa cháin iarchurtha aitheanta sa ráiteas ioncaim chuimsithigh (gan trasdula coigeartaithe IFRS 9 san áireamh)	15	(138)	(1,663)
Gluaiseacht sa cháin iarchurtha aitheanta in ráiteas ioncaim chuimsithigh ar son trasdula coigeartaithe IFRS 9	15	4,239	4,237
Gluaiseacht iomlán i gcáin iarchurtha sa bhliain		4,101	2,574

Níl aon dliteanais nó sócmhainní cánach iarchurtha ag an nGníomhaireacht. Aithníodh glandlíteanas cánach iarchurtha de €2.1m (2021: €6.3m) maidir le díorthaigh, infheistíochtaí cothromais, coigeartuithe idirthréimhseacha. De réir na gcaighdeán cuntasáíochta, aithnítear cáin iarchurtha sa chás go bhfuil cuntas ar an iontráil chomhfhreagrach sa ráiteas ioncaim chuimsithigh nó in ioncam cuimsitheach eile. Le héifeacht ón 1 Iúil 2017, ní bheidh aon ghluaiseachtaí luacha chóir neamhréadaithe sna hinfeistíochtaí cothromais agus díorthaigh atá á gcoinneáil ar chuntas trádála faoi réir cháin iarchurtha a thuilleadh mar beidh an cur chuige cánach i gcomhréir leis an gcur chuige cuntasáíochta. Tabharfar coigeartuithe idirthréimhseacha a bhaineann le gluaiseachtaí luacha chóir neamhréadaithe roimhe seo isteach sa mhuirear i leith cánach thar thréimhse 5 bliana (nó níos luaithe más cuí). Chríochnaigh seo ag deireadh 2021. Táthar tar éis na coigeartaithe idirthréimhseacha seo a thuairisciú ar an gcoigeartú ar luach cóir atá curtha leis an mbrabús coinnithe tar éis don Ghrúpa glacadh le IFRS 9. Tuairisceofar an coigeartú idirthréimhseach mar muirear ar an ráiteas ioncaim chuimsithigh thar thréimhse cúig bliana tar éis IFRS 9 a bheith glactha le den chéad uair a chríochnaigh ag an dáta tuairiscithe.

26. Sócmhainní eile

Grúpa	2022 €'000	2021 €'000
Ús infhaighte ar airgead tirim agus ar choibhéisí airgid thirim	267	-
Cáin réamhdhíolta	6,428	3,618
Réamhíocaíochtaí	864	1,045
Costais iarchurtha	16	-
Sócmhainn ceart ar úsáid	3,863	5,694
Sócmhainní eile	1,631	1,332
Infháltas eile	-	2,545
Iomlán sócmhainní eile	13,069	14,234

Is sócmhainní reatha gach sócmhainn eile ach amháin an sócmhainn Ceart ar Úsáid.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

26. Sócmhainní eile (ar lean)

D'aithin an Grúpa sócmhainn ceart úsáide chun léasú sócmhainní áirithe i nDuga an Chisteáin. I mí na Bealtaine 2021, d'fheidhmigh GNBS an rogha chun léasanna urlár áirithe i nDuga an Chisteáin a shíneadh go dtí deireadh 2025. Méadaíodh costas na sócmhainne um cheart úsáide faoi €4.3m do na sintí léasa. I mBealtaine 2022, chuaigh léas urlár áirithe in éag. Rinneadh an sócmhainne ceart chun úsáide don urlár seo a dhímheas go hiomlán.

Grúpa	Spás Oifige	
	2022 €'000	2021 €'000
Costais		
Iarmhéid ag 31 Eanáir	13,467	9,187
Atomhas de bharr síneadh léasa a fheidhmiú	(1)	4,280
Coigeartú maidir le costas léasa éagtha	(3,407)	-
Iarmhéid ag 31 Nollaig	10,059	13,467
Dímheas		
Iarmhéid ag 31 Eanáir	(7,773)	(5,519)
Muirear dímheas don bhliain	(1,830)	(2,254)
Coigeartú ar dhímheas ar léas éagtha	3,407	-
Iarmhéid ag 31 Nollaig	(6,196)	(7,773)
Luach tugtha anonn ag 31 Nollaig	3,863	5,694
Gníomhaireacht	2022 €'000	2021 €'000
Costais in-aisíoctha ó NALML	13,897	15,666

Is sócmhainn reatha gach sócmhainn eile den Gníomhaireacht.

27. Dlíteanas eile

Grúpa	2022 €'000	2021 €'000
Ús iníoctha ar aigead tirim agus comhluachanna in airgead tirim	-	125
Costais fhabhráithe	23,335	22,053
CBL iníoctha	2,244	74
Dlíteanas eile	409	524
Dlíteanas léasa	3,850	5,020
Iomlán na ndlíteanas eile	29,838	27,796

Is dlíteanas reatha gach dlíteanas eile seachas dlíteanas léasa an Ghrúpa. I measc na ndlíteanas eile tá €0.1m (2021: €0.2m) le haghaidh forála do na costais ionchais a bhaineann le ríomh úis ar iasachtaí féichiúnaí áirithe.

Tá léasanna ag an nGrúpa maidir le spás i nDuga an Chisteáin.

27. Dlíteanais eile (ar lean)

Athruithe i nDlíteanais ag éirí ó maoiniú ghníomharthaí

Grúpa	Dlíteanais Léasa	
	2022 €'000	2021 €'000
Amhail 1 Eanáir	5,020	2,612
Sreafaí airgid		
– Íoc dlíteanais léasa	(1,173)	(1,893)
Athruithe nach airgead iad	3	4,301
Ag deireadh na bliana	3,850	5,020
Gníomhaireacht	2022 €'000	2021 €'000
Méideanna dlite don GBCN	5,991	7,760
Méideanna dlite le haonáin an Ghrúpa	10,420	10,150
Dlíteanais eile	31	36
Iomlán na ndlíteanais eile	16,442	17,946

Is dlíteanais reatha gach dlíteanas eile sa Gníomhaireacht.

28. Cáin iníochta

Grúpa	2022 €'000	2021 €'000
Cáin shiarchoinneálach seirbhísí gairmiúla agus cánacha eile iníochta	917	606

29. Tíomantais agus dlíteanais theagmhasacha

(a) Dlíteanais theagmhasacha

Ag dáta tuairiscithe, tá GBCN mar pháirtí i méid airithe cásanna dlí a leanann mar pháirt dá gnáth cúrsa gnóithe. Ní féidir brath ar meastachán den eis-sreabhadh acmhainní eacnamaíoch sna cásanna seo agus mar sin níltear ag déanamh aon nochtadh breise.

Tá ráthaíochtaí eisithe ag an nGrúpa agus litreacha suaimhnis faoin dáta tuairiscithe ach, ós rud é nach bhfuiltear in ann na heis-sreabhadh acmhainní eacnamaíoch a mheas go hiontaobhach, níltear ag déanamh aon nochtadh breise.

(b) Tíomantais

Tá Tíomantais íasachta neamhtharraingthe an Ghrúpa ag an dáta tuairiscithe leagtha amach i Nóta 22.3.

Tá léasanna ag an Ghrúpa le haghaidh gabháltas Duga an Státhchiste le tréimhse tosaigh 4 bliana. Is féidir deireadh a chuir le na léasanna le réamhfhógra 12 mhí le linn téarma na tréimhse. I mí na Bealtaine 2021, d'fheidhmigh GBSN an rogha chun léasanna urlár áirithe i nDuga an Chisteáin a shíneadh go dtí deireadh 2025. Tá na híocaíochtaí léasa íosta todhchaíoch leagtha amach sa tábla seo a leanas:

Grúpa	2022 €'000	2021 €'000
Níos lú ná 1 bhliain amháin	1,185	1,469
Idir bliain amháin agus cúig bliana	2,370	3,555
Iomlán íocaíochtaí léasa íosta na todhchaí	3,555	5,024

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

29. Tiomantais agus dliteanais theagmhasacha (ar lean)

Íocaíochtaí léasa eile

Leagtar amach íocaíochtaí léasa íosta na todhchaí a bhaineann le réadmhaoine infheistíochta ag an Ghrúpa sa tábla seo a leanas:

Grúpa	2022 €'000	2021 €'000
Níos lú ná 1 bhliain amháin	15,783	14,420
Idir bliain amháin agus cúig bliana	63,132	57,678
Níos mó ná cúig bliana	141,331	145,488
Iomlán íocaíochtaí léasa íosta na todhchaí	220,246	217,586

Áirítear le fáiltais ó léasa oibriúcháin na léasanna atá i seilbh NARPS.

Baineann léasanna oibriúcháin in NARPS leis an réadmhaoine infheistíochta atá faoi úinéireacht na Cuideachta agus lena mbainfidh téarma léasa 20 bliain agus 9 mí ag tús. Tá sé de rogha ag léasaithe áirithe na haonaid mhaoine a cheannach ar mhargadhluach oscailte na maoine, agus lascaine 10% ag baint leo ar feadh tréimhse 6 mhí, ag tosú an 14ú bliain de théarma an léasa. Tá NARPS freagrach as deisiú struchtúrach ar aon damáiste deánta do réadmhaoine infheistíochta nach iad an léasaí nó fó-léasaí a chúisigh.

Níl aon íosfháltais chíosa oibriúcháin ag an nGníomhaireacht.

30. Iasachtaíocht agus iasachtaí úsmhara

Gníomhaireacht	2022 €'000	2021 €'000
Iasacht dlite le BISN agus ús gaolmhar	52,817	52,825

Ar an 25 Feabhra 2011, d'eisigh BISN, aonán an Ghrúpa, iasacht úsmhar de chuid €52m leis an GNBS. Ba é cuspóir na hiasachta maoiniú a sholáthar ón nGrúpa don GNBS chun iasacht de chuid €49m agus ús tabhaithe a aisíoc leis an Lárchiste. Tá ús bunaithe ar rata 6 mhí Euribor. Déantar an iasacht a shíneadh ar bhonn bliantúil ar an 25 Feabhra mura gcuirtear deireadh leis faoi mar atá aontaithe ag na páirtithe. Níl aon iasachtaí nó iasachtaíochtaí seachtracha ag an nGrúpa.

Mar gheall ar an ráta Euribor 6 mhí a bheith diúltach ar feadh cuid den bhliain, d'aithin an Gníomhaireacht glan-ús diúltach de €8k (2021: €0.27m) ar an iasacht (féach Nóta 6).

Le linn na bliana ag críoch 31 Nollaig 2022, ní raibh aon athruite i dliteanais an Gníomhaireachta ag éirí ó gníomhartha maoinithe mar gheall ar iasachtaí le hús orthu agus iasachtaí (2021: €NIALAS).

31. Réiteach cúlchistí

Grúpa	2022 €'000	2021 €'000
Tuilleamh choinnithe		
Ag 1 Eanáir	1,778,830	2,583,578
Brábús don bhliain airgeadais	81,416	195,252
Aistriú barrachas chuig an Stáitchiste	(500,000)	(1,000,000)
Ag 31 Nollaig	1,360,246	1,778,830
Gníomhaireacht	2022 €'000	2021 €'000
Tuilleamh choinnithe		
Ag 1 Eanáir	564,797	1,530,495
Brábús don bhliain airgeadais	403,440	34,302
Aistriú barrachas chuig an Stáitchiste	(500,000)	(1,000,000)
Ag 31 Nollaig	468,237	564,797

Faoi dheireadh 2022 bhí €3.5 billiún dá Barrachas Saoil réamh-mheasta aistrithe ag GNBS chuig an Stáitchiste. Le linn 2022, rinne GNBS íocaíochtaí dar luach iomlán €0.5bn (2021: €1bn) leis an Stáitchiste.

32. Scaireanna agus infheistíochtaí i ngnóthais ghrúpa

32.1 Fochuideachtaí

Tá cur síos déanta ar struchtúr Ghrúpa an GNBS i Nóta 1. Seo a leanas gnóthais fochuideachta agus úinéireacht céatadán an GNBS sna fochuideachtaí sin:

Grúpa Stádas Cosanta	Céadtadán úinéireacht	Céadtadán cearta vótála	Príomhghníomhaíocht	Tír ionchorpraithe
An Ghníomhaireacht Infheistíochta Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní C.G.A.	100%	100%	Cuideachta shealbhaíochta agus iasachtú	Éire
Bainistíocht Sócmhainní Náisiúnta C.G.A.	100%	100%	Eisiúint fiachais	Éire
Seirbhísí an Ghrúpa Bainistíocht Sócmhainní Náisiúnta C.G.A.	100%	100%	Slándáil agus bainistíocht sócmhainní na cuideachta sealbhaíochta	Éire
Bainistíocht Iasachta Sócmhainní Náisiúnta C.G.A.	100%	100%	Bainistíocht sócmhainní	Éire
Sócmhainn Náisiúnta Cé Thuaidh C.G.A.	100%	100%	Gnóthú sócmhainní réadmhaoine áirithe mar ghlanadh fiachais dlithe le GNBS	Éire
Bainistíocht Réadmhaoine Sócmhainní Náisiúnta C.G.A.	100%	100%	Eastát réadach	Éire
Seirbhísí Bainistíocht Sócmhainní Náisiúnta C.G.A.	100%	100%	Cuideachta sealbhaíochta mar scairsheilbhe i gcomhpairtíocht ginearálta	Éire
Sócmhainn Náisiúnta JVA C.G.A.	100%	100%	Infheistíochtaí	Éire
Seirbhísí Réadmhaoine Cónaithe Sócmhainní Náisiúnta C.G.A.	100%	100%	Soláthar na réadmhaoine cónaithe chun críocha na tithíochta sóisialta	Éire
Gabháltais Fóillíochta Sócmhainní Náisiúnta Teoranta (faoi Leachtú Toilteannach)	100%	100%	Neamh-thrádála	Éire

Ag an dáta tuairisthe bhí oifigí cláraithe na bhfochuideachtaí ar fad i Duga an Státhchiste, Cé an Phoirt Thuaidh, Baile Atha Cliath 1.

Ar 27 Meán Fómhair 2022, thug SGBSN údarú do SBSN iarratas a dhéanamh chuig Cláraitheoir na gCuideachtaí chun SBSN a scríosadh go deonach. Ar 28 Nollaig 2022, foilsíodh an fógra bainte den chlár do SBSN in Iris na hOifige um Chlárú Cuideachtaí (CRO). Ar 3 Aibreán 2023, críochnaíodh an bhaint dheonach agus díscóileadh SBSN.

32.2 Infheistíocht i bhfochuideachtaí

Gníomhaireacht	2022 €'000	2021 €'000
100,000,000 scair i GINBST	105,696	105,696

In 2010 rinne an Ghníomhaireacht infheistíocht de chuid €49m i GINBS. An 26 Bealtaine 2020, d'fheidhmigh an GNBS a rogha chun scairshealbhaíocht 51% na n-infheisteoirí príobháideacha a cheannach in GINBS ar €56.1m arb ionann é agus €51m dá n-infheistíocht móide toradh uasteorannaithe de 10%.

Mheas an Ghníomhaireacht an raibh bearnúchán dá infheistíochtaí i GINBST faoi IAS 36 Bearnúchán Sócmhainní. Tá an Ghníomhaireacht sásta nach bhfuil comhartha do bhearnúchán.

32.3 Sonraí maidir le fochuideachtaí neamh-chomhdhlúite

Gabháltais Réadmhaoine Fóillíochta Sócmhainní Náisiúnta Teoranta (faoi Leachtú Deonach)

Ar an 10 Eanáir 2014 bhunaigh GNBS fochuideachta nua, Gabháltais Fóillíochta Sócmhainní Náisiúnta Teoranta (faoi Leachtú Toilteannach) (GFSNT). Is fochuideachta ar lánúinéireacht de chuid BRSN é GFSNT (faoi Leachtú Deonach), a bunaíodh chun seilbh a fháil ar 100% de scairchaipiteal dhá aonán de bhunadh na Portaingéile, RLHC agus RLHC II.

Bhí bunú na n-aonán seo de dhíth chun éascú a dhéanamh ar athstruchtúrú dlíthiúil de líon na n-aonán le sócmhainní réadmhaoine Portaingéalacha. Tar éis don athstruchtúrú dlíthiúil a bheith curtha i gcrích, cuireadh GFSNT (faoi Leachtú Deonach) faoi leachtú ar an 18 Nollaig 2014. Tá GFSNT (faoi Leachtú Deonach) faoi rialú an leachtaitheora, agus is é an té sin a dhéanfaidh réadú ar shócmhainní GFSNT (faoi Leachtú Deonach). Ar 17 Samhain 2021, leachtaíodh RLHC agus RLHC II. Ní raibh aon athrú i stádas NALHL (faoi Leachtú Deonach) le linn 2022 nó 2021.

Toisc go bhfuil cearta an scairshealbhóra glactha ag an leachtaitheoir agus gurb é an té sin a rialaíonn GFSNT (faoi Leachtú Deonach) araon anois, níl GFSNT (faoi Leachtú Deonach) agus a chuid fochuideachtaí, RLHC I agus RLHC II, comhdhlúite i dtorthaí an Ghrúpa GNBS.

Fuair GNBS díbhinní €200 ó GFSNT (faoi Leachtú Deonach) le linn 2022 (2021: €550k).

Féach Nóta 34.6 i gcomhair sonraí maidir leis na sócmhainní arna sealbhú ag GFSNT (faoi Leachtú Deonach).

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

33. Nochtadh páirtithe gaolmhara

Seo a leanas páirtithe gaolmhara an Ghrúpa:

Fochuideachtaí

Tá sonraí maidir leis an ús i seilbh fochuideachtaí an GNBS luaite i Nóta 1 agus Nóta 32 de na ráitis airgeadais.

GBCN

Soláthraíonn GBCN seirbhísí foirne, airgeadais, cumarsáide, teicneolaíochta, riosca agus acmhainní daonna don GNBS. Gearrtar na costais tabhaithe ag GBCN ar an GNBS (an Ghníomhaireacht) ar bhúnús fhíorchostas agus agus déanann an Grúpa an Ghníomhaireacht a aisíoc. Is €24.2m (2021: €29.5m), iomlán na costais don bhliain, le hiarmhéid deiridh €6.0m ag deireadh 2022 (2021: €7.8m) iníoctha. Tásonraí na gcostas gearrtha ar an nGrúpa le fáil i Nóta 13. Faigheann an Grúpa infheistíochtaí sa Nóta Státchiste atá i seilbh GBCN. Ní raibh aon Nótaí Státchiste ag GNBS (2021: €Nialas) leis an GBCN ar an dáta tuairiscithe.

Le linn na bliana, thabhaigh GNBS costais €1.3k (2021: €100), ar chostais árachas iníoctha leis an Ghníomhaireacht um Éilimh ar an Stát. Is €Niallas (2021: €Niallas) an tiarmhéid iníoctha leis an Ghníomhaireacht um Éilimh ar an Stát ag deireadh 2022.

Tá téarmaí comhaontaithe ag GBCN leis an Ghrúpa i dtaca le léas Duganna an Státchiste. Bhí an comhaontú i bhfeidhm ó Bealtaine 2018 ar feadh téarma léasa tosaigh 4 bliana. I mí na Bealtaine 2021, d'fhéidhmigh GBSN an rogha chun léasanna urlár áirithe i nDuga an Chisteáin a shíneadh go dtí deireadh 2025. Áirítear leis na costais chíosa agus áitíochta mar a nochtar i Nóta 13 muirear dímhéasa ar an gceart chun sócmhainní a úsáid maidir leis na léasanna seo de €1.8m (2021: €2.3m) agus costais saoráidí comhroinnte de €0.4m (2021: €0.7m). Is é an méid a áirítear sna dliteanais léasa i Nóta 27 maidir leis an léas seo ná €3.9m (2021: €5.0m). Is é an méid a áirítear sna dliteanais léasa i Nóta 26 maidir leis an léas seo ná €3.9m (2021: €5.0m).

Scéim Pinsean Shochair Shainithe an GBCN

Tá an fhoireann ar fad fostaithe ag GBCN agus déanann GBCN ranníocaíochtaí le Scéim Pinsean Shochair Shainithe GBCN thar ceann na bhfostaithe cuí. Tá an scéim pinsean á rialú agus á bainistiú ag iontaobhaithe neamhspleácha ceaptha ag GBCN. Mar chuid den chomhaoin i ndáil leis an soláthar foirne tá íocaíocht de chuid €2.2m (2021: €2.2m), déanta ag an nGrúpa, ag léiriú aisíoc ranníocaíocht GBCN dom scéim pinsean i ndáil leis na hOifigigh seo de chuid an GNBS.

Aire Airgeadais

Bhunaigh an tAire Airgeadais (an tAire) GNBS faoi Acht GNBS 2009. De réir Alt 13 agus 14 den Acht tá cumhachtaí áirithe ag an Aire Airgeadais i ndáil leis an GNBS. Forálann Alt 13 go bhféadfaidh an tAire treoirlínte a eisiúint don GNBS chun críocha an Achta agus, go háirithe, i ndáil le cur le forbairt shóisialta agus gheilleagrach an Stáit. Tá dualgas ar an GNBS aird a thabhairt ar a leithéid sin de threoirlínte agus a feidhmeanna á comhlíonadh. Forálann Alt 14 go bhféadfaidh an tAire treoracha a eisiúint don GNBS maidir le cur i gcrích chuspóirí an Achta agus, go háirithe, i ndáil le cur le forbairt shóisialta agus gheilleagrach an Stáit. Tá dualgas ar an GNBS aon treoir dá leithéid sin a chomhlíonadh. Is é éifeacht na bhforálacha reachtúla seo ná go bhfuil de chumhacht ag an Aire Airgeadais tionchar suntasach a bheith aige ar an GNBS.

Institiúidí Rannpháirteacha

I rith 2010, achtaíodh roinnt beart reachtach a thug cearta agus cumhachtaí don Aire Airgeadais thar institiúidí airgeadais ar leith i ndáil le ceistanna éagsúla úinéireachta, comhdhéanamh an bhoird, éadail nó díolachán fochuideachtaí, gníomhaíocht gnó, athstruchtúrú agus gníomhaíocht baincéireachta. Chomh maith leis sin, chomhaontaigh na hInstitiúidí Rannpháirteacha dul i gcomhairle leis an Aire roimh aon gníomhaíocht ábhartha a d'fhéadfadh leas a bheith ag an bpobal inti a chur i gcrích.

Is institiúidí creidmheasa iad Institiúidí Rannpháirteacha atá ainmnithe ag an Aire mar Institiúid Rannpháirteach, faoi Alt 67 den Acht. Tá sócmhainní iasachta aistrithe ag na hInstitiúidí Rannpháirteacha chuig an GNBS ar an dáta tuairiscithe, AIB c.p.t (ag ionchorprú EBS), Banc na hÉireann agus IBRC.

Níor díoladh aon iasachtaí le hInstitiúidí Rannpháirteacha le linn 2022 nó 2021.

Tá cuntas oibriúcháin ag an nGrúpa le AIB c.p.t. ina raibh iarmhéid de chuid €13.1m (2021: €8.5m) ag an dáta tuairiscithe. I rith na bliana bhí an meán-iarmhéid dúnta laethúil cothrom le €13.1m (2021: €11.5m).

Seo a leanas na táillí iníoctha leis an hInstitiúidí Rannpháirteacha i ndáil le costais seirbhísithe iasachta tabhaithe i rith na bliana:

Costais seirbhísithe iasachta	2022 €'000	2021 €'000
AIB, c.p.t.	2,218	2,232
Banc na hÉireann	239	234
	2,457	2,466

33. Nochtadh páirtithe gaolmhara (ar lean)

Príomhphearsanra bainistíochta

Tá an Ghníomhaireacht á rialú ag Príomhoifigeach Feidhmiúcháin an GNBS agus an Bord. Is comhalta ex-officio den Bhord é Príomhoifigeach Feidhmiúcháin GBCN. Tá údarás ag POF GNBS agus ag an mBord i ndáil le gníomhaíochtaí an GNBS agus a fochuideachtaí a phleanáil, a stiúradh agus a rialú agus tá siad freagrach as an méid sin agus mar sin, is príomhphearsanra bainistíochta de chuid an GNBS iad. Nochtar táillí íochta le comhaltaí Boird i Nóta 13. Níl fostaí ar bith ag an nGrúpa.

Sainítear Príomhphearsanra Bainistíochta faoin gCód Cleachtais do Rialachas na gComhlachtaí Stáit (2016) mar bhainistíocht a thuiriscíonn go díreach don Phríomhoifigeach Feidhmiúcháin. Le linn na bliana agus ag an dáta tuairiscithe, bhí ceathrar ball bainistíochta ag an GNBS (2021: ceathrar) a thuiriscíonn don Phríomhoifigeach Feidhmiúcháin. Tá luach saothair comhiomlán na Príomhphearsanra Bainistíochta nochta i Nóta 13.

Idirbhearta le haonáin an Ghrúpa

Is iad seo a leanas na méideanna atá dlite do pháirtithe gaolmhara agus uathu ar an dáta tuairiscithe agus idirbhearta gaolmhara a aithnítear sa ráiteas ioncaim chuimsithigh. Is ar bhonn praghas fad láimhe a dhéantar gach idirbheart le páirtithe gaolmhara.

	2022 €'000	2021 €'000
Ioncam eile:		
<i>Grúpa</i>		
Dibhinn ioncaim ó NALHL (faoi Leachtú Deonach)	200	550
<i>Gníomhaireacht</i>		
Costais athcúitihte ó BISN	24,202	29,463
Iasacht idirghrúpa tomhaiste ag FVTPL		
<i>Gníomhaireacht</i>		
Brabús infhaighte ó iasacht rannpháirteach brabúis ó BISN	417,855	514,173
Sócmhainní eile:		
<i>Gníomhaireacht</i>		
Costais athcúitihte ó Ghrúpa BISNT	13,897	15,666
Dliteanais eile:		
<i>Gníomhaireacht</i>		
Méideanna dlite le aonán de chuid an Ghrúpa	10,420	10,150

Iasacht dlite le BISNT

Rinneadh iasacht úsmhar €52m a airleac an ó BISNT chuig an nGníomhaireacht in 2011. Tuilltear ús ar an iasacht seo ag an ráta sé mhí Euribor. Le linn cuid den bhliain bhí rátaí Euribor diúltach. Ba é €8k an t-ús diúltach glan a thuilltear ar an iasacht seo don bhliain (2021: €0.27m). Ba é €53m an t-iarmhéid ab iniúchta ag deireadh 2022 (2021: €53m).

Comhaontuithe iasachta idirghrúpa

Chuaigh an Ghrúpa i mbun méid gcomhaontaithe iasacht rannpháirteach brabúis agus comhaontaithe idirghrúpa. Tá na hiamhéideanna gan íoc ag an dáta tuairiscithe leagtha amch sa tábla thíos:

	2022 €'000	2021 €'000
Comhaontaithe iasacht rannpháirteach brabúis		
BSN le SGBSN	1,089,059	1,185,282
SGBSN le SRCSNT	28,949	24,919
Comhaontaithe iasachta idirghrúpa		
GINBS le BSN	96,792	96,740
SGBSN le BISN	1,065,760	1,166,012
BISN le SRCSN	288,855	290,389
BISN le BRISN	100	100
BISN le SNCT	-	6,095
BISN le SRCSNT	14,143	11,248

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

34. Faisnéis fhorlíontach i gcomhréir le halt 54 de chuid an Achta

D'fhonn a cuspóirí a chomhlíonadh, tá aonáin shainchuspóireacha bunaithe ag an GNBS mar atá sonraithe i Nóta 1. Ullmhaíonn agus cuireann na haonáin seo ráitis airgeadais ar leith i láthair. De réir riachtanais Alt 54 den Acht, soláthraítear an fhaisnéis bhreise seo a leanas, i ndáil leis an GNBS agus gach aonán den Ghrúpa.

34.1 Costais agus táillí riaracháin tabhaithe ag an GNBS agus gach aonán de chuid Ghrúpa an GNBS

Leagtar amach na táillí riaracháin tabhaithe ag Grúpa an GNBS i Nóta 13. Léirítear na costais i ndáil le gach aonán GNBS sna táblaí anseo thíos. Áirítear ar chostais BISN athmhúirearú €24.2m (2021: €29.5m) maidir le costais GBCN arna dtabhú ag an nGníomhaireacht. Áirítear na costais seo sna cuntais chomhdhlúite freisin.

Bainistíocht Iasachta Sócmhainní Náisiúnta C.G.A. Cineál costais	2022 €'000	2021 €'000
Costais in-aisíochta le GNBS	24,202	29,463
Táillí príomhsheirbhíseora	5,067	6,241
Táillí máistir- sheirbhíseora	895	873
Costais aistrithe punainne	1,614	1,676
Táillí dlí	1,347	2,166
Costais airgeadais, cumarsáide agus teicneolaíochta	6,508	4,892
Costais chíosa agus áitíochta	2,684	3,744
Táillí iniúcháireachta inmheánacha	511	570
Luach saothair an iniúchta seachtraigh	583	583
Iomlán na gcostas riaracháin BISN	43,411	50,208

Bainistíocht Réadmhaoine Sócmhainní Náisiúnta C.G.A. Cineál costais	2022 €'000	2021 €'000
Táillí bainistíochta punainne	22	12
Iomlán na gcostas riaracháin BRSN	22	12

Seirbhísí Réadmhaoine Cónaithí Sócmhainní Náisiúnta C.G.A. Cineál costais	2022 €'000	2021 €'000
Táillí bainistíochta punainne	17	27
Táillí dlí	11	3
Iomlán na gcostas riaracháin SRCST	28	30

Seirbhísí Réadmhaoine Cónaithí Sócmhainní Náisiúnta C.G.A. Cineál costais	2022 €'000	2021 €'000
Táillí bainistíochta punainne	166	175
Táillí dlí	12	2
Costais airgeadais, cumarsáide agus teicneolaíochta	10	25
Iomlán na gcostas riaracháin SRCST	188	202

Sócmhainn Náisiúnta Cé Thuaidh C.G.A. Cineál costais	2022 €'000	2021 €'000
Táillí bainistíochta punainne	1	65
Táillí dlí	5	7
Costais airgeadais, cumarsáide agus teicneolaíochta	4	12
Iomlán na gcostas riaracháin SNCT	10	84

34.2 Urrús féich eisithe chun críocha an Achta

Fuasclaíodh gach urrús fiachais thánaistigh go hiomlán in 2020.

34. Faisnéis fhorlíontach i gcomhréir le halt 54 de chuid an Achta (ar lean)

34.3 Urrúis fiachais fuascailte le hInstitiúdaí Airgeadais sa tréimhse airgeadais

34.3.1 Urrúis féich sinsearacha ráthaithe ag an Rialtas

Fuasclaíodh iomlán na urrúis féich sinsearacha ráthaithe ag an rialtas go hiomlán i 2017.

34.3.2 Urrúis fófhiacha sealbhaithe

Fuasclaíodh iomlán na urrúis fófhiacha ag an rialtas go hiomlán i 2020.

34.4 Réamhíocaíochtaí leis an GNBS ón Lárchiste sa bhliain

Ní raibh aon réamhíocaíochtaí leis an GNBS ón Lárchiste sa bhliain.

34.5 Réamhíocaíochtaí déanta ag an GNBS le féichiúnaithe trí mheán Institiúidí Rannpháirteacha sa tréimhse

Seo a leanas airleacain a rinne aonáin ghrúpa NAMA d'fhéichiúnaithe trí Institiúidí Rannpháirteacha sa bhliain airgeadais.

Institiúid Rannpháirteach/Seirbhíseoir	Méid réamhíochta 2022 €'000	Méid réamhíochta 2021 €'000
AIB	171,823	133,327
BCM Global ASI Limited	1,819	3,190
Iomlán	173,642	136,517

Chomh maith leis an méid thuas, rinne aonáin ghrúpa GNBS airleacain airgid de 3,200k trí iasachtaí scairshealbhóirí in 2022 (2021: €5,635k).

34.6 Punanna sócmhainní coinnithe ag an GNBS agus gach aonán de chuid Ghrúpa an GNBS

Tá léargas le fáil anseo thíos ar na sócmhainní i seilbh an GNBS agus gach aonán de chuid Ghrúpa an GNBS. San áireamh sna sócmhainní seo tá sócmhainní agus dliteanais idirghrúpa agus iasachtaí rannpháirteacha brabúis idirghrúpa idir aonáin Ghrúpa an GNBS.

An Ghníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní C.G.A. (GNBS)	2022 €'000	2021 €'000
Infheistíocht sa GINBST	105,696	105,696
Airgead tirim agus cóibhéisí	48	33
Ús infhaighte ón iasacht le BSN	417,855	514,173
Infháltas idirghrúpa	13,897	15,666
Iomlán	537,496	635,568

An Ghníomhaireacht Infheistíochta Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní C.G.A. (GINBS)	2022 €'000	2021 €'000
Iasacht idirghrúpa le BSNT	96,681	96,702
Ús ar iasacht idirghrúpa	111	38
Airgead tirim agus cóibhéisí	89	151
Iasachtaí féichiúnaithe	4,509	4,320
Sócmhainní eile	13	5
Iomlán	101,403	101,216

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

34. Faisnéis fhorlíontach i gcomhréir le halt 54 de chuid an Achta (ar lean)

34.6 Punanna sócmhainní coinnithe ag an GNBS agus gach aonán de chuid Ghrúpa an GNBS (ar lean)

	2022 €'000	2021 €'000
Bainistíocht Sócmhainní Náisiúnta C.G.A.(BSN)		
Airgead tirim agus cóibhéisí	4,982	5,000
Iasacht rannpháirteach bhrabúis le SGBSNT	994,969	994,969
Ús ar iasacht rannpháirteach brabús	94,090	190,313
Sócmhainní eile	17	-
Iomlán	1,094,058	1,190,282
Seirbhísí an Ghrúpa Bainistíocht Sócmhainní Náisiúnta C.G.A. (SGBSN)		
Airgead tirim agus cóibhéisí	197	198
Iasacht idirghrúpa le BSN	1,001,704	1,001,898
Iasacht rannpháirteach bhrabúis le SRCSNT	28,949	24,919
Ús infhaighte ar iasachtaí	64,056	164,114
Iomlán	1,094,906	1,191,129
Bainistíocht Iasachta Sócmhainní Náisiúnta C.G.A. (BISN)		
Airgead tirim agus cóibhéisí	497,968	733,555
Iasachtaí féichiúnaithe	504,947	693,095
Infháiltas idir-ghrúpa	367,651	372,193
Infheistíochtaí in ionstraimí cothromais	-	5,044
Sócmhainní eile	11,739	13,083
Iomlán	1,382,305	1,816,970
SNCT		
Airgead tirim agus cóibhéisí	181	6,300
Iasachtaí féichiúnaithe	2	-
Sócmhainní eile	60	3
Iomlán	243	6,303
BRSN		
Airgead tirim agus cóibhéisí	864	675
Fardail – Réadmhaoine trádála	100	100
Iomlán	964	775
SRCSN		
Airgead tirim agus cóibhéisí	377	2,253
Réadmhaoine infheistíochta	325,000	314,000
Sócmhainní eile	1,591	1,366
Iomlán	326,968	317,619

34. Faisnéis fhorlíontach i gcomhréir le halt 54 de chuid an Achta (ar lean)

34.6 Punanna sócmhainní coinnithe ag an GNBS agus gach aonán de chuid Ghrúpa an GNBS (ar lean)

Sócmhainn Náisiúnta JVA C.G.A. (SRCSNT)	2022 €'000	2021 €'000
Airgead tirim agus cóibhéisí	6,613	231
Infheistíochtaí in ionstraimí cothromais	17,049	16,835
Iasachtaí féichiúnaithe	17,144	17,446
Sócmhainní eile	3	-
Iomlán	40,809	34,512

GFSNT (faoi Leacht. Toilteanach)	2022 €'000	2021 €'000
Infheistíocht i bhfóchuideachtaí ⁹	-	338

34.7 Bearta tacaíochta an rialtais, lena náirítear ráthaíochtaí, faighte ag an GNBS agus gach aonán de chuid Ghrúpa an GNBS

I mí an Mhárta 2010, ráthaigh an tAire Airgeadais urrúis fiachais shinsearaigh arna n-eisiúint ag GNBS. Fuasclaíodh na hurrúis fiachais shinsearaigh seo go léir a ráthaigh an rialtas faoi 2017. Ó shin i leith, ní dhearnadh aon bhearta tacaíochta rialtais lena náirítear ráthaíochtaí a fuair GNBS nó aon Grúpeintiteas de chuid GNBS.

35. Bainistiú caipitil

Déanann an Grúpa a struchtúr caipitil a bhainistiú agus déanann sé coigeartuithe air de réir athruithe i gcúinsí eacnamaíocha agus thréithe riosca a chuid gníomhaíochtaí. Is iad seo a leanas cuspóirí an Ghrúpa agus caipiteal á bhainistiú aige ina ráiteas ar staid airgeadais:

- Cumas an grúpa leanúint mar ghnóthas leantach a chosaint, i dtreo is go mbeidh sé in ann leanúint d'fháltais a sholáthar do scairshealbhóirí agus tairbhí a sholáthar do scairshealbhóirí eile;
- Bonn caipitil láidir a choinneáil chun tacú le forbairt a ghnó;
- Aon bharrachas a dháileadh don Státchiste ó am go ham.

Cuimsítear Scairchaipiteal (Nóta 34) i mbonn caipitil an Ghrúpa. Níl an Grúpa faoi réir aon riachtanais chaipitil arna ngearradh go seachtrach.

36. Teagmhais i ndiaidh an dáta tuairiscithe

An 3 Aibreán 2023, críochnaíodh an bhaint dheonach den liosta do SBSN agus díscáileadh an chuideachta.

Níl aon imeachtaí suntasacha eile tar éis an dáta tuairiscithe a théann i bhfeidhm ar an nGrúpa nó ar an nGníomhaireacht.

37. Faomhadh na ráiteas airgeadais

D'fhaomhaigh an Bord na ráiteas airgeadais agus ceadaíodh a n-eisiúint ar 20 Aibreán 2023.

⁹ Eascraíonn an t-iarhmhéid €Nialais an 31 Nollaig 2022 mar gheall ar leachtú RLHC agus RLHC II i mí na Samhna 2022. Níl fóchuideachtaí ag GFSNT (faoi Leachtú Deonach) amháil an 31 Nollaig 2022. Tá comparáid 2021 bunaithe ar chuntais iniúchta an 31 Nollaig 2020. Mar atá leagtha amach i Nóta 32.3, ní dhéantar an infheistíocht seo ag GFSNT (faoi Leachtú Deonach) a chomhdhlúthú i ráitis airgeadais Ghrúpa GNBS.

Gluais na dTearmaí

Comhthaobhacht Geall iasachtaí réadmhaoin shonrach d'iasachtóir, le forghéilleadh i gcomhthéacs mainneachtana.

Contrapháirtí An páirtí lena bhfuil conradh nó idirbeart airgeadais á sheirbheáil.

Luach Margaidh Reatha An méid measta a bheadh i gceist le malartú réadmhaoine idir ceannaitheoir agus díoltóir toilteanach in idirbheart ar bhonn praghas fad láimhe.

Féichiúnaí Iasachtaí, a bhfuil iasachtaí incháilithe luaithe leis agus a bhfuil na hiasachtaí seo aistrithe chuig an nGrúpa. Tagraíonn an Grúpa don iasachtaí mar féichiúnaí. Is ionann nasc féichiúnaí agus grúpa iasachtaí atá nasctha le féichiúnaí.

Tionscnamh um íocaíocht iarchurtha Seoladh an tionscnamh um íocaíocht iarchurtha maidir le morgáistí ar mhaoin chónaithe 80:20 in 2012 chun cabhrú le ceannaitheoirí céaduaire agus úinéirí-áititheoirí eile ar mian leo maoin a cheannach agus gníomhaíocht sa mhargadh tithíochta a spreagadh. Rinneadh cosaint phraghais theoranta a thairiscint do cheannaitheoirí ar feadh tréimhse cúig bliana. Níl na maoin faoi úinéireacht GNBS agus ní eisiónn sí na morgáistí. Bhí trí cinn de na bainc Éireannacha rannpháirteach sa scéim.

Díorthach Is ionstraim airgeadais é díorthach a dtagann a luach as mír bhunúsach mar sampla rátaí úis nó airgeadra, agus is féidir é a úsáid chun rioscaí a bhaineann le hathruithe ar luach na míre bunúsacha a bhainistiú.

Ráta Lascaine An ráta a úsáidtear chun sreabha airgid amach anseo a lascainiú go dtí a luachanna reatha.

Dícheall Cuí Breithmheas cuimsitheach ar ghnó agus é mar aidhm go háirithe luach a shócmhainní agus dliteanas a bhunú. Déanann an Grúpa dhá chineál dícheall cuí, dícheall cuí Dí agus dícheall cuí Réadmhaoine.

Imeachtaí Forfheidhmiúcháin Imeachtaí a bhfuil sé mar bhonn leo comhlíonadh le conarthaí dlí a chinntiú.

Euribor Is é Ráta Tairgthe Idirbhainc an Euro an ráta a dtairgeann príomhbhanc amháin éarlaisí idirbhainc euro le banc eile atá laistigh de limistéar an Euro.

Ráta Comhlúthach Ráta úis a athraíonn go tréimhsiúil mar atá comhaontaithe air i gconarthaí.

Díorthach Malairte Eachtraí/Babhtáil Trasairgeadra Conradh airgeadais ina gcomhaontaíonn an ceannaitheoir agus an díoltóir sreabha airgid chomhlúthacha a bhabhtáil idir dhá airgeadra dhifriúla, i rith tréimhse sonraithe ama.

Fálú Páirt a ghlacadh i gcomhaontú chun riosca athruithe díobhála ar phraghas sócmhainne nó dliteanas a bhainistiú.

Fardail Réadmhaoin faighte ag an GNBS agus coimeáda ar a ráiteas ar staid an airgeadais.

Iasachtaí talún agus forbatha Áirítear in iasachtaí talún agus forbatha iasachtaí ar thalamh atá ceannaithe chun críche forbartha, agus iasachtaí atá faighte ar thalamh páirtforbartha.

Tiomantais iasachta Iarmhéid creidmheasa atá tiomanta ag BISN a sholáthar dá custaiméirí.

Luach Marcáil ón Margadh Praghas nó luach urrúis, punainne nó cuntais a léiríonn a luach reatha margaidh seachas a luach de réir na leabhar.

OTC Thar an gCuntar Ag tagairt do dhíorthaigh nach bhfuil á dtrádáil ar mhalartú aitheanta.

Institiúid Rannpháirteach Institiúid Creidmheasa atá ainmnithe ag an Aire faoi Alt 67 den Acht mar Institiúid Rannpháirteach, lena n-áirítear aon fhochuideachtaí nach bhfuil curtha as an áireamh faoin alt sin.

Luach Reatha Luach ar dháta áirithe ar íocaíocht amach anseo nó sraith íocaíochtaí amach anseo, lascainithe chun léargas a thabhairt ar amluach airgid agus fachtóirí eile dála riosca infheistíochta.

Príomhsheirbhíseoir Institiúid Rannpháirteach a bhainistíonn féichiúnaithe thar ceann an GNBS laistigh de theorainneacha údaráis faoifa ag an Bhord.

Iasacht Rannpháirteach Brabúis iasacht a sholáthraíonn an t-iasachtóir a bhfuil a thoradh ag brath, i bpáirt ar a laghad, ar bhrabúsacht an iasachtaí.

Slándáil (a) Muirear, (b) ráthaíocht, slánaíocht nó urra, (c) ceart fritháirimh, (d) bintiúr, (e) bille malairte, (f) nóta gealltanais, (g) comhthaobhacht, (h) aon mhodh eile chun na nithe seo a leanas a chinntiú – (h)(i) íoc fiachais, nó (h)(ii) urscaoileadh feidhmíocht oibleagáide nó dliteanas, agus (i) aon chomhaontú nó socrú eile a bhfuil éifeacht chosúil aige.

Aonán Sainchuspóireach Aonán dlí cruthaithe chun cuspóir dea-shainithe cúng, sonrach nó sealadach a chomhlíonadh.

Fofhiachas Fiachas atá in-aisíochta i ndiaidh na bhfiachas eile a bheith aisíochta. Íocann an GNBS 5% de phraghas ceannaigh na n-iasachtaí a fhaigheann sé i bhfoirm fobhannaí.

**Gníomhaireacht Náisiúnta
um Bhainistíocht Sócmhainní**

Gníomhaireachta Náisiúnta Um Bhainistíocht Sócmhainní
Duga an Státhiste, Cé an Phoirt Thuaidh, Baile Átha Cliath 1, D01 A9T8
T +353 1 238 4000 | R info@nama.ie

www.nama.ie